

Junta de Museus de Catalunya
Comissió Executiva

Junta de Museus de Catalunya

Informe anual 2017
sobre l'estat dels museus del país i
de l'actuació del conjunt
d'administracions de Catalunya
al respecte

desembre 2019

Sumari

Introducció	1
1. Resum executiu	2
2. Els museus de Catalunya. Perspectiva general	11
2.1. Distribució territorial dels museus registrats	12
2.2. Any d'inauguració dels museus	17
2.3. Titularitat	19
3. Els recursos dels museus	20
3.1. Temàtica de les col·leccions	20
3.2. Superfícies	22
3.3. Els recursos humans	28
3.3.1. Consideracions metodològiques	28
3.3.2. Nombre de treballadors	28
3.3.3. Distribució territorial dels treballadors dels museus	29
3.3.4. Personal segons titularitat del museu	32
3.3.5. Gènere del personal	35
3.3.6. Jornada del personal	37
3.3.7. Titulacions del personal	38
3.3.8. Funcions del personal	39
3.3.9. Vaga dels treballadors d'empreses subcontractades	40
3.4. Els recursos econòmics	41
3.4.1. Nota metodològica	41
3.4.2. Ingressos	41
3.4.3. Distribució territorial dels ingressos	42
3.4.4. Ingressos segons titularitat	45
3.4.5. Fonts de finançament	47
3.4.6. Fonts de finançament i territori	50
3.4.7. Fonts de finançament i titularitat	53
4. Les activitats dels museus	56
4.1. L'activitat de recerca	56
4.2. La gestió i documentació de col·leccions	57
4.3. L'acció de cooperació	60
4.3.1. Préstecs, cessions i donacions d'objectes	60
4.3.2. Préstecs, cessions i donacions d'objectes: alguns casos destacats	61
4.3.3. Xarxes territorials de museus	63
4.3.4. Xarxes temàtiques de museus	69
4.4. Les exposicions temporals	74

4.5. La difusió	80
4.6. L'acció educativa	82
4.7. L'acció cultural	83
4.8. Associacions d'Amics dels Museus.....	84
5. Els impactes de l'acció museística	85
5.1. Els visitants i els usos als museus.....	85
5.1.1. Els visitants dels museus registrats.....	88
5.1.2. Persones al voltant del patrimoni.....	95
5.1.3. Visitants diaris	96
5.1.4. Visitants escolars.....	104
5.1.5. Taxa de visitants escolars	111
5.1.6. Taxa de gratuïtat.....	119
5.1.7. Usos totals	127
5.1.8. Servei a les escoles.....	133
5.1.9. Usos totals diaris	141
5.1.10. Usos totals per visitant	147
5.1.11. Taxa de visitants virtuals.....	155
5.1.12. Ingressos per visitant	163
5.1.13. Ingressos per visitant segons titularitat dels museus.....	164
5.2. Les pràctiques de la població de Catalunya en relació als museus	170
5.2.1. Els hàbits en relació al patrimoni cultural i als museus	170
5.2.2. Públic i no públic	175
5.2.3. Els visitants de museus.....	183
5.3. La projecció internacional.....	195
5.3.1. Museu Nacional d'Art de Catalunya	195
5.3.2. Museu d'Arqueologia de Catalunya	195
5.3.3. Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya	195
5.3.4. Museu d'Art Contemporani de Barcelona.....	196
5.3.5. Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona.....	196
5.3.6. Servei d'Arqueologia de l'Institut de Cultura de Barcelona	196
5.3.7. Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona	196
5.4. Territori i patrimoni.....	197
5.4.1. L'actuació de l'Institut de Cultura de Barcelona i dels Museus de Barcelona	197
5.4.2. Actuacions a la resta del territori català	198
5.5. La projecció social del museu al propi municipi i al territori	199
6. Els museus nacionals i de gestió directa	204
6.1. Visitants i usos	204
6.2. Els recursos humans	206
6.3. Els recursos econòmics	207
6.4. Els projectes dels museus nacionals.....	209

6.4.1. El Museu Nacional d'Art de Catalunya.....	209
6.4.2. El Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya	209
6.4.3. El Museu d'Art Contemporani de Barcelona	211
6.4.4. El Museu d'Arqueologia de Catalunya	212
7. L'actuació de les administracions públiques	214
7.1. L'actuació del Govern	214
7.1.1. Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya	214
7.1.2. Altres actuacions del Govern.....	215
7.1.3. L'actuació econòmica del Govern.....	217
7.1.4. Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya.....	224
7.2. L'actuació de les administracions locals	225
7.3. L'actuació del Govern de l'Estat espanyol.....	228
9. Annex.....	229
10. Fonts consultades.....	231
11. Crèdits.....	233

Introducció

L'objectiu d'aquest informe és presentar la situació dels museus registrats a Catalunya al llarg de 2017. Per a la seva elaboració s'han utilitzat dades dels museus a Catalunya de l'any 2017 relatives a la seva estructura, gestió, funcionament, activitats i visitants.

Les fonts que s'han utilitzat agrupades segons l'organisme que les ha generat són les següents:

- Servei de Museus: dades del Registre de Museus a partir del qüestionari anual que complimenten tots els museus registrats. Aquest organisme, però, també ha facilitat altres dades per al seu tractament, com ara actes de juntes, documents interns de treball, informes d'inspeccions. Així mateix ha facilitat les memòries relatives a les xarxes de museus
- Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya: tant com institució titular –museus nacionals o museus amb participació de la Generalitat– com per la tasca legislativa i de suport de la cultura a tot el país, el Departament de Cultura disposa d'informació específica per aquesta categoria com, per exemple, les memòries del Departament i diversos informes estadístics relatius a la despesa en museus tant del Govern com de l'Estat espanyol i al consum cultural de la població de Catalunya, elaborats pel Gabinet Tècnic.
- Institut de Cultura de Barcelona (ICUB): tant per l'entitat dels seus museus com per la dimensió del propi organisme, es disposa d'informació específica dels museus que són titularitat de l'ajuntament de Barcelona, integrada en la memòria 2017 de l'ICUB, que aporta dades qualitatives i de projectes.
- Oficina del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona ha facilitat el Resum d'activitats 2017 de la Xarxa de Museus Locals.
- Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya: dades relatives a visitants i públics als museus de Catalunya i dades relatives a la participació i les pràctiques dels ciutadans en relació als museus.
- Memòries i reculls d'activitats i projectes de diverses institucions com museus, xarxes territorials o temàtiques de museus, etc.

1. Resum executiu

Museus: perspectiva general, distribució territorial i titularitat

- El 2017 Catalunya compta amb 114 museus registrats. Dels 114 museus, 52 tenen extensions, és a dir, altres espais a banda de la seva seu principal. Així, els museus registrats el 2017 estan conformats per un total de 231 equipaments, dels quals 114 són seus principals i 117 extensions (corresponents a 52 seus principals).
- Els museus registrats el 2017 es localitzen de manera preeminent a les comarques del Servei Territorial de Barcelona (49,1%) i a les del Servei Territorial de Girona (20,2%). És a dir, aquests dos territoris engloben 7 de cada 10 museus de Catalunya.
- El 86,0% dels museus són públics. L'organisme titular majoritari és l'administració local, amb 71 museus (un 62,3% del total), seguit dels consorcis (12,3% del total).
- L'any 2017 els museus registrats tenen un fons total de 6.556.809 objectes. El 27,7% dels objectes de les col·leccions són d'art, el 20,1% d'arqueologia, el 13,4% d'etnologia, el 13,2% biogràfics i el 10,8% de ciència i tècnica.

Superfícies

- La superfície total dels museus registrats el 2017 és de 985.262 m², distribuïts entre 114 seus principals i 118 extensions.
- L'any 2017 els museus registrats tenen una superfície coberta de 457.995 m², que es divideixen entre 361.407 m² de les seus principals i 96.588 m² corresponents a les extensions. Pel que fa a altres espais no coberts, aquests ocupen un total de 527.267 m², dividits entre 117.604 m² de les seus principals i 409.663 m² de les extensions.
- Les seus principals tenen una superfície d'espais funcionals¹ de 289.887 m². Pel que fa a la dimensió dels espais funcionals de les seus principals, disposen d'una mitjana de 2.542,9 m² per museu. La superfície majoritària es destina als espais públics relacionats amb la col·lecció: exposició permanent i exposicions temporals (61,1%). Pel que fa a l'exposició permanent, la superfície total dels museus registrats el 2017 és de 138.748 m², que suposa una mitjana de 1.217,1 m² per aquest tipus d'espai funcional (47,9% de la superfície total)
- 52 museus tenen, a més de la seu principal, una o més extensions. Les extensions tenen una superfície d'espais funcionals² de 198.410 m². Les

¹ No es tenen en compte els espais a l'aire lliure, el pàrquing públic i els espais perduts.

² No es tenen en compte els espais a l'aire lliure, el pàrquing públic i els espais perduts.

extensions acullen, principalment, espais d'exposicions permanents i temporals (un 75,3% de l'espai total).

Els recursos humans

- El qüestionari que el Registre de Museus envia als equipaments demana la xifra del personal contractat indefinit o funcionari. Per tant, les dades de les que disposa el Registre només contempen les persones contractades pel propi museu (Capítol I) i no es comptabilitza el personal que hi treballa i depèn d'una empresa de serveis contractada per una tasca específica (Capítol II).
- L'any 2017 treballen als museus registrats 1.248 persones, 10,9 persones de mitjana per museu. Tot i així, el 68,4% dels museus del país tenen un equip que té com a màxim 8 treballadors.
- Gairebé el 70% dels treballadors de museus a Catalunya desenvolupen la seva feina a l'àrea dels Serveis Territorials de Barcelona, tot i que aquesta demarcació acull la meitat dels museus (és l'única demarcació que presenta un percentatge més elevat de treballadors que de museus). El segueixen els Serveis Territorials de Girona on hi treballa gairebé 1 de cada 6 treballadors dels museus registrats a Catalunya. Al Servei Territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran només hi treballa l'1,3% dels treballadors dels Museus registrats, tot i acollir el 4,4% dels museus de Catalunya; al Servei Territorial de Lleida només hi treballa el 2,4% dels treballadors tot i acollir el 5,3% dels museus.
- El Servei Territorial de Barcelona és l'únic que presenta una mitjana de treballadors per museu (15,1) superior a la mitjana global (10,9).
- Tots els museus amb equips superiors als 20 treballadors –amb l'excepció del Teatre-Museu Dalí a Figueres i del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona– es troben a l'àrea de Barcelona, així com 16 museus dels 24 amb equips entre els 9 i els 20 treballadors. L'àrea de Barcelona és igualment el territori en el que hi ha un major nombre de museus amb els equips més reduïts d'1 a 3 treballadors. El Servei Territorial de Girona és el segon territori amb un major nombre de museus amb equips mitjans i petits.
- El 62,3% dels museus són de titularitat de l'administració local, però només hi treballa el 34,0% del personal dels museus de Catalunya. El 6,1% són fundacions públiques on hi treballa el 5,8% del personal. El 5,3% són de titularitat eclesiàstica on hi treballa un 2,1% de tot el personal. Inversament, només el 3,5% dels museus són de titularitat de la Generalitat, on hi treballa el 10,6% dels treballadors totals; el 12,3% dels museus són consorcis on hi treballa el 28,1% de tot el personal i el 8,8% dels museus són fundacions privades o associacions on hi treballa el 17,1% de tot el personal.
- Els museus de la Generalitat (33,0), els Consorcis (25,1), les Fundacions privades i Associacions (21,3) i els museus de l'Estat (14,5) se situen per sobre de la mitjana de treballadors dels museus de Catalunya (10,9).

- Pel que fa al gènere, les dones són més nombroses que els homes en el sector dels museus: 793 dones i 455 homes.
- Els equips menys paritaris són els més petits i els més grans: en els equips que tenen d'1 a 3 treballadors i en els que en tenen més de 20 les dones representen el 70,4% i el 67,0% respectivament de la plantilla.
- En la direcció dels museus la proporció d'homes i dones s'equilibra. A mida que augmenta la dimensió de la plantilla augmenta la presència de directors del gènere masculí, essent majoritària a les plantilles més grans: el 53,2% dels museus que tenen equips de 9 a 20 membres tenen un director masculí; el 66,7% dels equips amb més de 20 membres tenen director masculí.
- Pel que fa al tipus de jornada, 1.020 treballadors treballen a temps complet, mentre 219 ho fan a temps parcial.
- En relació a les titulacions, el 15,9% dels treballadors dels museus no té titulació, el 10,5% té estudis de diplomatura, el 55,2% una llicenciatura o grau universitari i el 18,4% tenen estudis superiors a la llicenciatura: postgrau, màster o doctorat.
- Pel que fa a les funcions del personal propi, les més comunes són la difusió / atenció al públic, l'administració i la recepció / consergeria / botiga / guardarroba. La funció amb una proporció més reduïda –neteja– correspon a un servei majoritàriament contractat de manera externa.

Els recursos econòmics

- Segons les dades del Registre de Museus s'observa una gran diferència entre els ingressos i les despeses dels museus de Catalunya. Atesa la certesa que els museus, excepte un selecte grup molt reduït, són deficitaris, s'ha preferit treballar amb les dades pressupostàries relatives als ingressos, doncs segurament reflecteixen millor la dimensió econòmica del sector.
- Els ingressos dels 108³ museus registrats dels que es disposen dades per a 2017 van ascendir a 173.558.642,14 €, el que significa una mitjana de 1.607.024,46 € per museu. Tanmateix, la realitat dels museus a Catalunya és molt diversa i la mitjana emmascara una distribució molt desigual dels recursos.
- Un 48,1% dels museus treballen amb pressupostos inferiors als 300.001 €, i el 32,4% amb un pressupost inferior als 200.001 €. Només el 20,4% tenen un pressupost superior al milió d'euros.
- La distribució dels museus segons els seus ingressos és força desigual en el territori català. Tal com mostren les dades, el 93,4% dels ingressos totals dels museus de Catalunya es concentren a les àrees dels Serveis Territorials de

³ Les dades de 106 museus corresponen a l'exercici de 2017. S'han completat amb les dades de 2016 de 2 museus més.

Barcelona i Girona, tot i que aquests territoris només apleguen el 67,6% dels museus. D'una banda, la capitalitat de Barcelona, així com el pes econòmic de les dues corones metropolitanes i, d'altra banda, el turisme, segurament expliquen el marcat desequilibri territorial en l'economia dels museus a Catalunya.

- La mitjana del pressupost d'un museu de l'àrea de Barcelona és de 2,69 milions d'euros, l'única que se situa per sobre de la mitjana global dels museus de Catalunya (1,60 milions d'euros). Per sota d'aquesta mitjana global trobem els museus dels Serveis Territorials de Girona (1,04 milions d'euros). A molta distància se situen la resta de territoris, amb mitjanes d'ingressos per sota dels 400.000 €.
- La titularitat dels museus diferencia els museus segons el seu volum econòmic. Les Fundacions Privades i Associacions suposen el 33,9% dels ingressos totals dels museus a Catalunya, tot i que només representen el 7,4% dels museus. Els Consorcis representen el 30,0% dels ingressos tot i que només són l'13,0% dels museus. Els museus de la Generalitat representen el 4,0% dels ingressos tot i que només són el 2,8% dels museus. Les Fundacions Públiques i els museus estatals mantenen un equilibri: els primers representen aproximadament el 6,5% dels ingressos i del nombre de museus i els segons aproximadament l'1,5%. Inversament, els museus de l'Administració Local representen el 22,0% dels ingressos tot i ser el 63,9% dels museus. Els museus eclesiàstics representen el 2,0% dels ingressos tot i ser el 4,6% dels museus.
- Si considerem el conjunt dels museus de Catalunya, el 52,1% dels ingressos provenen de les aportacions dels titulars i subvencions (recordar que el 86,0% dels museus són de titularitat pública o compartida), mentre que la capacitat d'autofinançament suposa el 44,9% del total. El patrocini, un 2,2%, representa una part reduïda del finançament dels museus a Catalunya. Dins el capítol d'ingressos propis la venda de drets d'entrada, amb més de 62 milions d'euros d'ingressos, suposa el 80,0% dels ingressos propis.
- El percentatge d'ingressos segons fonts d'ingrés varia sensiblement entre àmbits territorials. Així, l'àrea dels Serveis Territorials de Girona és la que té un major percentatge d'ingressos propis (taquillatge, lloguers, activitats, vendes i drets de préstec), amb un 73,4% del total dels seus ingressos, seguida per la dels Serveis Territorials de Barcelona, amb un 42,4%.
- En canvi, els museus de les Terres de l'Ebre només generen un 2,9% del total del seu pressupost en ingressos propis, i se sustenten en un 97,1% en els ingressos procedents de les institucions titulars i les subvencions i en un 2,3 d'altres ingressos. Uns percentatges similars als dels museus de Lleida, amb un 3,0% d'ingressos propis i un 97,0% d'ingressos procedents de les administracions públiques.
- La mitjana total dels ingressos per patrocini és del 2,2%, essent superada a Tarragona (15,0% del seu total d'ingressos), Catalunya Central (5,6% del seu

total d'ingressos), Girona (4,8% del seu total d'ingressos) i Alt Pirineu i Aran (4,1% del seu total d'ingressos).

- El percentatge d'ingressos segons fonts d'ingrés varia molt segons la titularitat dels museus. Els ingressos propis (taquillatge, lloguers, activitats, vendes i drets de préstec) tenen un pes relatiu molt destacat en les fundacions privades i associacions (91,6%), en les fundacions públiques (77,5%) i en els museus de titularitat eclesiàstica (65,8%). Per contra, als museus de l'administració local, als estatals, als de la Generalitat i als Consorcis els ingressos propis només suposen respectivament un 9,2%, un 10,2%, un 14,9% i un 15,4% dels seus totals d'ingressos.
- Inversament, les aportacions dels titulars i les subvencions suposen la majoria dels ingressos als museus de l'administració local, als estatals, als de la Generalitat i als consorcis, suposant respectivament el 90,0%, el 89,8%, el 84,6% i el 80,3% dels seus ingressos totals. Els museus de fundacions privades i associacions, fundacions públiques i de titularitat eclesiàstica són els que menys ingressos tenen de les aportacions dels titulars i subvencions, suposant respectivament el 4,4%, el 20,8% i el 28,8% dels seus ingressos totals.
- La mitjana total dels ingressos per patrocini és del 2,2%, essent superada només pels museus eclesiàstics i per les fundacions privades i associacions, amb un 5,2% i un 4,0% dels seus ingressos totals, respectivament.

Recerca, gestió i documentació de les col·leccions, cooperació, exposicions temporals i publicacions

- 55 museus han dut a terme 125 projectes de recerca durant el 2017, és a dir, el 48,2% dels museus declara haver realitzat com a mínim un projecte de recerca aquest any. Els projectes més comuns estan vinculats a exposicions, catàlegs i documentacions, seguits dels projectes d'arqueologia, els d'antropologia, etnografia i societat, els d'història i memòria, els de ciències naturals i dels d'història de l'art. Cal destacar que amb la informació disponible no es pot especificar la temàtica de la meitat dels projectes de recerca.
- Dels 6.556.809 objectes que custodien els museus registrats, 1.940.475 disposen de fitxa d'inventari, el que suposa gairebé el 30% dels fons.
- Durant el 2017, 74 museus registrats van cedir objectes, sumant un total de 6.033 peces. Els 35 restants no en van cedir cap.
- L'any 2017, 99 museus han presentat exposicions temporals. D'entre ells, 83 han produït exposicions pròpies, 64 han acollit exposicions de producció aliena i 62 de coproducció. Un 20,2% dels museus ha presentat entre 1 i 3 exposicions, un 32,3% entre 4 i 6, un 36,4% entre 7 i 12 i un 11,1% més de 12 exposicions.
- En total s'han fet 702 exposicions temporals, el 47,7% de les quals de producció pròpia, el 28,8% aliena i el 23,5% coproduïda. El 33,5% de les exposicions

temporals s'han fet a la resta de la Regió Metropolitana. Les mitjanes d'exposicions temporals per museu assenyalen la resta de la Regió Metropolitana (8,1), Barcelona ciutat (7,9) i Girona (7,5) com els territoris on hi ha un major nombre d'exposicions temporals anuals per museu.

- Durant el 2017 s'han generat un total de 1.071 publicacions. 8 de cada 10 museus han realitzat alguna publicació. Un 37,8% ha elaborat entre 1 i 6 publicacions. Els que n'han publicat entre 7 i 15 representen un 25,2% del total, i un 18,0% han publicat més de 15 publicacions.
- En relació a la tipologia de publicacions, si deixem de banda la categoria "altres" (que representen gairebé el 30% de total), la majoria correspon a materials efímers i d'edició senzilla com els fullets i tríptics (54,2%). Seguidament se situen els catàlegs (16,2%), les publicacions especialitzades (8,6%) i les revistes i butlletins (6,4%).

Acció educativa, cultural i associacions d'amics

- 100 museus van oferir activitats per a públic escolar. Es van produir 812.039 usos d'aquestes activitats escolars. Els usos d'activitats escolars fan referència als tallers o altres activitats que el públic escolar realitza en els equipaments. No hi són comptades les visites a les exposicions.
- El servei a les escoles és la taxa d'usos d'activitats escolars respecte als usos totals d'activitats pròpies dels equipaments. El 57,3% dels usos d'activitats pròpies són escolars als museus de Catalunya.
- Pel que fa a les activitats pròpies, el 2017, 99 museus van acollir activitats per a públic general, generant 443.085 usos; 83 museus van acollir activitats per a públic familiar, generant 115.768 usos i 64 museus van acollir activitats per a públic especialitzat, generant 57.007 usos.
- Pel que fa als serveis museístics (arxiu, biblioteca, fons, assessorament presencial, etc.), 98 museus n'han ofert, generant 65.472 usos.
- El 2017 hi ha 37 museus amb associacions d'amics. Com que alguns museus en tenen més d'una, el nombre total de d'associacions d'amics de museus ascendeix fins a 43. Aquestes associacions sumen 5.718 membres.

Els visitants i els usos als museus

- El 2017 els museus de Catalunya van rebre 10,55 milions de visitants (309.745 més que el 2016). 6 de cada 10 d'aquests van visitar museus de la ciutat de Barcelona i gairebé 1 de cada 4 ho van fer a les comarques de Girona. La mediana de visitants als museus de Catalunya ha sigut de 18.560,5 (720 menys que el 2016).
- 6 de cada 10 museus ha tingut menys de 25.000 visitants durant el 2017. 9 museus n'han tingut més de 250 mil.

- El 46,3% dels visitants han anat a museus d'art. Un 23,2% ho ha fet a museus monogràfics.
- El 58,3% dels visitants han acudit a museus públics. La mediana de visitants dels museus privats és superior en més de 5.000 visitants que els museus públics.
- El 2017 els museus de Catalunya van rebre una mitjana de 324 visitants diaris. Totes les demarcacions estan per sota d'aquesta xifra excepte Barcelona ciutat que la sobrepassa àmpliament (1.170,7 visitants diaris). Aquest indicador és la mitjana diària de persones que visiten exposicions, fan activitats i/o utilitzen els serveis museístics.
- Els museus monogràfics (742,4) i els d'art (509,2) són els que presenten les mitjanes de visitants diaris més elevades.
- Els museus de titularitat privada reben 4,5 vegades més visitants diaris que els públics.
- Els museus han rebut 1.009.588 visitants escolars durant el 2017. Gairebé el 45% dels escolars que han visitat un museu ho han fet a la ciutat de Barcelona, el 20,6% a la regió metropolitana i el 16,0% a les comarques de Girona. La mediana de visitants escolars als museus de Catalunya durant el 2016 ha sigut de 3.926,5.
- El 30,3% dels visitants escolars ha acudit a museus d'art, el 21,8% ho ha fet a museus d'història i arqueologia, el 16,5% a museus monogràfics, el 13,8% a museus de ciències i tècniques, el 12,4% a museus pluridisciplinaris locals i el 5,1% a museus d'etnografia, antropologia i societat.
- El 77,5% dels escolars ha acudit a museus públics. Tanmateix, els museus privats presenten una mediana de visitants escolars més elevada.
- La taxa de visitants escolars relaciona els visitants escolars i els visitats totals. El 9,6% dels visitants dels museus de Catalunya durant el 2017 han sigut escolars. Aquesta taxa arriba fins al 31,8% a la Regió Metropolitana i fins al 26,2% al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. Per contra, els dos territoris que estan per sota de la mitjana global són les comarques de Girona (6,8%) i Barcelona ciutat (6,9%), segurament per l'elevat volum de turisme que reben els seus museus.
- S'observa que els museus que presenten taxes de visitants escolars més elevades són els que tenen menys volum de visitants. A mesura que augmenta el volum de visitants anuals la taxa d'escolars disminueix progressivament.
- Per temàtica, els museus amb una taxa de visitants escolars més elevada són els pluridisciplinaris locals (24,9%) i els de ciències i tècniques (23,8%). A la cua se situen els d'art (6,3%) i els monogràfics (6,8%).
- Els museus públics presenten una taxa de visitants escolars 2,5 vegades superior a la dels museus privats.

- La taxa de gratuïtat als museus de Catalunya durant el 2017 ha sigut del 32,4%. A la resta de la Regió Metropolitana aquesta taxa arriba fins al 59,8%, fet que possiblement té relació amb l'elevada taxa de visitants escolars d'aquest territori. També destaquen les taxes del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre (48,1%) i de les Terres de Lleida i Aran (45,7%). El territori que presenta una taxa més baixa és les comarques de Girona (20,7%).
- S'observa una correlació entre el volum de visitants anuals i el percentatge de visitants gratuïts: a major volum de visitants anuals menor és la taxa de gratuïtat dels museus de Catalunya.
- Els museus que presenten les taxes més elevades de gratuïtat són els de ciències i tècniques (57,9%), els pluridisciplinaris locals (51,9%) i els de d'etnografia, antropologia i societat (48,3%). Les dues categories amb taxes de gratuïtat per sota de la mitjana global són els d'art (31,4%) i els monogràfics (10,0%).
- Els museus públics presenten una taxa de gratuïtat 6 vegades superior a la dels museus privats.
- Els 10.550.268 visitants que van rebre els museus de Catalunya el 2017 van generar 16.458.383 usos (visites a exposicions permanents i temporals, assistència a activitats pròpies o ús dels serveis museístics), el que suposa 1,56 usos per visitant. La mitjana d'usos diaris als museus de Catalunya durant el 2017 ha estat de 505,5.

Ingressos i costos per visitant

- Al posar en relació els visitants i els pressupostos d'ingressos, s'observa una ràtio de 16,60 € per visitant a Catalunya el 2017, dels quals 8,54 € els han aportat els titulars o procedeixen de subvencions.
- Els museus amb uns ingressos totals per visitant superiors són els consorcis (33,14 €) i els estatals (22,55 €). Els que en presenten menys són els eclesiàstics (6,85 €) i els de les fundacions públiques (10,13 €).
- Els museus amb uns ingressos propis per visitant superiors són les fundacions privades i assoc. (14,36 €) i les fundacions públiques (7,85 €). Els que en presenten menys són els de l'administració local (1,28 €) i la Generalitat (1,83 €).
- S'observa que els consorcis –tant públics com de titularitat compartida– són els que absorbeixen major finançament públic per visitant. És a dir, per a cada visitant d'un museu gestionat per un consorci les administracions titulars hi aporten 26,38 euros. En altres categories de museus de gestió pública també s'observen aportacions públiques significatives. Els visitants dels museus estatals, els de l'administració local i els de la Generalitat suposen unes aportacions de l'erari públic de 20,26 €, 12,55 € i de 10,37 €, respectivament,

per visitant. Els museus dependents de fundacions públiques reben aportacions dels titulars de 2,11 € per visitant.

- Els ingressos de patrocinis per visitant que van aconseguir els museus de Catalunya segons la seva titularitat el 2017. En tots els casos el patrocini per visitant és molt reduït. En cap cas s'aconsegueixen un patrocini que arribi a 1 € per visitant.

2. Els museus de Catalunya. Perspectiva general

El Registre de Museus compta amb 114 museus l'any 2017. En relació a 2016, durant el 2017 s'ha incorporat al Registre el Museu de la Xocolata. A més, per primer any s'exploten també les dades del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

Dels 114 museus registrats, 52 tenen extensions, és a dir, altres espais a banda de la seva seu principal. Així, els museus registrats el 2017 estan conformats per un total de 231 equipaments, dels quals 114 són seus principals i 117 extensions (corresponents a 52 seus principals). D'aquestes 117 extensions n'hi ha 73 que estan obertes al públic, corresponents a 35 seus principals; la resta es dediquen a tasques de magatzem, logística o altres activitats no relacionades amb els públics.

Dels 114 museus registrats⁴ n'hi ha 5 dels que no es disposa dades de 2017 i, per tant, s'utilitzen dades de 2014, 2015 o 2016. Per altra banda, un museu va estar tancat durant 2017. Per aquest motiu en diversos apartats els museus analitzats sumen un total de 114, 113, 109 o 108 equipaments. Pel mateix motiu el nombre total d'extensions analitzades també pot variar. En altres apartats el total de museus també pot variar en funció del nivell de resposta a determinades preguntes concretes.

Pels temes relacionats amb els visitants s'ha utilitzat com a font principal l'informe "Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017" de l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya. En aquests casos el nombre d'equipaments analitzats és de 112 per motius relacionats amb el tractament estadístic de les dades com, per exemple, el Museu del Cau Ferrat i el Museu Maricel es van tractar conjuntament pel fet de compartir entrada.

⁴ Podeu consultar el llistat a l'annex.

2.1. Distribució territorial dels museus registrats

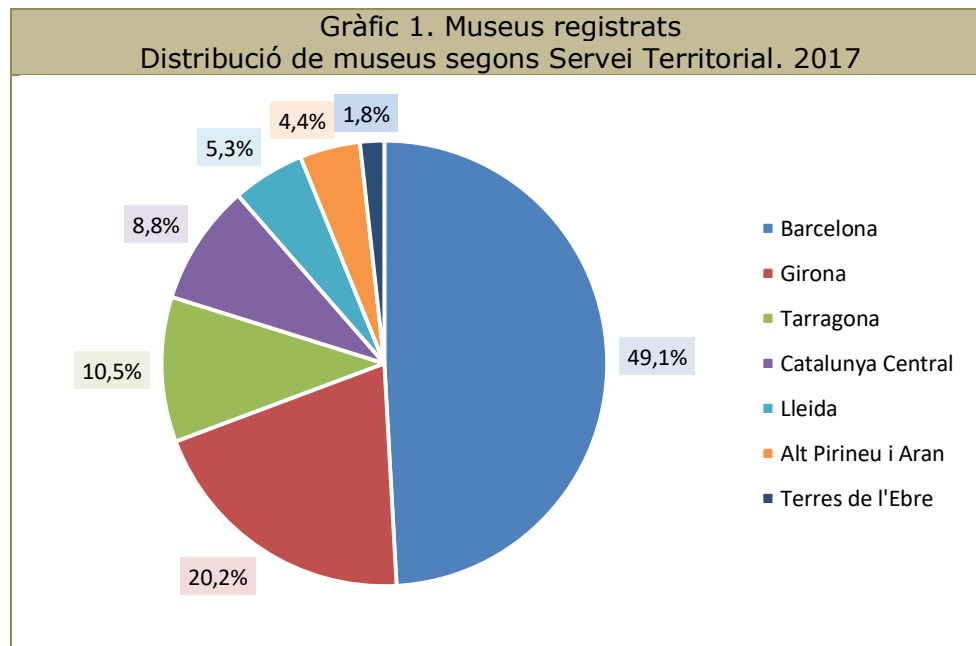
S'han agrupat els museus en funció dels "Serveis Territorials" que s'especifiquen a l'article 10 del Decret 59/2012, de 29 de maig, de modificació del Decret 3014/2011, de reestructuració del Departament de Cultura. La distribució de les comarques segons els Serveis Territorials és la següent:

- Barcelona: Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental.
- Comarques de Girona: Alt Empordà, Baix Empordà, Garrotxa, Gironès, Pla de l'Estany, Ripollès, Selva.
- Terres de Lleida: Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià, Urgell.
- Tarragona: Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat, Tarragonès.
- Terres de l'Ebre: Baix Ebre, Montsià, Terra Alta, Ribera d'Ebre.
- Catalunya Central: Anoia, Bages, Berguedà, Moianès, Osona, Solsonès.
- Alt Pirineu i Aran: Aran, Alta Ribagorça, Alt Urgell, Cerdanya, Pallars Jussà, Pallars Sobirà.

Els museus registrats el 2017 es localitzen de manera preeminent a les comarques del Servei Territorial de Barcelona (49,1%) i a les del Servei Territorial de Girona (20,2%). És a dir, aquests dos territoris engloben 7 de cada 10 museus de Catalunya.

Taula 1. Museus registrats Distribució dels museus segons Servei Territorial. 2017		
Servei territorial	Museus	%
Barcelona	56	49,1%
Girona	23	20,2%
Lleida	6	5,3%
Tarragona	12	10,5%
Terres de l'Ebre	2	1,8%
Catalunya Central	10	8,8%
Alt Pirineu i Aran	5	4,4%
Total	114	100,0%

Font: Registre de Museus 2017.

Font: elaboració pròpia a partir del Registre de Museus 2017.

Taula 2. Museus registrats
Evolució distribució dels museus segons Servei Territorial. 2015-2017

	2015		2016		2017		Variació 2017 - 2016	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Barcelona	55	48,2%	55	49,1%	56	49,1%	1	0
Girona	24	21,1%	23	20,5%	23	20,2%	0	-0,4
Lleida	5	4,4%	6	5,4%	6	5,3%	0	-0,1
Tarragona	11	9,6%	11	9,8%	12	10,5%	1	0,7
T. de l'Ebre	3	2,6%	2	1,8%	2	1,8%	0	0
Cat. Central	11	9,6%	10	8,9%	10	8,8%	0	-0,2
Pirineu i Aran	5	4,4%	5	4,5%	5	4,4%	0	-0,1
Total	114	100,0%	112	100,0%	114	100,0%	2	

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

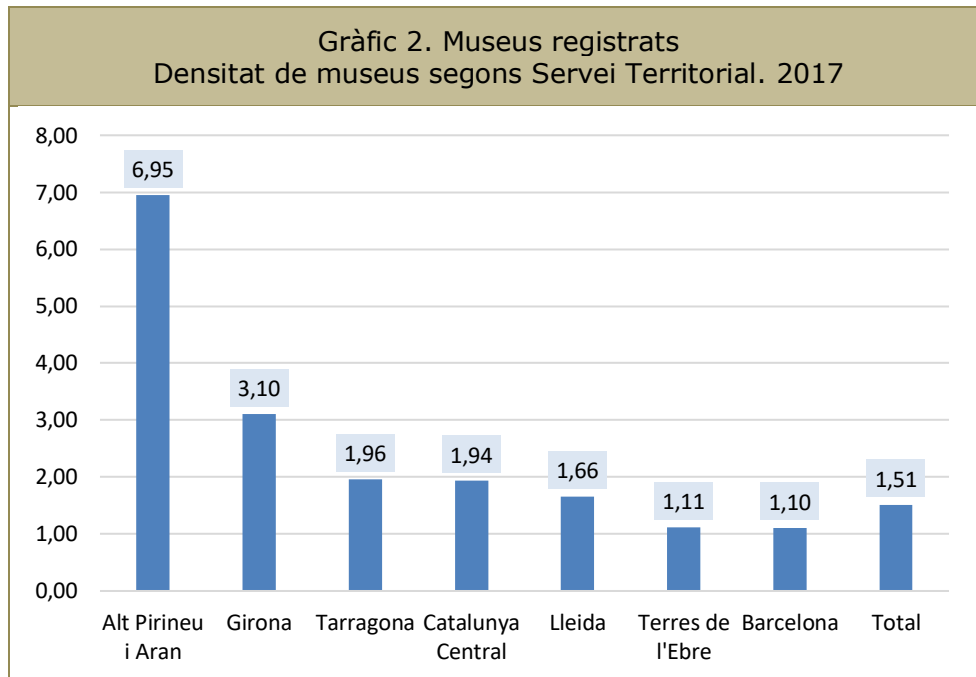
El Servei Territorial amb una major taxa de museus per habitant és l'Alt Pirineu i Aran amb 6,95 museus per cada 100.000 habitants. Aquesta circumstància es deu fonamentalment a la baixa densitat de població de les comarques que integren aquest àmbit territorial.

Taula 3. Museus registrats
Densitat de museus segons població per Servei Territorial. 2017

Servei territorial	Museus	Habitants	Museus / 100.000 habitants
Barcelona	56	5.073.993	1,10
Girona	23	741.452	3,10
Lleida	6	361.138	1,66
Tarragona	12	612.185	1,96
Terres de l'Ebre	2	179.508	1,11
Catalunya Central	10	515.596	1,94
Alt Pirineu i Aran	5	71.958	6,95
Total	114	7.555.830	1,51

Font: elaboració pròpia a partir del Registre de Museus 2017 i dades de població IDESCAT 2017.

Per la raó inversa, el territori de Barcelona presenta la menor taxa de museus per habitant, amb 1,10 museus per cada 100.000 habitants.

Font: elaboració pròpia a partir del Registre de Museus 2017 i dades de població IDESCAT 2017. Base: 114 museus.

La distribució dels museus catalans registrats per comarques posa encara més en evidència la concentració de museus a la comarca del Barcelonès, amb 23 museus. També és constata que hi ha 7 comarques catalanes que no tenen cap museu registrat: l'Alta Ribagorça, Les Garrigues, el Moianès, el Pla d'Urgell, el Priorat, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, que concentren l'1,53% de la població catalana (115.877 habitants⁵).

Per comarques, dues comarques pirinenques són les que presenten una taxa superior de museus per cada 100.000 habitants, el Pallars Sobirà i l'Aran, i a molt poca distància se situa la Conca de Barberà. De fet, el Pallars Sobirà és la comarca catalana amb la densitat de població més baixa (5,1 habitants per km²) i l'Aran ocupa el sisè lloc començant pel final (15,7 habitants per km²).

⁵ IDESCAT, Dades de població, 2017.

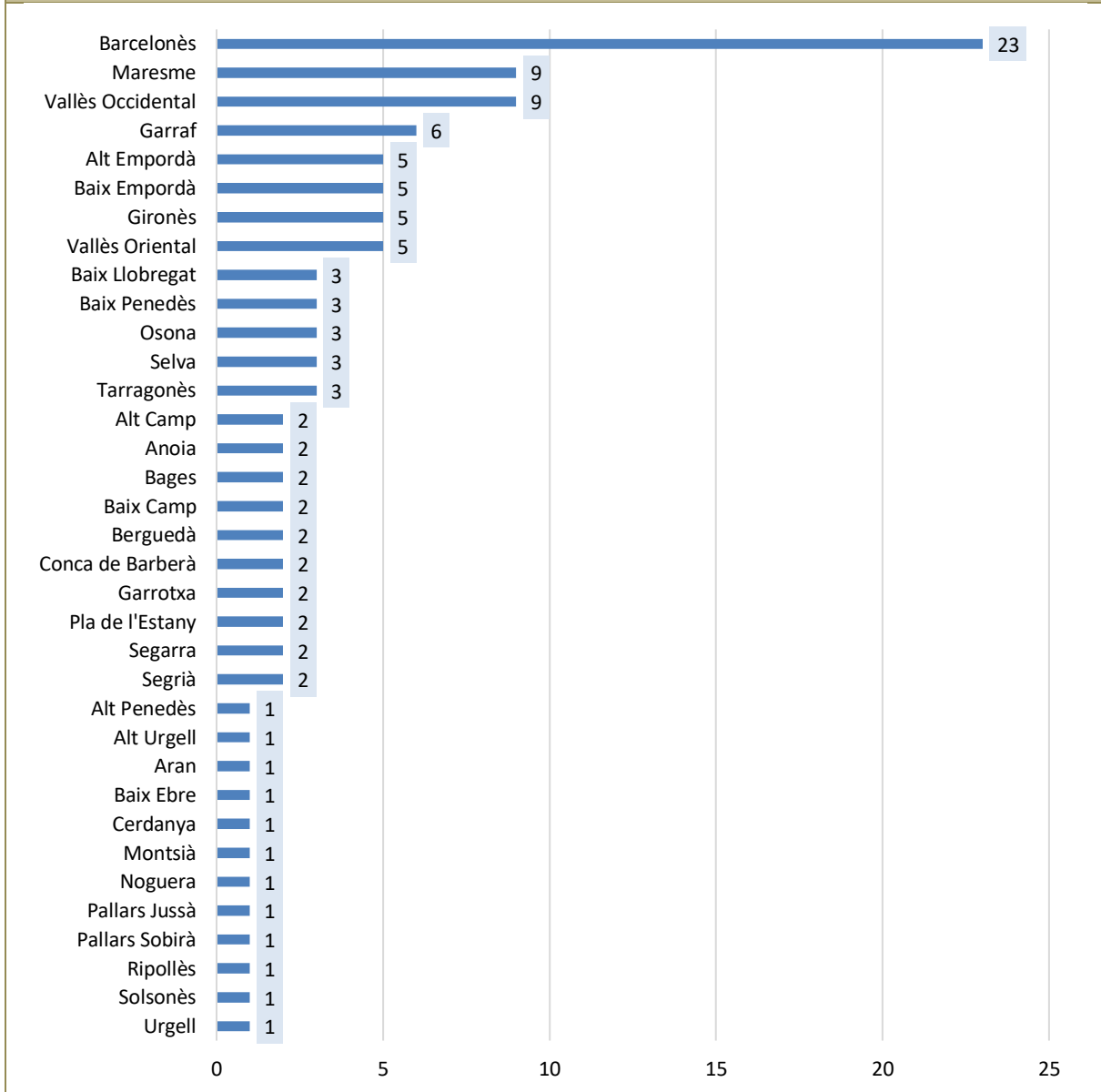
Taula 4. Museus registrats
Densitat de museus segons població per comarca. 2017

Comarca	Museus	Habitants	Museus / 100.000 habitants
Pallars Sobirà	1	6.947	14,39
Aran	1	9.985	10,02
Conca de Barberà	2	20.036	9,98
Segarra	2	22.736	8,80
Pallars Jussà	1	13.280	7,53
Solsonès	1	13.360	7,49
Pla de l'Estany	2	31.738	6,30
Cerdanya	1	17.623	5,67
Berguedà	2	39.013	5,13
Alt Urgell	1	20.296	4,93
Alt Camp	2	43.995	4,55
Garraf	6	147.504	4,07
Ripollès	1	24.999	4,00
Baix Empordà	5	132.906	3,76
Alt Empordà	5	139.705	3,58
Garrotxa	2	56.184	3,56
Baix Penedès	3	100.850	2,97
Urgell	1	36.028	2,78
Gironès	5	188.083	2,66
Noguera	1	38.726	2,58
Maresme	9	444.046	2,03
Osona	3	156.572	1,92
Selva	3	167.837	1,79
Anoia	2	118.277	1,69
Montsià	1	67.491	1,48
Baix Ebre	1	78.180	1,28
Vallès Oriental	5	403.259	1,24
Tarragonès	3	250.488	1,20
Bages	2	175.095	1,14
Baix Camp	2	187.471	1,07
Barcelonès	23	2.248.227	1,02
Vallès Occidental	9	910.031	0,99
Segrià	2	208.059	0,96
Alt Penedès	1	106.930	0,94
Baix Llobregat	3	813.996	0,37
Alta Ribagorça	0	3.827	0,00
Garrigues	0	18.975	0,00
Moianès	0	13.279	0,00
Pla d'Urgell	0	36.614	0,00
Priorat	0	9.345	0,00
Ribera d'Ebre	0	22.203	0,00
Terra Alta	0	11.634	0,00
Total	114	7.555.830	1,51

Font: Registre de Museus 2017.

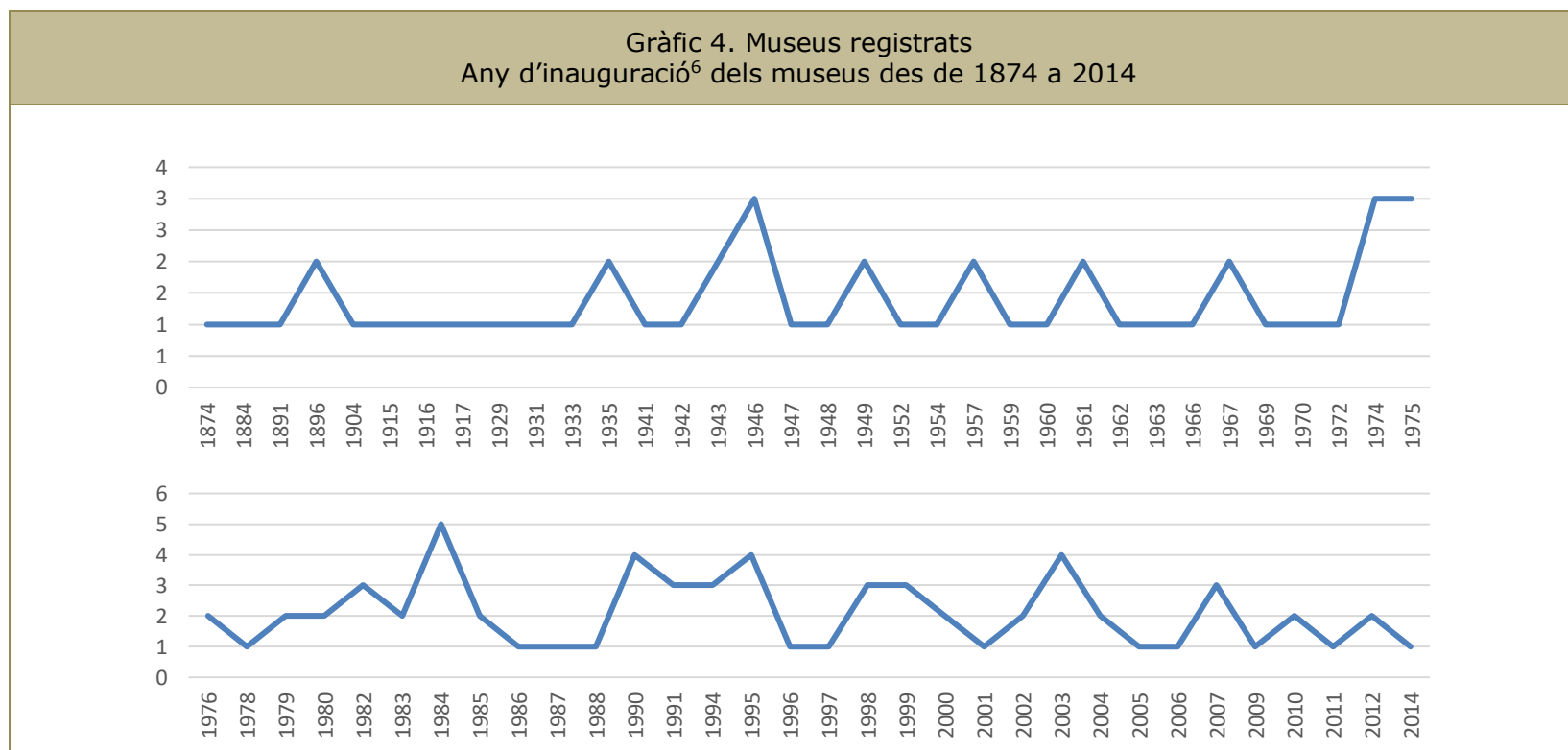
Gràfic 3. Museus registrats
Distribució dels museus per comarca. 2017

Font: elaboració pròpia a partir del Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

2.2. Any d'inauguració dels museus

Font: elaboració pròpia a partir del Registre de Museus 2017. 114 casos.

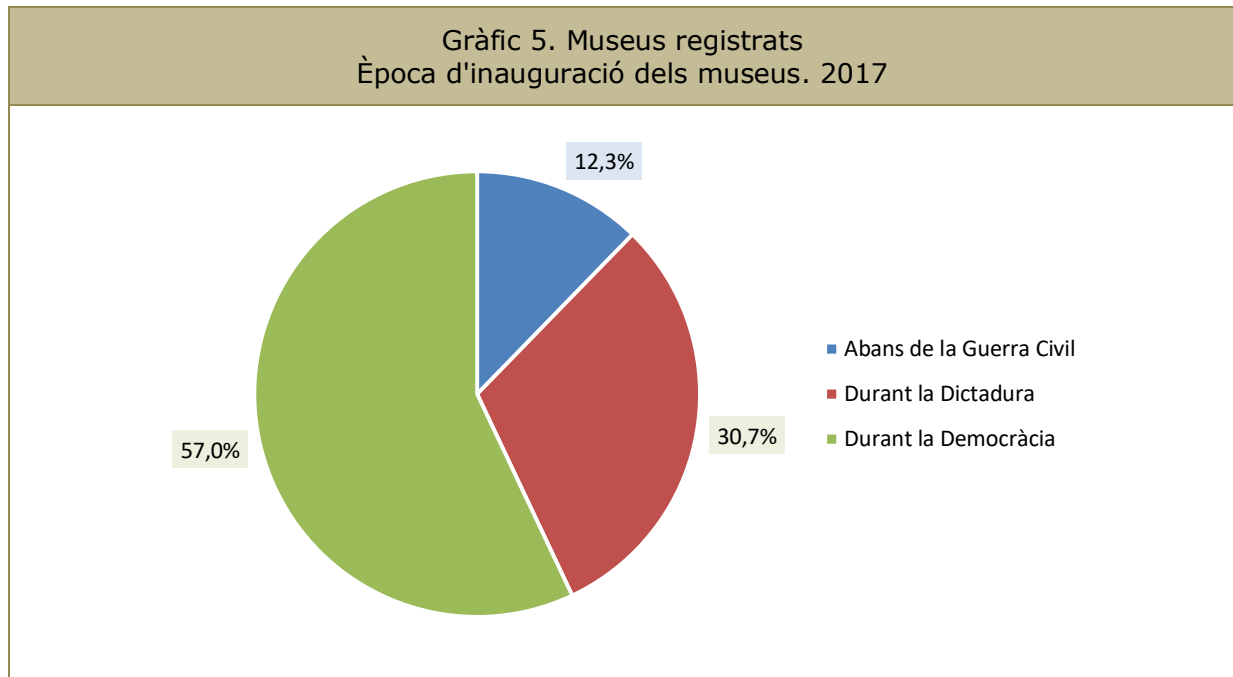
El museu més antic de Catalunya és el Museu Geològic del Seminari de Barcelona, constituït i inaugurat el 1874. Els museus d'inauguració més recent són el Museu Municipal de Llívia i el Museu de Tortosa, inaugurats el 2012 (aquest últim va ser donat d'alta al Registre de Museus l'any 2014), i el Museu del Disseny de Barcelona, inaugurat el 2014.

⁶ L'any d'inauguració és diferent de l'any de la fundació dels museus.

Taula 5. Museus registrats Època d'inauguració dels museus. 2017		
	Museus	%
Abans de la Guerra Civil	14	12,3%
Durant la Dictadura	35	30,7%
Durant la Democràcia	65	57,0%
Total	114	100,0%

Font: Registre de Museus 2017.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

2.3. Titularitat

Algunes dades de titularitat del Registre de Museus s'han reclassificat seguint els següents criteris:

- Els consorcis i les fundacions s'han desagregat de les categories Generalitat i Administració local.
- Per salvaguardar el secret estadístic s'han unificat les categories Fundacions privades i Associacions.

La taula resultant és la següent⁷:

Taula 6. Museus registrats Titularitat. 2017		
	Museus	%
Pública o compartida	98	86,0%
Generalitat	4	3,5%
Administració local	71	62,3%
Consorti	14	12,3%
Fundació pública	7	6,1%
Estatal	2	1,8%
Privada	16	14,0%
Ens eclesiàstics	6	5,3%
Fundacions privades i Associacions	10	8,8%
Total	114	100,0%

Font: Registre de Museus 2017.

El 86,0% dels museus són públics. L'organisme titular majoritari és l'administració local, amb 71 museus –un 62,3% del total–, seguit dels consorcis –12,3% del total–.

Taula 7. Museus registrats Evolució titularitat. 2015-2017								
	2015		2016		2017		Variació 2017 – 2016	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Pública o compartida	95	84,1	96	85,7%	98	86,0%	2	0,3
Privada	18	15,9	16	14,3%	16	14,0%	0	0,0
Total	113	100	112	100,0%	114	100,0%	2	0,3

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

⁷ Vegeu el llistat de museus segons titularitat a l'annex.

3. Els recursos dels museus

3.1. Temàtica de les col·leccions

L'any 2017 els museus registrats tenen un fons total de 6.556.809 objectes. El qüestionari del Registre de Museus demana que s'informi del percentatge d'objectes de les col·leccions de cada museu segons diverses temàtiques. Les categories possibles són: arqueologia, art, biogràfic (entitats / persones), ciències i tècnica, etnologia, història de les ciències naturals, numismàtica, botànica, geologia i paleontologia, zoologia.

El 27% dels objectes de les col·leccions són d'art, el 20,1% d'arqueologia, el 13,4% d'etnologia, el 13,2% biogràfics i el 10,8% de ciència i tècnica.

Taula 8. Museus registrats Temàtica de les col·leccions. 2017		
	Objectes	%
Arqueologia	1.320.766	20,1%
Art	1.817.024	27,7%
Arts decoratives	862.715	13,2%
Biogràfic (entitats/persones)	161.136	2,5%
Ciència i tècnica	710.240	10,8%
Etnologia	879.527	13,4%
Història de les ciències naturals	26.250	0,4%
Numismàtica	188.951	2,9%
Botànica	101.654	1,6%
Geologia-Paleontologia	304.719	4,6%
Zoologia	183.826	2,8%
Total	6.556.809	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Taula 9. Museus registrats Temàtica de les col·leccions segons Servei Territorial. 2017												
	Arqueo- logia	Art	Arts Decorat.	Biogràfic	Ciència i tècnica	Etnologia	Hia. ciències naturals	Numis- màtica	Botànica	Geologia Paleont.	Zoologia	Total
Barcelona	16,9%	26,5%	18,7%	3,0%	9,1%	11,1%	0,6%	3,3%	2,1%	5,9%	2,9%	100,0%
Girona	15,2%	28,5%	12,7%	0,7%	18,4%	14,8%	0,3%	1,5%	1,2%	3,1%	3,8%	100,0%
Lleida	54,6%	24,2%	4,7%	0,9%	0,0%	10,8%	0,2%	2,9%	0,0%	1,8%	0,0%	100,0%
Tarragona	29,9%	37,9%	3,0%	6,1%	2,4%	13,2%	0,3%	2,2%	0,4%	3,7%	0,9%	100,0%
Terres de l'Ebre	41,0%	17,7%	1,3%	0,0%	0,0%	12,1%	0,0%	9,5%	7,5%	0,5%	10,5%	100,0%
Cat. Central	18,1%	20,0%	8,4%	1,6%	25,5%	15,7%	0,3%	3,2%	0,7%	2,4%	4,1%	100,0%
Alt Pirineu i Aran	10,8%	36,4%	2,0%	0,0%	4,0%	32,6%	0,0%	3,0%	1,1%	10,1%	0,1%	100,0%
Total	20,1%	27,7%	13,2%	2,5%	10,8%	13,4%	0,4%	2,9%	1,6%	4,6%	2,8%	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Taula 10. Museus registrats Temàtica de les col·leccions segons titularitat. 2017												
	Arqueo- logia	Art	Arts Decorat.	Biogràfic	Ciència i tècnica	Etnologia	Hia. ciències naturals	Numis- màtica	Botànica	Geologia Paleont.	Zoologia	Total
Pública o compartida	22,7%	24,2%	13,1%	0,8%	11,6%	14,5%	0,4%	3,3%	1,8%	4,5%	3,1%	100,0%
Generalitat	24,1%	22,4%	12,1%	0,0%	27,2%	2,9%	0,0%	11,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Administració local	25,3%	22,9%	13,0%	0,8%	12,0%	15,3%	0,6%	2,8%	0,8%	4,2%	2,3%	100,0%
Consorti	16,3%	27,1%	16,0%	0,8%	4,6%	12,6%	0,0%	5,0%	8,4%	1,0%	8,3%	100,0%
Fundació pública	1,2%	39,5%	12,6%	1,3%	1,6%	20,4%	0,1%	1,1%	0,0%	18,0%	4,2%	100,0%
Estatal	48,5%	1,5%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Privada	4,4%	49,1%	13,6%	12,8%	6,3%	6,9%	0,1%	0,4%	0,1%	5,6%	0,8%	100,0%
Ens eclesiàstics	10,7%	50,8%	20,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	1,0%	0,0%	14,8%	1,7%	100,0%
Fund. privades i Assoc.	0,7%	48,1%	9,3%	20,4%	10,0%	11,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%	100,0%
Total	20,1%	27,7%	13,2%	2,5%	10,8%	13,4%	0,4%	2,9%	1,6%	4,6%	2,8%	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

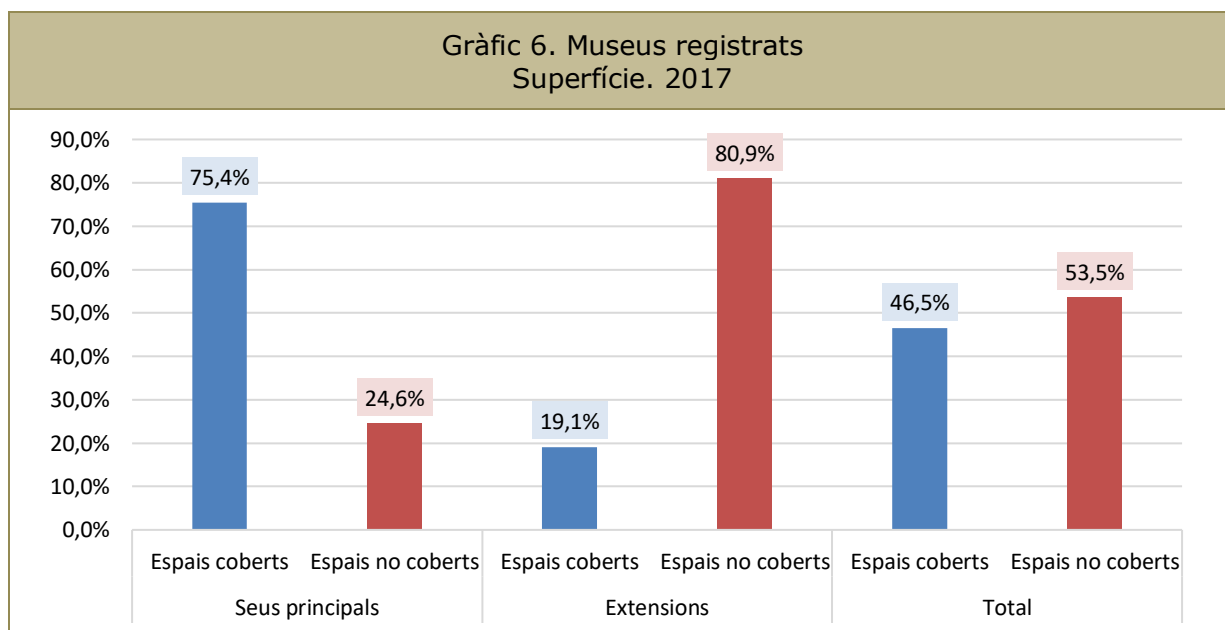
3.2. Superfícies

La superfície total dels museus registrats el 2017 és de 985.262 m², distribuïts entre 114 seus principals i 118 extensions.

Taula 11. Museus registrats Superfícies. 2017			
Tipologia	Superfície		%
Seus principals	479.011		48,6%
Espais coberts	361.407	75,4%	
Espais no coberts	117.604	24,6%	
Extensions	506.251		51,4%
Espais coberts	96.588	19,1%	
Espais no coberts	409.663	80,9%	
Total	985.262		100,0%
Espais coberts	457.995	46,5%	
Espais no coberts	527.267	53,5%	

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 114 seus principals i 118 extensions.

L'any 2017 els museus registrats tenen una superfície coberta de 457.995 m², que es divideixen entre 361.407 m² de les seus principals i 96.588 m² corresponents a les extensions. Pel que fa a altres espais no coberts, aquests ocupen un total de 527.267 m², dividits entre 117.604 m² de les seus principals i 409.663 m² de les extensions⁸.

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 114 seus principals i 118 extensions.

Els diferents espais que integren equipaments i serveis dels museus, s'agrupen en 4 blocs segons les categories funcionals dels espais⁹:

⁸ Moltes de les extensions són jaciments arqueològics a l'aire lliure, a més d'alguns parcs i jardins. Aquest fet provoca que hi hagi un nombre tant elevat de metres quadrats no coberts a les extensions.

⁹ No es tenen en compte els espais exteriors, els perduts, en obres i altres i el pàrquing públic.

1. Espais no públics relacionats amb la col·lecció
 - Reserves de col·leccions
 - Reserves de documentació
 - Taller de restauració
 - Laboratori fotogràfic
2. Espais públics relacionats amb la col·lecció
 - Espais expositius: permanent i temporals
3. Espais públics no relacionats amb la col·lecció
 - Recepció
 - Guarda-roba
 - Biblioteca–arxiu
 - Sala d'actes
 - Taller pedagògic
 - Botiga–Llibreria
 - Restaurant–cafeteria
 - WC públics
4. Espais no públics no relacionats amb la col·lecció
 - Despatxos
 - Sala de reunions
 - Magatzems d'infraestructura

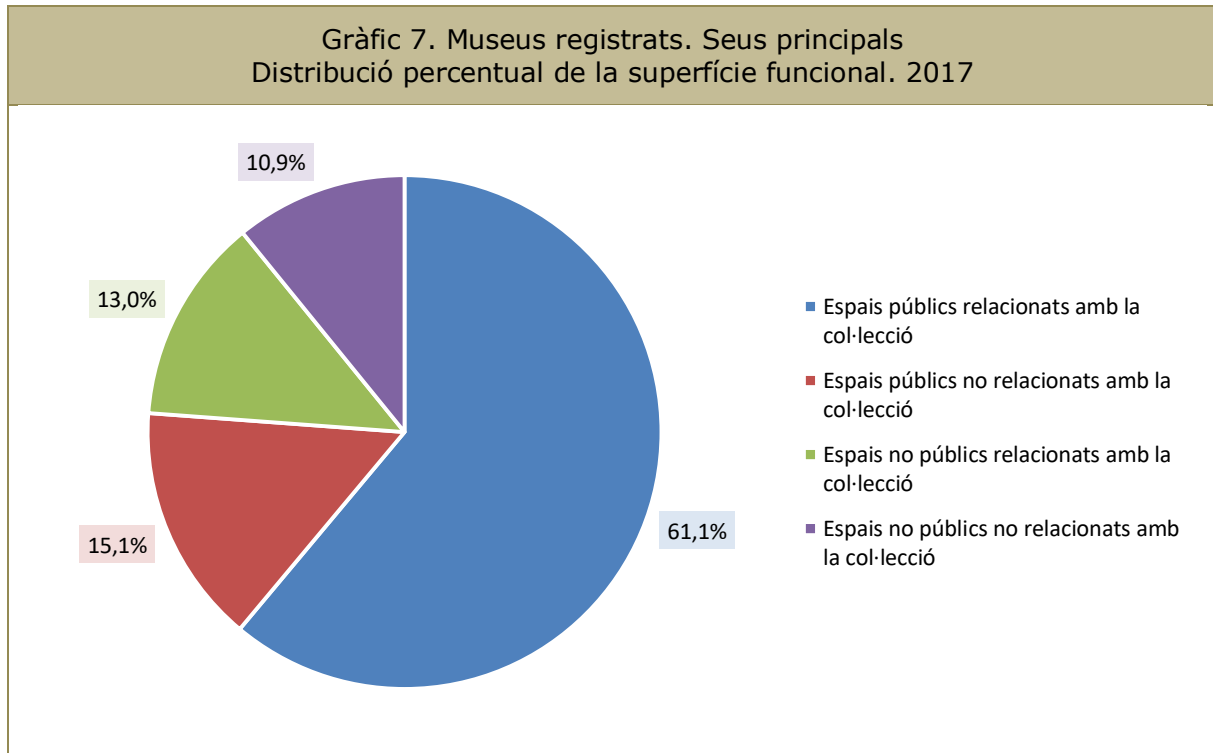
Les seus principals tenen una superfície d'espais funcionals¹⁰ de 289.887 m².

Taula 12. Museus registrats – seus principals Superfície coberta segons espais funcionals. 2017						
Categories funcionals	Nombre espais funcionals	% de seus principals que en disposen	Superfície m ²	% de la superfície total	Mitjana per espai funcional m ²	Mitjana per seu principal m ²
Espais no públics relacionats amb la col·lecció	216		37.575	13,0%	174,0	329,6
Laboratori fotogràfic	15	13,2%	727	0,3%	48,5	6,4
Taller restauració	54	47,4%	5.146	1,8%	95,3	45,1
Reserves col·leccions	86	75,4%	27.543	9,5%	320,3	241,6
Reserves documentació	61	53,5%	4.159	1,4%	68,9	36,5
Espais públics relacionats amb la col·lecció	212		177.079	61,1%	835,3	1.553,3
Exposició permanent	113	99,1%	138.748	47,9%	1.227,9	1.217,1
Exposició temporal	99	86,8%	38.331	13,2%	387,2	336,2
Espais no públics no relacionats amb la col·lecció	254		31.479	10,9%	124,0	276,1
Despatxos	100	87,7%	17.932	6,2%	179,3	157,3
Sala de reunions	67	58,8%	2.472	0,9%	36,9	21,7
Magatzems	87	76,3%	11.075	3,8%	127,3	97,1
Espais públics no relacionats amb la col·lecció	535		43.754	15,1%	81,8	383,8
Taller pedagògic	62	54,4%	5.681	2,0%	91,6	49,8
Sala d'actes	62	54,4%	8.532	2,9%	137,6	74,8
Biblioteca / arxiu	71	62,3%	8.053	2,8%	113,4	70,6
Botiga / llibreria	68	59,6%	3.344	1,2%	49,2	29,3
Recepció	107	93,9%	9.101	3,1%	85,1	79,8
Guarda-roba	38	33,3%	681	0,2%	17,9	6,0
Restaurant / cafeteria	22	19,3%	4.375	1,5%	198,9	38,4
WC públics	105	92,1%	3.987	1,4%	38,0	35,0
Total espais	1.217		289.887	100,0%	238,2	
Total seus principals	114		289.887	100,0%		2.542,9

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 114 seus principals .

¹⁰ No es tenen en compte els espais a l'aire lliure, el pàrquing públic i els espais perduts.

Pel que fa a la dimensió dels espais funcionals de les seus principals, disposen d'una mitjana de 2.542,9 m² per museu. La superfície majoritària es destina als espais públics relacionats amb la col·lecció: exposició permanent i exposicions temporals (61,1%). Pel que fa a l'exposició permanent, la superfície total dels museus registrats el 2017 és de 138.748 m², que suposa una mitjana de 1.217,1 m² per aquest tipus d'espai funcional (47,9% de la superfície total).

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 114 museus.

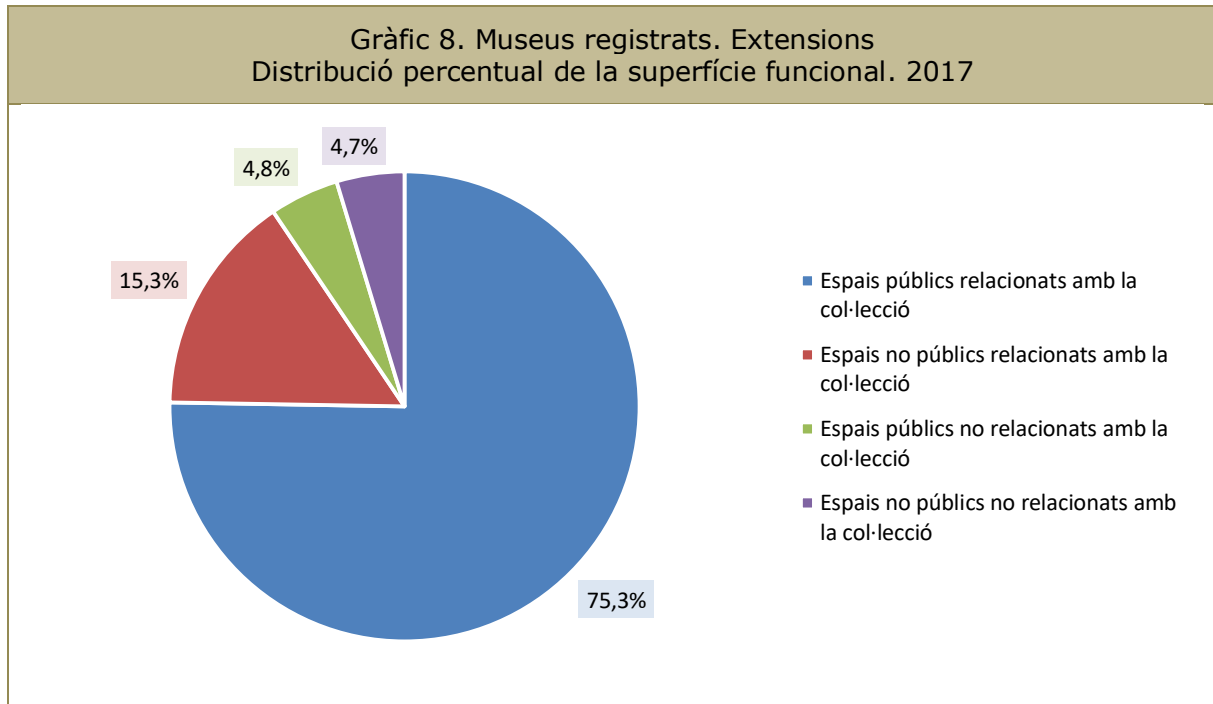
52 museus tenen, a més de la seu principal, una o més extensions. Les extensions tenen una superfície d'espais funcionals¹¹ de 198.410 m².

Taula 13. Museus registrats – extensions Superfície coberta segons espais funcionals. 2017						
Categories funcionals	Nombre espais funcionals	% d'extensions que en disposen	Superfície m ²	% de la superfície total	Mitjana per espai funcional m ²	Mitjana per extensió m ²
Espais no públics relacionats amb la col·lecció	93		30.336	15,3%	326,2	259,3
Laboratori fotogràfic	1	0,9%	6	0,0%	6,0	0,1
Taller restauració	19	16,2%	1.207	0,6%	63,5	10,3
Reserves col·leccions	52	44,4%	25.822	13,0%	496,6	220,7
Reserves documentació	21	17,9%	3.301	1,7%	157,2	28,2
Espais públics relacionats amb la col·lecció	90		149.343	75,3%	1.659,4	1.276,4
Exposició permanent	65	55,6%	144.270	72,7%	2.219,5	1.233,1
Exposició temporal	25	21,4%	5.073	2,6%	202,9	43,4
Espais no públics no relacionats amb la col·lecció	107		9.272	4,7%	86,7	79,2
Despatxos	44	37,6%	3.507	1,8%	79,7	30,0
Sala de reunions	13	11,1%	756	0,4%	58,2	6,5
Magatzems	50	42,7%	5.009	2,5%	100,2	42,8
Espais públics no relacionats amb la col·lecció	200		9.459	4,8%	47,3	80,8
Taller pedagògic	20	17,1%	2.285	1,2%	114,3	19,5
Sala d'actes	16	13,7%	1.555	0,8%	97,2	13,3
Biblioteca / arxiu	17	14,5%	1.250	0,6%	73,5	10,7
Botiga / llibreria	16	13,7%	628	0,3%	39,3	5,4
Recepció	55	47,0%	2.147	1,1%	39,0	18,4
Guarda-roba	12	10,3%	131	0,1%	10,9	1,1
Restaurant / cafeteria	2	1,7%	42	0,0%	21,0	0,4
WC públics	62	53,0%	1.421	0,7%	22,9	12,1
Total espais	490		198.410	100,0%	404,9	
Total extensions	117		198.410	100,0%		1.695,8

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 117 extensions.

¹¹ No es tenen en compte els espais a l'aire lliure, el pàrquing públic i els espais perduts.

Les extensions acullen, principalment, espais d'exposicions permanents i temporals (un 75,3% de l'espai total).

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 117 extensions.

3.3. Els recursos humans

3.3.1. Consideracions metodològiques

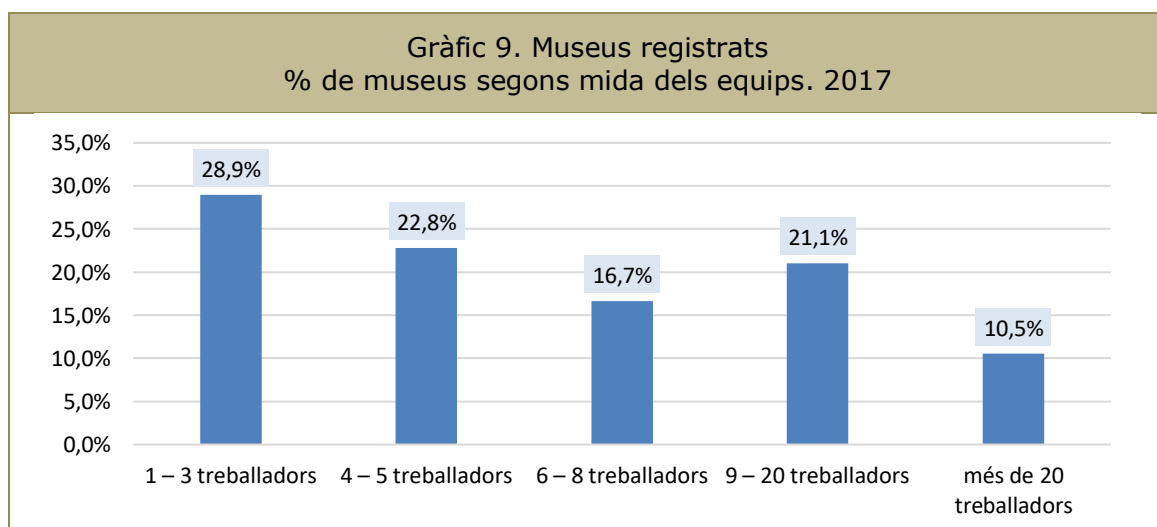
Des de l'informe de 2013 es planteja la següent consideració: el qüestionari que el Registre de Museus envia als equipaments només demana la xifra del personal contractat indefinit o funcionari. Per tant, les dades de les que disposa el Registre només contemplen les persones contractades pel propi museu (Capítol I) i no es comptabilitza el personal que hi treballa i depèn de les empreses de serveis contractades per una tasca específica (Capítol II). Això exclou no només les tasques de seguretat i neteja, sinó també, en molts casos, els monitors, personal d'atenció al públic, etc. En alguns casos, els museus també externalitzen les tasques de restauració.

3.3.2. Nombre de treballadors

L'any 2017 treballen als museus registrats 1.248 persones, 10,9 persones de mitjana per museu. Tot i així, el 68,4% dels museus del país disposa un equip que té com a màxim 8 treballadors.

Mida de l'equip	Museus	%	% acumulat
1 - 3 treballadors	33	28,9%	28,9%
4 - 5 treballadors	26	22,8%	51,8%
6 - 8 treballadors	19	16,7%	68,4%
9 - 20 treballadors	24	21,1%	89,5%
més de 20 treballadors	12	10,5%	100,0%
Total	114	100,0%	

Font: Registre de Museus 2017.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Taula 15. Museus registrats Evolució nombre de museus segons mida del seu equip. 2015-2017								
	2015		2016		2017		Variació 2017 - 2016	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1 - 3 treballadors	30	28,6%	27	26,2%	33	28,9%	6	2,7
4 - 5 treballadors	19	18,1%	22	21,4%	26	22,8%	4	1,4
6 - 8 treballadors	24	22,9%	17	16,5%	19	16,7%	2	0,2
9 - 20 treballadors	22	21,0%	26	25,2%	24	21,1%	-2	-4,2
més de 20 treballadors	10	9,5%	11	10,7%	12	10,5%	-1	-0,2
Total	105	100,0%	103	100,0%	114	100,0%	11	

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

De la taula anterior s'observa que han augmentat els museus que tenen equips petits, mentre que han disminuït els museus amb grans equips de personal.

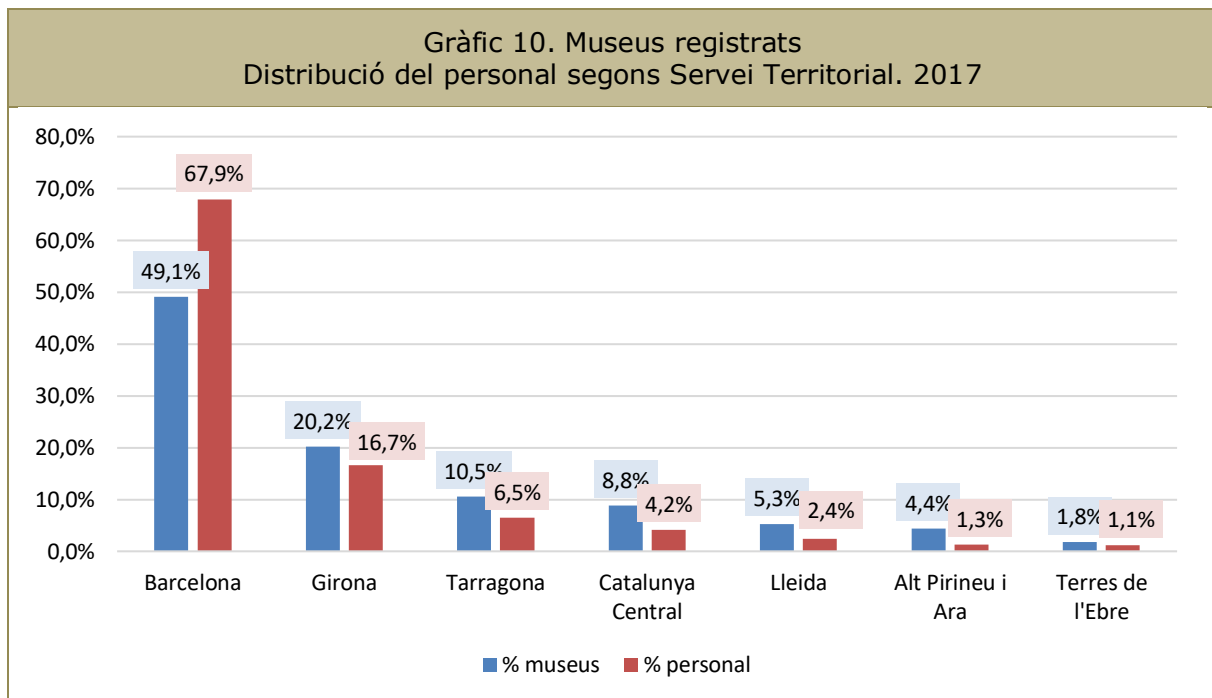
3.3.3. Distribució territorial dels treballadors dels museus

El personal dels museus es distribueix en el territori tal com mostra la següent taula i el següent gràfic:

Taula 16. Museus registrats Distribució territorial del personal. 2017						
	Museus	% museus	Personal	% personal	Mitjana	Mediana
Barcelona	56	49,1%	847	67,9%	15,1	7,5
Girona	23	20,2%	208	16,7%	9,0	5,0
Lleida	6	5,3%	30	2,4%	5,0	3,5
Tarragona	12	10,5%	81	6,5%	6,8	4,0
Terres de l'Ebre	2	1,8%	14	1,1%	7,0	7,0
Catalunya Central	10	8,8%	52	4,2%	5,2	4,5
Alt Pirineu i Aran	5	4,4%	16	1,3%	3,2	3,0
Total	114	100,0%	1.248	100,0%	10,9	5,0

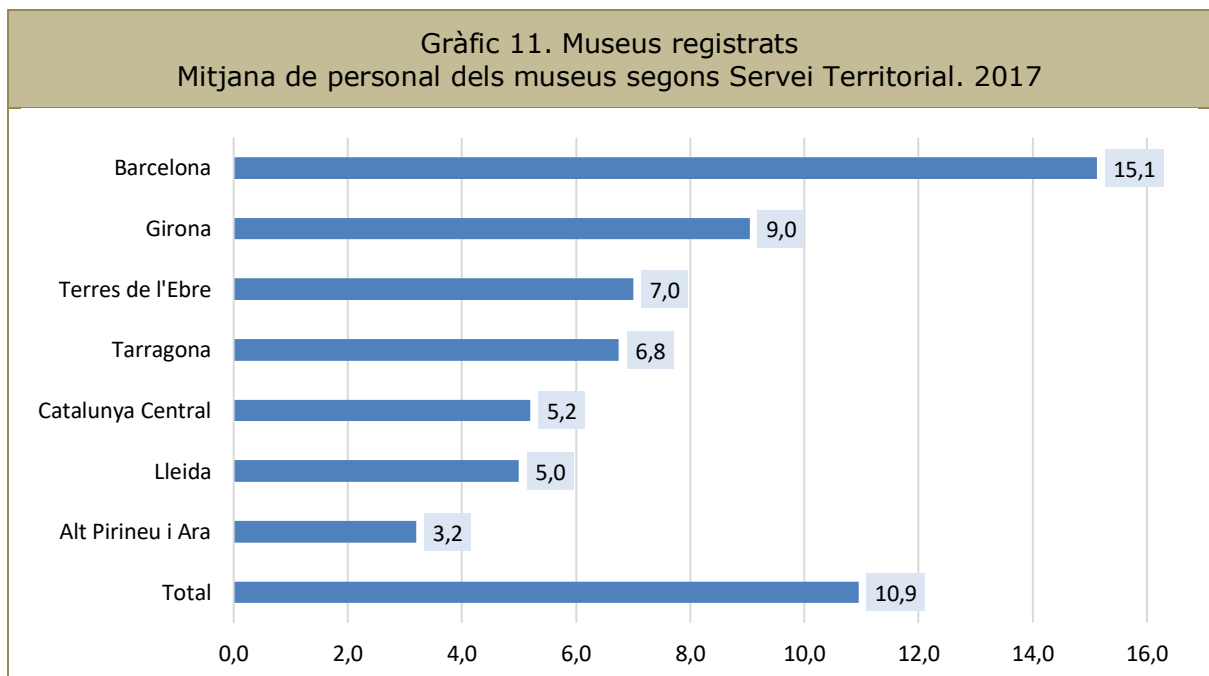
Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Gairebé el 70% dels treballadors de museus a Catalunya desenvolupen la seva feina a l'àrea dels Serveis Territorials de Barcelona, tot i que aquesta demarcació acull la meitat dels museus (és l'única demarcació que presenta un percentatge més elevat de treballadors que de museus). El segueixen els Serveis Territorials de Girona on hi treballa gairebé 1 de cada 6 treballadors dels museus registrats a Catalunya. Al Servei Territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran només hi treballa l'1,3% dels treballadors dels Museus registrats, tot i acollir el 4,4% dels museus de Catalunya; al Servei Territorial de Lleida només hi treballa el 2,4% dels treballadors tot i acollir el 5,3% dels museus.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

El Servei Territorial de Barcelona (15,1) és l'únic que presenta una mitjana de treballadors per museu superior a la mitjana global (10,9).

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Taula 17. Museus registrats Evolució distribució territorial del personal. 2015-2017								
	2015		2016		2017		Variació 2017 - 2016	
	Personal	%	Personal	%	Personal	%	N	%
Barcelona	766	67,5%	792	68,4%	847	67,9%	55	-0,5
Girona	200	17,6%	190	16,4%	208	16,7%	18	0,3
Lleida	28	2,5%	31	2,7%	30	2,4%	-1	-0,3
Tarragona	60	5,3%	56	4,8%	81	6,5%	25	1,7
T.de l'Ebre	18	1,6%	16	1,4%	14	1,1%	-2	-0,3
Cat. Central	50	4,4%	60	5,2%	52	4,2%	-8	-1
Pirineu i Aran	13	1,1%	13	1,1%	16	1,3%	3	0,2
Total	1.135	100,0%	1.158	100,0%	1.248	100,0%	90	

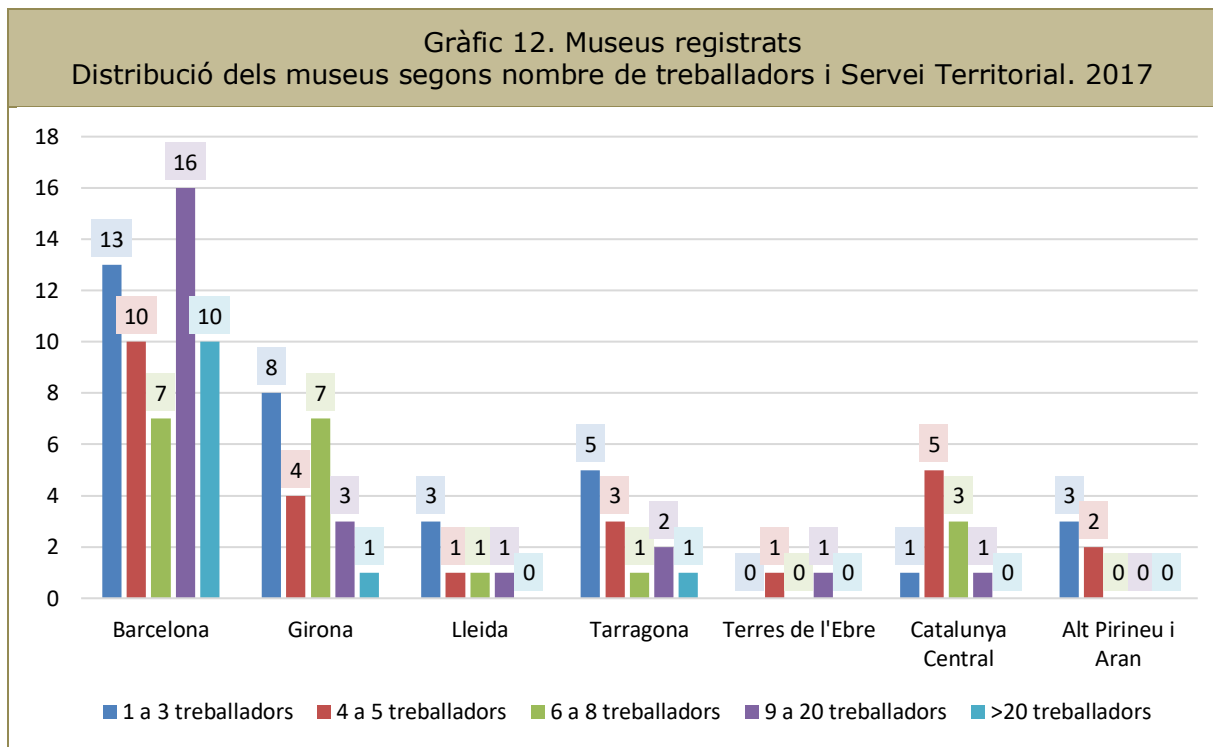
Taula 18. Museus registrats Evolució de la mitjana de personal segons Servei Territorial. 2015-2017				
	2015	2016	2017	Variació 2017 - 2016
	Barcelona	15,02	15,5	15,1
Girona	9,09	9,5	9,0	-0,5
Lleida	5,60	5,2	5,0	-0,2
Tarragona	5,45	5,6	6,8	1,2
Terres de l'Ebre	6,00	8,0	7,0	-1,0
Cat. Central	5,56	6,0	5,2	-0,8
Pirineu i Aran	3,25	3,3	3,2	0,0
Total	10,81	11,2	10,9	-0,3

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

La següent taula i el següent gràfic mostren la distribució dels museus en el territori segons la dimensió de les seves plantilles. Tots els museus amb equips superiors als 20 treballadors –amb l'excepció del Teatre-Museu Dalí a Figueres i del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona– es troben a l'àrea de Barcelona, així com 16 museus dels 24 amb equips entre els 9 i els 20 treballadors. L'àrea de Barcelona és igualment el territori en el que hi ha un major nombre de museus amb els equips més reduïts d'1 a 3 treballadors. El Servei Territorial de Girona és el segon territori amb un major nombre de museus amb equips mitjans i petits.

Taula 19. Museus registrats Distribució dels museus segons mida dels equips i Servei Territorial. 2017						
	Treballadors					Total
	1 a 3	4 a 5	6 a 8	9 a 20	>20	
Barcelona	13	10	7	16	10	56
Girona	8	4	7	3	1	23
Lleida	3	1	1	1	0	6
Tarragona	5	3	1	2	1	12
Terres de l'Ebre	0	1	0	1	0	2
Catalunya Central	1	5	3	1	0	10
Alt Pirineu i Aran	3	2	0	0	0	5
Total	33	26	19	24	12	114

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

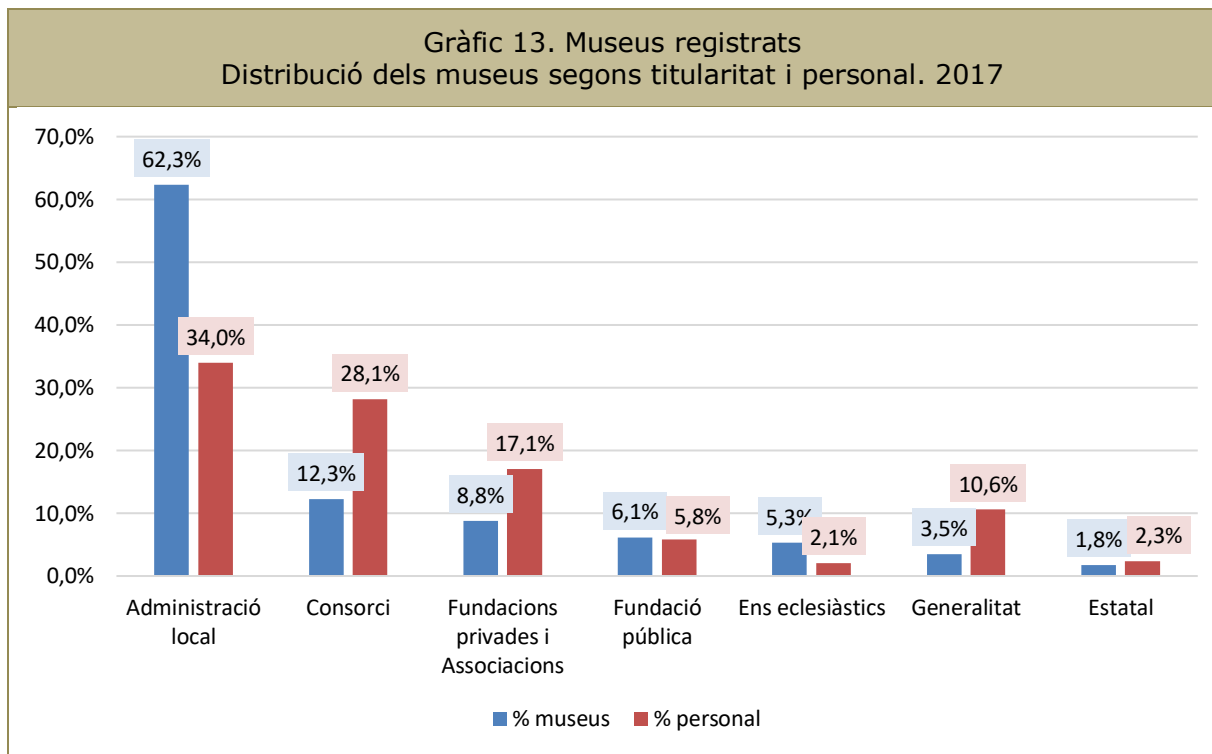

3.3.4. Personal segons titularitat del museu

Taula 20. Museus registrats
Personal segons titularitat. 2017

	Museus	% museus	Personal	% personal	Mitjana	Mediana
Pública o compartida	98	86,0%	1.009	80,8%	10,3	5,0
Generalitat	4	3,5%	132	10,6%	33,0	24,5
Administració local	71	62,3%	424	34,0%	6,0	4,0
Consorti	14	12,3%	351	28,1%	25,1	9,5
Fundació pública	7	6,1%	73	5,8%	10,4	10,0
Estatal	2	1,8%	29	2,3%	14,5	14,5
Privada	16	14,0%	239	19,2%	14,9	7,0
Ens eclesiàstics	6	5,3%	26	2,1%	4,3	4,0
Fundacions privades i Assoc.	10	8,8%	213	17,1%	21,3	8,5
Total	114	100,0%	1.248	100,0%	10,9	5,0

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

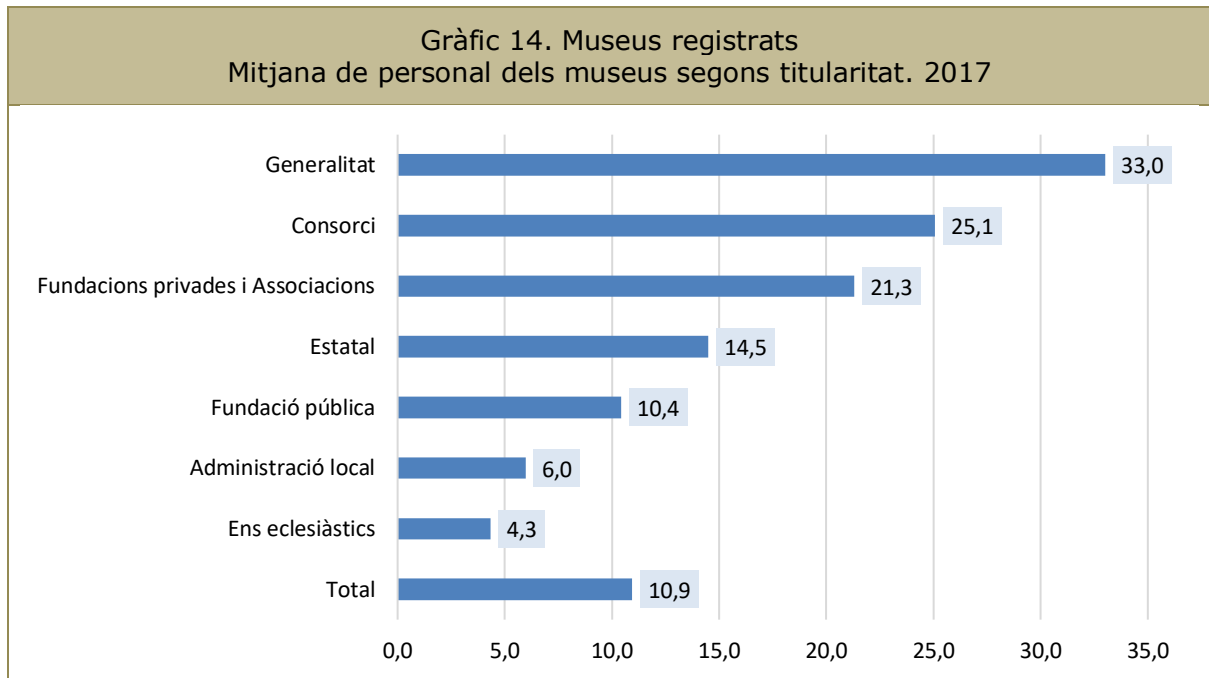

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

El 62,3% dels museus són de titularitat de l'administració local, però només hi treballa el 34,0% del personal dels museus de Catalunya. El 6,1% són fundacions públiques on hi treballa el 5,8% del personal. El 5,3% són de titularitat eclesiàstica on hi treballa un 2,1% de tot el personal.

Inversament, només el 3,5% dels museus són de titularitat de la Generalitat, on hi treballa el 10,6% dels treballadors totals; el 12,3% dels museus són consorcis on hi treballa el 28,1% de tot el personal i el 8,8% dels museus són fundacions privades o associacions on hi treballa el 17,1% de tot el personal.

Els museus de la Generalitat (33,0), els Consorcis (25,1), les Fundacions privades i Associacions (21,3) i els museus de l'Estat (14,5) se situen per sobre de la mitjana de treballadors dels museus de Catalunya (10,9).

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

**Taula 21. Museus registrats
Evolució personal segons titularitat. 2015-2017**

	2015		2016		2017		Variació 2017 - 2016	
	Personal	%	Personal	%	Personal	%	N	%
Pública o comp.	885	78,0%	949	82,0%	1.009	80,8%	60	-1,2
Privada	250	22,0%	209	18,0%	239	19,2%	30	1,2
Total	1.135	100,0%	1.158	100,0%	1.248	100,0%	90	

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

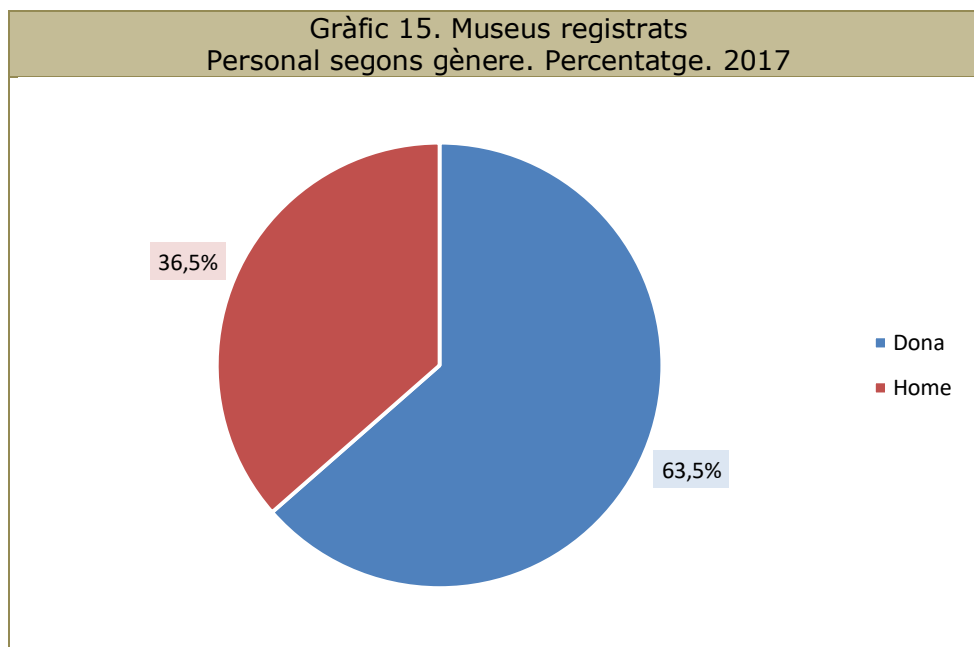
**Taula 22. Museus registrats
Evolució de la mitjana del personal segons titularitat. 2015-2017**

	2015	2016	2017	Variació 2017 - 2016
Pública o comp.	10,1	10,7	10,3	-0,4
Privada	14,7	14,9	14,9	0,0
Total	10,8	11,2	10,9	-0,3

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

3.3.5. Gènere del personal

Pel que fa al gènere, les dones són més nombroses que els homes en el sector dels museus: 793 dones i 455 homes.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Taula 23. Museus registrats
Evolució gènere del personal. 2015-2017

	2015	2016	2017	Variació 2017 - 2016
Dona	62,7%	62,4%	63,5%	1,1
Home	37,3%	37,6%	36,5%	-1,1

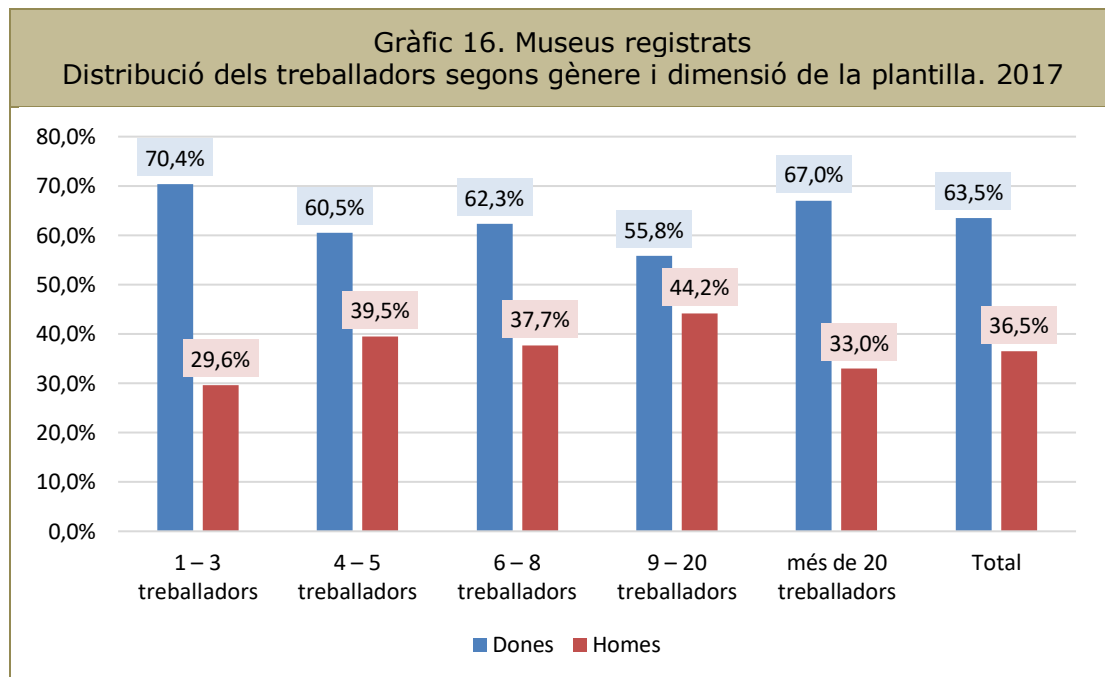
Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

Els equips menys paritaris són els més petits i els més grans: en els equips que tenen d'1 a 3 treballadors i en els que en tenen més de 20 les dones representen el 70,4% i el 67,0% respectivament de la plantilla.

Taula 24. Museus registrats
Personal segons mida dels equips i gènere. 2017

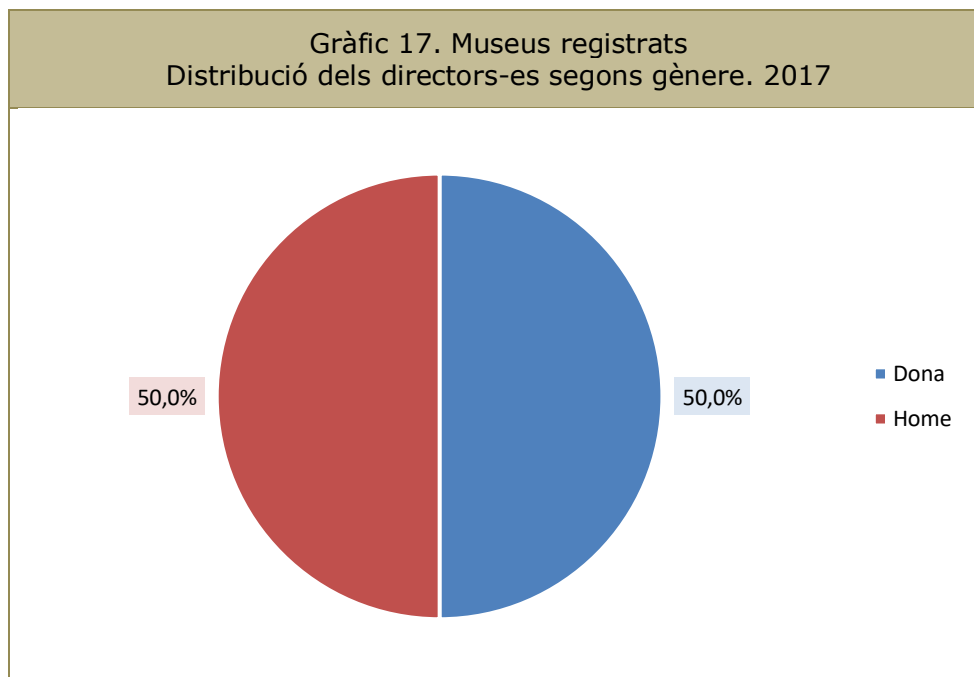
Mida de l'equip	Dones		Homes		Total
1 - 3 treballadors	57	70,4%	24	29,6%	100,0%
4 - 5 treballadors	69	60,5%	45	39,5%	100,0%
6 - 8 treballadors	81	62,3%	49	37,7%	100,0%
9 - 20 treballadors	163	55,8%	129	44,2%	100,0%
més de 20 treballadors	423	67,0%	208	33,0%	100,0%
Total	793	63,5%	455	36,5%	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

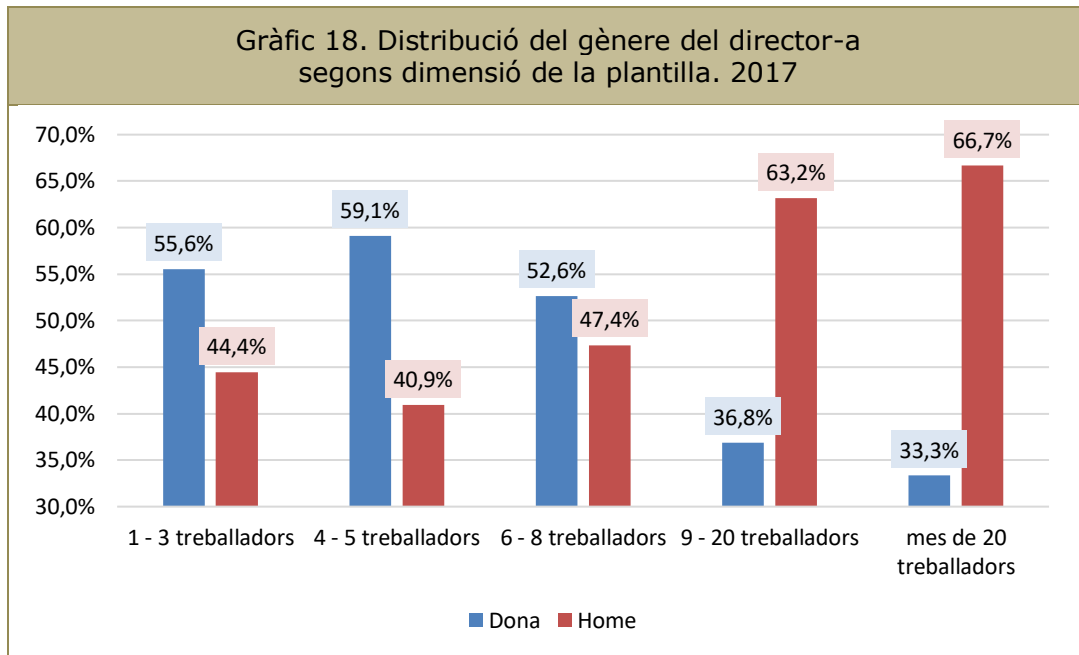
Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

En la direcció dels museus la proporció d'homes i dones s'equilibra.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 96 museus.

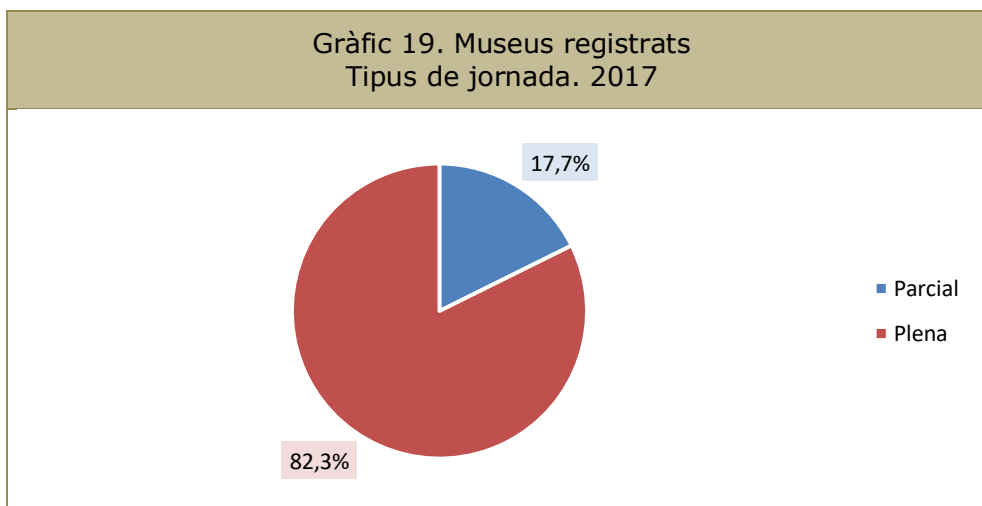
A mida que augmenta la dimensió de la plantilla augmenta la presència de directors del gènere masculí, essent majoritària a les plantilles més grans: el 53,2% dels museus que tenen equips de 9 a 20 membres tenen un director masculí; el 66,7% dels equips amb més de 20 membres tenen director masculí.

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 96 museus.

3.3.6. Jornada del personal

Pel que fa al tipus de jornada, 1.020 treballadors treballen a temps complet, mentre 219 ho fan a temps parcial.

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 1.239 treballadors que han declarat el seu tipus de jornada.

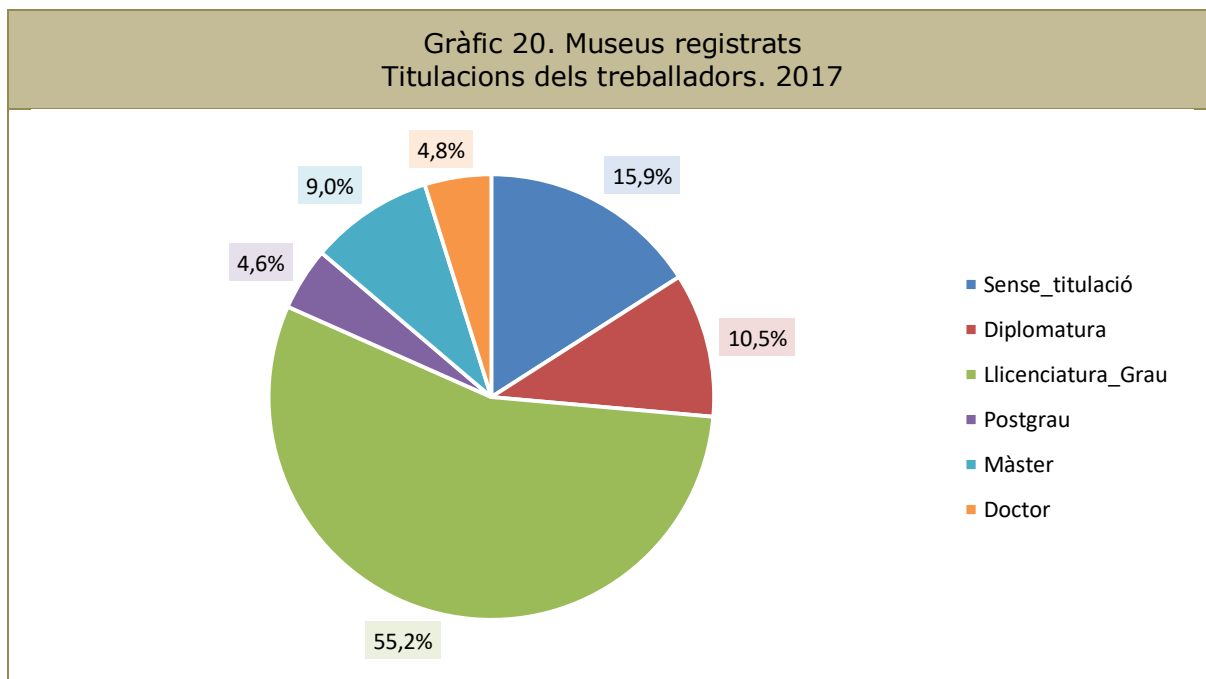
Taula 25. Museus registrats Evolució tipus de jornada del personal. 2015-2017

	2015	2016	2017	Variació 2017 - 2016
Parcial	21,3%	19,8%	17,7%	-2,1
Plena	78,7%	80,2%	82,3%	2,1

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

3.3.7. Titulacions del personal

Pel que fa a les titulacions, el 15,9% dels treballadors dels museus no té titulació, el 10,5% té estudis de diplomatura, el 55,2% una llicenciatura o grau i el 18,4% tenen estudis superiors a la llicenciatura: postgrau, màster o doctorat.

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 1.117 treballadors que han declarat la seva titulació.

**Taula 26. Museus registrats
Evolució titulacions del personal. 2015-2017**

	2015	2016	2017	Variació 2017 - 2016
Sense titulació	12,3%	13,7%	15,9%	2,2
Diplomatura	11,1%	10,6%	10,5%	-0,1
Llicenciatura / Grau	59,7%	57,6%	55,2%	-2,4
Postgrau	4,0%	4,6%	4,6%	0,0
Màster	8,2%	8,5%	9,0%	0,4
Doctor	4,7%	5,0%	4,8%	-0,1

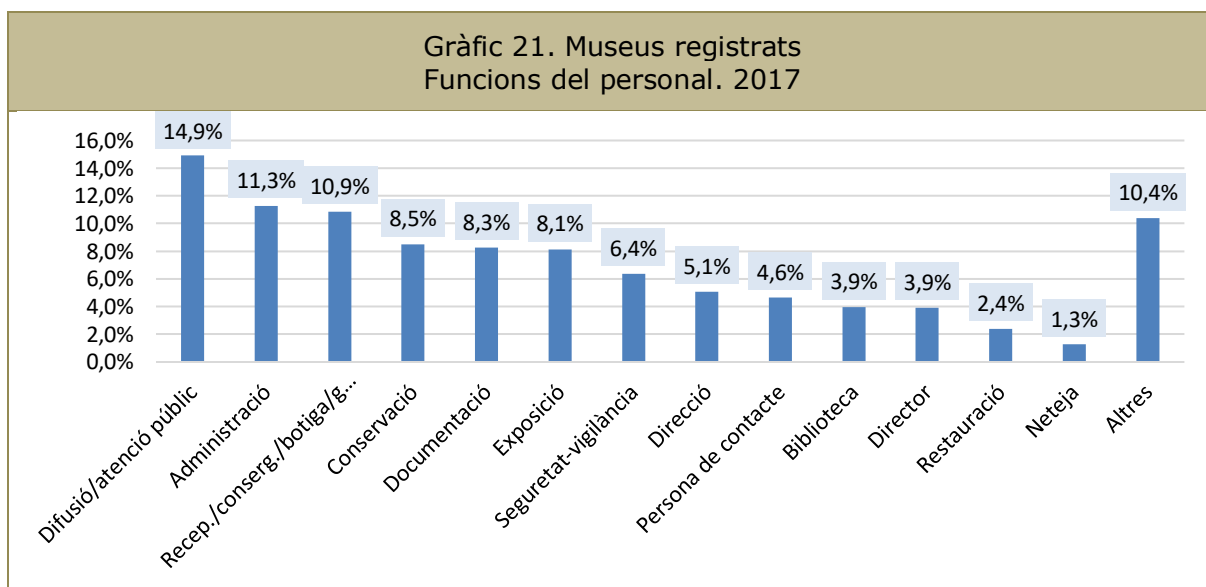
Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

3.3.8. Funcions del personal

Pel que fa a les funcions¹² del personal propi, les més comunes són la difusió / atenció al públic, l'administració i la recepció / consergeria / botiga / guarda-roba. La funció amb una proporció més reduïda –neteja– correspon a un servei majoritàriament contractat de manera externa.

Funcions	Nombre personal	%
Difusió/atenció públic	367	14,9%
Administració	277	11,3%
Recepció /consergeria /botiga / guarda-roba	267	10,9%
Conservació	209	8,5%
Documentació	203	8,3%
Exposició	200	8,1%
Seguretat-vigilància	156	6,4%
Direcció	125	5,1%
Persona de contacte	114	4,6%
Biblioteca	97	3,9%
Director	96	3,9%
Restauració	59	2,4%
Neteja	31	1,3%
Altres	255	10,4%
Total general	2.456	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 2.456 funcions dels treballadors (cada treballador pot tenir més d'una funció).

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 2.456 funcions dels treballadors (cada treballador pot tenir més d'una funció).

¹² El Registre no proposa un glossari als museus per facilitar la resposta a aquesta pregunta del qüestionari.

3.3.9. Vaga dels treballadors d'empreses subcontractades

Al llarg de 2017 es van produir vagues del personal d'empreses subcontractades que presten serveis d'atenció al públic i monitoratge. El MACBA, la Fundació Tàpies, la Fundació Miró, entre altres van patir aquestes vagues dels treballadors que reclamaven passar a ser contractats directament pels museus en els que treballen. Es denunciava així les condicions laborals de precarietat en les que estan contractes aquests treballadors per part de les empreses subcontractades.

En el cas del MACBA, els piquets de vaga van obligar a tancar el museu durant un dies del mes d'agost de 2017.

3.4. Els recursos econòmics

3.4.1. Nota metodològica

En el Registre de Museus s'observa una gran diferència entre els ingressos i les despeses dels museus de Catalunya.

Atesa la certesa que els museus, excepte un selecte grup molt reduït, són deficitaris, s'ha preferit treballar amb les dades pressupostàries relatives als ingressos, doncs segurament reflecteixen millor la dimensió econòmica del sector.

La partida de personal és la més elevada en els pressupostos de despeses dels museus registrats.

3.4.2. Ingressos

Els ingressos dels 108¹³ museus registrats dels que es disposen dades per a 2017 van ascendir a 173.558.642,14 €, el que significa una mitjana de 1.607.024,46 € per museu. Tanmateix, la realitat dels museus a Catalunya és molt diversa i la mitjana emmascara una distribució molt desigual dels recursos.

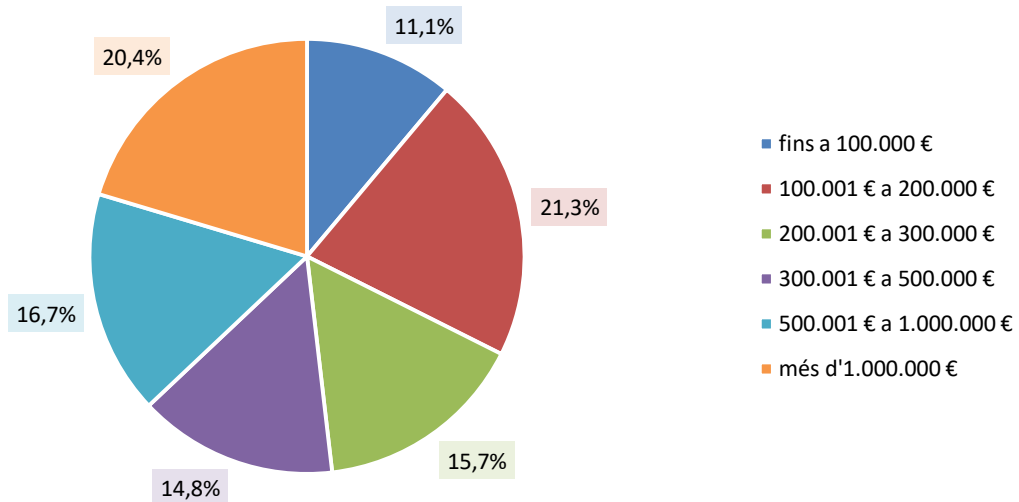
Ingressos	Museus	%	% acumulat
fins a 100.000 €	12	11,1%	11,1%
100.001 € a 200.000 €	23	21,3%	32,4%
200.001 € a 300.000 €	17	15,7%	48,1%
300.001 € a 500.000 €	16	14,8%	63,0%
500.001 € a 1.000.000 €	18	16,7%	79,6%
més d'1.000.000 €	22	20,4%	100,0%
Total	108	100,0%	

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Un 48,1% dels museus treballen amb pressupostos inferiors als 300.001 €, i el 32,4% amb un pressupost inferior als 200.001 €. Només el 20,4% tenen un pressupost superior al milió d'euros.

¹³ Les dades de 106 museus corresponen a l'exercici de 2017. S'han completat amb les dades de 2016 de 2 museus més.

Gràfic 22. Museus registrats
Pressupost d'ingressos dels museus. 2017

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

3.4.3. Distribució territorial dels ingressos

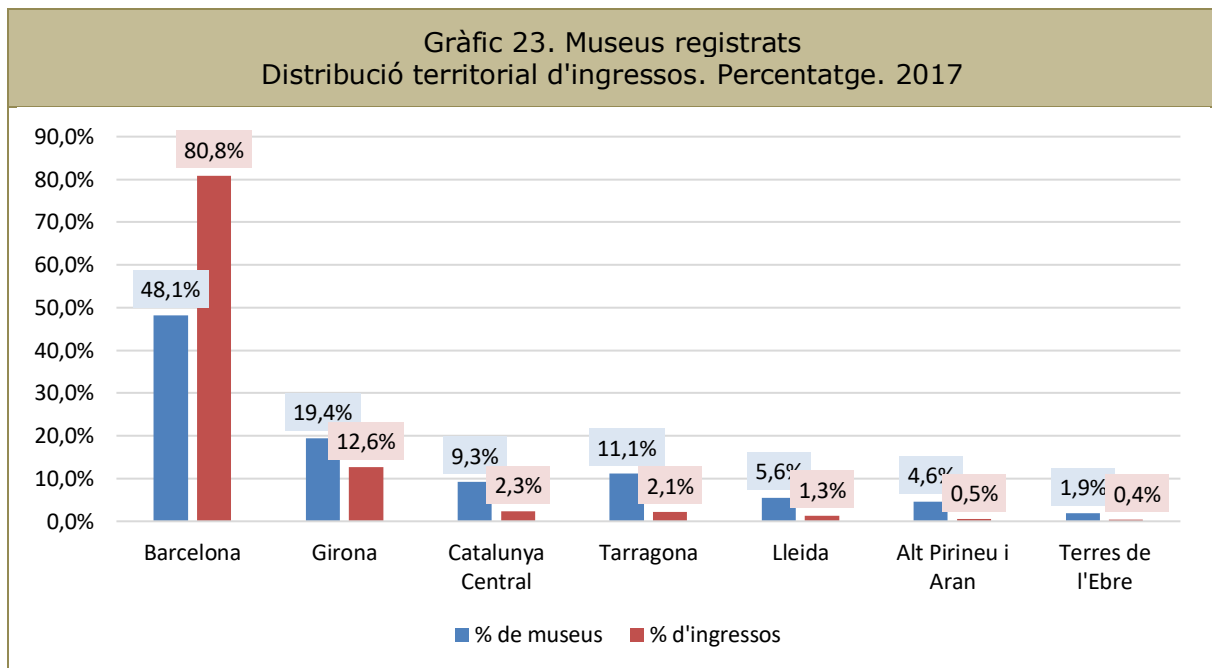
La distribució dels museus segons els seus ingressos és força desigual en el territori català.

Taula 29. Museus registrats
Distribució territorial d'ingressos. 2017

Servei Territorial	Museus	% de museus	Ingressos	% d'ingressos	Mitjana	Mediana
Barcelona	52	48,1%	140.182.866,44 €	80,8%	2.695.824,35 €	709.582,31 €
Girona	21	19,4%	21.900.056,00 €	12,6%	1.042.859,81 €	261.330,00 €
Lleida	6	5,6%	2.283.179,81 €	1,3%	380.529,97 €	259.434,46 €
Tarragona	12	11,1%	3.729.692,67 €	2,1%	310.807,72 €	181.240,35 €
Terres de l'Ebre	2	1,9%	640.760,06 €	0,4%	320.380,03 €	320.380,03 €
Cat. Central	10	9,3%	3.992.507,52 €	2,3%	399.250,75 €	298.318,85 €
Alt Pirineu i Aran	5	4,6%	829.579,64 €	0,5%	165.915,93 €	175.844,34 €
Total	108	100,0%	173.558.642,14 €	100,0%	1.607.024,46 €	312.301,94 €

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Tal com mostren les dades, el 93,4% dels ingressos totals dels museus de Catalunya es concentren a les àrees dels Serveis Territorials de Barcelona i Girona, tot i que només representen el 67,6% dels museus. D'una banda, la capitalitat de Barcelona, així com el pes econòmic de les dues corones metropolitanes i, d'altra banda, el turisme, segurament expliquen el marcat desequilibri territorial en l'economia dels museus a Catalunya.

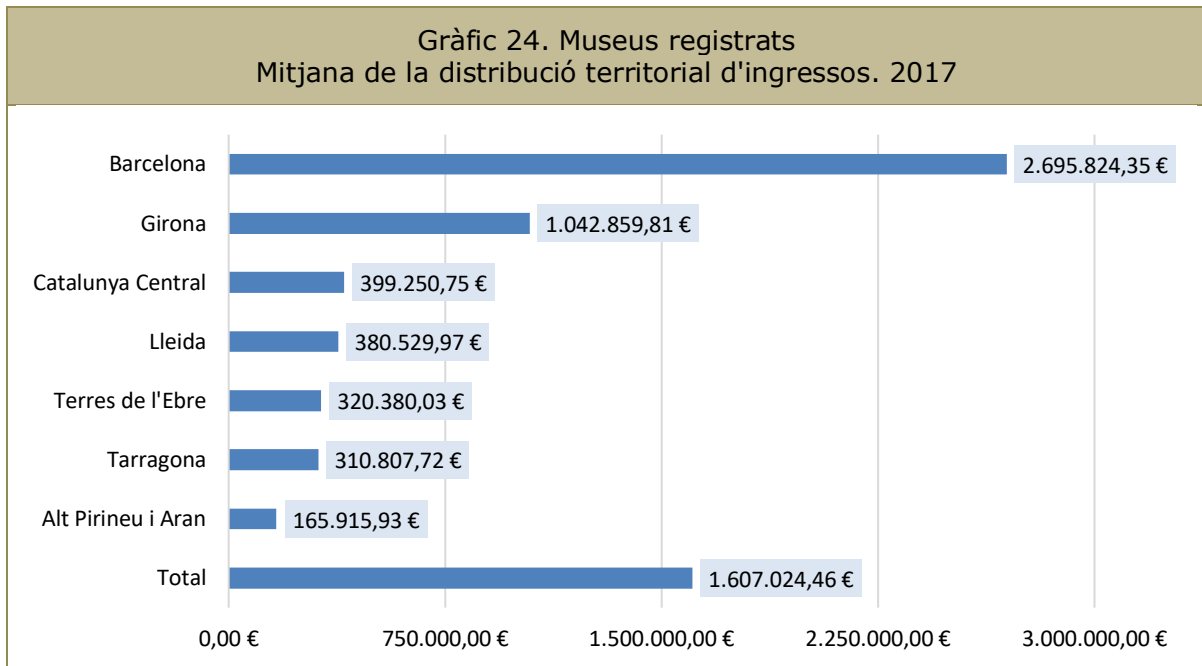
Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Taula 30. Museus registrats
Evolució ingressos segons Servei Territorial. 2015-2017

	2015		2016		2017	
	Museus	Ingressos	Museus	Ingressos	Museus	Ingressos
Barcelona	50	106.488.253,03 €	49	120.200.077,32 €	52	140.182.866,44 €
Girona	22	21.550.354,08 €	20	19.711.762,75 €	21	21.900.056,00 €
Lleida	5	1.788.427,15 €	6	1.964.635,59 €	6	2.283.179,81 €
Tarragona	11	3.511.849,57 €	10	3.327.929,93 €	12	3.729.692,67 €
T. de l'Ebre	3	718.688,90 €	2	704.433,87 €	2	640.760,06 €
Cat. Central	9	3.055.541,41 €	10	3.700.250,01 €	10	3.992.507,52 €
Pirineu i Aran	4	635.353,55 €	4	621.918,84 €	5	829.579,64 €
Total	104	137.748.467,69 €	101	150.231.008,31 €	108	173.558.642,14 €

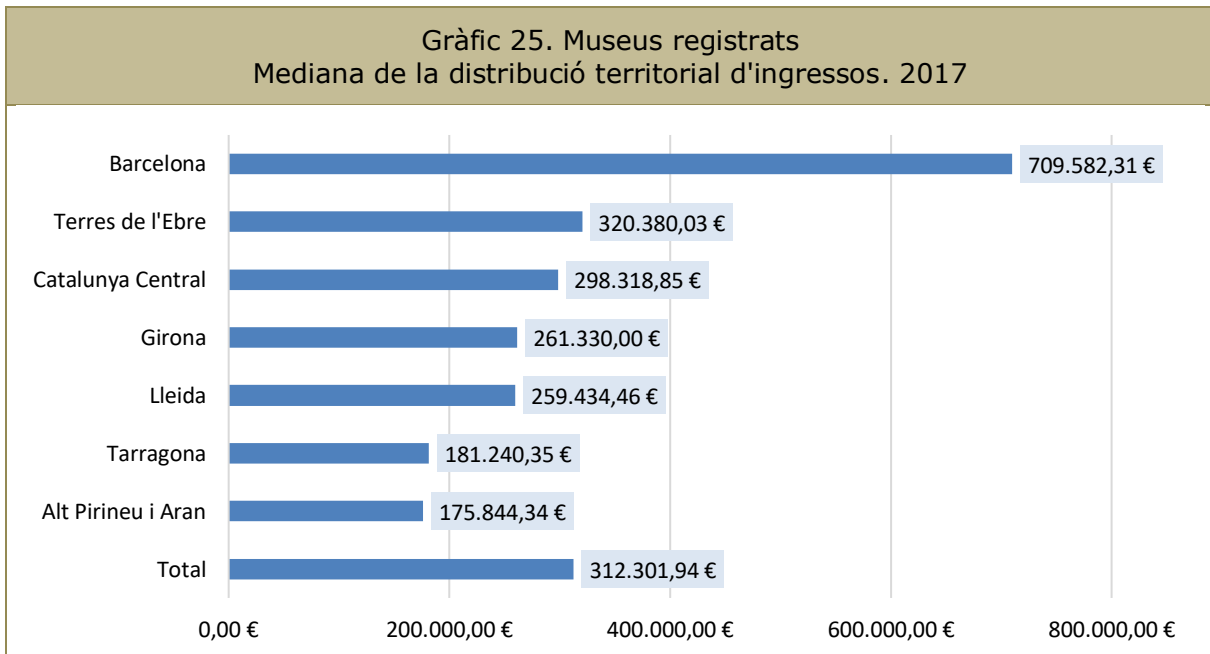
Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

La mitjana del pressupost d'un museu de l'àrea de Barcelona és de 2,69 milions d'euros, l'única que se situa per sobre de la mitjana global dels museus de Catalunya (1,60 milions d'euros). Per sota d'aquesta mitjana global trobem els museus dels Serveis Territorials de Girona (1,04 milions d'euros). A molta distància es situen la resta de Serveis Territorials, amb mitjanes d'ingressos per sota dels 400.000 €.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Si ens fixem en la mediana, destaca, en primer lloc, el valor dels museus de l'àrea de Barcelona que es redueix a menys de la meitat respecte la mitjana, degut al pes dels museus amb major pressupost en el càlcul de la mitjana. I, en segon lloc, el Servei Territorial de Girona que passa de la segona a la quarta posició. L'explicació d'aquest fet és l'enorme pes del Teatre-Museu Dalí en el càlcul de la mitjana d'aquesta demarcació.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

	2015	2016	2017	Variació 2017 - 2016
Barcelona	2.129.765,06 €	2.453.062,80 €	2.695.824,35 €	242.761,6
Girona	979.561,55 €	985.588,14 €	1.042.859,81 €	57.271,7
Lleida	357.685,43 €	327.439,27 €	380.529,97 €	53.090,7
Tarragona	319.259,05 €	332.792,99 €	310.807,72 €	-21.985,3
Terres de l'Ebre	239.562,97 €	352.216,94 €	320.380,03 €	-31.836,9
Catalunya Central	339.504,60 €	370.025,00 €	399.250,75 €	29.225,8
Alt Pirineu i Aran	158.838,39 €	155.479,71 €	165.915,93 €	10.436,2
Total	1.324.504,50 €	1.487.435,73 €	1.607.024,46 €	119.588,7

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

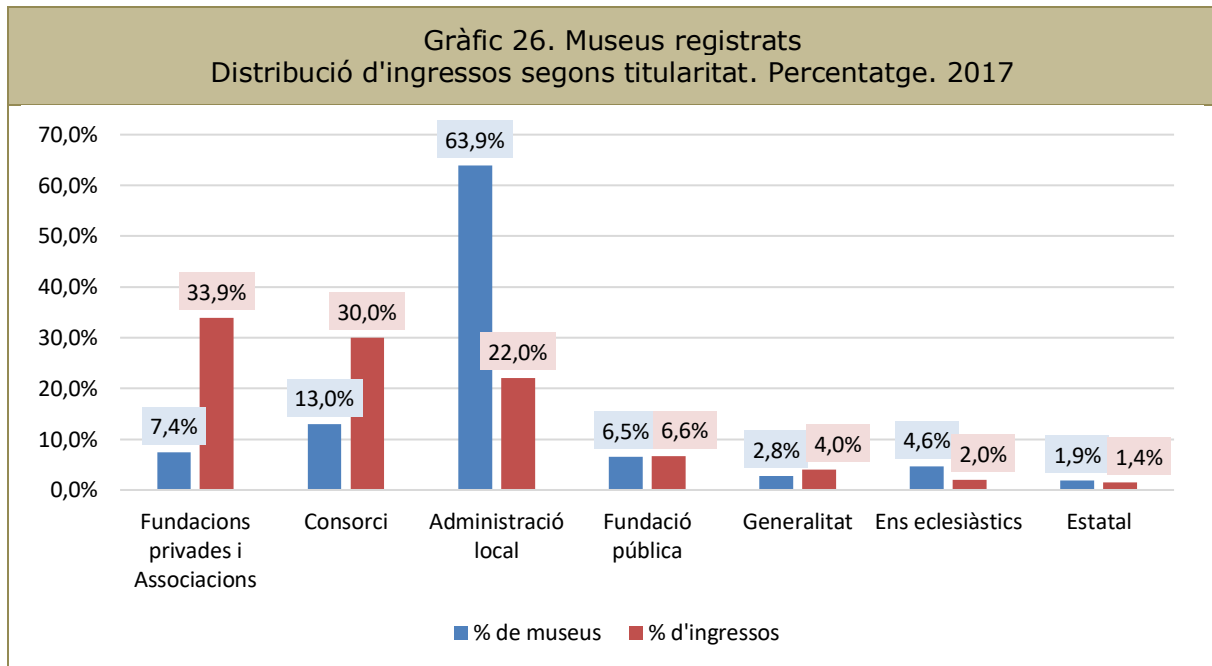
3.4.4. Ingressos segons titularitat

La titularitat dels museus diferencia els museus segons el seu volum econòmic. Les Fundacions Privades i Associacions suposen el 33,9% dels ingressos totals dels museus a Catalunya, tot i que només representen el 7,4% dels museus. Els Consorcis representen el 30,0% dels ingressos tot i que només són l'13,0% dels museus. Els museus de la Generalitat representen el 4,0% dels ingressos tot i que només són el 2,8% dels museus. Les Fundacions Públiques i els museus estatals mantenen un equilibri: els primers representen aproximadament el 6,5% dels ingressos i del nombre de museus i els segons aproximadament l'1,5%.

Inversament, els museus de l'Administració Local representen el 22,0% dels ingressos tot i ser el 63,9% dels museus. Els museus eclesiàstics representen el 2,0% dels ingressos tot i ser el 4,6% dels museus.

Titularitat	Museus	% de museus	Ingressos	% d'ingressos	Mitjana	Mediana
Pública o compartida	95	88,0%	111.302.059,55 €	64,1%	1.171.600,63 €	290.287,20 €
Generalitat	3	2,8%	6.954.368,35 €	4,0%	2.318.122,78 €	2.234.370,78 €
Administració local	69	63,9%	38.236.372,26 €	22,0%	554.150,32 €	261.330,00 €
Consorci	14	13,0%	52.094.221,76 €	30,0%	3.721.015,84 €	1.038.725,51 €
Fundació pública	7	6,5%	11.520.621,73 €	6,6%	1.645.803,10 €	176.449,68 €
Estatals	2	1,9%	2.496.475,45 €	1,4%	1.248.237,73 €	1.248.237,73 €
Privada	13	12,0%	62.256.582,59 €	35,9%	4.788.967,89 €	555.153,83 €
Ens eclesiàstics	5	4,6%	3.414.956,92 €	2,0%	682.991,38 €	851.871,00 €
Fundacions priv. i Assoc.	8	7,4%	58.841.625,67 €	33,9%	7.355.203,21 €	519.690,46 €
Total	108	100,0%	173.558.642,14 €	100,0%	1.607.024,46 €	312.301,94 €

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

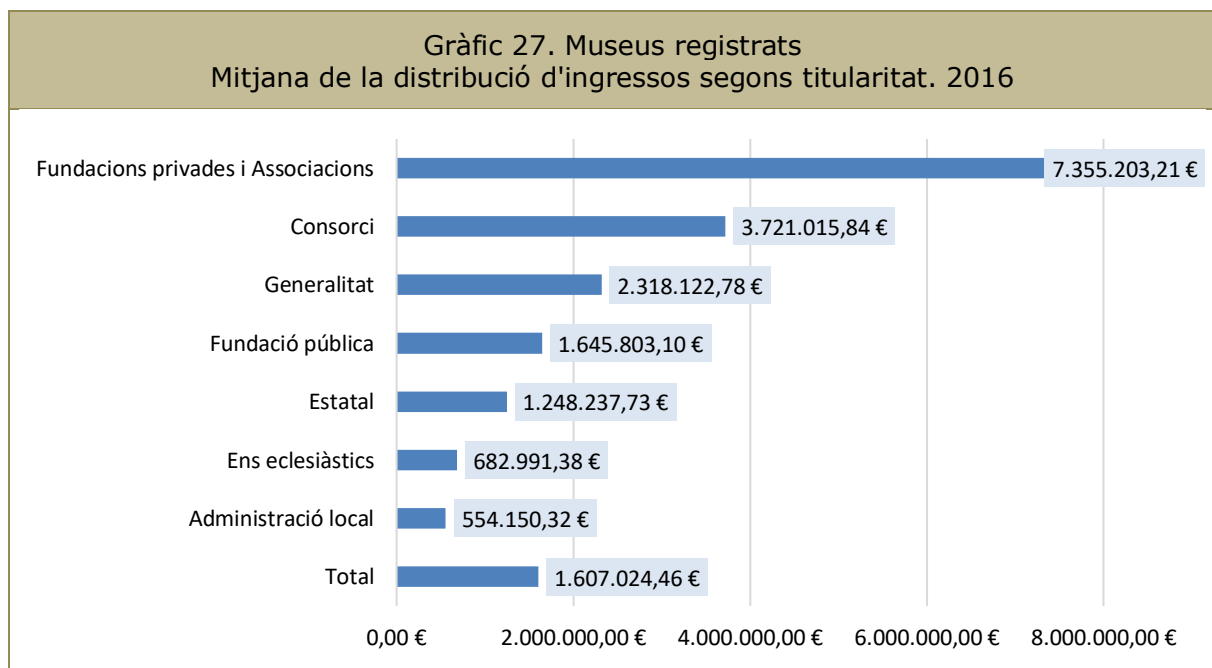

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Taula 33. Museus registrats
Evolució ingressos segons titularitat 2015-2017

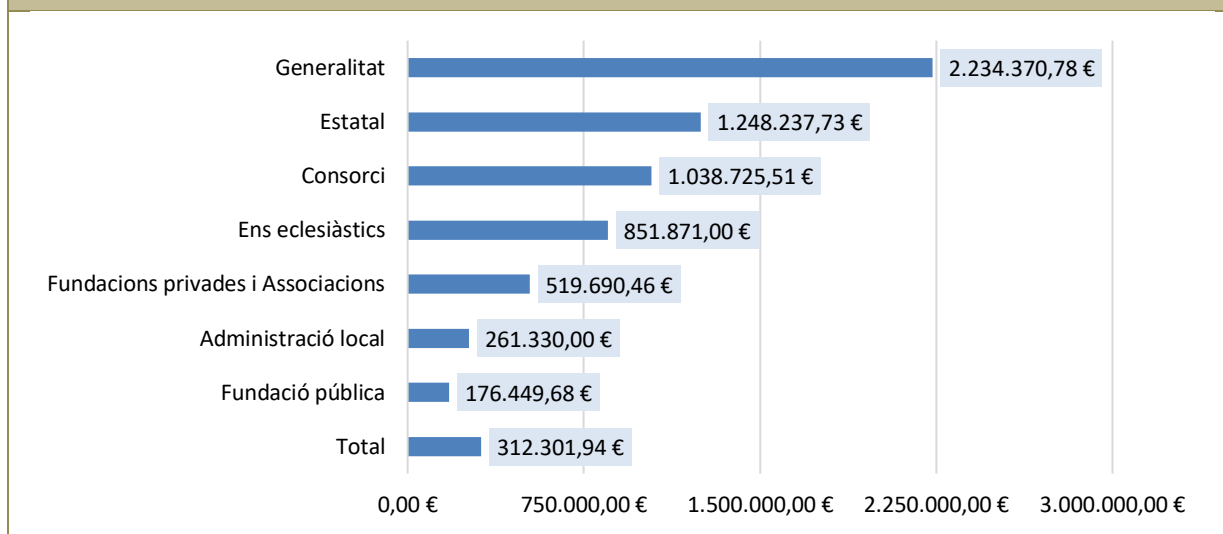
	2015		2016		2017	
	Museus	Ingressos	Museus	Ingressos	Museus	Ingressos
Pública o com.	88	79.770.230,10 €	88	94.124.547,04 €	95	111.302.059,55 €
Privada	16	57.978.237,59 €	13	56.106.461,27 €	13	62.256.582,59 €
Total	104	137.748.467,69 €	101	150.231.008,31 €	108	173.558.642,14 €

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

Font: Registre de Museus 2016. Base: 101 museus.

Gràfic 28. Museus registrats
Mediana de la distribució d'ingressos segons titularitat. 2016

Font: Registre de Museus 2016. Base: 101 museus.

Taula 34. Museus registrats
Evolució de la mitjana dels ingressos segons titularitat. 2015-2017

	2015	2016	2017	Variació 2017 - 2016
Pública o compart.	906.479,89 €	1.069.597,13 €	1.171.600,63 €	102.003,5
Privada	3.623.639,85 €	4.315.881,64 €	4.788.967,89 €	473.086,3
Total	1.324.504,50 €	1.487.435,73 €	1.607.024,46 €	119.588,7

Font: Registre de Museus 2015 a 2017.

3.4.5. Fonts de finançament

S'han agrupat els diversos conceptes d'ingressos en 4 grups¹⁴:

- Ingressos propis: taquillaatge, activitats, vendes, drets de préstec¹⁵ i lloguers i cànon.
- Aportacions de les institucions titulars i subvencions.
- Patrocini.
- Altres.

¹⁴ Cal indicar que en aquest apartat –com en d'altres– el Registre de Museus no proposa un glossari i, per tant, els museus tenen criteris diversos i no sempre coincidents a l'hora d'assignar a cada categoria la procedència dels seus ingressos.

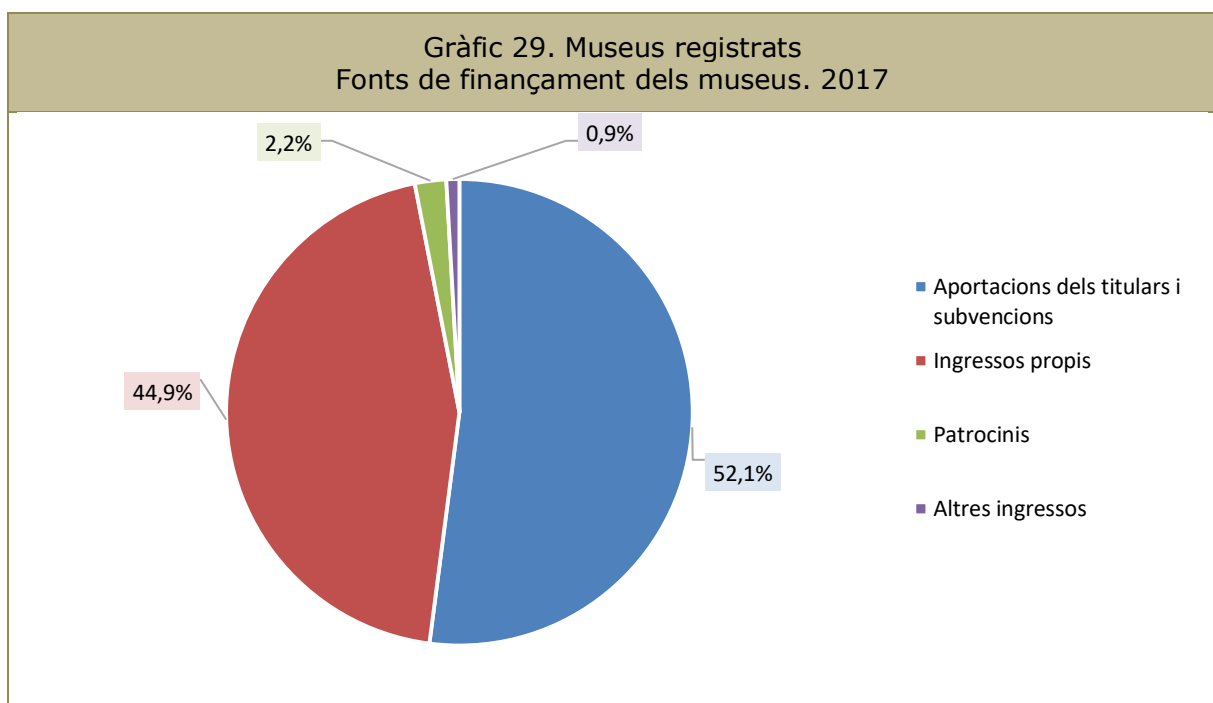
¹⁵ S'ha creat el concepte "drets de préstec" per incloure el préstec d'obres i exposicions. També inclou drets d'imatge.

Taula 35. Museus registrats Fonts de finançament dels museus. 2017		
Font	Ingressos	%
Ingressos propis	77.877.609,94 €	44,9%
<i>Taquilla</i>	62.270.471,82 €	35,9%
<i>Activitats</i>	1.472.197,58 €	0,8%
<i>Vendes</i>	7.336.515,60 €	4,2%
<i>Lloguer i cànons</i>	5.579.894,66 €	3,2%
<i>Drets de préstec</i>	1.218.530,28 €	0,7%
Aportacions dels titulars i subvencions	90.347.575,75 €	52,1%
<i>Aportacions titulars</i>	84.915.727,90 €	48,9%
<i>Subvencions</i>	5.431.847,85 €	3,1%
Patrocinis	3.770.950,17 €	2,2%
Altres ingressos	1.562.506,28 €	0,9%
Total	173.558.642,14 €	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Així doncs, si considerem el conjunt dels museus de Catalunya, el 52,1% dels ingressos provenen de les aportacions dels titulars i subvencions (recordar que el 86,0% dels museus són de titularitat pública o compartida), mentre que la capacitat d'autofinançament suposa el 44,9% del total. El patrocini, un 2,2%, representa una part reduïda del finançament dels museus a Catalunya.

Dins el capítol d'ingressos propis la venda de drets d'entrada, amb més de 62 milions d'euros d'ingressos, suposa el 80,0% dels ingressos propis.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Taula 36. Museus registrats
Evolució fonts de finançament dels museus. 2015-2017

	2015		2016		2017		Variació 2017 - 2016	
	Ingressos	%	Ingressos	%	Ingressos	%	Ingressos	%
Ingressos propis	62.293.008,82 €	45,2%	70.630.573,87 €	47,0%	77.877.609,94 €	44,9%	7.247.036,07 €	-2,1
<i>Taquilla</i>	53.208.289,30 €	85,4%	55.238.588,34 €	36,8%	62.270.471,82 €	35,9%	7.031.883,48 €	-0,9
<i>Activitats</i>	1.302.916,04 €	2,1%	1.589.738,52 €	1,1%	1.472.197,58 €	0,8%	-117.540,94 €	0,0
<i>Vendes</i>	5.079.764,97 €	8,2%	4.902.801,68 €	3,3%	7.336.515,60 €	4,2%	2.433.713,92 €	1,0
<i>Lloguer i cànons</i>	2.702.038,51 €	4,3%	5.731.121,87 €	3,8%	5.579.894,66 €	3,2%	-151.227,21 €	-0,6
<i>Drets de préstec</i>			3.168.323,46 €	2,1%	1.218.530,28 €	0,7%	-1.949.793,18 €	-1,4
Aportacions dels titulars i subvencions	66.599.168,78 €	48,3%	75.799.019,83 €	50,5%	90.347.575,75 €	52,1%	14.548.555,92 €	1,6
<i>Aportacions titulars</i>	63.572.904,96 €	95,5%	70.758.383,94 €	47,1%	84.915.727,90 €	48,9%	14.157.343,96 €	1,8
<i>Subvencions</i>	3.026.263,82 €	4,5%	5.040.635,89 €	3,4%	5.431.847,85 €	3,1%	391.211,96 €	-0,2
Patrocinis	2.517.833,67 €	1,8%	3.474.729,83 €	2,3%	3.770.950,17 €	2,2%	296.220,34 €	-0,1
Altres ingressos	6.338.456,42 €	4,6%	326.684,78 €	0,2%	1.562.506,28 €	0,9%	1.235.821,50 €	0,7
Total	137.748.467,69 €	100,0%	150.231.008,31 €	100,0%	173.558.642,14 €	100,0%	23.327.633,83 €	0,0

Font: Registre de Museus 2015 a 2017. 2015: 104 museus; 2016: 101 museus; 2017: 108 museus.

3.4.6. Fonts de finançament i territori

El percentatge d'ingressos segons fonts d'ingrés varia sensiblement entre àmbits territorials. Així, l'àrea dels Serveis Territorials de Girona és la que té un major percentatge d'ingressos propis (taquillatge, lloguers, activitats, vendes i drets de préstec), amb un 73,4% del total dels seus ingressos, seguida per la dels Serveis Territorials de Barcelona, amb un 42,4%.

En canvi, els museus de les Terres de l'Ebre només generen un 2,9% del total del seu pressupost en ingressos propis, i se sustenten en un 97,1% en els ingressos procedents de les institucions titulars i les subvencions i en un 2,3 d'altres ingressos. Uns percentatges similars als dels museus de Lleida, amb un 3,0% d'ingressos propis i un 97,0% d'ingressos procedents de les administracions públiques.

La mitjana total dels ingressos per patrocini és del 2,2%, essent superada a Tarragona (15,0% del seu total d'ingressos), Catalunya Central (5,6% del seu total d'ingressos), Girona (4,8% del seu total d'ingressos) i Alt Pirineu i Aran (4,1% del seu total d'ingressos).

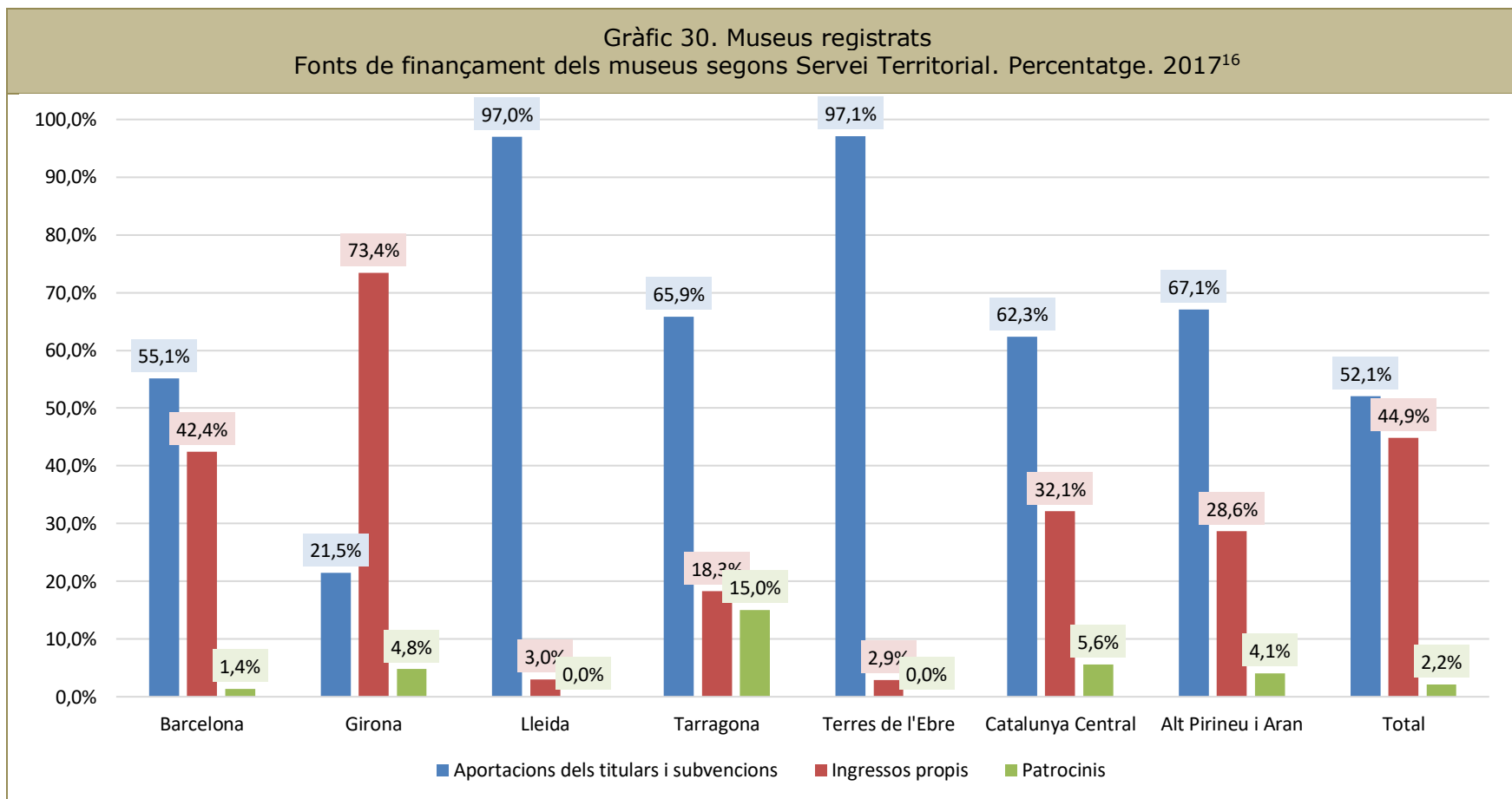

Taula 37. Museus registrats Fonts de finançament dels museus segons Servei Territorial. 2017							
	Museus	% museus	Aportacions dels titulars i subvencions	Ingressos propis	Patrocinis	Altres	Total ingressos
Barcelona	52	48,1%	77.308.856,58 €	59.506.248,62 €	1.908.431,63 €	1.459.329,61 €	140.182.866,44 €
Girona	21	19,4%	4.701.358,93 €	16.082.148,76 €	1.045.184,57 €	71.363,74 €	21.900.056,00 €
Lleida	6	5,6%	2.213.765,19 €	68.966,21 €		448,41 €	2.283.179,81 €
Tarragona	12	11,1%	2.456.773,53 €	682.280,88 €	560.534,83 €	30.103,43 €	3.729.692,67 €
Terres de l'Ebre	2	1,9%	622.131,06 €	18.629,00 €			640.760,06 €
Catalunya Central	10	9,3%	2.488.037,98 €	1.281.670,40 €	222.799,14 €		3.992.507,52 €
Alt Pirineu i Aran	5	4,6%	556.652,48 €	237.666,07 €	34.000,00 €	1.261,09 €	829.579,64 €
Total	108	100,0%	90.347.575,75 €	77.877.609,94 €	3.770.950,17 €	1.562.506,28 €	173.558.642,14 €

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Taula 38. Museus registrats Fonts de finançament dels museus segons Servei Territorial. Percentatge. 2017							
	Museus	% museus	Ingressos propis	Aportacions dels titulars i subvencions	Patrocinis	Altres	Total ingressos
Barcelona	52	48,1%	55,1%	42,4%	1,4%	1,0%	100,0%
Girona	21	19,4%	21,5%	73,4%	4,8%	0,3%	100,0%
Lleida	6	5,6%	97,0%	3,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Tarragona	12	11,1%	65,9%	18,3%	15,0%	0,8%	100,0%
Terres de l'Ebre	2	1,9%	97,1%	2,9%	0,0%	0,0%	100,0%
Catalunya Central	10	9,3%	62,3%	32,1%	5,6%	0,0%	100,0%
Alt Pirineu i Aran	5	4,6%	67,1%	28,6%	4,1%	0,2%	100,0%
Total	108	100,0%	52,1%	44,9%	2,2%	0,9%	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Font: elaboració pròpia a partir del Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

¹⁶ El gràfic no mostra la categoria "Altres", que no representa més de l'1% del finançament en cap cas.

3.4.7. Fonts de finançament i titularitat

El percentatge d'ingressos segons fonts d'ingrés varia molt segons la titularitat dels museus. Els ingressos propis (taquillatge, lloguers, activitats, vendes i drets de préstec) tenen un pes relatiu molt destacat en les fundacions privades i associacions (91,6%), en les fundacions públiques (77,5%) i en els museus de titularitat eclesiàstica (65,8%). Per contra, als museus de l'administració local, als estatals, als de la Generalitat i als Consorcis els ingressos propis només suposen respectivament un 9,2%, un 10,2%, un 14,9% i un 15,4% dels seus totals d'ingressos.

Inversament, les aportacions dels titulars i les subvencions suposen la majoria dels ingressos als museus de l'administració local, als estatals, als de la Generalitat i als consorcis, suposant respectivament el 90,0%, el 89,8%, el 84,6% i el 80,3% dels seus ingressos totals. Els museus de fundacions privades i associacions, fundacions públiques i de titularitat eclesiàstica són els que menys ingressos tenen de les aportacions dels titulars i subvencions, suposant respectivament el 4,4%, el 20,8% i el 28,8% dels seus ingressos totals.

La mitjana total dels ingressos per patrocini és del 2,2%, essent superada només pels museus eclesiàstics i per les fundacions privades i associacions, amb un 5,2% i un 4,0% dels seus ingressos totals, respectivament.

Taula 39. Museus registrats
Fonts de finançament dels museus segons titularitat. 2017

Titularitat	Museus	% museus	Aportacions dels titulars i subvencions	Ingressos propis	Patrocinis	Altres	Total ingressos
Pública o compartida	95	88,0%	86.754.355,19 €	21.751.032,83 €	1.246.749,31 €	1.549.922,22 €	111.302.059,55 €
Generalitat	3	2,8%	5.882.569,97 €	1.036.264,63 €	25.000,00 €	10.533,75 €	6.954.368,35 €
Administració local	69	63,9%	34.404.919,63 €	3.517.409,11 €	207.864,50 €	106.179,02 €	38.236.372,26 €
Consorci	14	13,0%	41.829.852,79 €	8.016.549,87 €	895.818,45 €	1.352.000,65 €	52.094.221,76 €
Fundació pública	7	6,5%	2.394.675,34 €	8.926.671,23 €	118.066,36 €	81.208,80 €	11.520.621,73 €
Estatl	2	1,9%	2.242.337,46 €	254.137,99 €	0,00 €		2.496.475,45 €
Privada	13	12,0%	3.593.220,56 €	56.126.577,11 €	2.524.200,86 €	12.584,06 €	62.256.582,59 €
Ens eclesiàstics	5	4,6%	984.008,74 €	2.248.682,79 €	176.956,96 €	5.308,43 €	3.414.956,92 €
Fundacions privades i Associacions	8	7,4%	2.609.211,82 €	53.877.894,32 €	2.347.243,90 €	7.275,63 €	58.841.625,67 €
Total	108	100,0%	90.347.575,75 €	77.877.609,94 €	3.770.950,17 €	1.562.506,28 €	173.558.642,14 €

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

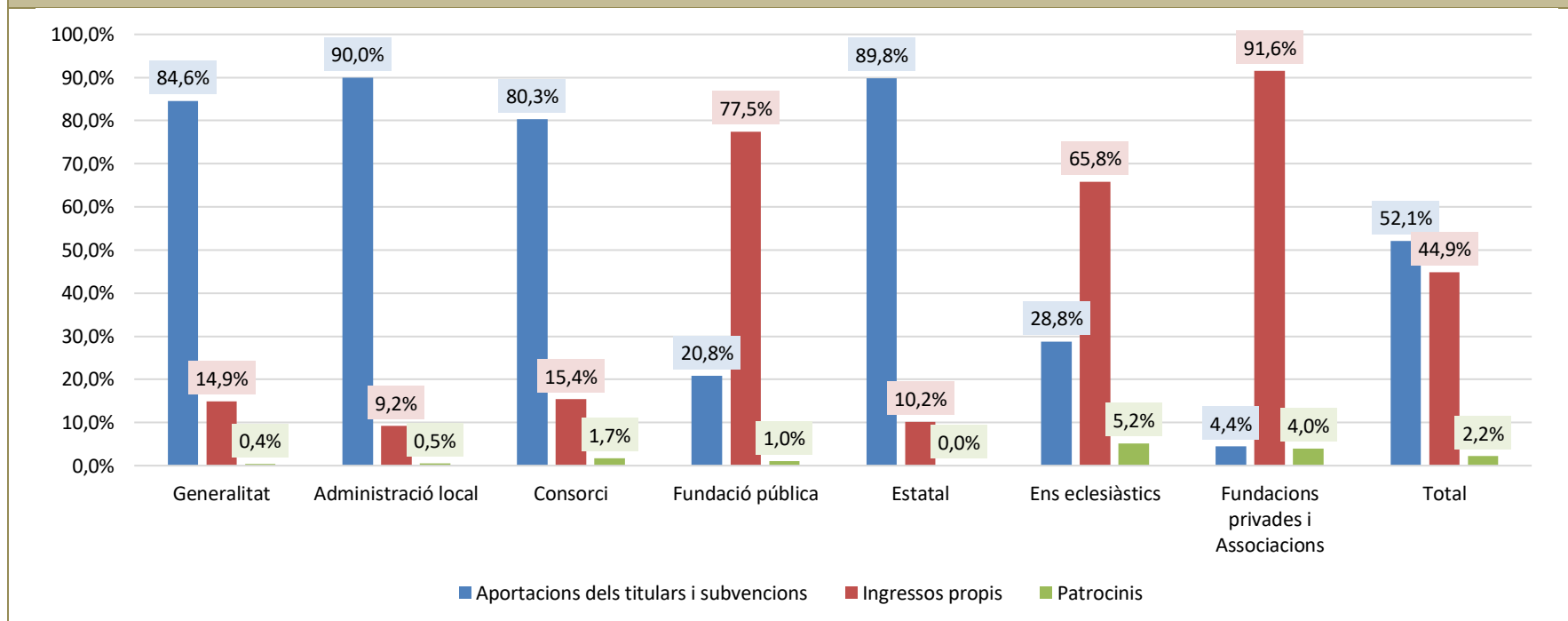
Taula 40. Museus registrats
Fonts de finançament dels museus segons titularitat. Percentatge. 2017

Titularitat	Museus	% museus	Aportacions dels titulars i subvencions	Ingressos propis	Patrocinis	Altres	Total ingressos
Pública o compartida	95	88,0%	77,9%	19,5%	1,1%	1,4%	100,0%
Generalitat	3	2,8%	84,6%	14,9%	0,4%	0,2%	100,0%
Administració local	69	63,9%	90,0%	9,2%	0,5%	0,3%	100,0%
Consorci	14	13,0%	80,3%	15,4%	1,7%	2,6%	100,0%
Fundació pública	7	6,5%	20,8%	77,5%	1,0%	0,7%	100,0%
Estatl	2	1,9%	89,8%	10,2%	0,0%	0,0%	100,0%
Privada	13	12,0%	5,8%	90,2%	4,1%	0,0%	100,0%
Ens eclesiàstics	5	4,6%	28,8%	65,8%	5,2%	0,2%	100,0%
Fundacions privades i Associacions	8	7,4%	4,4%	91,6%	4,0%	0,0%	100,0%
Total	108	100,0%	52,1%	44,9%	2,2%	0,9%	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 108 museus.

Gràfic 31. Museus registrats
Fonts de finançament dels museus segons titularitat. Percentatge. 2017¹⁷

Font: elaboració pròpia a partir del Registre de Museus 2017. Base 108 museus.

¹⁷ El gràfic no mostra la categoria "Altres", que no representa més del 2,6% del finançament en cap cas.

4. Les activitats dels museus

4.1. L'activitat de recerca

Segons les dades del registre de Museus, 55 museus han dut a terme 125 projectes de recerca durant el 2017, és a dir, el 48,2% dels museus declara haver realitzat com a mínim un projecte de recerca durant el 2017.

Respecte a la distribució del nombre de projectes de recerca segons museus, 38 museus han realitzat un o dos projectes de recerca, mentre 17 museus n'han realitzat 3 o més.

Els projectes més comuns estan vinculats a exposicions, catàlegs i documentacions, seguits dels projectes d'arqueologia, els d'antropologia, etnografia i societat, els d'història i memòria, els de ciències naturals i dels d'història de l'art. Cal destacar que amb les dades disponibles no es pot concretar la temàtica de 62 projectes de recerca¹⁸.

Taula 41. Museus registrats Nombre de projectes de recerca i nombre de museus que els han executat. 2017		
Nombre de projectes de recerca	Nombre de museus	%
1	26	47,3%
2	12	21,8%
3	8	14,5%
4	3	5,5%
5	1	1,8%
6	2	3,6%
7	2	3,6%
8	1	1,8%
Total museus	55	100,0%

Taula 42. Museus registrats Projectes de recerca. 2017		
Temàtica	Projectes	%
Exposició / catàleg / documentació	17	13,6%
Arqueologia i excavacions	15	12,0%
Antropologia / Etnografia / Societat	14	11,2%
Història / Història local / Memòria històrica	8	6,4%
Ciències Naturals	5	4,0%
Història de l'Art	4	3,2%
No especificat	62	49,6%
Total general	125	100,0%

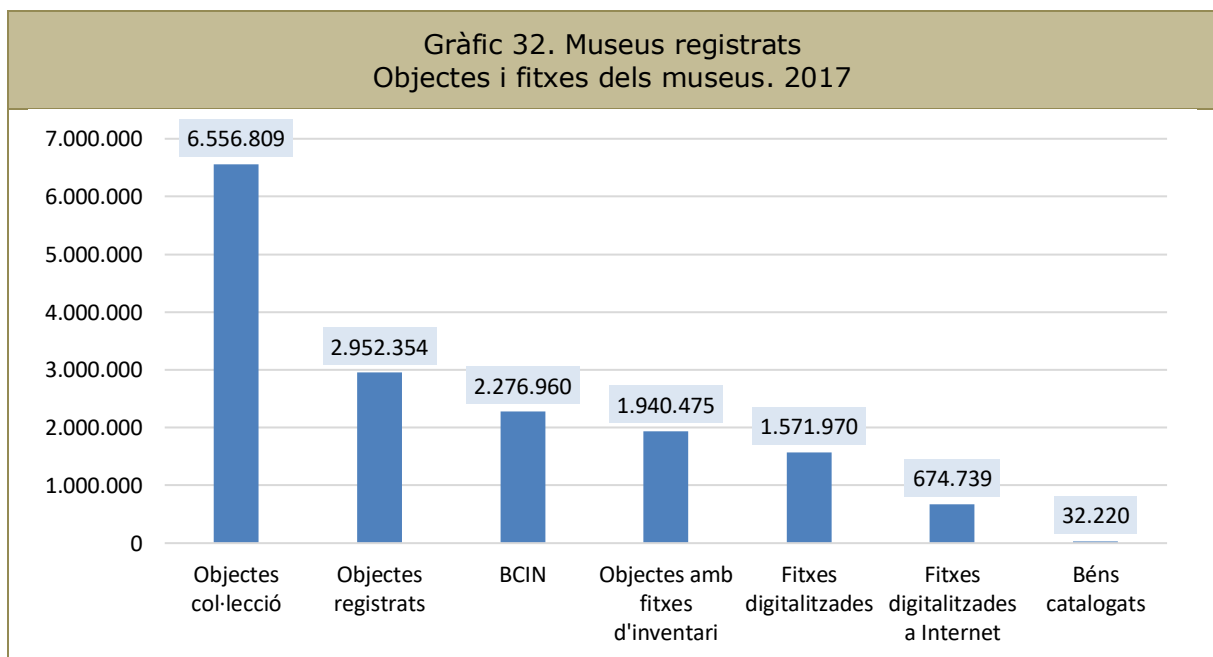
¹⁸ El Registre no proposa un glossari als museus per facilitar la resposta a aquesta pregunta del qüestionari.

4.2. La gestió i documentació de col·leccions

L'any 2017 els museus registrats tenen un fons total de 6.556.809 objectes. Pel què fa a les fitxes d'inventari, aquestes suposen un total de 1.940.475.

Taula 43. Museus registrats Objectes i fitxes dels museus. 2017				
	Museus	Nombre	% dels Objectes totals Col·leccions	Mitjana
Objectes col·lecció	114	6.556.809	100,0%	57.515,9
Objectes registrats	114	2.952.354	45,0%	25.897,8
BCIN	114	2.276.960	34,7%	19.973,3
Béns catalogats	114	32.220	0,5%	282,6
Objectes amb fitxes d'inventari	114	1.940.475	29,6%	17.021,7
Fitxes digitalitzades	114	1.571.970	24,0%	13.789,2
Fitxes digitalitzades a Internet	114	674.739	10,3%	5.918,8

Font: Registre de Museus 2016. Base: 114 museus.

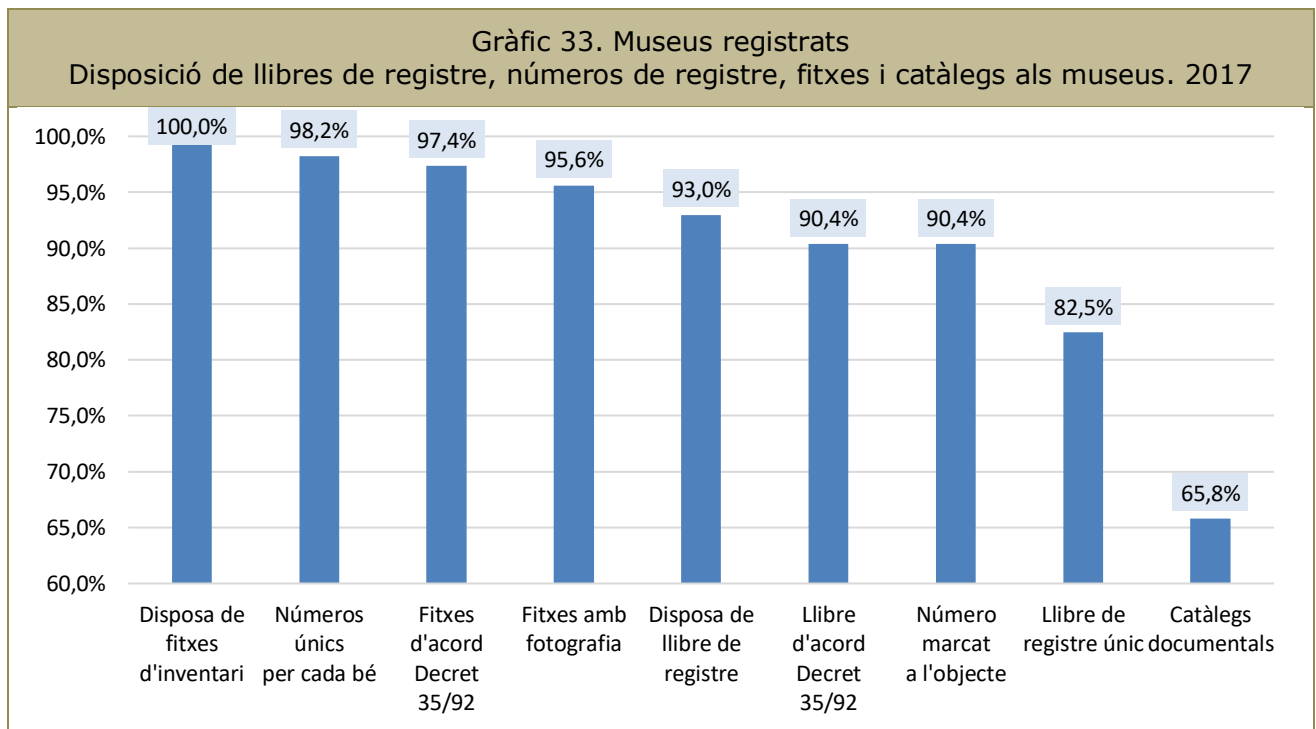

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Taula 44. Museus registrats Disposició de llibres de registre, números de registre, fitxes i catàlegs als museus. 2017		
	Museus que en disposen	% del total de museus
Disposa de llibre de registre	106	93,0%
Llibre d'acord Decret 35/92	103	90,4%
Llibre de registre únic	94	82,5%
Números únics per cada bé	112	98,2%
Número marcat a l'objecte	103	90,4%
Disposa de fitxes d'inventari	114	100,0%
Fitxes d'acord Decret 35/92	111	97,4%
Fitxes amb fotografia	109	95,6%
Catàlegs documentals	75	65,8%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

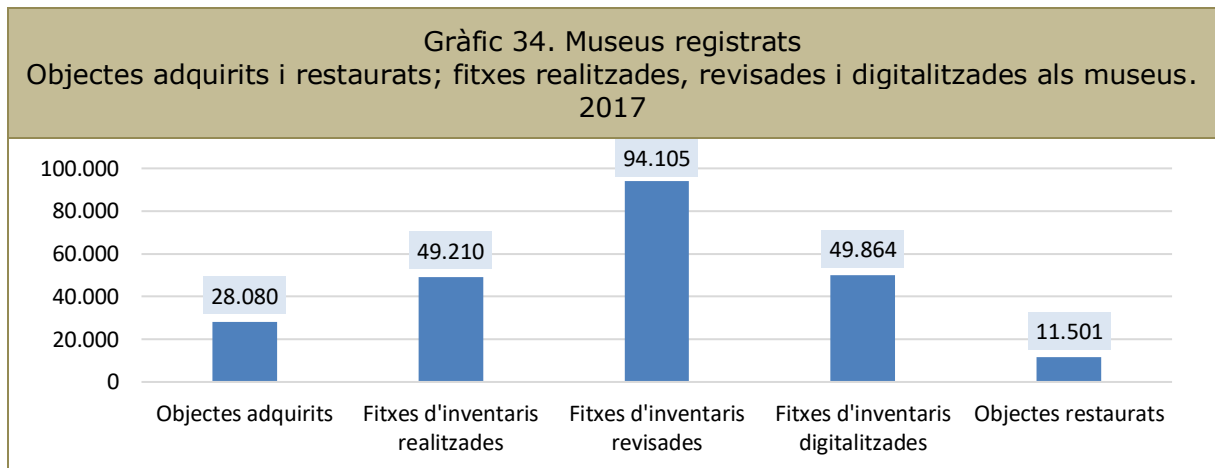

Font: Registre de Museus 2017. Base: 114 museus.

Taula 45. Museus registrats Flux dels objectes i fitxes dels museus. 2017		
	Nombre	Mitjana
Objectes adquirits	28.080	257,6
Fitxes d'inventaris realitzades	49.210	451,5
Fitxes d'inventaris revisades	94.105	863,3
Fitxes d'inventaris digitalitzades	49.864	457,5
Objectes restaurats	11.501	105,5

Font: Registre de Museus 2017. Base: 109 museus.

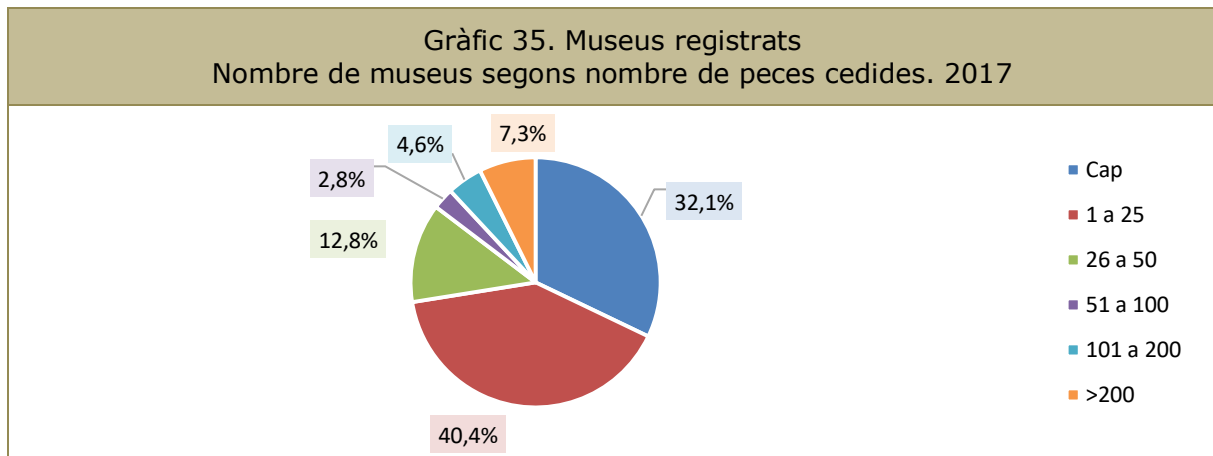
Font: Registre de Museus 2017. Base: 109 museus.

4.3. L'acció de cooperació

L'acció de cooperació dels museus es pot valorar en termes dels moviments d'objectes, d'una banda, i de la seva participació en xarxes, de l'altra.

4.3.1. Préstecs, cessions i donacions d'objectes

Durant el 2017, 74 museus registrats van cedir objectes, sumant un total de 6.033 peces. Els 35 restants no en van cedir cap, amb la distribució del seu volum tal com s'observa al gràfic següent.

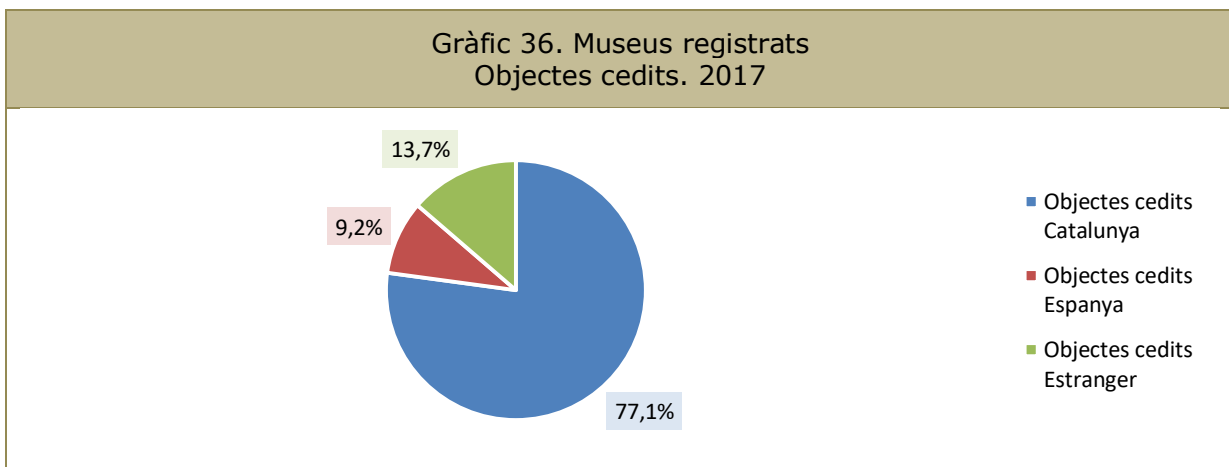

Font: Registre de Museus 2017. Dades corresponents a 109 museus.

Taula 46. Museus registrats
Objectes cedits. 2017

	Nombre	Mitjana
Objectes cedits Catalunya	4.654	42,7
Objectes cedits Espanya	554	5,1
Objectes cedits Estranger	825	7,6
Objectes cedits Total	6.033	55,3

Font: Registre de Museus 2017. Base: 109 museus.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 109 museus.

4.3.2. Préstecs, cessions i donacions d'objectes: alguns casos destacats

El **Museu Nacional d'Art de Catalunya** ha deixat en préstec 1.349 obres a 59 institucions nacionals i internacionals. L'augment respecte els anys anteriors s'ha produït per l'increment d'exposicions itinerants.

Des del **Museu d'Arqueologia de Catalunya** MAC-Barcelona es coordina la cessió de peces a museus i institucions externes de totes les seus del MAC, bé siguin per exposicions temporals, permanents (documents de contracte de comodat) o estudis i analítiques. Els tècnics de les seus gestionen la selecció d'objectes i la documentació inicial. S'han gestionat:

- 46 expedients / sol·licituds de moviments de peces fora del MAC (alguns iniciats el 2016 i closos el 2017, oberts i tancats el 2017 i altres oberts el 2017 i tancats el 2018)
- 36 expedients exposicions temporals
- 10 expedients d'estudis o analítiques fora del MAC

Seguiment de contractes de comodat de peces cedides per tercers al MAC Barcelona:

- 10 expedients amb altres institucions museístiques
- 4 expedients amb la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni
- 2 expedients amb un municipi
- 1 expedient amb particular

Es destaca que el Museu d'Arqueologia de Catalunya ha cedit al nou equipament cultural polivalent municipal de Can Saurina a Montornès del Vallès la peça arqueològica *Terminus Augustalis*, pedra de terme amb inscripció del primer quart del segle I dC localitzada a Montornès del Vallès el 1998.

El **Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries** i el **Museu Marítim de Barcelona** han cedit diverses peces pel projecte museogràfic de l'Alfolí de la Sal a l'Escala, que té com a missió explicar la història del municipi a través de les transformacions del paisatge. L'arribada de grecs i romans a Empúries, la capital del comtat d'Empúries, i la fundació del nucli de l'Escala el segle XVI són alguns dels aspectes tractats al relat de l'exposició.

El **Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya** ha prestat 67 peces, 62 de les quals per a exposicions d'altres institucions: Museu del Monestir, San Cugat; Espacio Fundación Telefónica, Madrid; Escuela Técnica Superior de Ingeniería Aeronáutica y del Espacio, Madrid; Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, Barcelona; Museu d'Història de Girona, Girona; Centre Cultural La Nau de la Universitat de València, València; Espai Josep Bota. Fabra i Coats. Barcelona; Memorial Democràtic, Barcelona.

La col·lecció del **Museu d'Art Contemporani de Barcelona** ha viatjat als cinc continents a través del préstec de 300 obres a 83 institucions (56 nacionals i 27 internacionals). Gràcies a l'acord amb la Diputació de Barcelona, l'exposició *Entusiasme. El rept i l'obstinació en la Col·lecció MACBA* que reuneix una selecció d'obres icòniques dels fons, va començar la seva itinerància de dos anys a nou ciutats de la demarcació de Barcelona.

El **Museu d'Història de la ciutat de Barcelona** ha tingut durant el 2017 un total de 2.567 objectes en préstec en altres museus i institucions. La majoria, 2.186, s'han prestat per l'exposició permanent del Centre de Cultura i Memòria de El Born CCM. Altres receptors han sigut *El procés de Montjuïc. Anarquisme i repressió a la Barcelona de finals del segle XIX* (al Castell de Montjuïc), *D'obra. Ceràmica aplicada a l'arquitectura* (Museu del Disseny de Barcelona), *Carlos de Borbón, de Barcelona a Nápoles* (Arxiu de la Corona d'Aragó), *Francesc Torres. La capsula entròpica* (MNAC), *Rafael Moneo. Una reflexió teòrica desde la profesión* (Museo Thyssen Bornemisza de Madrid), *Templers. Guerra i religió a l'Europa de les croades* (Museu d'Història de Catalunya) o *Ramon Casas, la modernitat Anhelada* (Museu Maricel de Sitges).

El **Museu de la Música de Barcelona** ha prestat diverses peces durant el 2017 a: Diputació de Barcelona per *Coincidències insòlites. L'empremta de Granados. Entre el drama i el mite*, Fundació Telefónica per *1 2 3 Grabando*, Museu de Lleida per *Granados. De París a Goya*, Museu Marítim per *A la vora de la mar. Instruments musicals de la Mediterrània*, Museu de l'Empordà per *La tenora de Pep Ventura*, Reial Monestir de Pedralbes de Barcelona per *Les dones també seuen* i MÚSIC-Musée des Instruments Ceret per *SUPERSONIC. En quête de l'inouï*.

El **Museu del Disseny de Barcelona** ha prestat diverses peces a: Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes per *Les dones també seuen. Espais i mobles femenins dels segles XVI i XVII al Monestir de Pedralbes*, Fundació. SETBA per *Arquitectures*, D'Or Museu per l'Exposició Permanent, Casa Masó-Fundació Rafael Masó per *Puig i Cadafalch, Masó i els Banys àrabs de Girona* i Museu d'Història de Catalunya per *Puig i Cadafalch. Arquitecte de Catalunya*.

El programa d'exposicions itinerants de la **Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona** té l'objectiu d'oferir una diversitat de propostes als museus contribuint a l'augment de la qualitat de les exposicions i al mateix temps posar a l'abast del major nombre de ciutadans el coneixement del seu patrimoni i riquesa cultural. Les exposicions itinerants permeten, amb un efecte multiplicador, descentralitzar i acostar l'oferta expositiva, potenciar la seva difusió territorial i accedir a un públic nou i diferent. La Xarxa de Museus Locals, a través de l'Oficina de Patrimoni Cultural, ha itinerat un total de set exposicions durant el 2017:

- *Intimitats. La roba interior dels segles XIX al XXI* produïda pel Museu de Badalona i l'Oficina de Patrimoni Cultural.
- *Catifes de ciment. El món de la rajola hidràulica* produïda pel Consorci de Patrimoni de Sitges, l'Ajuntament de Sitges i l'Oficina de Patrimoni Cultural gràcies al préstec de la col·lecció particular de Jordi Griset i d'altres fons museístics procedents d'entitats públiques i privades.

- *Fugint de l'Holocaust. Catalunya i els refugis jueus de la Segona Guerra Mundial* coproduïda pel Museu d'Història de Catalunya i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.
- *Gols de Tinta. Futbol i vinyetes a Catalunya des de 1895 fins avui* proposada i produïda pels Museus de Granollers, el Museu de l'Hospitalet de Llobregat i l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.
- *Logicofobistes. 1936 El surrealisme com a revolució de l'esperit* produïda per la Fundació Apel·les Fenosa i adaptada per l'Oficina de Patrimoni Cultural.
- *Ossos: un viatge a l'època medieval de la mà de l'antropologia física* produïda pel Museu d'Arqueologia de Catalunya i per l'Oficina de Patrimoni Cultural.
- *Xilografies. La fusta feta imatge* produïda per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, junt amb el Museu Comarcal de Manresa, la Fundació Carulla i els propietaris de la Col·lecció Rubiralta i Garriga (CRiG).

4.3.3. Xarxes territorials de museus

A continuació es presenten les actuacions més rellevants de les xarxes de museus catalans el 2017:

XARXA DE MUSEUS LOCALS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA¹⁹

Els serveis que es van posar a l'abast dels ajuntaments adherits a la Xarxa de Museus Locals (XML) l'any 2017 van ser els següents:

- Servei de documentació de col·leccions.
- Servei de conservació i restauració.
- Central de préstec d'equipament tècnic.
- Central de compres conjuntes.
- Servei d'assessorament i estudis.
- Servei de formació i reciclatge.
- Servei de producció d'exposicions i gestió itineràncies.
- Servei de difusió i comunicació: web *el museu més gran de Catalunya*, publicitat conjunta, Agenda d'activitats *el museu més gran de Catalunya*.

Programa de documentació:

L'objectiu del programa és donar suport a la documentació dels fons dels museus de la XML. Durant l'any 2017 s'han realitzat 20 actuacions de suport a la documentació dels fons en 20 museus de la XML mitjançant la contractació de documentalistes especialitzats. En línies generals, el suport per a la documentació dels fons de la XML ha estat destinat a tasques de revisió i ampliació de la

¹⁹ Memòria de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona 2017.

documentació introduïda en el MuseumPlus, a la informatització de fitxes ja creades i a la creació i revisió dels Tesaurus. També s'han continuat inventariant i documentant nous objectes dels fons.

Programa de conservació i restauració:

El programa de Conservació i Restauració té l'objectiu de contribuir a cobrir les necessitats dels museus de la Xarxa en l'àmbit de la conservació del patrimoni cultural tangible, a través d'actuacions d'assessorament, de restauració i de conservació preventiva. Durant l'any 2017 s'ha continuat treballant en les línies ja consolidades en anys anteriors, la contractació de professionals externs i les intervencions al Laboratori de Conservació-Restauració de l'OPC, on s'ha incorporat aquest any l'especialitat de suport paper. En les intervencions dutes a terme des del Laboratori de Conservació i Restauració de l'OPC han participat 18 museus i s'han restaurat un total de 29 obres. També s'han realitzat intervencions de conservació preventiva a 2 museus.

Programa de préstec de material i d'adquisicions:

L'objectiu d'aquest programa és cobrir determinades mancances de material i d'equipament museístic dels museus locals dotant-los de material i equips museístics, en concepte de préstec, així com donar suport per a l'adquisició de determinats equipaments especialitzats, tot afavorint les economies d'escala. Els aparells de control ambiental adquirits el 2017 han estat luxòmetres, termohigròmetres i ultraviolímeters, destinats a aquells museus que van respondre al qüestionari mostrant-se interessats a incorporar-los als seus equipaments. Les reserves de material d'ús compartit (vitrines, plafons, projectors, il·luminació...) s'han continuat formalitzant a través de la intranet de la XML. S'han adquirit per la central de préstec un humidificador i una vitrina de metacrilat.

Programa d'estudis i projectes:

Durant l'any 2017 s'ha dut a terme la 2a fase de les auditories de les exposicions permanents dels Museus adherits a la XML que no s'havien fet l'any anterior.

En el 2017 s'ha realitzat, juntament amb el Servei de Programació, la segona edició del Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals (CCI), amb la participació de 23 dels 52 municipis que integren la XML (10 municipis més que en la primera edició). Els CCI són una eina de gestió desenvolupada per la Diputació de Barcelona que posa a l'abast dels municipis una metodologia d'avaluació pròpia, rigorosa, sòlida i consolidada, que combina mètodes d'avaluació quantitius (mesurar, comparar, i avaluar resultats mitjançant unes variables i uns indicadors comuns consensuats), amb mètodes qualitius basats en sessions de treball en grup que fomenten la reflexió, l'intercanvi d'experiències i la transferència de coneixement. L'objectiu final dels CCI és impulsar la millora dels serveis municipals a partir de l'anàlisi, avaluació i comparació entre els municipis participants d'uns indicadors comuns consensuats. En el 2017 s'han realitzat dos tallers a principis d'any (30 de gener i 13 de febrer) per tal de valorar el funcionament dels indicadors i les variables definides en l'edició anterior, així com el funcionament de l'enquesta. Per altra banda, els dies 19 i 26 de juny es van realitzar els Tallers de millora, en

els que els museus van presentar diverses accions i bones pràctiques realitzades en diferents àmbits i de les que s'han valorat aspectes com la planificació, la participació, l'impacte, l'avaluació, la innovació, la perdurabilitat i la possibilitat d'ésser transferible a d'altres equipaments, impulsant així la cooperació i la transferència de coneixement entre els diferents participants.

Programa de formació i reciclatge:

L'any 2017, s'ha continuat amb la formació especialitzada adreçada als conservadors i al personal tècnic dels museus. S'han realitzat diversos cursos: Fotografia amb dispositius mòbils als museus, Conservació preventiva del material tèxtil, Accessibilitat cultural. La memòria de l'objecte com a generador del museu i espais de correspondència, Community Manager. Com fer més visibles els museus a les xarxes socials.

El 25 d'octubre ha tingut lloc al Vinseum de Vilafranca del Penedès la XXX Jornada de la Xarxa de Museus Locals amb el títol Museus en xarxa: col·laborar per innovar. L'objectiu de la Jornada era debatre i reflexionar sobre el concepte de xarxa i la necessitat de col·laborar, entenent aquesta darrera, en el context actual, més com una obligació que com una simple oportunitat per a què els museus esdevinguin unes institucions més dinàmiques i innovadores.

Subvencions i ajuts especials:

En la línia d'ajuts del Pla de Concertació tots els municipis amb museus adherits a la XML han rebut subvenció.

Durant l'any 2017 s'han atorgat diferents ajuts especials. Aquests ajuts no són de concurrència competitiva i tenen l'objectiu d'ajudar a pal·liar mancances puntuals dels equipaments en projectes aliens al programa d'actuació de la XML. La despesa és compartida amb el municipi. Els ajuts atorgats són els següents:

- Museu del Ter de Manlleu, actualització web.
- Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú, restauració quadres Alexandre de Cabanyes.
- Museu de Badalona, millores museogràfiques a la ciutat romana de Baetulo.
- Museu Arqueològic de l'Esquerda de Roda de Ter, creació visita teatralitzada.
- Museu Comarcal de Manresa, ampliació projecte museístic.
- Thermalia de Caldes de Montbui, projecte *La gent dels balnearis*.
- Ripollet, pla director del patrimoni cultural.
- Santa Coloma de Gramenet, redacció memòria BCIN Puig Castellar.
- Cerdanyola del Vallès, suport al projecte d'il·luminació sostenible museus.
- Montmeló, manteniment assentament romà Mons Observans.
- Museu de la Pell d'Igualada, suport activitats i difusió.
- Martorell, suport exposició temporal sobre art Outsider.
- Esplugues de Llobregat, conservació d'un forn d'ampolla de la Rajoleta.
- Vinseum de Vilafranca del Penedès, projecte de documentació i conservació del llegat de la Torre del Castell.

XARXA DE MUSEUS DE LES TERRES DE LLEIDA I ARAN

Una de les principals fites de la Xarxa durant l'any 2017 ha estat la consolidació d'algunes de les línies destinades a la prestació mancomunada de serveis de suport en tasques prioritàries per als museus, com ara la documentació o l'estratègia digital.

Les accions portades a terme per la Xarxa durant el 2017 s'han articulades en catorze línies de treball entorn els cinc grans objectius del Programa d'Actuacions 2016-2019:

- Incrementar i diversificar els públics dels museus, garantint la qualitat dels serveis i activitats, per una millora del retorn social i de la visibilitat del paper de servei a la ciutadania.
- Contribuir a la millora de l'eficiència en l'organització i gestió dels museus per adaptar-los a les necessitats i reptes actuals.
- Impulsar la recerca aplicada per tal d'augmentar quantitativament i qualitativa l'activitat que ja duen a terme els museus de la xarxa.
- Ajudar a mantenir les funcions de conservació, restauració i documentació amb la finalitat de garantir l'òptima custòdia del patrimoni del qual els museus en són responsables.
- Estimular el coneixement, promoció i dinamització del territori a partir del patrimoni material i immaterial representatiu de l'entorn.

Les actuacions més destacades de la Xarxa durant el 2017 s'han dut a terme en els àmbits de comunicació, formació, documentació i recerca i exposicions.

- Comunicació: per primera vegada, els museus de la xarxa han portat a terme una acció conjunta pel Dia Internacional dels Museus organitzada al voltant de la temàtica dels conflictes bèl·lics i les migracions.
- Formació: s'ha portat a terme una nova edició dels Cursos d'Estiu, organitzats per la Universitat de Lleida.
- Documentació: s'ha donat continuïtat al servei de suport a la documentació de les col·leccions dels museus que integren la Xarxa, que ha permès la contractació de documentalistes a tots els museus durant un període de tres setmanes.
- Recerca i exposicions: Després de les itineràncies previstes del Museu Comarcal de l'Urgell i del Museu de Lleida (conjuntament amb el Museu d'Art Jaume Morera), l'exposició "Vestir la Moda" ha ampliat el seu recorregut amb la incorporació del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona i el Museu d'Art de Val d'Aran. També s'ha començat la producció de la nova exposició "Se'n parlave... i n'hi havie", resultat d'una intensa recerca al territori portada a terme entre 2015 i 2017. Finalment, s'ha iniciat una nova recerca sobre la formació geològica dels llocs on estan situats els museus i les col·leccions de fòssils que conserven alguns d'aquests.

XARXA TERRITORIAL DE MUSEUS DE LES COMARQUES DE GIRONA

El Programa d'Actuacions 2016–2019 organitza totes les activitats de la xarxa al voltant de les següents línies d'actuació:

- Incrementar i diversificar els públics dels museus, garantint la qualitat dels serveis i activitats, per una millora del retorn social i de la visibilitat del paper de servei a la ciutadania.
- Contribuir a la millora de l'eficiència en l'organització i gestió dels museus per adaptar-los a les necessitats i reptes actuals.
- Impulsar la recerca aplicada per tal d'augmentar quantitativament i qualitat l'activitat que ja duen a terme els museus de la xarxa.
- Ajudar a mantenir les funcions de conservació, restauració i documentació amb la finalitat de garantir l'òptima custòdia del patrimoni del qual els museus en són responsables.

S'ha reforçat l'estructura del SAM–Girona amb la contractació a temps parcial d'una persona amb perfil tècnic i amb experiència en difusió i pedagogia, per tal de dotar de més capacitat d'actuació i de resposta l'estructura operativa de la xarxa. S'ha creat un nou logotip i marca de la Xarxa.

S'han realitzat les Jornades de formació per a directors, tècnics i educadors de la XMCG sobre acció educativa els dies 15 i 16 de juny a la sala d'actes del MAC–Girona, d'acord amb les necessitats detectades a l'auditoria dels serveis educatius dels museus de la xarxa de Girona.

També ha iniciat el suport a l'assessorament pedagògics per als museus que ho sol·licitin.

En col·laboració amb la Direcció General del Patrimoni Cultural, s'ha realitzat a la Biblioteca Pública Carles Rahola de Girona un curs del programa MuseumPlus (nivell bàsic) i un altre curs de MuseumPlus (administració).

S'ha realitzat l'auditoria de les sales de reserva dels museus de la Xarxa. S'han visitat tots els museus i s'ha confeccionat un informe general de l'estat d'aquests espais, i informes personalitzats i confidencials de cada museu.

S'ha consolidat el programa de suport a la documentació dels museus de la xarxa de Girona.

Ha finalitzat l'auditoria d'accessibilitat realitzada pels arquitectes tècnics de la UdG contractats per la xarxa. S'han establert contactes amb d'altres institucions i entitats que impulsen projectes d'accessibilitat per a col·lectius amb discapacitats o amb risc d'exclusió social.

També s'ha prosseguit amb l'actualització i traducció dels continguts dels museus que apareixen a la Viquipèdia en català, castellà, anglès i francès.

Manteniment de la informació que apareix al Visitmuseum i suport als museus.

S'ha realitzat la tercera campanya de publicitat de la xarxa "Nadal als museus".

La Xarxa ha participat en el Festival Som Cultura del Club Cultura del Patronat de Turisme Costa Brava. Divuit museus van aportar tallers el 26 de novembre, i es van estrenar 14 plafons amb informació de la Xarxa i de cadascun dels museus.

Des de finals d'abril els museus de la xarxa podem accedir al nou mòdul "Cerca d'agents i activitats" del portal ATHENEA, que permet la consulta, modificació i creació d'agents i activitats en una base de dades que integra tres directoris: proveïdors, mitjans de comunicació i agències receptives de turisme.

Durant l'any 2017 s'han realitzat 80 préstecs als museus de la xarxa, amb un total de 296 equips deixats.

L'acció cooperativa de la xarxa s'impulsa des de les sis comissions constituïdes l'any 2016, i que han mantingut la seva activitat i funcions durant l'any 2017

- Accessibilitat
- Visitmuseum
- Documentació i recerca
- Comunicació i públics
- Educació
- Turisme i patrocini

El 27 de gener de 2017 es va publicar al BOP núm. 19 l'edecte d'aprovació de la convocatòria de subvencions per al foment de projectes culturals als museus de les comarques gironines en l'annualitat 2017.

XARXA TERRITORIAL DE MUSEUS DE LES COMARQUES DE TARRAGONA I DE LES TERRES DE L'ÈBRE

El 29 de setembre es va constituir formalment la Xarxa de Museus de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre, finalitzant el procés iniciat a finals del 2015, tot i que sense la participació de la Diputació de Tarragona en la Xarxa. La Xarxa ha quedat constituïda per un total de 13 museus.

Al llarg del 2017 s'ha treballat per a consolidar el funcionament actual de la xarxa de museus registrats del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre a través de programes col·laboratius com:

- Visitmuseum.
- Plataforma Athenea o campanyes de comunicació conjunta.
- Consolidació de la línia de treball en creació de productes turístics.
- Jornades AproPAT.
- S'ha iniciat una nova línia de documentació de col·leccions.

Per una altra part, en relació als equipaments patrimonials no registrats de les Terres de l'Ebre que des de 2009 reben serveis del SAM, en el marc del model implantat el 2015, aquests equipaments es poden beneficiar d'algunes de les accions que es duen a terme per als museus registrats del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, però no de totes. S'han consolidat projectes propis com *Ebre, Música & Patrimoni* o la producció d'exposicions itinerants pròpies: *Aquelles tardes... 120 anys de cine a les Terres de l'Ebre* o *Gaites i dolçaines, present, passat i futur*, si bé aquesta línia de producció expositiva, s'entreu com un àmbit d'actuació sense continuïtat.

L'acció cooperativa de la xarxa s'impulsa des de 4 comissions definides el 2015 i que s'han mantingut fins al 2017. Aquestes es reuneixen regularment i estan integrades per tècnics dels museus registrats, tècnics dels Serveis Territorials de Cultura a Tarragona i tècnics del Servei de Museus i Agència Catalana del Patrimoni Cultural. Aquestes comissions són:

- Comunicació
- Turisme
- Educació
- Visitmuseum
- Athenea

4.3.4. Xarxes temàtiques de museus

XARXA DE MUSEUS D'ART DE CATALUNYA

La col·laboració entre les institucions del país és un dels principals objectius de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya, liderada pel Museu Nacional d'Art de Catalunya. El Museu ha seguit amb la seva política de préstecs i dipòsits d'obres.

XARXA DE MUSEUS I MONUMENTS D'HISTÒRIA DE CATALUNYA

Cal destacar que la Xarxa va iniciar una forma de treball basada en programes d'actuació i la corresponsabilització en la direcció i control. Per cada programa es va proposar una o varies persones responsables de diferents museus. Els diferents programes d'actuació proposats i aprovats en el consell de govern han estat:

- Itinerància exposició *Fams i Abundàncies*. L'exposició ideada i creada per la xarxa i inaugurada l'any 2016 va continuar la seva itinerància. Simultàniament es van fer tallers familiars en cada museu relacionats amb la temàtica de l'exposició.
- Comunicació. L'equip de comunicació del MHC lidera aquest projecte que es basa en la necessitat de crear una plataforma per compartir experiències i coneixements per a la difusió del Patrimoni Històric Català entre els museus i monuments que la constitueixen. Es van proposar accions basades en l'ús de les xarxes socials i publicacions de *banners* a pàgines web de diferents mitjans. Per tal de poder portar a terme el pla cal tenir un coneixement més aprofundit dels recursos dels quals disposa cada centre i de les seves

necessitats. A partir d'aquest coneixement i interacció amb els responsables de cada museu es va fer una proposta per implementar-la l'any 2018.

- Accions sobre col·leccions. Les col·leccions dels museus de Catalunya tenen múltiples problemes i mancances, especialment pel que fa a les tasques de conservació preventiva, fotografia de col·leccions o temes relacionats amb la normalització de Taurus. És en aquests camps i a través de professionals que han estat seleccionats per cada museu que s'han realitzat campanyes d'actuació en la majoria de museus de la Xarxa.
- Projecte acció Monuments. Es va presentar una proposta "Acció Monuments". La idea inicial es la creació d'una marca de llocs singulars de la història de Catalunya. Es definirà un document marc, on hi constin els criteris i les condicions de qualitat per tal de poder-se adherir a aquesta marca.
- Grup de recerca Museus i Gènere. S'ha creat el Comitè Assessor del Grup de Recerca de Gènere. S'ha presentat un primer estudi i enfocament d'objectius, la proposta és organitzar i realitzar seminaris participatius de formació a tots els equips tècnics de la Xarxa, amb la finalitat de treballar problemàtiques concretes en grup i en directe a cadascun dels museus. També s'ha fet una diagnosi de l'afectació i possibles solucions sobre com la perspectiva de gènere ha de ser aplicada en cadascuna de les funcions dels museus. La xarxa ha donat suport específic al projecte "Històries vora el mar" sota la supervisió del Museu d'Història de Cambrils.
- Suport a projectes dels museus de la Xarxa. Es va donar suport als projectes *Any Centenari Manuel de Pedrolo* del Museu de Cervera i *Verdaguer segrestat* de la Casa Museu Verdaguer.
- Jornada Tècnica. Coordinada pel museu d'Història de Catalunya es va celebrar la Jornada *Museus i Identitat Nacional: Construcció Canvis i Inclusions* el 10 de novembre de 2017. La jornada va comptar amb ponents amb una àmplia participació d'experts internacionals representants de museus que expliquen la identitat nacional i com els canvis han afectat al seus discursos expositius.

XARXA DE MUSEUS D'ETNOLOGIA DE CATALUNYA

Cal destacar que la Xarxa va iniciar una forma de treball basada en programes d'actuació i la corresponsabilització en la direcció i control. Per cada programa es va proposar una o varies persones responsables de diferents museus. Els diferents programes d'actuació proposats i aprovats en el consell de govern han estat:

- Itinerància exposició Paisatges a la Taula. L'exposició ideada i creada per la xarxa i inaugurada l'any 2016 va continuar la seva itinerància que està prevista que finalitzi el 2019.
- Accions sobre col·leccions. Les col·leccions dels museus de Catalunya tenen múltiples problemes i mancances, especialment pel que fa a les tasques de conservació preventiva, fotografia de col·leccions o temes relacionats amb la normalització de Taurus. És en aquests camps i a través de professionals que han estat seleccionats per cada museu que s'han realitzat campanyes d'actuació en la majoria de museus de la Xarxa.

- Grup Programa *Parcs Naturals i Museus*. Durant el 2016 es va tancar un acord amb el departament corresponent de Parcs Naturals de la Generalitat de Catalunya per iniciar l'any 2017 un programa conjunt d'accions entre els museus i els parcs naturals que es troben en un mateix territori. Durant aquest any es va redactar un protocol entre els dos Departaments que s'ha de signar entre les dues direccions generals.
 - Accions de cooperació en l'àmbit del patrimoni etnològic als parcs d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici.
 - Preparació i Publicació d'un fulletó de divulgació del Patrimoni Cultural del Delta de l'Ebre.
 - Catàleg del fons de béns mobles procedents del Massís dels Ports.
 - Recerca y documentació dins el projecte "L'Olivera al Montgrí" en el marc del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter.
 - Realització Jornada al Museu d'Arbúcies: La Recuperació i Gestió de l'Arquitectura Tradicional en l'àmbit dels Parcs Naturals.
- Política d'adquisicions. Es va encarregar l'elaboració d'un document destinat a ser la guia emprada per gestionar les incorporacions de fons museístics relacionats amb el patrimoni etnològic català dins la Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya, alhora que es presentaven els documents necessaris per exercir aquesta política d'adquisicions.
- Suport a Projectes dels Museus de la Xarxa. Es va donar suport a l'exposició 40 Hectàrees del Museu de les cultures del Vi de Vilafranca del Penedès.

SISTEMA TERRITORIAL DEL MUSEU DE LA CIÈNCIA I LA TÈCNICA DE CATALUNYA

El global de visitants dels 28 museus i espais patrimonials que formen part del Sistema Territorial del mNACTEC ha tingut un increment d'un 6,8% el 2017, arribant a la xifra de 552.501 visitants.

Com a referent nacional del patrimoni i la museografia de la societat industrial contemporània, el mNACTEC ha assessorat diverses institucions en la conservació i el desenvolupament de projectes de museïtzació d'elements de patrimoni industrial. Alguns projectes destacats:

- Documental Els forns de guix de Vilaverd.
- Projecte de recerca sobre l'Hospital de Cartró de Capdella.
- Projecte de posada en valor i funcionalitat de l'antiga fàbrica Burés a Anglès (Selva).
- Estudi sobre la museografia del Sistema Territorial del mNACTEC .

XARXES DEL MUSEU D'ARQUEOLOGIA DE CATALUNYA

Ruta dels Ibers

El Museu d'Arqueologia de Catalunya ha reforçat la Ruta del Ibers, que bàsicament és una xarxa col·laborativa, formada per 25 jaciments ibèrics de Catalunya. Algunes accions destacades, amb el suport de l'ACPC:

- Edició d'una col·lecció de 7 guies, una per cadascun dels pobles ibèrics a Catalunya.
- 17è Cap de Setmana Ibèric de la Ruta dels Ibers. Sota l'eslògan "Brindant amb els ibers", 23 centres patrimonials han programat més d'un centenar d'activitats lúdico-culturals per apropar la cultura ibera a grans i petits: reconstruccions històriques, tallers d'experimentació, visites guiades i teatralitzades, exposicions, tasts de menjar i beguda ibèrica.
- Projecte de senyalització direccional i informativa, que ha comptat amb la subvenció de la Diputació de Barcelona i de la Diputació de Lleida. Aquesta senyalització, comuna a tots els membres de la Ruta dels Ibers, ha permès senyalitzar la fortificació ibèrica del Montgròs, la Fortalesa dels Vilars d'Arbeca, el poblat ibèric dels Estinçells i la ciutat ibèrica del Molí d'Espígol.
- Han continuat les actuacions de promoció de la Ruta en els mitjans de comunicació (revistes *Descobrir Catalunya*, *Club Súper3*, etc.). S'ha participat en fires de promoció cultural a través de Turisme de Catalunya.

Arqueoxarxa

Per la seva banda, el plenari de l'Arqueoxarxa va acceptar la incorporació del Museu de Guissona i el d'Història de Sabadell. L'Arqueoxarxa és un producte exitós que ha destacat per la qualitat de les seves exposicions temporals, i que facilita la feina als seus components en diferents àmbits museístics com la documentació i la comunicació.

S'ha incorporat a les itineràncies del MAC-Arqueoxarxa l'exposició *Ossos. Un viatge a l'època medieval de la mà de l'antropologia física*, produïda entre el MAC i la Diputació de Barcelona. S'ha creat un circuit de 5 exposicions itinerants que s'han presentat en 18 ocasions:

- *La fi és el principi*
- *El sexe en època romana*
- *Ossos. Un viatge a l'època medieval de la mà de l'antropologia física*
- *Jocs i joguines a l'antiguitat*
- *A la recerca dels tresors perduts*

S'ha continuat implantant el projecte de comunicació de col·leccions 3D que té com a objectius crear una nova oferta de recursos online per mostrar el patrimoni arqueològic català, millorar la seva visibilitat i compartir al món els objectes més destacats de l'arqueologia catalana mitjançant les xarxes socials. En total són 55 les peces que es poden visualitzar en 3D provinents dels fons dels museus de l'Arqueoxarxa. S'ha impulsat la comissió de "Conservació, restauració, documentació i recerca" que en reunió ha definit el programa d'actuacions prioritàries futures.

Ruta de l'Art Rupestre

Des de la Ruta de l'Art Rupestre s'han organitzat dos viatges, adreçats al públic general del museu, per donar a conèixer jaciments arqueològics excepcionals: al Parc Arqueològic d'Atapuerca i el Museu de l'Evolució humana de Burgos i als conjunts rupestres Patrimoni Mundial de la UNESCO de l'Avenc d'Orgnac (Cova i Ciutat de la Prehistòria) i la Caverne du Pont d'Arc.

També s'han continuat les actuacions de promoció de la ruta a través dels mitjans de comunicació (ressenyes i insercions publicitàries) i de la promoció per diversos canals (participació en fires a través de Turisme de Catalunya, etc.).

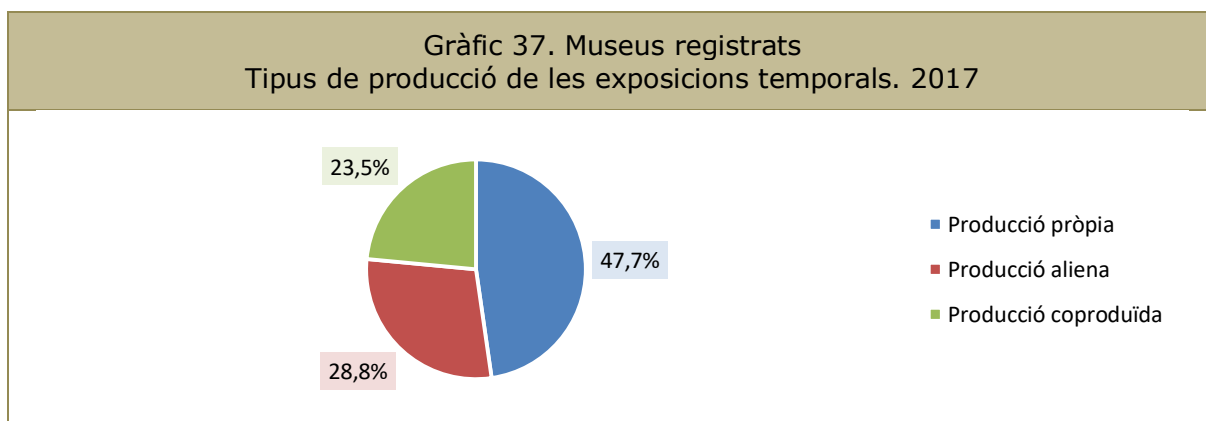
4.4. Les exposicions temporals

L'any 2017, 99 museus han presentat exposicions temporals. D'entre ells, 83 han produït exposicions pròpies, 64 han acollit exposicions de producció aliena i 62 de coproducció.

Taula 47. Museus registrats Tipologia de les exposicions temporals. 2017			
Tipologia	Museus	Nombre d'exposicions	% del total de les exposicions
Producció pròpia	83	335	47,7%
Producció aliena	64	202	28,8%
Coproducció	62	165	23,5%
Total	99	702	100,0%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

En total s'han fet 702 exposicions temporals, el 47,7% de les quals de producció pròpia, el 28,8% aliena i el 23,5% coproduïda.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Taula 48. Museus registrats Evolució tipologia exposicions temporals. 2015-2017						
	2015		2016		2017	
	Exposicions	%	Exposicions	%	Exposicions	%
Producció pròpia	404	64,4%	424	65,1%	335	47,7%
Producció aliena	223	35,6%	227	34,9%	202	28,8%
Coproducció*					165	23,5%
Total	627	100,0%	651	100,0%	702	100,0%

Font: Registre de Museus 2015 a 2017. 2015: 106 museus; 2016: 106 museus; 2017: 99 museus.

*A partir de 2017 s'incorpora la categoria "coproducció"

Un 20,2% dels museus ha presentat entre 1 i 3 exposicions, un 32,3% entre 4 i 6, un 36,4% entre 7 i 12 i un 11,1% més de 12.

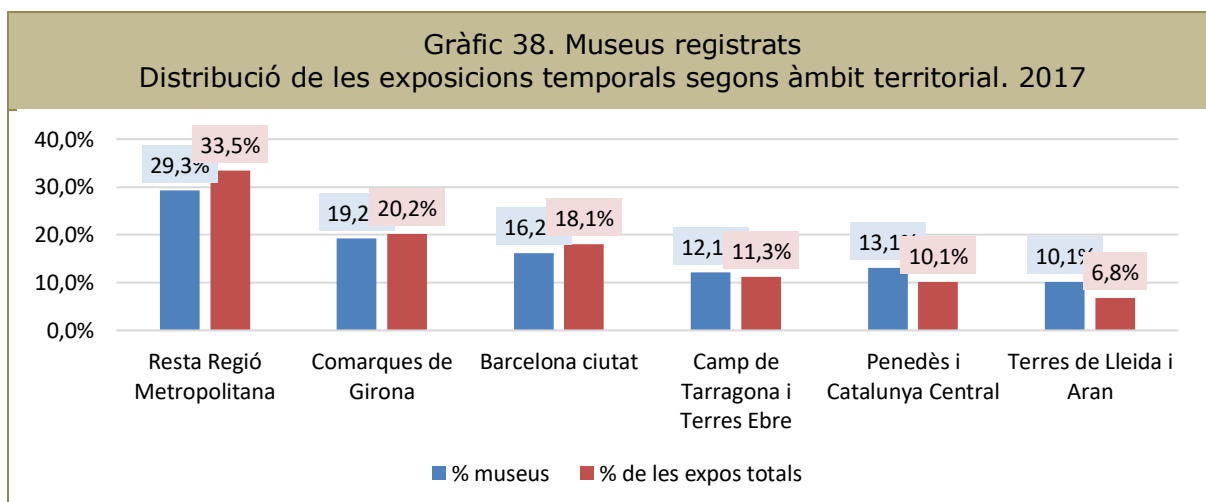
Taula 49. Museus registrats Nombre d'exposicions temporals. 2017		
Nombre de museus	Nombre d'exposicions temporals	%
20	1 a 3	20,2%
32	4 a 6	32,3%
36	7 a 12	36,4%
11	>12	11,1%
99		100,0%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

El 33,5% de les exposicions temporals s'han fet a la resta de la Regió Metropolitana. La mitjana d'exposicions temporals per museu assenyalen la resta de la Regió Metropolitana (8,1), Barcelona ciutat (7,9) i Girona (7,5) com els territoris on hi ha un major nombre d'exposicions temporals anuals per museu.

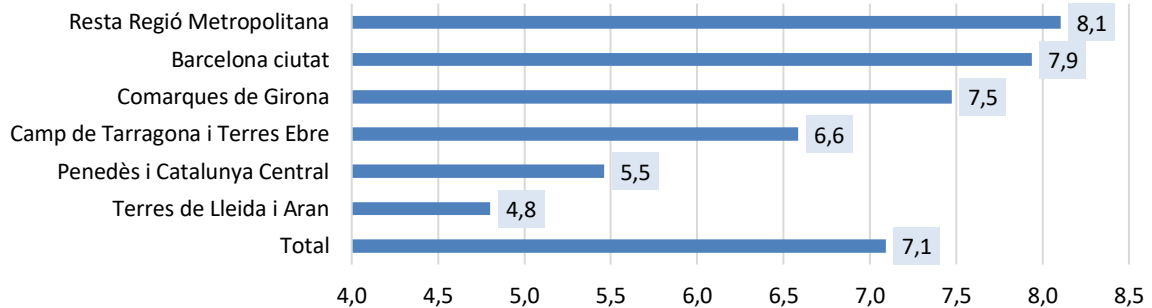
Taula 50. Museus registrats Distribució territorial del total d'exposicions. 2017				
	N museus	Exposicions totals	% de les expos totals	Mitjana d'exposicions
Barcelona ciutat	16	127	18,1%	7,9
Resta Regió Metropolitana	29	235	33,5%	8,1
Penedès i Catalunya Central	13	71	10,1%	5,5
Comarques de Girona	19	142	20,2%	7,5
C. Tarragona i Terres Ebre	12	79	11,3%	6,6
Terres de Lleida i Aran	10	48	6,8%	4,8
Total	99	702	100,0%	7,1

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Gràfic 39. Museus registrats
Mitjana d'exposicions temporals segons Servei Territorial. 2017

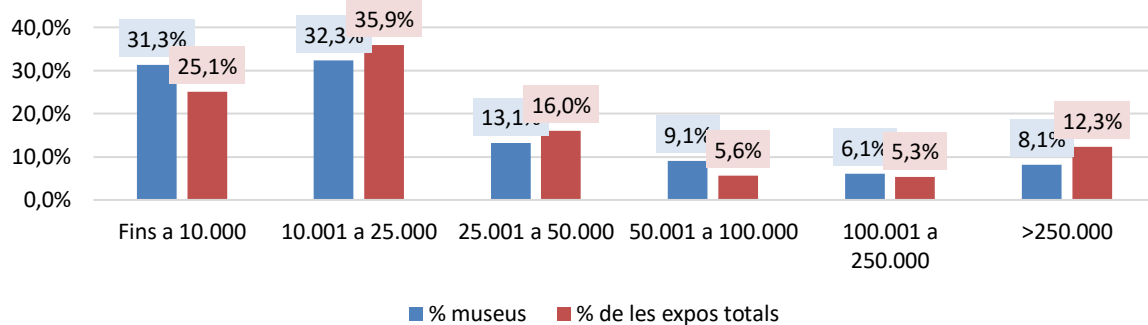
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Taula 51. Museus registrats
Distribució del total d'exposicions segons trams de visitants. 2017

Tram de visitants	Museus	% museus	Exposicions totals	% de les expos totals	Mitjana d'exposicions
Fins a 10.000	31	31,3%	176	25,1%	5,7
10.001 a 25.000	32	32,3%	252	35,9%	7,9
25.001 a 50.000	13	13,1%	112	16,0%	8,6
50.001 a 100.000	9	9,1%	39	5,6%	4,3
100.001 a 250.000	6	6,1%	37	5,3%	6,2
>250.000	8	8,1%	86	12,3%	10,8
Total	99	100,0%	702	100,0%	7,1

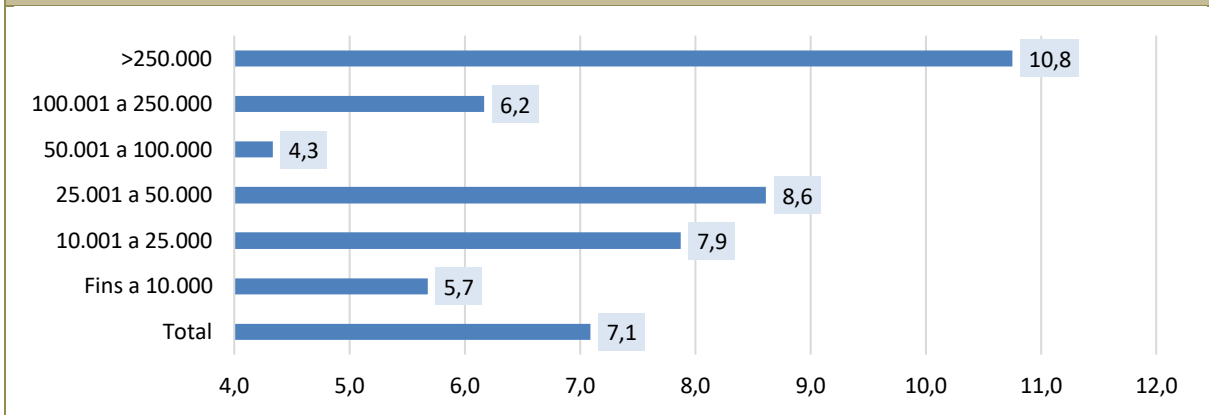
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Gràfic 40. Museus registrats
Distribució de les exposicions temporals segons trams de visitants. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Gràfic 41. Museus registrats
Mitjana d'exposicions temporals segons trams de visitants. 2017

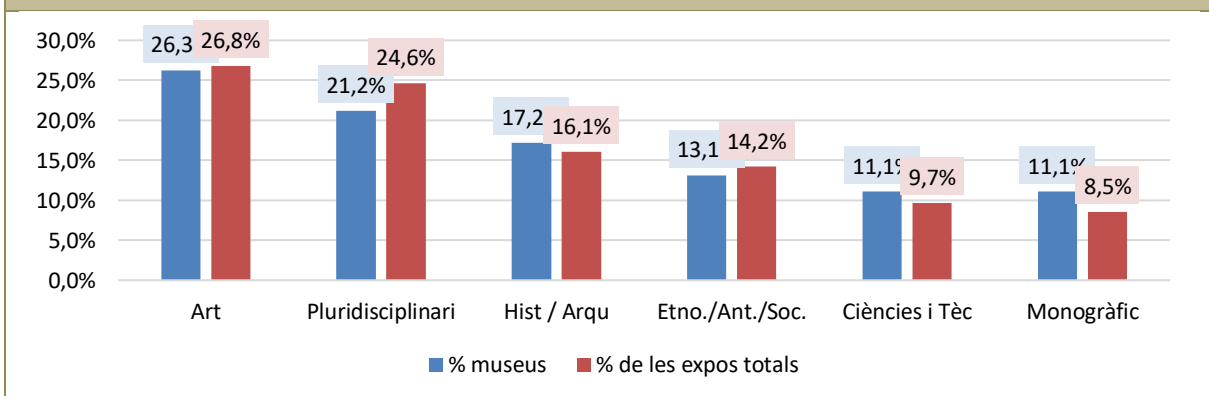
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Taula 52. Museus registrats
Distribució del total d'exposicions segons temàtica. 2017

	Museus	% museus	Exposicions totals	% de les expos totals	Mitjana d'exposicions
Art	26	26,3%	188	26,8%	7,2
Ciències i Tècniques	11	11,1%	68	9,7%	6,2
Etno./Antrop./Societat	13	13,1%	100	14,2%	7,7
Història/Arqueologia	17	17,2%	113	16,1%	6,6
Monogràfic	11	11,1%	60	8,5%	5,5
Pluridisciplinari local	21	21,2%	173	24,6%	8,2
Total	99	100,0%	702	100,0%	7,1

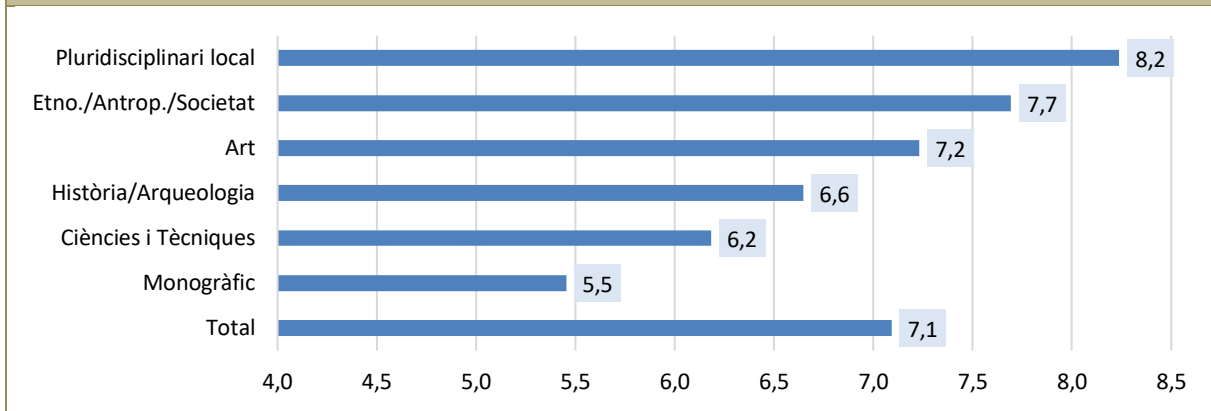
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Gràfic 42. Museus registrats
Distribució de les exposicions temporals segons temàtica. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Gràfic 43. Museus registrats
Mitjana d'exposicions temporals segons temàtica. 2017

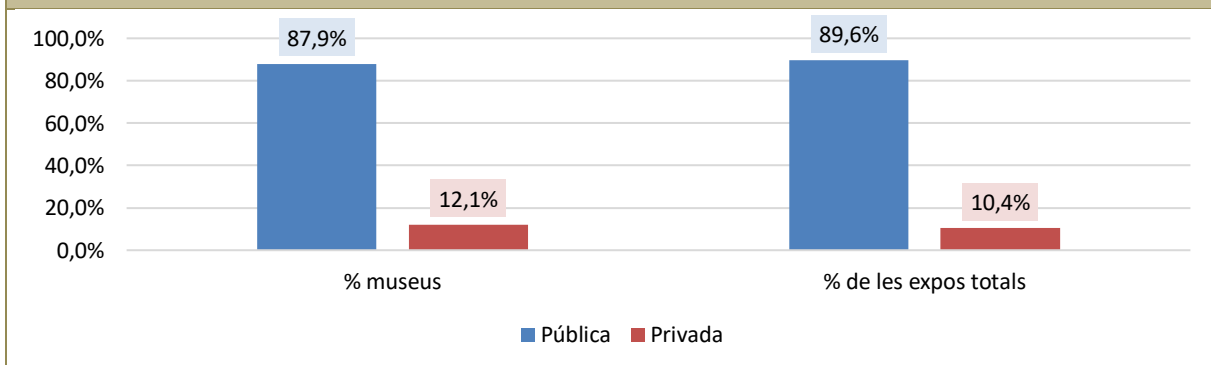
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Taula 53. Museus registrats
Distribució del total d'exposicions segons titularitat. 2017

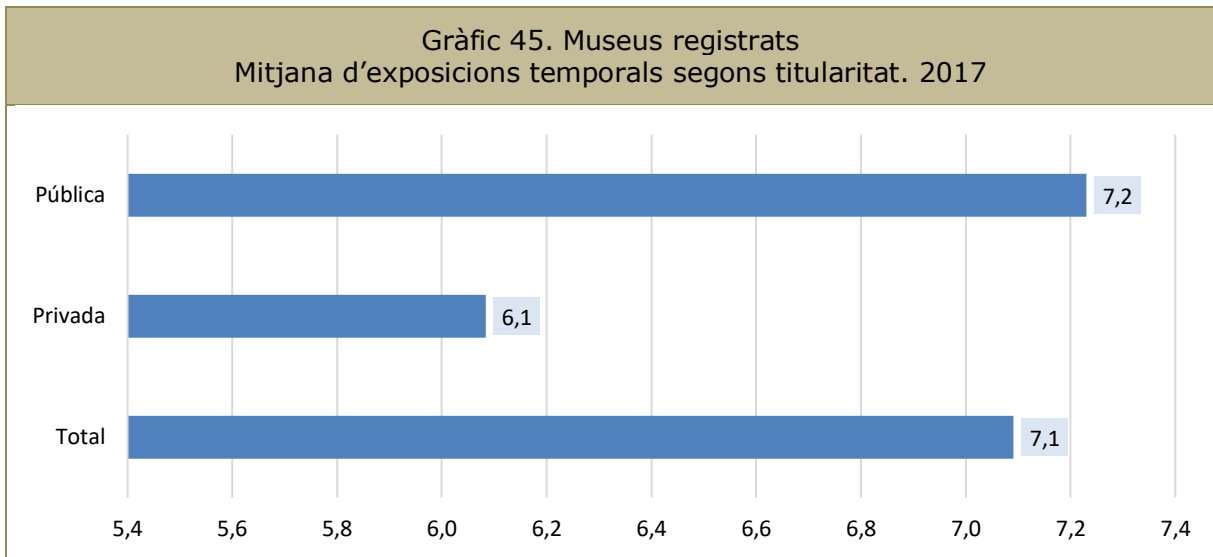
	Museus	% museus	Exposicions totals	% de les expos totals	Mitjana d'exposicions
Pública	87	87,9%	629	89,6%	7,2
Privada	12	12,1%	73	10,4%	6,1
Total	99	100,0%	702	100,0%	7,1

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Gràfic 44. Museus registrats
Distribució de les exposicions temporals segons titularitat. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 99 museus.

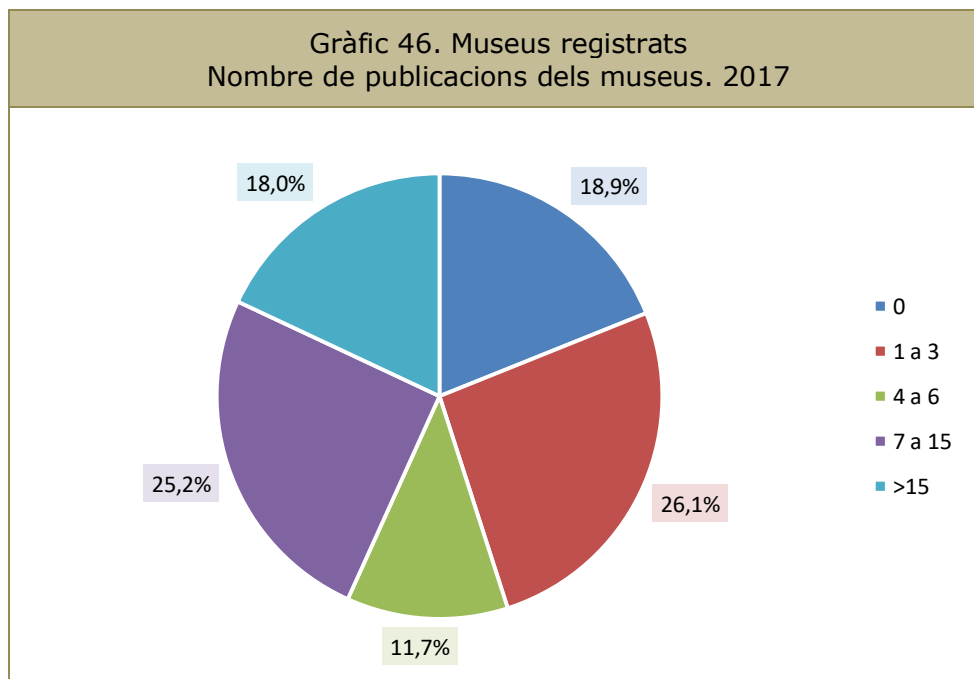

4.5. La difusió

Durant el 2017 s'han generat un total de 1.071 publicacions. 8 de cada 10 museus han realitzat alguna publicació. Un 37,8% ha elaborat entre 1 i 6 publicacions. Els que n'han publicat entre 7 i 15 representen un 25,2% del total, i un 18,0% han publicat més de 15 publicacions.

Taula 54. Museus registrats Nombre de publicacions. 2017		
Nombre de publicacions	Nombre de museus	%
0	21	18,9%
1 a 3	29	26,1%
4 a 6	13	11,7%
7 a 15	28	25,2%
>15	20	18,0%
	111	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 111 museus.

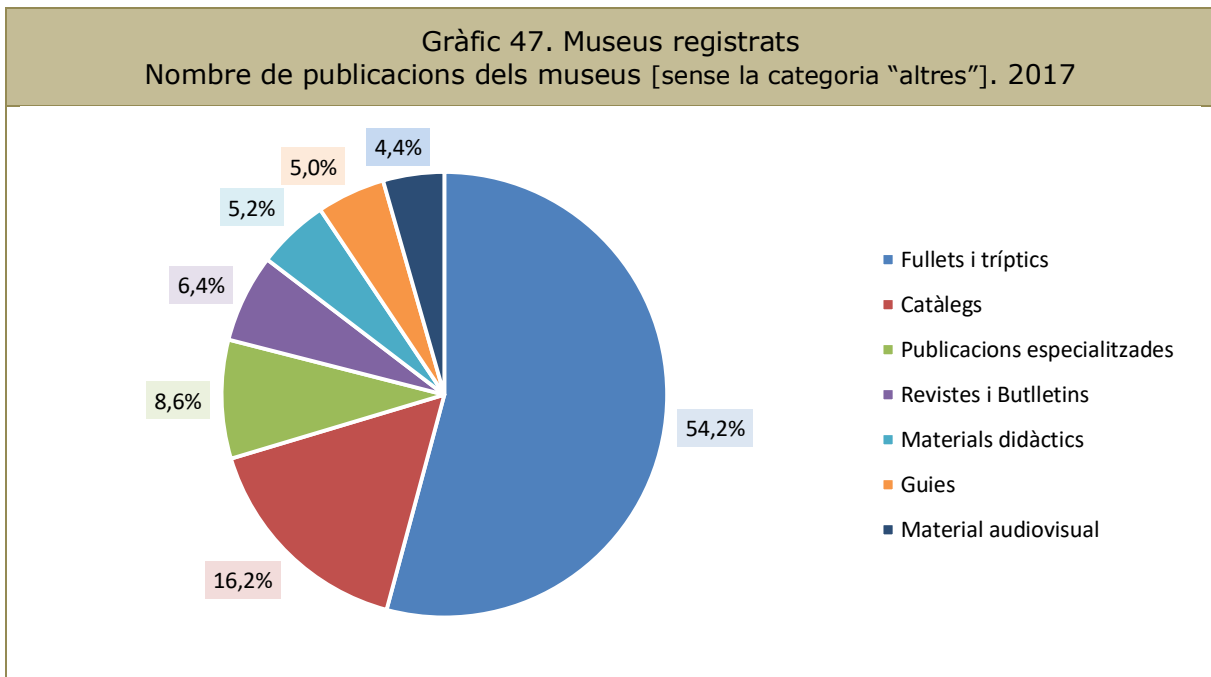

Font: Registre de Museus 2017. Base: 111 museus.

En relació a la tipologia de publicacions, si deixem de banda la categoria "altres" (que representen gairebé el 30% de total), la majoria correspon a materials efímers i d'edició senzilla com els fullets i tríptics (54,2%). Seguidament se situen els catàlegs (16,2%), les publicacions especialitzades (8,6%) i les revistes i butlletins (6,4%).

Taula 55. Museus registrats Tipologia de les publicacions. 2017		
Tipologia de les publicacions	Nombre de publicacions	% del total de publicacions
Fulletes i tríptics	415	38,7%
Catàlegs	124	11,6%
Publicacions especialitzades	66	6,2%
Revistes i Butlletins	49	4,6%
Materials didàctics	40	3,7%
Guies	38	3,5%
Material audiovisual	34	3,2%
Altres	305	28,5%
Total	1.071	100,0%

Font: Registre de Museus 2017. Base: 111 museus.

Font: Registre de Museus 2017. Base: 111 museus.

4.6. L'acció educativa

Durant el 2017, 100 museus²⁰ van oferir activitats per a públic escolar. Es van produir 812.039 usos d'aquestes activitats escolars. Els usos d'activitats escolars fan referència als tallers o altres activitats que el públic escolar realitza en els equipaments. No hi són comptades les visites a les exposicions.

Taula 56. Museus registrats Usos activitats escolars museus. 2017			
	Museus	Usos escolars	Mitjana
Usos activitats escolars	100	812.039	8.120,4

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 100 museus.

El servei a les escoles és una taxa entre els usos d'activitats escolars respecte als usos totals d'activitats pròpies dels equipaments. Com més elevada és, major pes relatiu tenen les activitats escolars respecte del total d'activitats. Un 57,3% dels usos d'activitats són escolars als museus de Catalunya.

Taula 57. Museus registrats Servei a les escoles museus. 2017		
	Museus	% usos escolars
Usos escolars respecte a usos d'activitats pròpies totals	100	57,3%

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 100 museus.

²⁰ Aquest apartat utilitza les dades del Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017 de l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya en què el total de museus que es van considerar sumaven un total de 112 equipaments. Vegeu el capítol "5.1. Els visitants i els usos dels museus" per a més informació.

4.7. L'acció cultural

Pel que fa a les activitats pròpies, el 2017 un total de 99 museus van acollir activitats per a públic general, generant 443.085 usos; 83 museus van acollir activitats per a públic familiar, generant 115.768 usos i 64 museus van acollir activitats per a públic especialitzat, generant 57.007 usos.

Taula 58. Museus registrats Usos activitats públic especialitzat museus. 2017			
	Museus	Usos	Mitjana
Usos activitats públic especialitzat	64	57.007	890,7
Usos activitats públic familiar	83	115.768	1.394,8
Usos activitats públic general	99	443.085	4.475,6

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya.

Pel que fa als serveis museístics (arxiu, biblioteca, fons, assessorament presencial, etc.), 98 museus n'han ofert, generant 65.472 usos.

Taula 59. Museus registrats Usos serveis museístics. 2017			
	Museus	Usos	Mitjana
Usos serveis museístics	98	65.472	668,1

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 98 museus.

4.8. Associacions d'Amics dels Museus

El 2017 hi ha 37 museus amb associacions d'amics. Com que alguns museus en tenen més d'una, el nombre total de d'associacions d'amics de museus ascendeix fins a 43. Aquestes associacions sumen 5.718 membres.

Taula 60. Museus registrats Associacions d'Amics de Museus. 2017	
	Nombre
Museus amb associació d'amics	37
Nombre d'associacions d'amics	43
Membres de les associacions d'amics dels museus	5.718

Font: Registre de Museus 2017.

5. Els impactes de l'acció museística

5.1. Els visitants i els usos als museus

Aquest apartat es basa en la recollida de dades de l'informe "Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017"²¹, elaborat per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya (OPPCC).

L'OPPCC estructura el recompte de visitants a partir de tres conceptes bàsics:

- **Visitant:** persona física que accedeix al recinte de l'equipament per fer ús de la seva oferta de serveis, ja siguin exposicions (tant les de producció pròpia com aliena), activitats pròpies (organitzades per l'equipament) o serveis museístics (biblioteca, arxiu, fons, etc.).
- **Ús:** cadascuna de les utilitzacions dutes a terme pels visitants durant la seva estada a l'equipament, ja sigui la visita a una o més exposicions, l'assistència a activitats culturals o bé l'ús d'algun servei museístic (biblioteca, assessorament, etc.). Cada visitant pot fer un o més usos durant la seva estada a l'equipament. Cada visitant es compta una sola vegada independentment del nombre d'usos que faci de l'oferta museística.
- **Persones al voltant del patrimoni:** visitants (persona física que accedeix al recinte de l'equipament per fer ús de la seva oferta de serveis, ja siguin exposicions –tant les de producció pròpia com aliena–, activitats pròpies –organitzades per l'equipament– o serveis museístics –biblioteca, arxiu, fons, etc.–) més visitants a l'edifici (persones que acudeixen al recinte museístic i no visiten exposicions, ni assisteixen a activitats pròpies de l'equipament, ni fan ús de cap servei museístic. Inclou tant els que visiten el recinte de l'equipament pel seu valor arquitectònic sense fer-ne cap altre ús, com els que venen per una finalitat no museística –botiga, cafeteria, lavabos...–, així com els que assisteixen a activitats alienes, és a dir, activitats organitzades per entitats no vinculades al centre) més visitants a activitats fora de l'equipament (persones que assisteixen a activitats puntuals organitzades pel centre que succeeixen en el marc d'una celebració, fira, trobada o similar i no tenen inscripcions ni recomptes precisos. Es realitzen fora de l'equipament patrimonial i no formen part de l'activitat habitual del centre).

Inclou les dades agregades de tots els centres patrimonials així com 4 desagregacions a partir de les següents variables:

- **Àmbit territorial:**
Àrees territorials corresponents a la distribució de les Xarxes de Museus del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Cada àrea inclou les comarques següents:

²¹<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/projectes/recompte-de-visitants-dels-equipaments-patrimonials-de-catalunya-2017.html>

- Barcelona ciutat.
 - Regió Metropolitana: Baix Llobregat, Barcelonès (menys Barcelona ciutat), Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental.
 - Penedès i Catalunya Central: Anoia, Alt Penedès, Bages, Berguedà, Garraf, Moianès, Osona.
 - Comarques de Girona: Alt Empordà, Baix Empordà, Cerdanya, Garrotxa, Gironès, Pla de l'Estany, Ripollès, Selva.
 - Terres de Lleida i Aran: Alta Ribagorça, Alt Urgell, Garrigues, Noguera, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià, Solsonès, Urgell, Vall d'Aran.
 - Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre: Alt Camp, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Penedès, Conca de Barberà, Montsià, Priorat, Ribera d'Ebre, Tarragonès, Terra Alta.
- Tram de visitants:
Els equipaments patrimonials s'han distribuït en 6 categories segons el nombre de visitants rebuts el 2015:
- Fins a 10.000 visitants
 - 10.001 – 25.000
 - 25.001 – 50.000
 - 50.001 – 100.000
 - 100.001 – 250.000
 - Més de 250.000
- Temàtica:
Tot i que molts equipaments podrien ser categoritzats en més d'una temàtica, per aconseguir uns resultats estadístics més clars i entenedors s'ha optat per adscriure cada equipament a una única categoria (els museus s'han classificat temàticament a ells mateixos), segons la tipologia següent:
- Art: equipament dedicat principalment a la història de l'art, la creació artística i/o les arts decoratives. En aquesta categoria també s'inclouen esglésies, catedrals i monestirs.
 - Ciència i tècnica: equipament dedicat principalment a les ciències, la història de la ciència i/o la tècnica, la indústria i la industrialització.
 - Etnografia / Antropologia / Societat: equipament dedicat principalment al mode de vida de les persones i les societats tant del passat com del present.
 - Història / Arqueologia: equipament dedicat principalment als processos i canvis històrics i/o l'arqueologia. En aquesta categoria també s'inclouen els jaciments arqueològics, castells i palaus.
 - Monogràfic: equipament dedicat principalment a una temàtica concreta (moto, xocolata, etc.) o una casa-museu.
 - Pluridisciplinari local: equipament dedicat a temàtiques diverses que graviten al voltant d'un territori municipal o comarcal. Si un museu

gestiona diverses extensions de temàtica diferent s'inclou en aquesta categoria.

- Titularitat:
 - Públics
 - Privats

El cens total d'aquest estudi el conformen 112 museus registrats (que a més aglutinen 115 extensions), la diferència amb la xifra oficial del cens (114) correspon a les següents situacions:

- El *Museu Romàntic Can Llopis* va romandre tancat durant el 2017.
- El *Museu del Cau Ferrat* i el *Museu Maricel* s'han tractat conjuntament pel fet de compartir entrada.
- El *Museu de l'Institut Botànic de Barcelona* va enviar les dades agregades amb el *Museu de Ciències Naturals de Barcelona*.
- El *Museu de l'Art de la Pell de Vic*, extensió del *Museu Episcopal de Vic*, s'ha tractat de forma independent.

L'informe anual de l'OPPCC analitza els visitants dels museus, col·leccions, monuments i centres d'interpretació de Catalunya. Les taules i gràfiques que es presenten a continuació només utilitzen les dades relatives a museus i, per tant, són d'elaboració pròpia i original per confeccionar l'Informe anual 2017 de la Junta de Museus, utilitzant les dades recollides per l'OPPCC.

5.1.1. Els visitants dels museus registrats

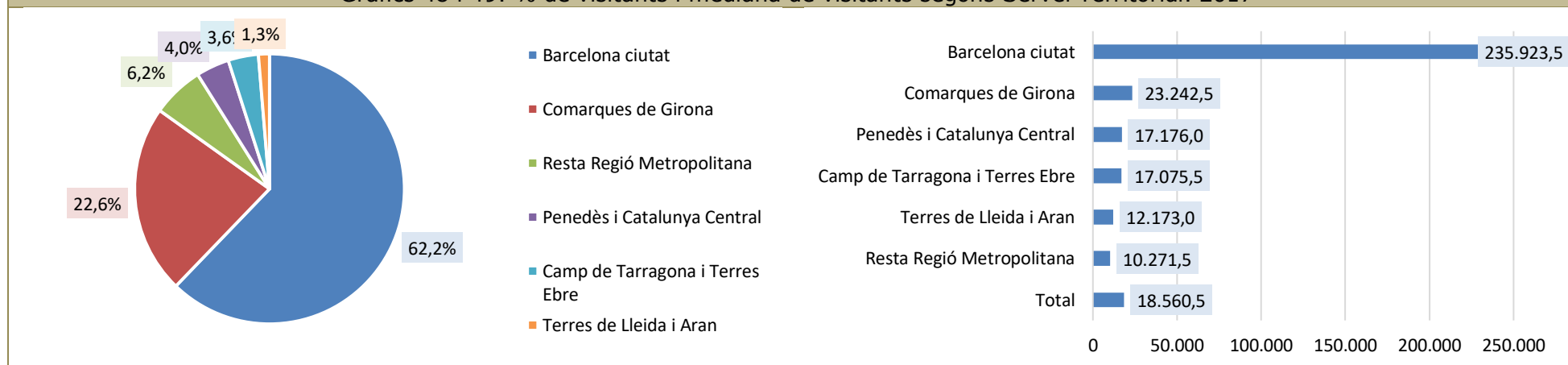
El 2017 els museus de Catalunya van rebre 10,55 milions de visitants (309.745 més que el 2016). 6 de cada 10 d'aquests van visitar museus de la ciutat de Barcelona i gairebé 1 de cada 4 ho van fer a les comarques de Girona. La mediana de visitants als museus de Catalunya ha sigut de 18.560,5 (719,5 menys que el 2016).

Taula 61. Museus registrats
Visitants segons Servei Territorial. 2017

	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
Barcelona ciutat	18	16,1%	6.563.847	62,2%	364.658,2	235.923,5
Resta Regió Metropolitana	30	26,8%	654.573	6,2%	21.819,1	10.271,5
Penedès i Catalunya Central	15	13,4%	420.797	4,0%	28.053,1	17.176,0
Comarques de Girona	24	21,4%	2.389.377	22,6%	99.557,4	23.242,5
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	12,5%	382.393	3,6%	27.313,8	17.075,5
Terres de Lleida i Aran	11	9,8%	139.281	1,3%	12.661,9	12.173,0
Total	112	100,0%	10.550.268	100,0%	94.198,8	18.560,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Gràfics 48 i 49. % de visitants i mediana de visitants segons Servei Territorial. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 62. Museus registrats
Evolució visitants segons Servei Territorial. 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
Barcelona ciutat	17	6.111.520	359.501,2	17	6.267.706	368.688,6	18	6.563.847	364.658,2
Resta Regió Metropolitana	30	559.341	18.644,7	31	589.786	19.025,4	30	654.573	21.819,1
Penedès i Cat. Central	17	407.491	23.970,1	16	394.930	24.683,1	15	420.797	28.053,1
Comarques de Girona	28	2.429.889	86.781,8	28	2.493.185	89.042,3	24	2.389.377	99.557,4
C. Tarragona i Terres Ebre	15	314.621	20.974,7	14	351.025	25.073,2	14	382.393	27.313,8
Terres de Lleida i Aran	11	128.867	11.715,2	11	143.891	13.081,0	11	139.281	12.661,9
Total	118	9.951.729	84.336,7	117	10.240.523	87.525,8	112	10.550.268	94.198,8

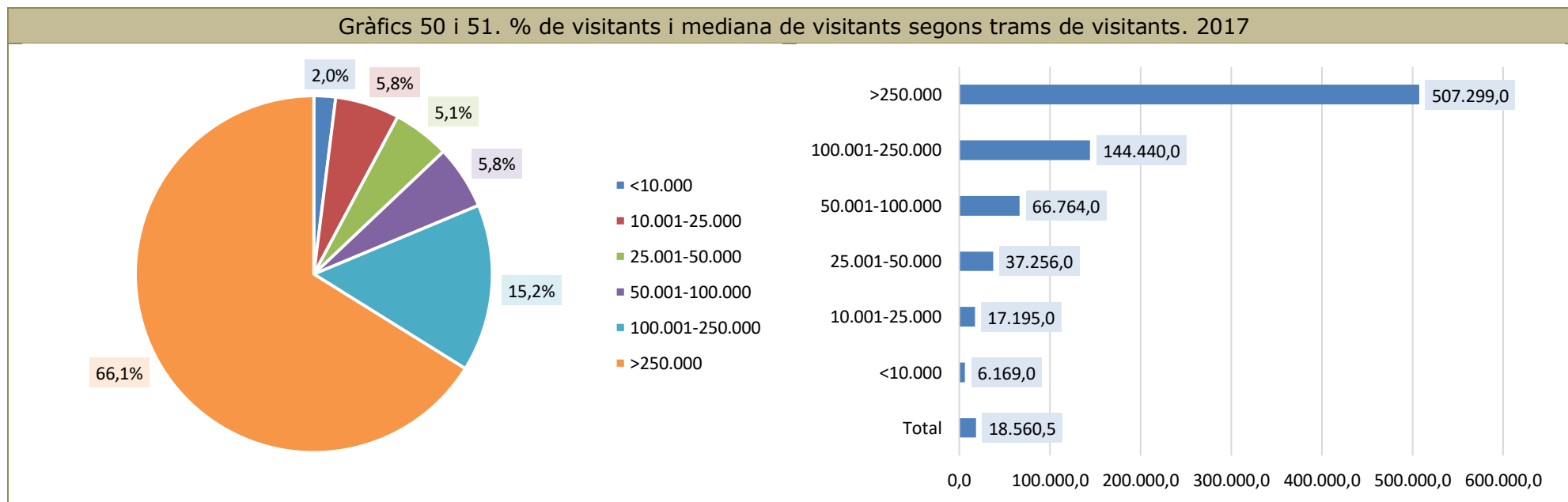
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

6 de cada 10 museus ha tingut menys de 25.000 visitants durant el 2017. 9 museus n'han tingut més de 250 mil.

Taula 63. Museus registrats Visitants segons trams de visitants. 2017						
	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
<10.000	33	29,5%	207.360	2,0%	6.283,6	6.169,0
10.001-25.000	36	32,1%	614.967	5,8%	17.082,4	17.195,0
25.001-50.000	15	13,4%	542.279	5,1%	36.151,9	37.256,0
50.001-100.000	9	8,0%	608.849	5,8%	67.649,9	66.764,0
100.001-250.000	10	8,9%	1.600.851	15,2%	160.085,1	144.440,0
>250.000	9	8,0%	6.975.962	66,1%	775.106,9	507.299,0
Total	112	100,0%	10.550.268	100,0%	94.198,8	18.560,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 64. Museus registrats
Evolució visitants segons trams de visitants. 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
<10.000	35	171.467	4.899,1	36	213.727	5.936,9	33	207.360	6.283,6
10.001-25.000	40	641.329	16.033,2	36	610.751	16.965,3	36	614.967	17.082,4
25.001-50.000	16	526.201	32.887,6	18	620.090	34.449,4	15	542.279	36.151,9
50.001-100.000	10	704.151	70.415,1	10	689.607	68.960,7	9	608.849	67.649,9
100.001-250.000	10	1.563.581	156.358,1	8	1.095.718	136.964,8	10	1.600.851	160.085,1
>250.000	7	6.345.000	906.428,6	9	7.010.630	778.958,9	9	6.975.962	775.106,9
Total	118	9.951.729	84.336,7	117	10.240.523	87.525,8	112	10.550.268	94.198,8

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

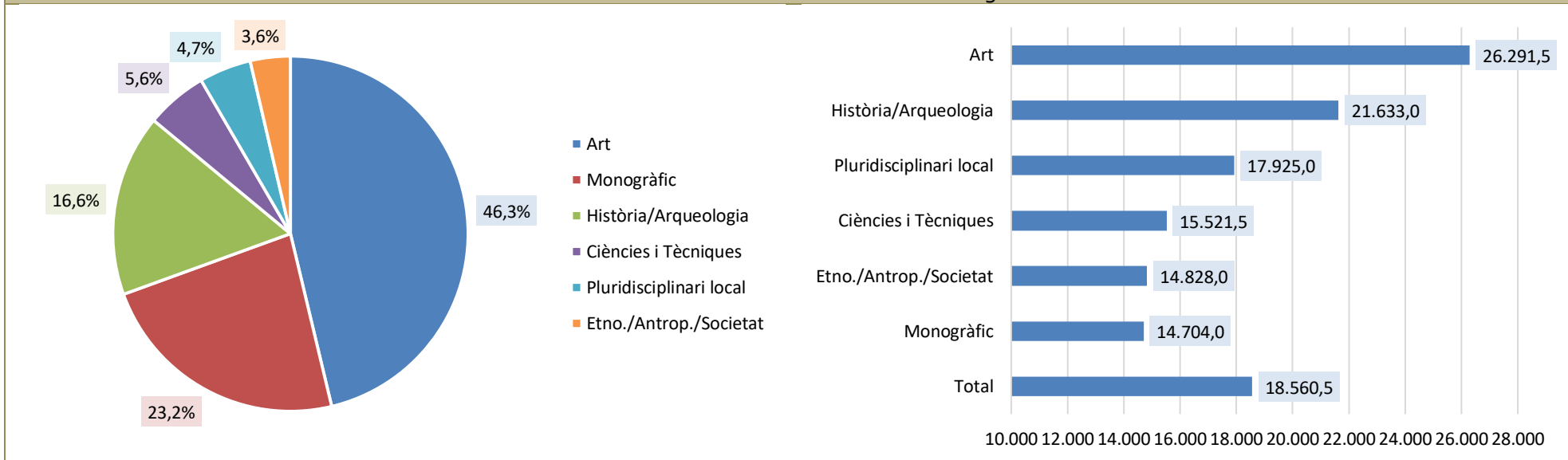

El 46,3% dels visitants han anat a museus d'art. Un 23,2% ho ha fet a museus monogràfics.

Taula 65. Museus registrats Visitants segons temàtica. 2017						
	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
Art	32	28,6%	4.881.308	46,3%	152.540,9	26.291,5
Ciències i Tècniques	14	12,5%	590.075	5,6%	42.148,2	15.521,5
Etnologia/Antropologia/Societat	14	12,5%	384.931	3,6%	27.495,1	14.828,0
Història/Arqueologia	18	16,1%	1.747.262	16,6%	97.070,1	21.633,0
Monogràfic	12	10,7%	2.446.213	23,2%	203.851,1	14.704,0
Pluridisciplinari local	22	19,6%	500.479	4,7%	22.749,0	17.925,0
Total	112	100,0%	10.550.268	100,0%	94.198,8	18.560,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Gràfics 52 i 53. % de visitants i mediana de visitants segons temàtica. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 66. Museus registrats
Evolució visitants segons temàtica. 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
Art	28	4.721.877	168.638,5	28	4.508.409	161.014,6	32	4.881.308	152.540,9
Ciències i Tècniques	14	431.050	30.789,3	13	526.611	40.508,5	14	590.075	42.148,2
Etno./Antrop./Societat	17	2.200.321	129.430,6	10	179.164	17.916,4	14	384.931	27.495,1
Història/Arqueologia	12	1.751.254	145.937,8	20	1.597.338	79.866,9	18	1.747.262	97.070,1
Monogràfic	4	35.547	8.886,8	12	2.508.421	209.035,1	12	2.446.213	203.851,1
Pluridisciplinari local	43	811.680	18.876,3	34	920.580	27.075,9	22	500.479	22.749,0
Total	118	9.951.729	84.336,7	117	10.240.523	87.525,8	112	10.550.268	94.198,8

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

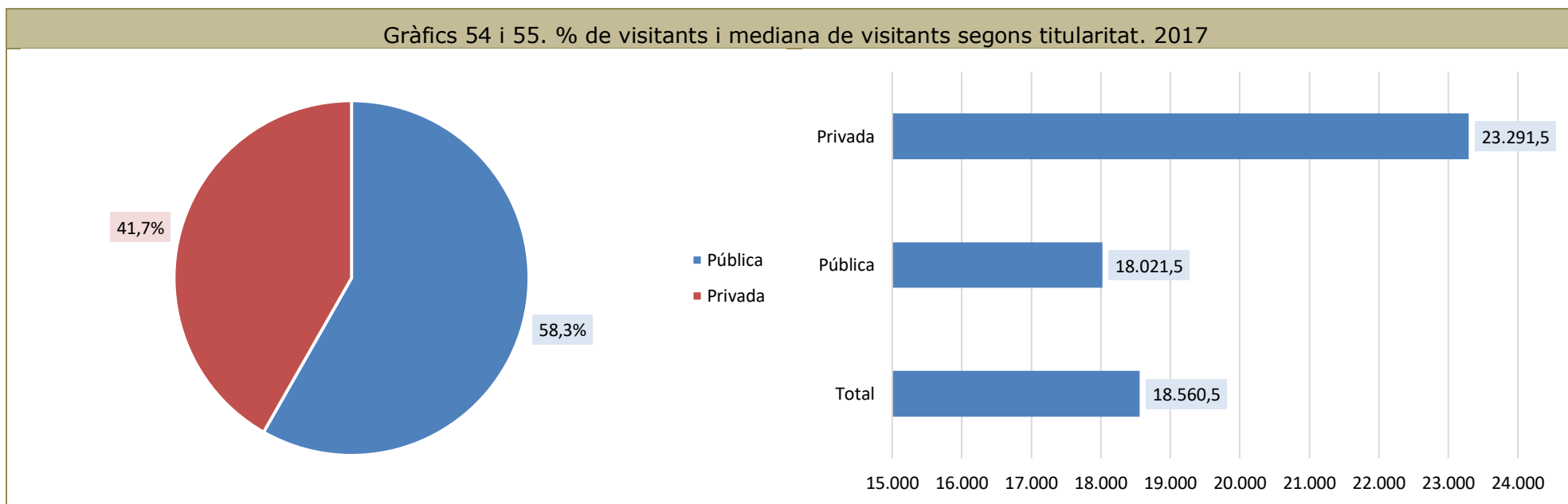

El 58,3% dels visitants han acudit a museus públics. La mediana de visitants dels museus privats és superior en més de 5.000 visitants als museus públics.

Taula 67. Museus registrats Visitants segons titularitat. 2017						
	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
Pública	94	83,9%	6.145.761	58,3%	65.380,4	18.021,5
Privada	18	16,1%	4.404.507	41,7%	244.694,8	23.291,5
Total	112	100,0%	10.550.268	100,0%	94.198,8	18.560,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Gràfics 54 i 55. % de visitants i mediana de visitants segons titularitat. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2007, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 68. Museus registrats
Evolució visitants segons titularitat. 2016-2017

	2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
Pública	101	5.896.752	58.383,7	94	6.145.761	65.380,4
Privada	16	4.343.771	271.485,7	18	4.404.507	244.694,8
Total	117	10.240.523	87.525,8	112	10.550.268	94.198,8

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.2. Persones al voltant del patrimoni

En aquest apartat s'han agregat tant els visitants que fan usos culturals dels equipaments com també els "visitants a l'edifici" i els "visitants a esdeveniments fora de l'equipament".

El model de recompte de l'OPPCC defineix els visitants a l'edifici com aquelles persones que acudeixen al recinte museístic i no visiten exposicions, ni assisteixen a activitats pròpies de l'equipament, ni fan ús de cap servei museístic (biblioteca, reserva, etc.). Inclou tant els que visiten el recinte de l'equipament pel seu valor arquitectònic sense fer-ne cap altre ús, com els que venen per una finalitat no museística (botiga, cafeteria, lavabos, etc.), així com els que assisteixen a activitats alienes, és a dir, activitats organitzades per entitats no vinculades al centre.

L'OPPCC defineix els visitants a esdeveniments fora de l'edifici com aquelles persones que assisteixen a activitats puntuals organitzades pel centre que succeeixen en el marc d'una celebració, fira, trobada o similar i no tenen inscripcions ni recomptes precisos. Es realitzen fora de l'equipament patrimonial i no formen part de l'activitat habitual del centre. Durant el 2017 els museus de Catalunya han acollit més de 12 milions de persones al voltant del patrimoni.

Taula 69. Museus registrats
Persones al voltant del patrimoni. 2017

	Museus	% museus	Persones	% visitants	Mitjana	Mediana
Museus	112	100,0%	12.034.438	100,0%	107.450,3	23.768,0

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

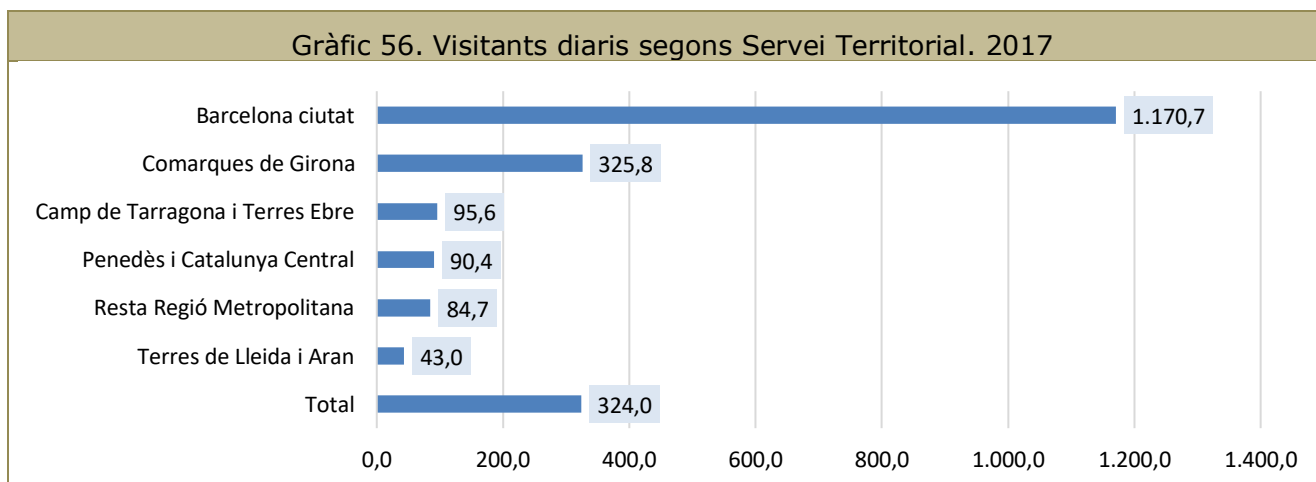

5.1.3. Visitants diaris

Aquest indicador presenta la mitjana diària de persones que visiten exposicions, fan activitats i/o utilitzen els serveis museístics. El 2017 els museus de Catalunya van rebre una mitjana de 324 visitants diaris. Totes les demarcacions estan per sota d'aquesta xifra excepte Barcelona ciutat que la sobrepassa àmpliament (1.170,7 visitants diaris).

	Museus	% museus	Visitants	Dies d'obertura	Visitants diaris
Barcelona ciutat	18	16,1%	6.563.847	5.607	1.170,7
Resta Regió Metropolitana	30	26,8%	654.573	7.726	84,7
Penedès i Catalunya Central	15	13,4%	420.797	4.656	90,4
Comarques de Girona	24	21,4%	2.389.377	7.334	325,8
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	12,5%	382.393	3.999	95,6
Terres de Lleida i Aran	11	9,8%	139.281	3.236	43,0
Total	112	100,0%	10.550.268	32.558	324,0

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 71. Museus registrats						
Evolució visitants diaris segons Servei Territorial. 2015-2017						
	2015		2016		2017	
	Museus	Visitants diaris	Museus	Visitants diaris	Museus	Visitants diaris
Barcelona ciutat	17	1.132,4	17	1.170,7	18	1.170,7
Resta Regió Metropolitana	30	74,6	31	75,1	30	84,7
Penedès i Catalunya Central	17	79,3	16	80,9	15	90,4
Comarques de Girona	28	291,9	28	287,9	24	325,8
Camp de Tarragona i Terres Ebre	15	77,8	14	85,6	14	95,6
Terres de Lleida i Aran	11	36,4	11	42,6	11	43,0
Total	118	293,2	117	299,2	112	324,0

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

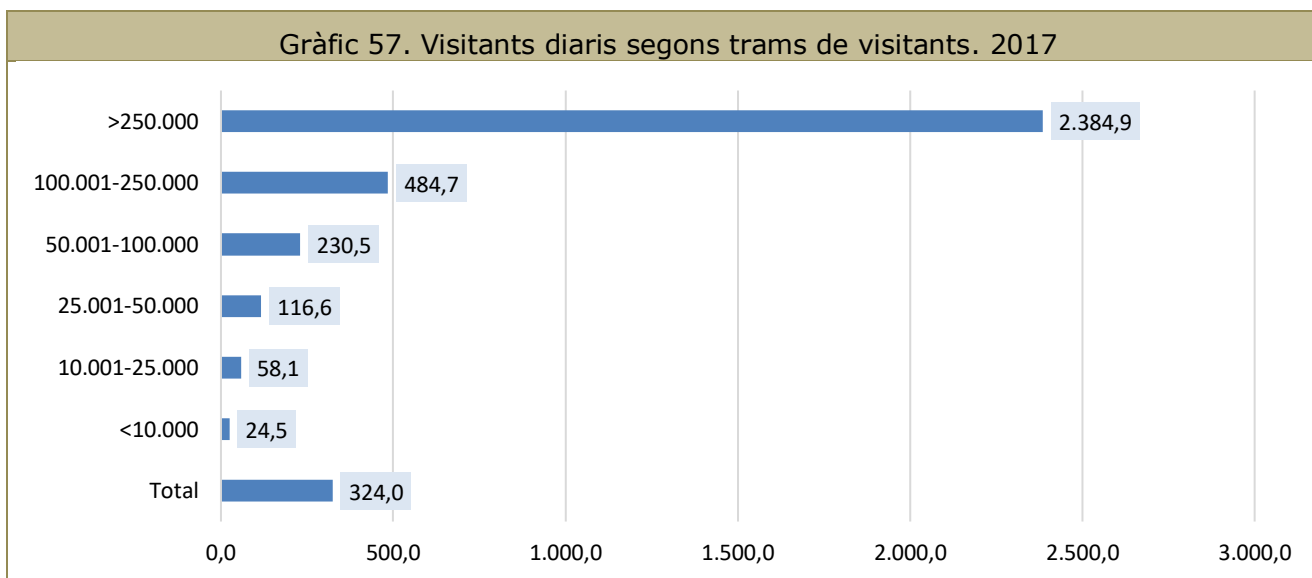

Taula 72. Museus registrats
Visitants diaris segons trams de visitants. 2017

	Museus	% museus	Visitants	Dies d'obertura	Visitants diaris
<10.000	33	29,5%	207.360	8.461	24,5
10.001-25.000	36	32,1%	614.967	10.577	58,1
25.001-50.000	15	13,4%	542.279	4.651	116,6
50.001-100.000	9	8,0%	608.849	2.641	230,5
100.001-250.000	10	8,9%	1.600.851	3.303	484,7
>250.000	9	8,0%	6.975.962	2.925	2.384,9
Total	112	100,0%	10.550.268	32.558	324,0

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Gràfic 57. Visitants diaris segons trams de visitants. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 73. Museus registrats
Evolució visitants diaris segons trams de visitants. 2015-2017

	2015		2016		2017	
	Museus	Visitants diaris	Museus	Visitants diaris	Museus	Visitants diaris
<10.000	35	21,3	36	22,9	33	24,5
10.001-25.000	40	53,1	36	57,0	36	58,1
25.001-50.000	16	102,9	18	114,0	15	116,6
50.001-100.000	10	233,4	10	227,8	9	230,5
100.001-250.000	10	462,2	8	410,2	10	484,7
>250.000	7	2.746,8	9	2.306,1	9	2.384,9
Total	118	293,2	117	299,2	112	324,0

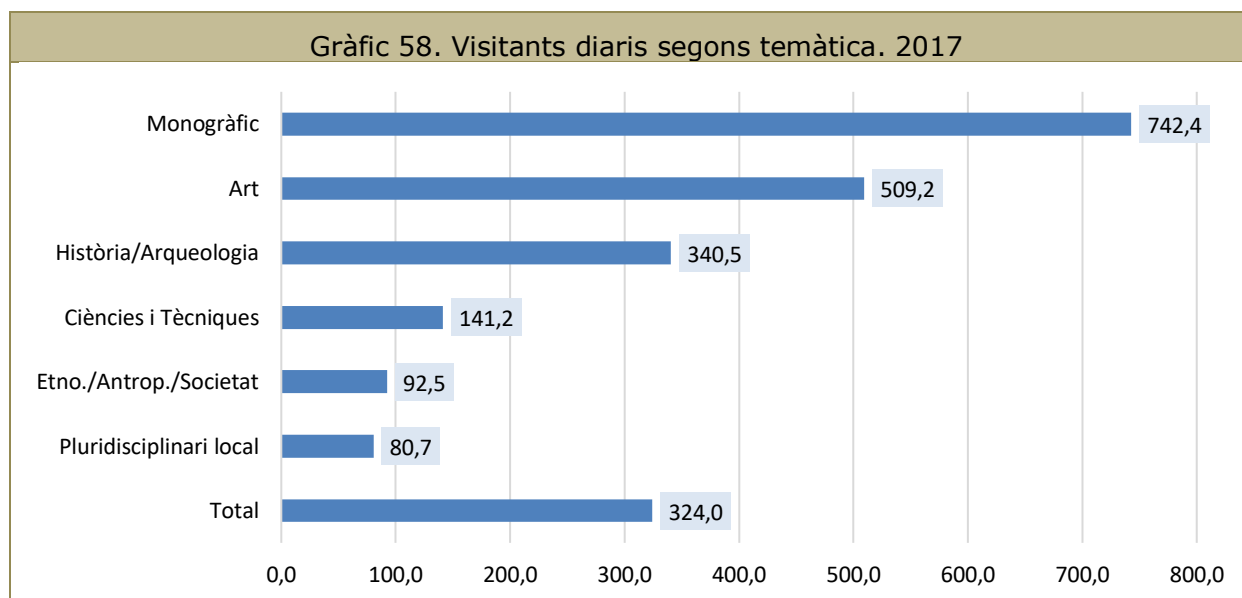
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus monogràfics (742,4) i els d'art (509,2) són els que presenten les mitjanes de visitants diaris més elevades.

Taula 74. Museus registrats Visitants diaris segons temàtica. 2017					
	Museus	% museus	Visitants	Dies d'obertura	Visitants diaris
Art	32	28,6%	4.881.308	9.586	509,2
Ciències i Tècniques	14	12,5%	590.075	4.180	141,2
Etno./Antrop./Societat	14	12,5%	384.931	4.163	92,5
Història/Arqueologia	18	16,1%	1.747.262	5.131	340,5
Monogràfic	12	10,7%	2.446.213	3.295	742,4
Pluridisciplinari local	22	19,6%	500.479	6.203	80,7
Total	112	100,0%	10.550.268	32.558	324,0

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 75. Museus registrats
Evolució visitants diaris segons temàtica. 2015-2017

	2015		2016		2017	
	Museus	Visitants diaris	Museus	Visitants diaris	Museus	Visitants diaris
Art	28	571,1	28	539,7	32	509,2
Ciències i Tècniques	14	144,8	13	143,6	14	141,2
Etnografia/Antropologia/Societat	17	464,0	10	56,3	14	92,5
Història/Arqueologia	12	441,3	20	274,7	18	340,5
Monogràfic	4	28,3	12	724,6	12	742,4
Pluridisciplinari local	43	63,8	34	94,4	22	80,7
Total	118	293,2	117	299,2	112	324,0

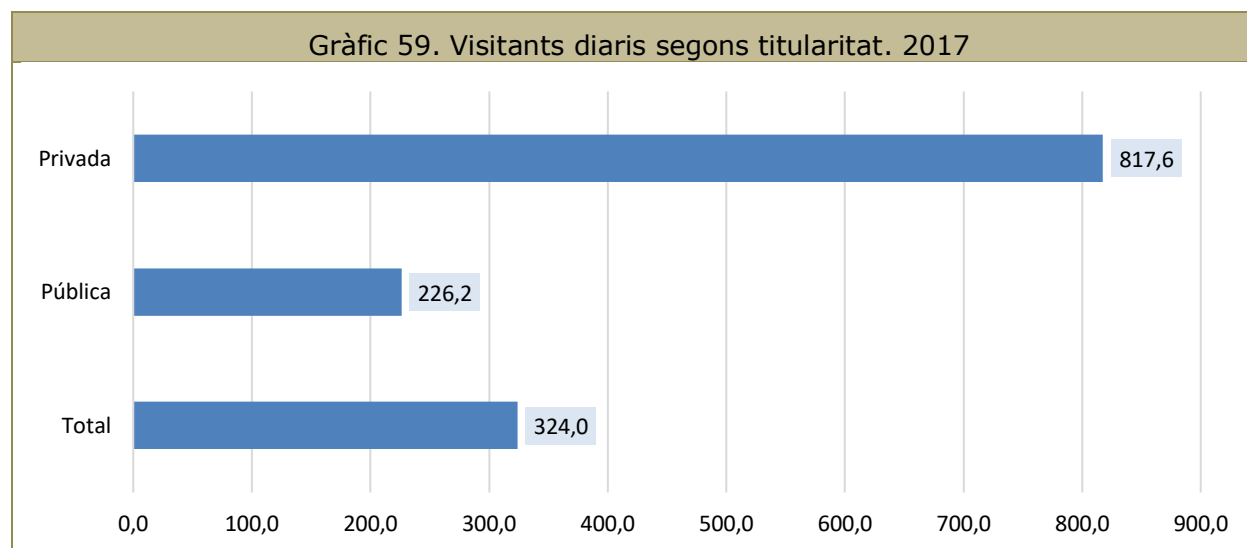
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus de titularitat privada reben 4,5 vegades més visitants diaris que els públics.

Taula 76. Museus registrats Visitants diaris segons titularitat. 2017					
	Museus	% museus	Visitants	Dies d'obertura	Visitants diaris
Pública	94	83,9%	6.145.761	27.171	226,2
Privada	18	16,1%	4.404.507	5.387	817,6
Total	112	100,0%	10.550.268	32.558	324,0

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 77. Museus registrats
Evolució visitants diaris segons titularitat. 2016-2017

	2016		2017	
	Museus	Visitants diaris	Museus	Visitants diaris
Pública	101	200,6	94	226,2
Privada	16	898,6	18	817,6
Total	117	299,2	112	324,0

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.4. Visitants escolars

Els museus han rebut 1.009.588 visitants escolars durant el 2017. Gairebé el 45% dels escolars que han visitat un museu ho han fet a la ciutat de Barcelona, el 20,6% a la regió metropolitana i el 16,0% a les comarques de Girona.

Taula 78. Museus registrats
Visitants escolars segons Servei Territorial. 2017

	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
Barcelona ciutat	17	15,5%	450.095	44,6%	26.476,2	22.640,0
Resta Regió Metropolitana	30	27,3%	208.141	20,6%	6.938,0	2.609,0
Penedès i Catalunya Central	15	13,6%	70.972	7,0%	4.731,5	4.138,0
Comarques de Girona	23	20,9%	161.667	16,0%	7.029,0	3.870,0
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	12,7%	100.321	9,9%	7.165,8	3.627,0
Terres de Lleida i Aran	11	10,0%	18.392	1,8%	1.672,0	1.029,0
Total	110	100,0%	1.009.588	100,0%	9.178,1	3.926,5

Gràfics 60 i 61. % de visitants escolars i mediana de visitants escolars segons Servei Territorial. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 79. Museus registrats
Evolució visitants escolars segons Servei Territorial. 2015-2017

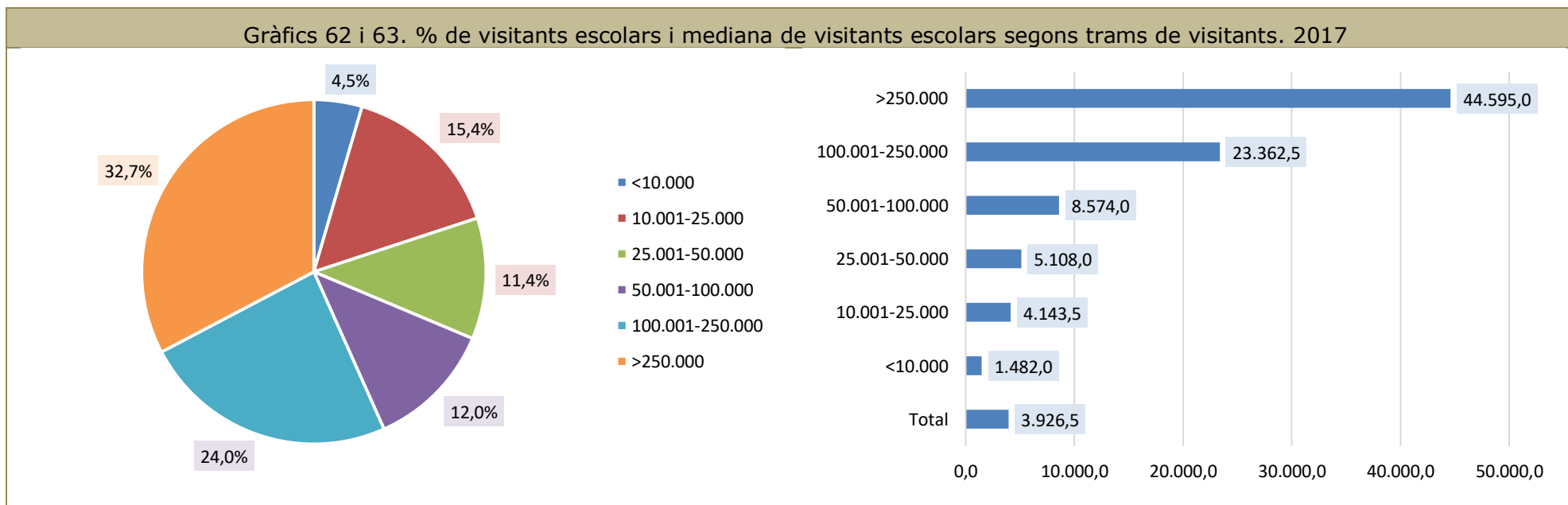
	2015			2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
Barcelona ciutat	9	479.322	53.258,0	17	348.771	20.515,9	17	450.095	26.476,2
Resta Regió Metropolitana	29	165.125	5.694,0	29	169.658	5.850,3	30	208.141	6.938,0
Penedès i Cat. Central	17	62.263	3.662,5	14	64.193	4.585,2	15	70.972	4.731,5
Comarques de Girona	27	190.042	7.038,6	27	200.480	7.425,2	23	161.667	7.029,0
C. Tarragona i Terres Ebre	14	81.991	5.856,5	13	80.001	6.153,9	14	100.321	7.165,8
Terres de Lleida i Aran	11	16.978	1.543,5	11	22.649	2.059,0	11	18.392	1.672,0
Total	107	995.721	9.305,8	111	885.752	7.979,7	110	1.009.588	9.178,1

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

La mediana de visitants escolars als museus de Catalunya durant el 2016 ha sigut de 3.926,5.

Taula 80. Museus registrats Visitants escolars segons trams de visitants. 2017						
	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
<10.000	31	28,2%	45.656	4,5%	1.472,8	1.482,0
10.001-25.000	36	32,7%	155.689	15,4%	4.324,7	4.143,5
25.001-50.000	15	13,6%	114.950	11,4%	7.663,3	5.108,0
50.001-100.000	9	8,2%	121.001	12,0%	13.444,6	8.574,0
100.001-250.000	10	9,1%	242.108	24,0%	24.210,8	23.362,5
>250.000	9	8,2%	330.184	32,7%	36.687,1	44.595,0
Total	110	100,0%	1.009.588	100,0%	9.178,1	3.926,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 81. Museus registrats
Evolució visitants segons trams de visitants. 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
<10.000	32	34.992	1.093,5	32	48.836	1.526,1	31	45.656	1.472,8
10.001-25.000	40	148.248	3.706,2	34	133.562	3.928,3	36	155.689	4.324,7
25.001-50.000	15	121.338	8.089,2	18	120.372	6.687,3	15	114.950	7.663,3
50.001-100.000	7	95.483	13.640,4	10	129.262	12.926,2	9	121.001	13.444,6
100.001-250.000	8	203.174	25.396,8	8	173.260	21.657,5	10	242.108	24.210,8
>250.000	5	392.486	78.497,2	9	280.460	31.162,2	9	330.184	36.687,1
Total	107	995.721	9.305,8	111	885.752	7.979,7	110	1.009.588	9.178,1

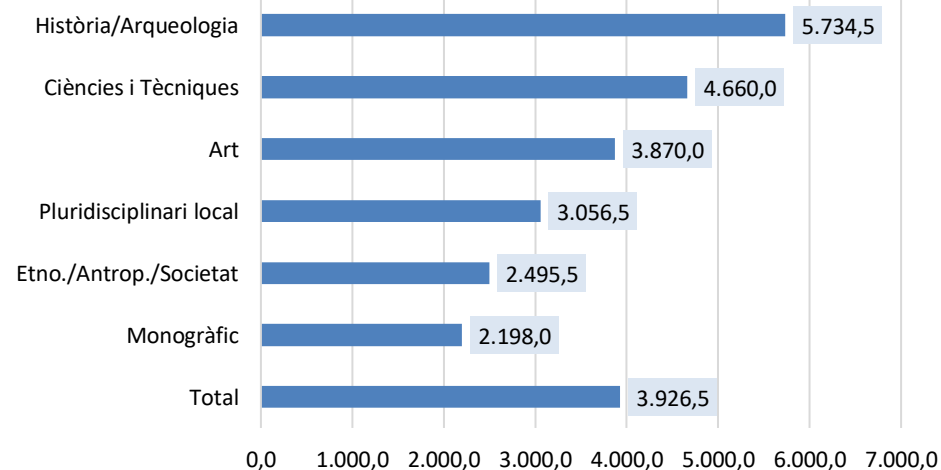
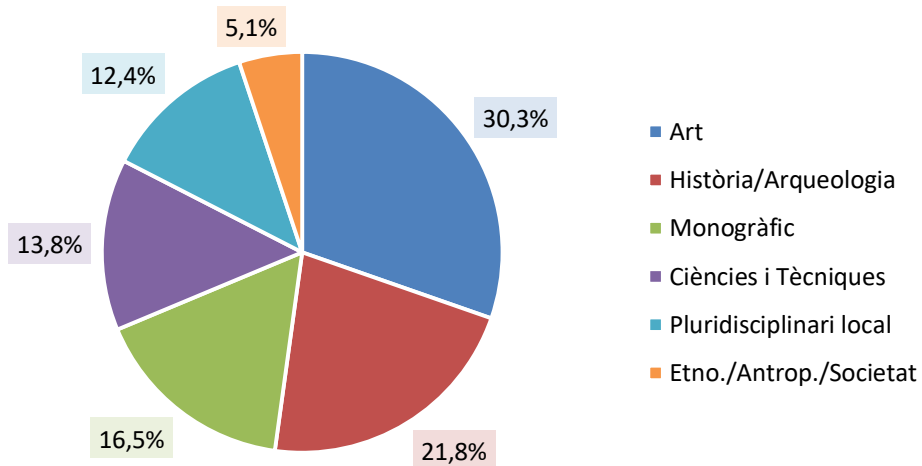
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

El 30,3% dels visitants escolars ha acudit a museus d'art, el 21,8% ho ha fet a museus d'història i arqueologia, el 16,5% a museus monogràfics, el 13,8% a museus de ciències i tècniques, el 12,4% a museus pluridisciplinaris locals i el 5,1% a museus d'etnografia, antropologia i societat. Tanmateix, són els d'història i arqueologia els que presenten una mediana més elevada, seguits dels de ciències i tècniques.

Taula 82. Museus registrats Visitants escolars segons temàtica. 2017						
	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
Art	31	28,2%	306.328	30,3%	9.881,5	3.870,0
Ciències i Tècniques	13	11,8%	139.701	13,8%	10.746,2	4.660,0
Etno./Antrop./Societat	14	12,7%	51.474	5,1%	3.676,7	2.495,5
Història/Arqueologia	18	16,4%	220.510	21,8%	12.250,6	5.734,5
Monogràfic	12	10,9%	166.762	16,5%	13.896,8	2.198,0
Pluridisciplinari local	22	20,0%	124.813	12,4%	5.673,3	3.056,5
Total	110	100,0%	1.009.588	100,0%	9.178,1	3.926,5

Gràfics 64 i 65. % de visitants escolars i mediana de visitants escolars segons temàtica. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 83. Museus registrats
Evolució visitants segons temàtica. 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
Art	24	291.478	12.144,9	28	287.016	10.250,6	31	306.328	9.881,5
Ciències i Tècniques	12	124.439	10.369,9	13	136.957	10.535,2	13	139.701	10.746,2
Etno./Antrop./Societat	14	245.867	17.561,9	8	20.116	2.514,5	14	51.474	3.676,7
Història/Arqueologia	11	172.319	15.665,4	19	173.299	9.121,0	18	220.510	12.250,6
Monogràfic	4	9.947	2.486,8	12	84.684	7.057,0	12	166.762	13.896,8
Pluridisciplinari local	42	151.671	3.611,2	31	183.680	5.925,2	22	124.813	5.673,3
Total	107	995.721	9.305,8	111	885.752	7.979,7	110	1.009.588	9.178,1

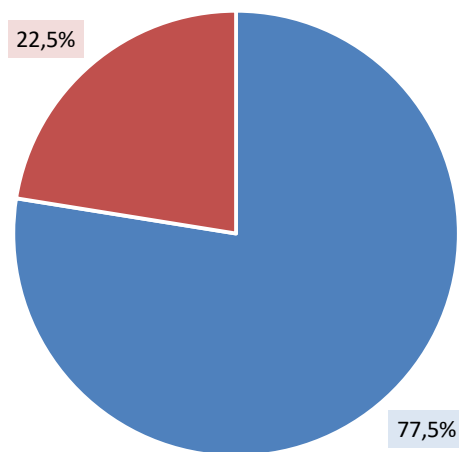
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

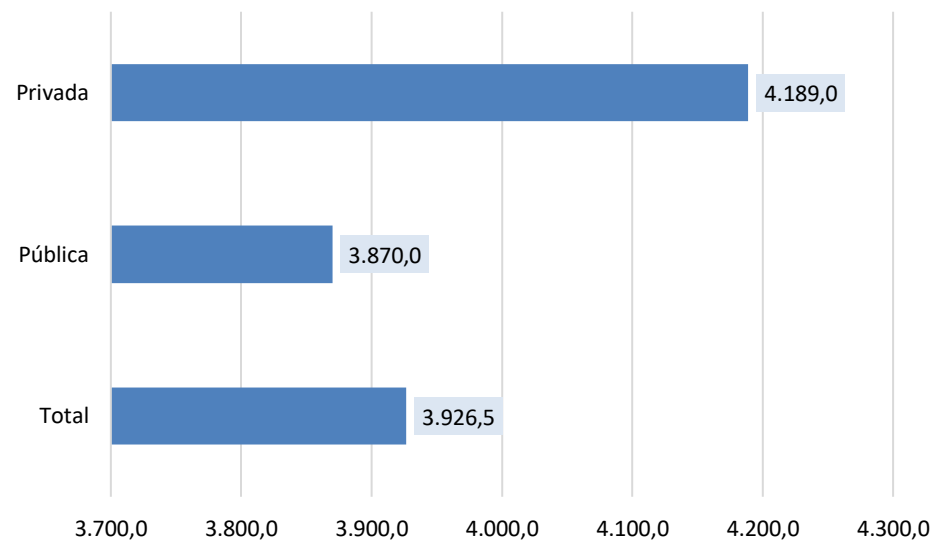
El 77,5% dels escolars ha acudit a museus públics. Tanmateix, els museus privats presenten una mediana de visitants escolars més elevada.

Taula 84. Museus registrats Visitants escolars segons titularitat. 2017						
	Museus	% museus	Visitants	% visitants	Mitjana	Mediana
Pública	93	84,5%	782.742	77,5%	8.416,6	3.870,0
Privada	17	15,5%	226.846	22,5%	13.343,9	4.189,0
Total	110	100,0%	1.009.588	100,0%	9.178,1	3.926,5

Gràfics 66 i 67. % de visitants escolars i mediana de visitants escolars segons titularitat. 2017

■ Pública
■ Privada

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 85. Museus registrats
Evolució visitants segons titularitat. 2016-2017

	2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
Pública	95	730.824	7.692,9	93	782.742	8.416,6
Privada	16	154.928	9.683,0	17	226.846	13.343,9
Total	111	885.752	7.979,7	110	1.009.588	9.178,1

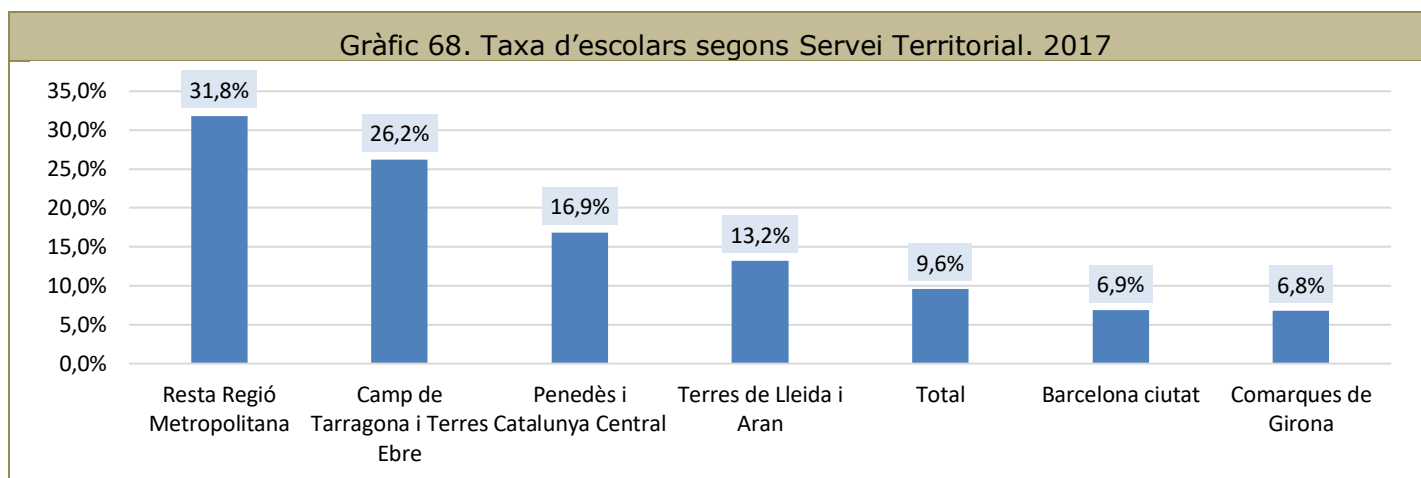
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2016-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.5. Taxa de visitants escolars

Aquesta taxa relaciona els visitants escolars i els visitants totals. El 9,6% dels visitants dels museus de Catalunya durant el 2017 han sigut escolars. Aquesta taxa arriba fins al 31,8% a la Regió Metropolitana i fins al 26,2% al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. Per contra, els dos territoris que estan per sota de la mitjana global són les comarques de Girona (6,8%) i Barcelona ciutat (6,9%), segurament per causes fortament vinculades al turisme.

Taula 86. Museus registrats
Taxa d'escolars segons Servei Territorial. 2017

	Museus	% d'escolars
Barcelona ciutat	17	6,9%
Resta Regió Metropolitana	30	31,8%
Penedès i Catalunya Central	15	16,9%
Comarques de Girona	23	6,8%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	26,2%
Terres de Lleida i Aran	11	13,2%
Total	110	9,6%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 87. Museus registrats
Evolució taxa d'escolars segons Servei Territorial. 2015-2017

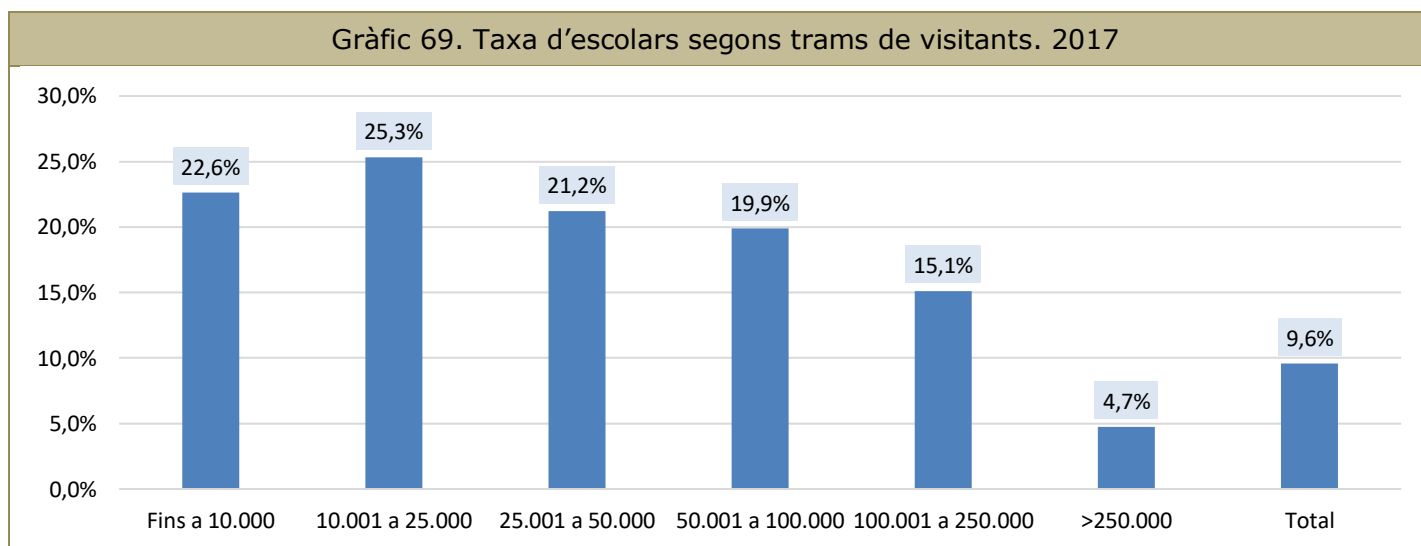
	2015		2016		2017	
	Museus	% d'escolars	Museus	% d'escolars	Museus	% d'escolars
Barcelona ciutat	9	11,0%	17	5,6%	17	6,9%
Resta Regió Metropolitana	29	33,0%	29	30,2%	30	31,8%
Penedès i Catalunya Central	17	15,3%	14	16,6%	15	16,9%
Comarques de Girona	27	7,8%	27	8,1%	23	6,8%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	26,1%	13	23,2%	14	26,2%
Terres de Lleida i Aran	11	13,2%	11	15,7%	11	13,2%
Total	107	12,2%	111	8,7%	110	9,6%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

S'observa que els museus que presenten taxes de visitants escolars més elevades són els que tenen menys volum de visitants. A mesura que augmenta el volum de visitants anuals la taxa d'escolars cau progressivament.

Taula 88. Museus registrats Taxa d'escolars segons trams de visitants. 2017		
	Museus	% d'escolars
Fins a 10.000	31	22,6%
10.001 a 25.000	36	25,3%
25.001 a 50.000	15	21,2%
50.001 a 100.000	9	19,9%
100.001 a 250.000	10	15,1%
>250.000	9	4,7%
Total	110	9,6%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 89. Museus registrats
Evolució taxa d'escolars segons trams de visitants. 2015-2017

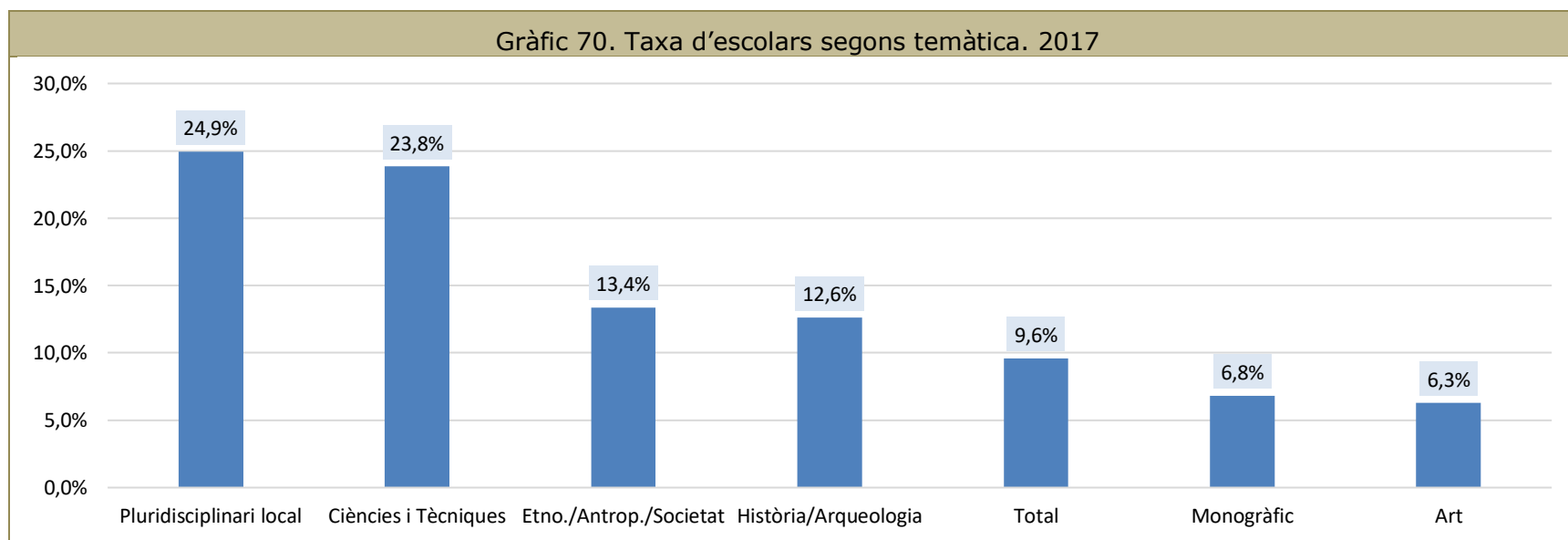
	2015		2016		2017	
	Museus	% d'escolars	Museus	% d'escolars	Museus	% d'escolars
<10.000	32	21,2%	32	25,2%	31	22,6%
10.001-25.000	40	23,1%	34	23,1%	36	25,3%
25.001-50.000	15	24,9%	18	19,4%	15	21,2%
50.001-100.000	7	19,0%	10	18,7%	9	19,9%
100.001-250.000	8	16,3%	8	15,8%	10	15,1%
>250.000	5	7,7%	9	4,0%	9	4,7%
Total	107	12,2%	111	8,7%	110	9,6%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Per temàtica, els museus amb una taxa de visitants escolars més elevada són els pluridisciplinaris locals (24,9%) i els de ciències i tècniques (23,8%). A la cua se situen els d'art (6,3%) i els monogràfics (6,8%).

Taula 90. Museus registrats Taxa d'escolars segons temàtica. 2017		
	Museus	% d'escolars
Art	31	6,3%
Ciències i Tècniques	13	23,8%
Etno./Antrop./Societat	14	13,4%
Història/Arqueologia	18	12,6%
Monogràfic	12	6,8%
Pluridisciplinari local	22	24,9%
Total	110	9,6%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 91. Museus registrats
Evolució taxa d'escolars segons temàtica. 2015-2017

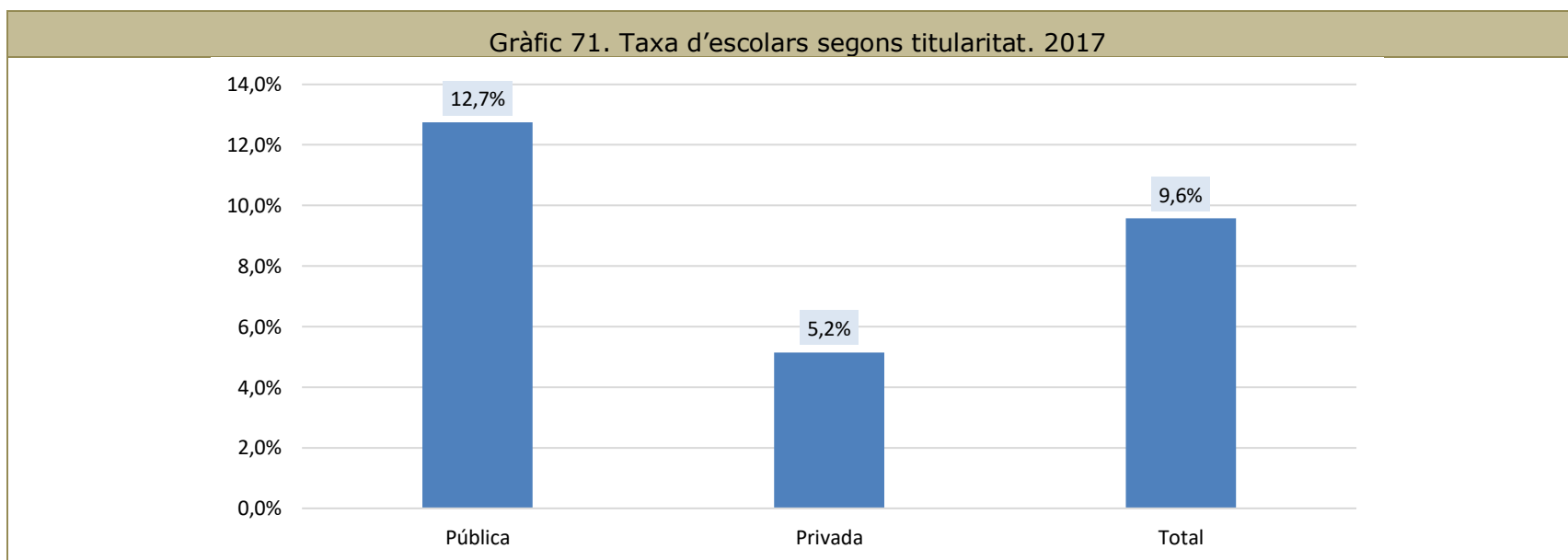
	2015		2016		2017	
	Museus	% d'escolars	Museus	% d'escolars	Museus	% d'escolars
Art	24	7,2%	28	6,4%	31	6,3%
Ciències i Tècniques	12	29,3%	13	26,0%	13	23,8%
Etno./Antrop./Societat	14	12,1%	8	12,2%	14	13,4%
Història/Arqueologia	11	20,6%	19	11,0%	18	12,6%
Monogràfic	4	28,0%	12	3,4%	12	6,8%
Pluridisciplinari local	42	20,2%	31	20,3%	22	24,9%
Total	107	12,2%	111	8,7%	110	9,6%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus públics presenten una taxa de visitants escolars 2,5 vegades superior a la dels museus privats.

Taula 92. Museus registrats Taxa d'escolars segons titularitat. 2017		
	Museus	% d'escolars
Pública	93	12,7%
Privada	17	5,2%
Total	110	9,6%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 110 museus.

Taula 93. Museus registrats
Evolució taxa d'escolars segons titularitat. 2016-2017

	2016		2017	
	Museus	% d'escolars	Museus	% d'escolars
Pública	95	12,5%	93	12,7%
Privada	16	3,6%	17	5,2%
Total	111	8,7%	110	9,6%

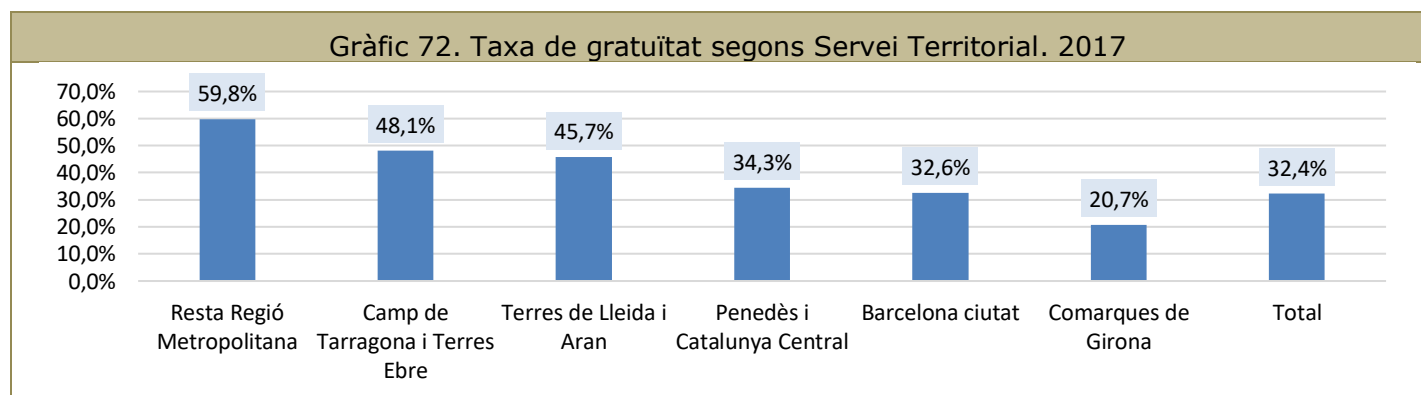
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.6. Taxa de gratuïtat

Aquest indicador fa referència al percentatge de persones que han visitat el museu amb entrada gratuïta respecte als visitants totals. La taxa de gratuïtat als museus de Catalunya durant el 2017 ha sigut del 32,4%. A la resta de la Regió Metropolitana aquesta taxa arriba fins al 59,8%, fet que possiblement té relació amb l'elevada taxa de visitants escolars d'aquest territori (veure apartat anterior). També destaquen les taxes del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre (48,1%) i de les Terres de Lleida i Aran (45,7%). El territori que presenta una taxa més baixa és les comarques de Girona (20,7%).

Taula 94. Museus registrats Taxa de gratuïtat segons Servei Territorial. 2017		
	Museus	% de gratuïtat
Barcelona ciutat	18	32,6%
Resta Regió Metropolitana	30	59,8%
Penedès i Catalunya Central	15	34,3%
Comarques de Girona	24	20,7%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	48,1%
Terres de Lleida i Aran	11	45,7%
Total	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.
Base: 112 museus.

Taula 95. Museus registrats
Evolució taxa de gratuïtat segons Servei Territorial. 2015-2017

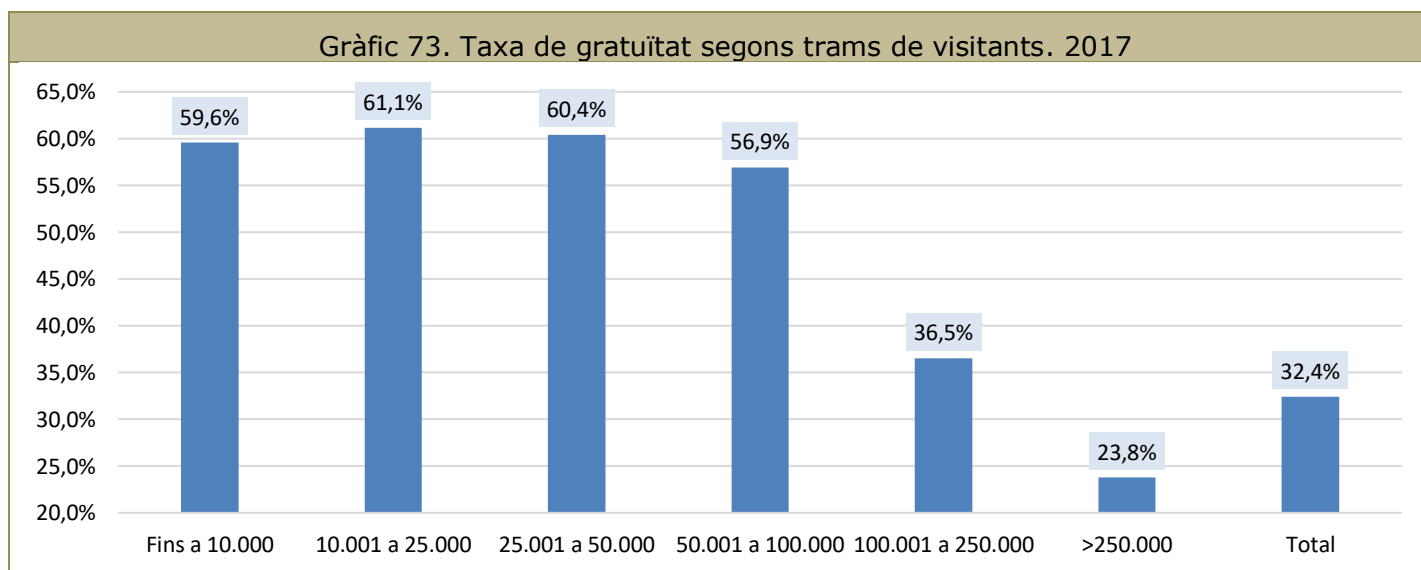
	2015		2016		2017	
	Museus	% de gratuïtat	Museus	% de gratuïtat	Museus	% de gratuïtat
Barcelona ciutat	17	32,9%	17	32,6%	18	32,6%
Resta Regió Metropolitana	30	68,2%	31	66,6%	30	59,8%
Penedès i Catalunya Central	16	28,0%	16	30,6%	15	34,3%
Comarques de Girona	28	23,6%	28	22,7%	24	20,7%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	15	50,1%	14	47,7%	14	48,1%
Terres de Lleida i Aran	11	44,6%	11	49,4%	11	45,7%
Total	117	33,1%	117	32,9%	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

A la següent gràfica s'observa una correlació entre el volum de visitants anuals i el percentatge de visitants gratuïts: a major volum de visitants anuals menor és la taxa de gratuïtat dels museus de Catalunya.

Taula 96. Museus registrats Taxa de gratuïtat segons trams de visitants. 2017		
	Museus	% de gratuïtat
Fins a 10.000	33	59,6%
10.001 a 25.000	36	61,1%
25.001 a 50.000	15	60,4%
50.001 a 100.000	9	56,9%
100.001 a 250.000	10	36,5%
>250.000	9	23,8%
Total	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 97. Museus registrats
Evolució taxa de gratuïtat segons trams de visitants. 2015-2017

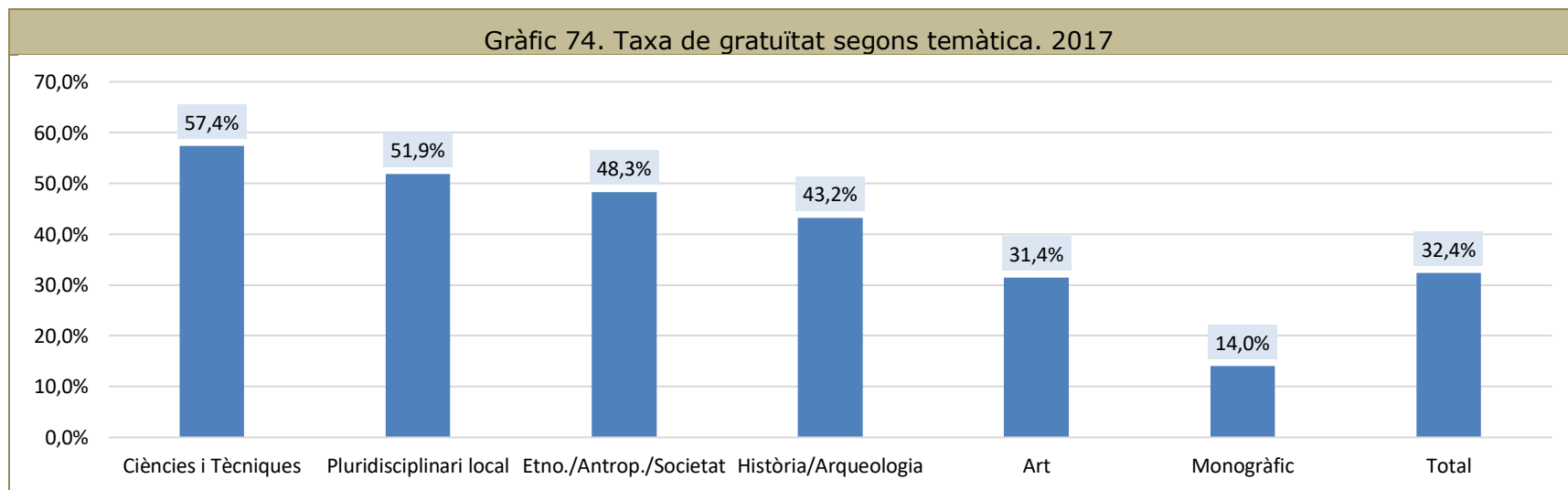
	2015		2016		2017	
	Museus	% de gratuïtat	Museus	% de gratuïtat	Museus	% de gratuïtat
<10.000	35	61,5%	36	64,9%	33	59,6%
10.001-25.000	39	62,0%	36	59,5%	36	61,1%
25.001-50.000	16	54,4%	18	54,7%	15	60,4%
50.001-100.000	10	50,1%	10	60,6%	9	56,9%
100.001-250.000	10	50,3%	8	35,8%	10	36,5%
>250.000	7	21,6%	9	24,4%	9	23,8%
Total	117	33,1%	117	32,9%	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus que presenten les taxes més elevades de gratuïtat són els de ciències i tècniques (57,9%), els pluridisciplinaris locals (51,9%) i els de d'etnografia, antropologia i societat (48,3%). Les dues categories amb taxes de gratuïtat per sota de la mitjana global són els d'art (31,4%) i els monogràfics (10,0%).

Taula 98. Museus registrats Taxa de gratuïtat segons temàtica. 2017		
	Museus	% de gratuïtat
Art	32	31,4%
Ciències i Tècniques	14	57,4%
Etnografia/Antropologia/Societat	14	48,3%
Història/Arqueologia	18	43,2%
Monogràfic	12	14,0%
Pluridisciplinari local	22	51,9%
Total	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 99. Museus registrats
Evolució taxa de gratuïtat segons temàtica. 2015-2017

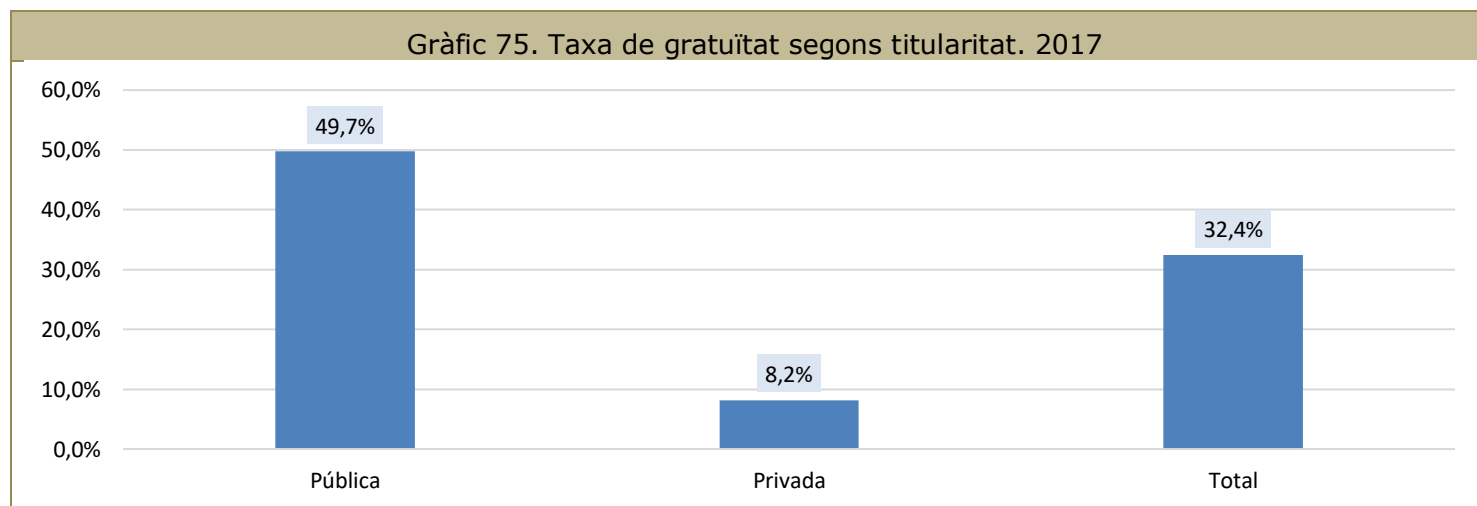
	2015		2016		2017	
	Museus	% de gratuïtat	Museus	% de gratuïtat	Museus	% de gratuïtat
Art	28	31,6%	28	29,8%	32	31,4%
Ciències i Tècniques	14	56,9%	13	59,9%	14	57,4%
Etno./Antrop./Societat	16	15,1%	10	63,3%	14	48,3%
Història/Arqueologia	12	40,6%	20	43,0%	18	43,2%
Monogràfic	4	50,0%	12	16,4%	12	14,0%
Pluridisciplinari local	43	61,0%	34	53,7%	22	51,9%
Total	117	33,1%	117	32,9%	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus públics presenten una taxa de gratuïtat 6 vegades superior a la dels museus privats.

Taula 100. Museus registrats Taxa de gratuïtat segons titularitat. 2017		
	Museus	% de gratuïtat
Pública	94	49,7%
Privada	18	8,2%
Total	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 101. Museus registrats Evolució taxa de gratuïtat segons temàtica. 2016-2017				
	2016		2017	
	Museus	% de gratuïtat	Museus	% de gratuïtat
Pública	101	50,4%	94	49,7%
Privada	16	9,1%	18	8,2%
Total	117	32,9%	112	32,4%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.7. Usos totals

Els usos són cadascuna de les utilitzacions dutes a terme pels visitants durant la seva estada a l'equipament, ja sigui a les exposicions, les activitats culturals o als serveis museístics. Cada visitant pot fer un o més usos durant la seva estada a l'equipament. Cada visitant es compta una sola vegada independentment del nombre d'usos que faci de l'oferta museística.

Tot seguit es presenta un exemple de recompte dels usos: una família amb pare, mare i 2 fills entra a un museu, tots ells visiten l'exposició permanent, els pares visiten una exposició temporal i els dos fills realitzen un taller; el museu registra 4 visitants i 8 usos (4 usos per exposició permanent + 2 usos per exposició temporal + 2 usos per activitats pròpies).

Els 10.550.268 visitants que van rebre els museus de Catalunya el 2017 van generar 16.458.383 usos, el que suposa 1,56 usos per visitant.

Taula 102. Museus registrats
Usos totals segons Servei Territorial. 2017

	Museus	% museus	Usos	% usos	Mitjana	Mediana
Barcelona ciutat	18	16,1%	10.955.085	66,6%	608.615,8	348.611,5
Resta Regió Metropolitana	30	26,8%	1.273.449	7,7%	42.448,3	23.725,0
Penedès i Catalunya Central	15	13,4%	674.021	4,1%	44.934,7	28.188,0
Comarques de Girona	24	21,4%	2.835.184	17,2%	118.132,7	48.248,5
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	12,5%	526.688	3,2%	37.620,6	26.228,0
Terres de Lleida i Aran	11	9,8%	193.956	1,2%	17.632,4	16.089,0
Total	112	100,0%	16.458.383	100,0%	146.949,8	29.068,5

El 66,6% dels usos es van fer als museus de la ciutat de Barcelona i gairebé 1 de cada 5 a les comarques de Girona. La mediana d'usos als museus de Catalunya ha sigut de 29.068,5.

Gràfics 76 i 77. % d'usos totals i mediana d'usos totals segons Servei Territorial. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 103. Museus registrats
Evolució usos totals segons Servei Territorial. 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Museus	Usos	Mitjana	Museus	Usos	Mitjana	Museus	Usos	Mitjana
Barcelona ciutat	17	8.321.660	489.509,4	17	8.277.039	486.884,6	18	10.955.085	608.615,8
Resta Regió Metropolitana	30	993.227	33.107,6	31	1.130.842	36.478,8	30	1.273.449	42.448,3
Penedès i Cat. Central	17	719.051	42.297,1	16	676.992	42.312,0	15	674.021	44.934,7
Comarques de Girona	28	2.914.805	104.100,2	28	2.986.954	106.676,9	24	2.835.184	118.132,7
C. Tarragona i Terres Ebre	15	506.552	33.770,1	14	559.134	39.938,1	14	526.688	37.620,6
Terres de Lleida i Aran	11	166.846	15.167,8	11	210.606	19.146,0	11	193.956	17.632,4
Total	118	13.622.141	115.441,9	117	13.841.567	118.304,0	112	16.458.383	146.949,8

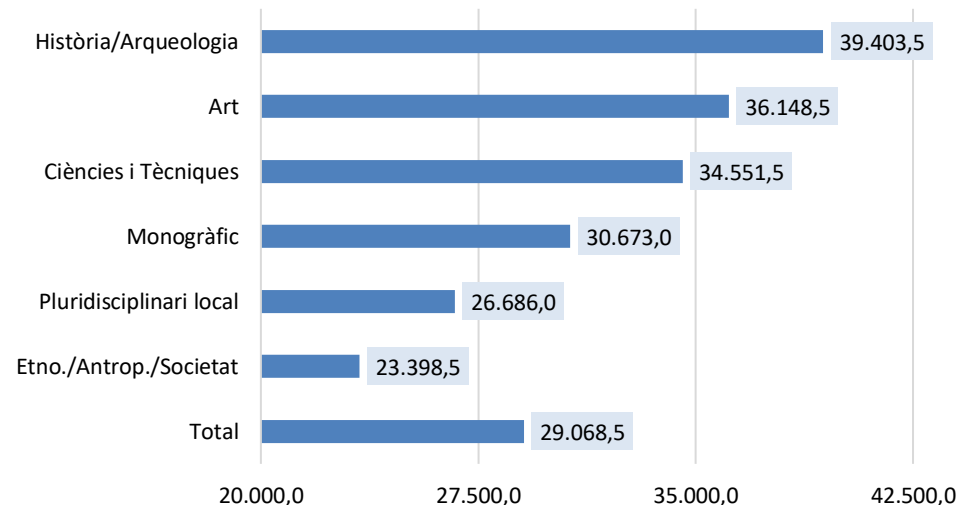
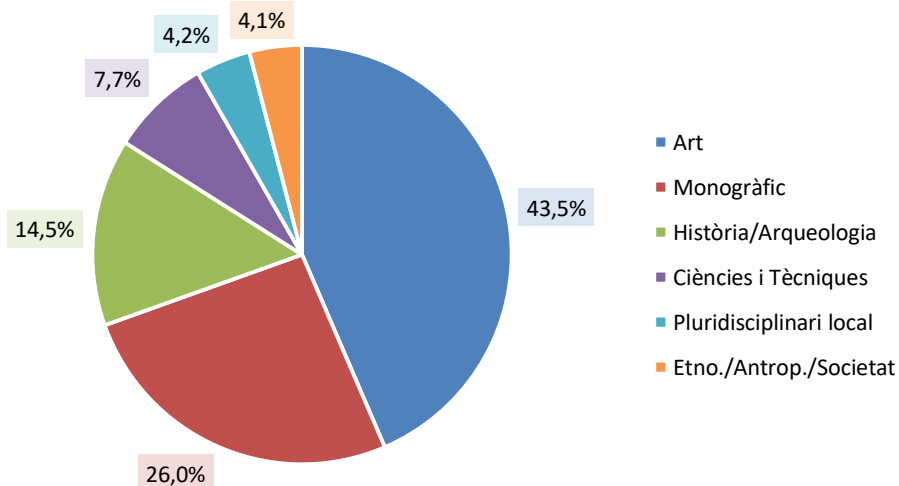
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

El 43,5% dels usos s'han fet a museus d'art. Un 26,0% s'han fet a museus monogràfics i un 14,5% a museus d'història i arqueologia.

Taula 104. Museus registrats Usos totals segons temàtica. 2017						
	Museus	% museus	Usos	% usos	Mitjana	Mediana
Art	32	28,6%	7.165.664	43,5%	223.927,0	36.148,5
Ciències i Tècniques	14	12,5%	1.273.398	7,7%	90.957,0	34.551,5
Etno./Antrop./Societat	14	12,5%	666.976	4,1%	47.641,1	23.398,5
Història/Arqueologia	18	16,1%	2.378.992	14,5%	132.166,2	39.403,5
Monogràfic	12	10,7%	4.277.577	26,0%	356.464,8	30.673,0
Pluridisciplinari local	22	19,6%	695.776	4,2%	31.626,2	26.686,0
Total	112	100,0%	16.458.383	100,0%	146.949,8	29.068,5

Gràfics 78 i 79. % d'usos totals i mediana d'usos totals segons temàtica. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 105. Museus registrats
Evolució usos totals segons temàtica. 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Museus	Usos	Mitjana	Museus	Usos	Mitjana	Museus	Usos	Mitjana
Art	28	6.554.238	234.079,9	28	6.220.232	222.151,1	32	7.165.664	223.927,0
Ciències i Tècniques	14	894.557	63.896,9	13	993.996	76.461,2	14	1.273.398	90.957,0
Etno./Antrop./Societat	17	2.538.026	149.295,6	10	367.886	36.788,6	14	666.976	47.641,1
Història/Arqueologia	12	2.419.513	201.626,1	20	2.070.953	103.547,7	18	2.378.992	132.166,2
Monogràfic	4	58.087	14.521,8	12	2.777.241	231.436,8	12	4.277.577	356.464,8
Pluridisciplinari local	43	1.157.720	26.923,7	34	1.411.259	41.507,6	22	695.776	31.626,2
Total	118	13.622.141	115.441,9	117	13.841.567	118.304,0	112	16.458.383	146.949,8

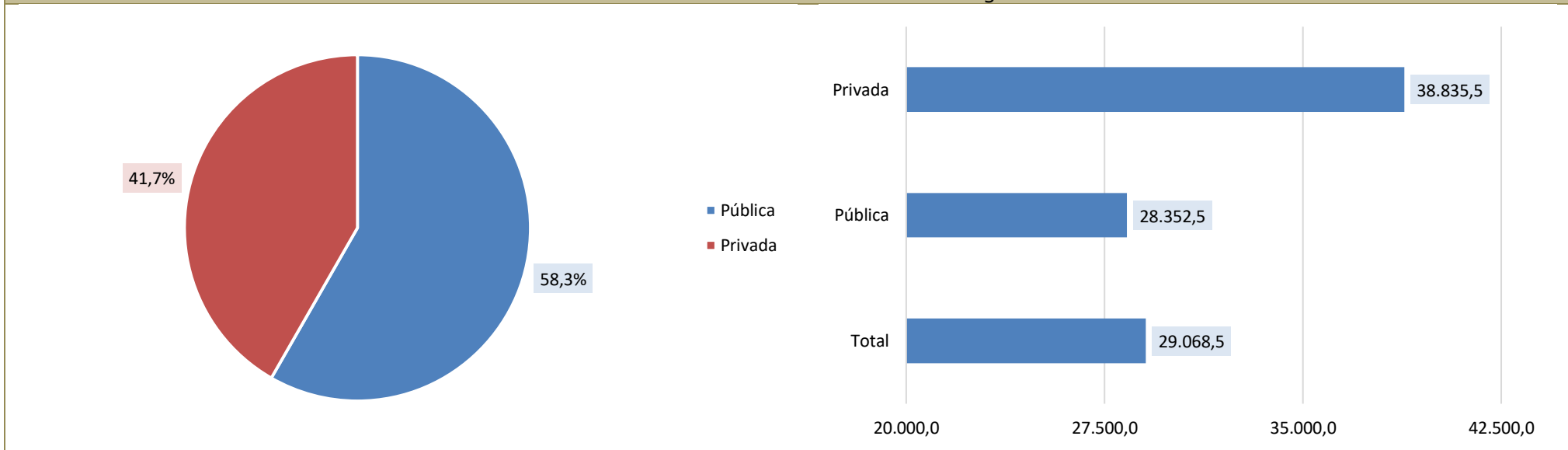
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

El 58,3% dels usos es van fer a museus públics. Per contra la mediana d'usos als equipaments privats va ser més alta que la dels públics.

Taula 106. Museus registrats Usos totals segons titularitat. 2017						
	Museus	% museus	Usos	% usos	Mitjana	Mediana
Pública	94	83,9%	9.594.967	58,3%	102.074,1	28.352,5
Privada	18	16,1%	6.863.416	41,7%	381.300,9	38.835,5
Total	112	100,0%	16.458.383	100,0%	146.949,8	29.068,5

Gràfics 80 i 81. % d'usos totals i mediana d'usos totals segons titularitat. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 107. Museus registrats
Evolució usos totals segons titularitat. 2016-2017

	2016			2017		
	Museus	Visitants	Mitjana	Museus	Visitants	Mitjana
Pública	101	8.692.380	86.063,2	94	9.594.967	102.074,1
Privada	16	5.149.187	321.824,2	18	6.863.416	381.300,9
Total	117	13.841.567	118.304,0	112	16.458.383	146.949,8

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2016-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

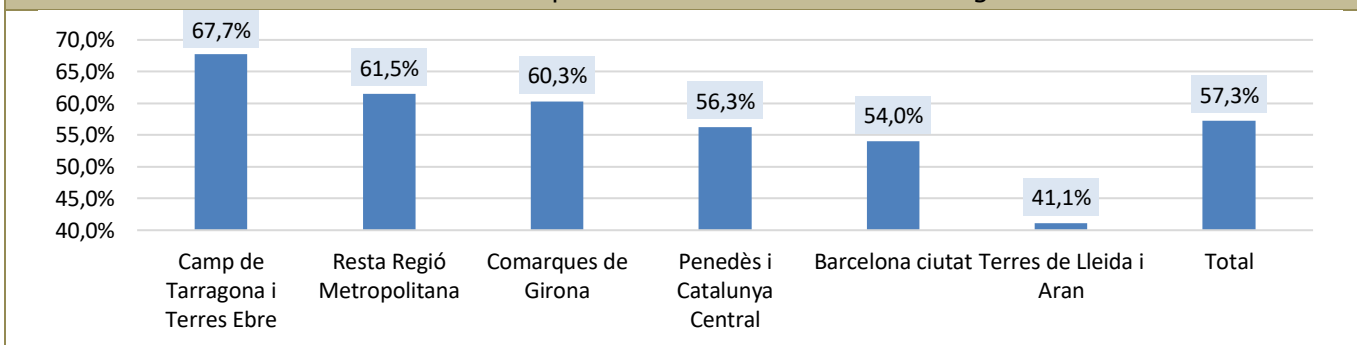
5.1.8. Servei a les escoles

Els usos d'activitats escolars fan referència als tallers, visites guiades o altres activitats que el públic escolar realitza. No hi són comptades les visites a les exposicions (usos expositius). Aquesta taxa mostra el pes relatiu dels usos d'activitats escolars respecte als usos totals d'activitats pròpies de l'equipament. Com més elevada és, més pes relatiu tenen les activitats escolars respecte del total d'activitats. Al global de museus de Catalunya aquest indicador és del 57,3%, sent superat al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre (67,7%), Regió Metropolitana (61,5%) i comarques de Girona (60,3%). Els territoris que estan per sota d'aquesta mitjana són Penedès i Catalunya Central (56,3%), Barcelona ciutat (54,0%) i Terres de Lleida i l'Aran (41,1%).

Taula 108. Museus registrats		
Usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons Servei Territorial. 2017		
	Museus	%
Barcelona ciutat	16	54,0%
Resta Regió Metropolitana	28	61,5%
Penedès i Catalunya Central	14	56,3%
Comarques de Girona	22	60,3%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	12	67,7%
Terres de Lleida i Aran	8	41,1%
Total	100	57,3%

Gràfic 82. Usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons Servei Territorial. 2017

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 100 museus.

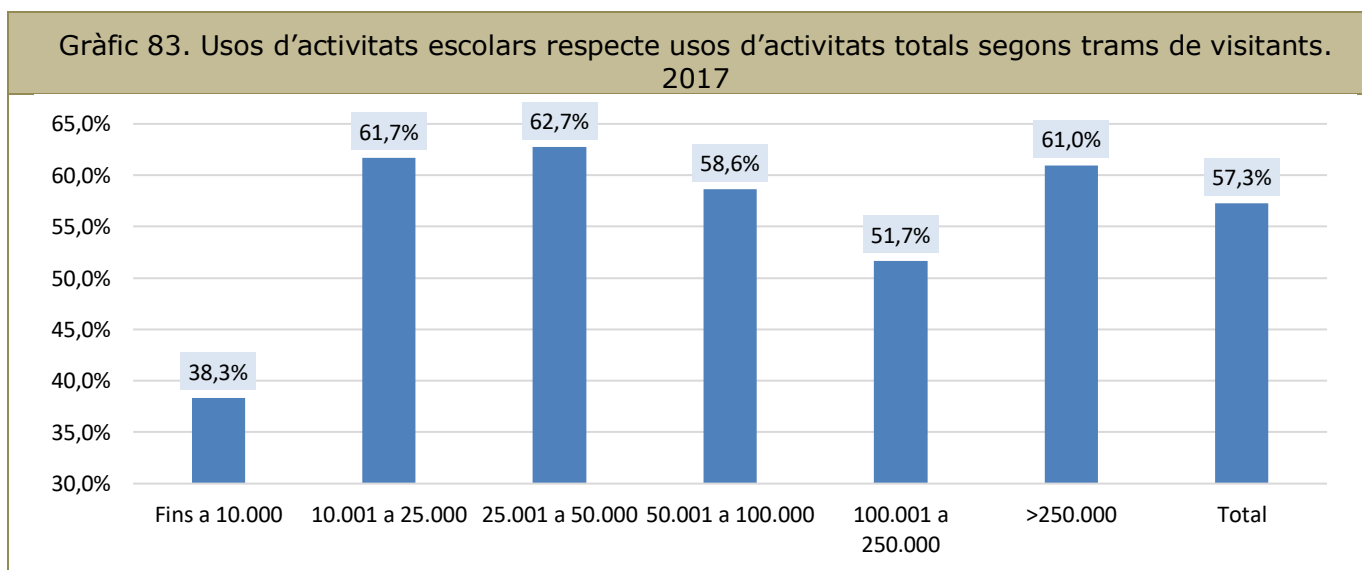
Taula 109. Museus registrats
Evolució usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons Servei Territorial. 2015-2017

	2015		2016		2017	
	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals
Barcelona ciutat	16	52,8%	15	49,9%	16	54,0%
Resta Regió Metropolitana	26	60,1%	28	59,9%	28	61,5%
Penedès i Catalunya Central	16	45,3%	15	38,5%	14	56,3%
Comarques de Girona	23	62,9%	27	56,0%	22	60,3%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	11	67,5%	12	61,2%	12	67,7%
Terres de Lleida i Aran	8	46,4%	9	45,4%	8	41,1%
Total	100	55,8%	106	52,7%	100	57,3%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Taula 110. Museus registrats Usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons trams de visitants. 2017		
	Museus	%
Fins a 10.000	27	38,3%
10.001 a 25.000	33	61,7%
25.001 a 50.000	14	62,7%
50.001 a 100.000	8	58,6%
100.001 a 250.000	9	51,7%
>250.000	9	61,0%
Total	100	57,3%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 100 museus.

Taula 111. Museus registrats
Evolució usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons trams de visitants. 2015-2017

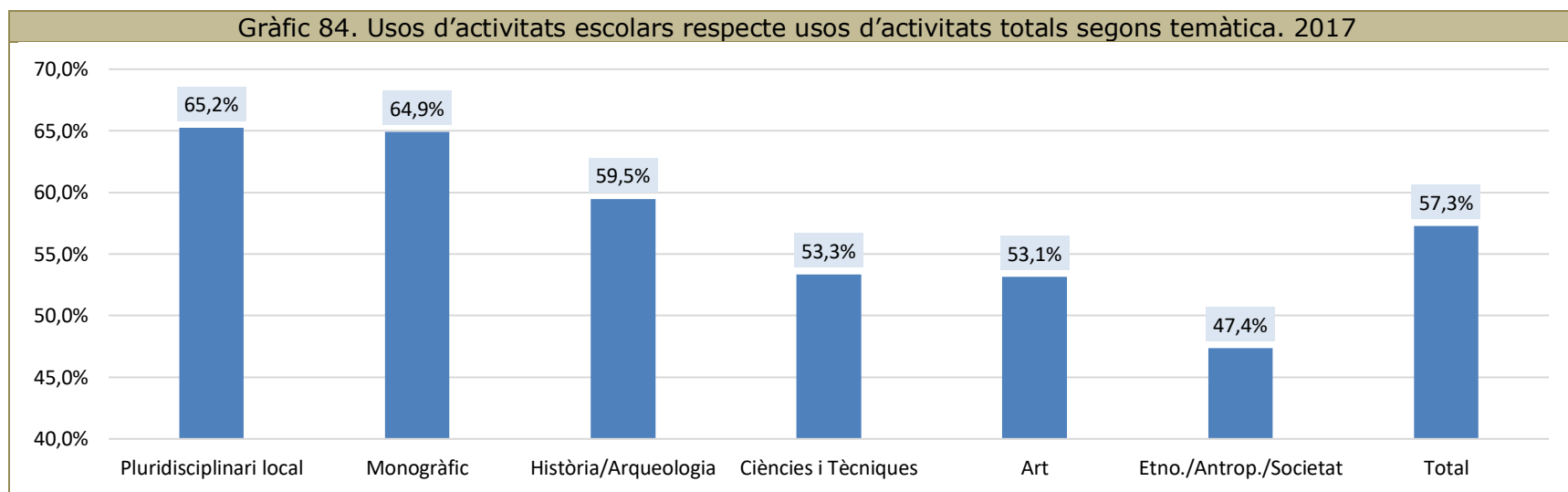
	2015		2016		2017	
	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals
Fins a 10.000	25	50,0%	30	43,0%	27	38,3%
10.001 a 25.000	36	60,9%	35	57,3%	33	61,7%
25.001 a 50.000	13	57,0%	15	48,9%	14	62,7%
50.001 a 100.000	9	56,8%	10	57,2%	8	58,6%
100.001 a 250.000	10	46,1%	7	52,7%	9	51,7%
>250.000	7	63,2%	9	52,8%	9	61,0%
Total	100	55,8%	106	52,7%	100	57,3%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Per temàtiques, els museus que presenten les taxes més elevades de servei a les escoles són els pluridisciplinaris locals (65,2%), seguits dels monogràfics (64,9%).

Taula 112. Museus registrats Usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons temàtica. 2017		
	Museus	%
Art	28	53,1%
Ciències i Tècniques	12	53,3%
Etnografia/Antropologia/Societat	11	47,4%
Història/Arqueologia	17	59,5%
Monogràfic	11	64,9%
Pluridisciplinari local	21	65,2%
Total	100	57,3%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 100 museus.

Taula 113. Museus registrats
Evolució usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons temàtica. 2015-2017

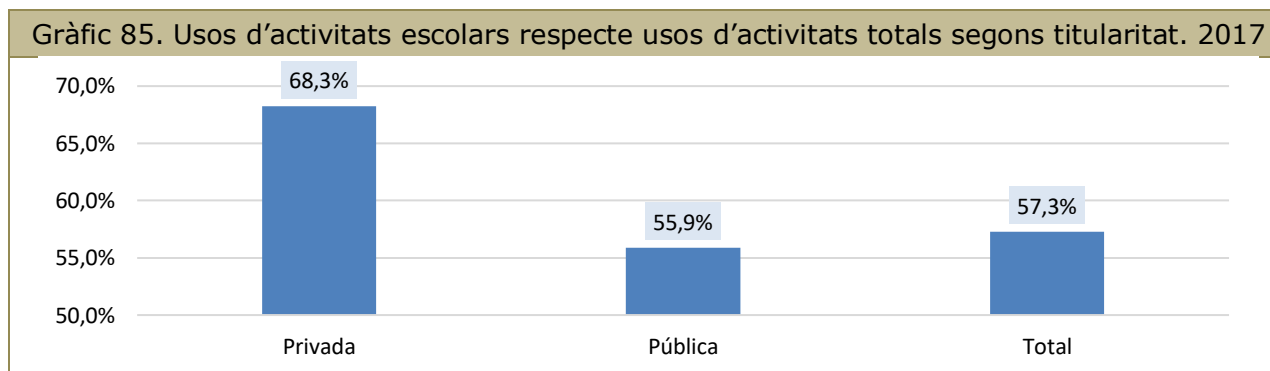
	2015		2016		2017	
	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals
Art	24	56,0%	23	54,1%	28	53,1%
Ciències i Tècniques	11	51,5%	12	48,5%	12	53,3%
Etno./Antrop./Societat	12	57,0%	7	31,5%	11	47,4%
Història/Arqueologia	12	53,8%	19	53,0%	17	59,5%
Monogràfic	4	65,3%	12	49,4%	11	64,9%
Pluridisciplinari local	37	61,1%	33	60,3%	21	65,2%
Total	100	55,8%	106	52,7%	100	57,3%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Tot i que els museus públics presenten una taxa de visitants escolars 2,5 vegades superior a la dels museus privats, els museus privats presenten un nivell de servei a les escoles 12,4 punts superior. Aquest fet pot indicar que els museus públics, a part d'atendre molts escolars en proporció al nombre total de visitants, també ofereixen una ampliada i variada programació d'activitats per a públics no escolars.

Taula 114. Museus registrats Usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons titularitat. 2017		
	Museus	%
Pública	87	55,9%
Privada	13	68,3%
Total	100	57,3%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 100 museus.

Taula 115. Museus registrats
Evolució usos d'activitats escolars respecte usos d'activitats totals segons titularitat. 2016-2017

	2016		2017	
	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals	Museus	% usos activ. Escolars/usos activ. totals
Pública	94	51,1%	87	55,9%
Privada	12	66,3%	13	68,3%
Total	106	52,7%	100	57,3%

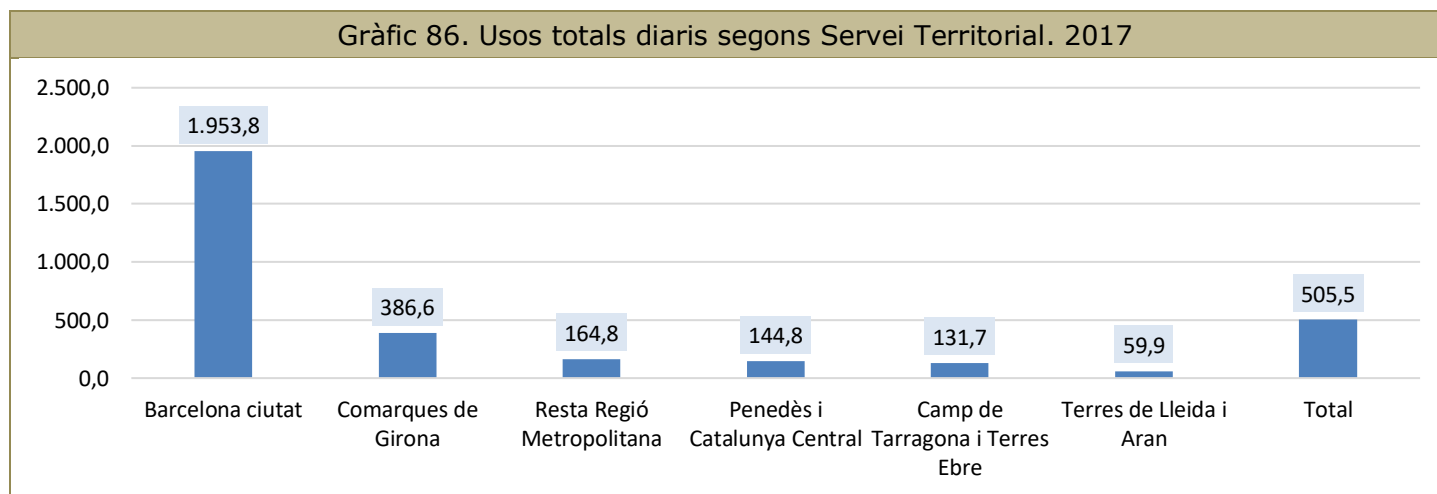
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.9. Usos totals diaris

Aquest indicador és la mitjana diària de visites a exposicions (permanents i temporals), usos d'activitats pròpies i usos de serveis museístics. La mitjana d'usos diaris als museus de Catalunya durant el 2017 ha estat de 505,5.

Taula 116. Museus registrats Usos totals diaris segons Servei Territorial. 2017		
	Museus	Usos diaris
Barcelona ciutat	18	1.953,8
Resta Regió Metropolitana	30	164,8
Penedès i Catalunya Central	15	144,8
Comarques de Girona	24	386,6
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	131,7
Terres de Lleida i Aran	11	59,9
Total	112	505,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 117. Museus registrats
Evolució usos totals diaris segons Servei Territorial. 2015-2017

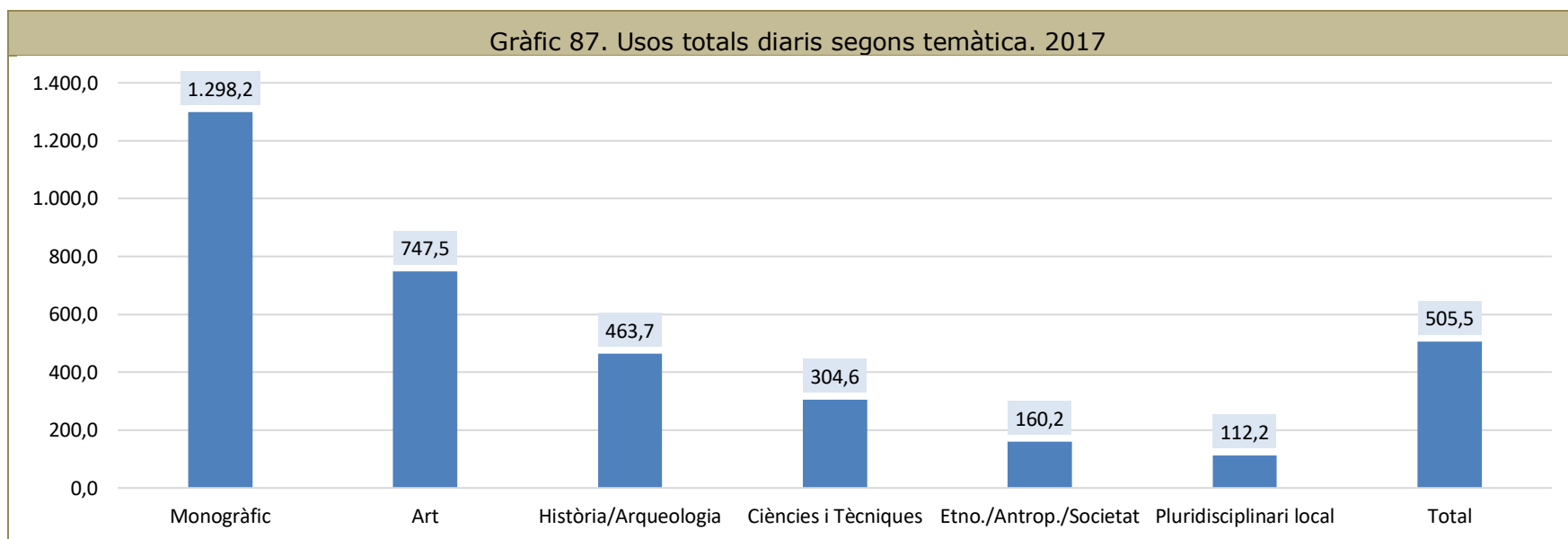
	2015		2016		2017	
	Museus	Usos diaris	Museus	Usos diaris	Museus	Usos diaris
Barcelona ciutat	17	1.541,9	17	1.546,0	18	1.953,8
Resta Regió Metropolitana	30	132,5	31	144,0	30	164,8
Penedès i Catalunya Central	17	139,9	16	138,6	15	144,8
Comarques de Girona	28	350,1	28	344,9	24	386,6
Camp de Tarragona i Terres Ebre	15	125,3	14	136,4	14	131,7
Terres de Lleida i Aran	11	47,1	11	62,3	11	59,9
Total	118	401,3	117	404,3	112	505,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus amb més usos totals diaris han sigut els monogràfics (1.298,2) i els d'art (747,5).

Taula 118. Museus registrats Usos totals diaris segons temàtica. 2017		
	Museus	Usos diaris
Art	32	747,5
Ciències i Tècniques	14	304,6
Etnografia/Antropologia/Societat	14	160,2
Història/Arqueologia	18	463,7
Monogràfic	12	1.298,2
Pluridisciplinari local	22	112,2
Total	112	505,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 119. Museus registrats
Evolució usos totals diaris segons temàtica. 2015-2017

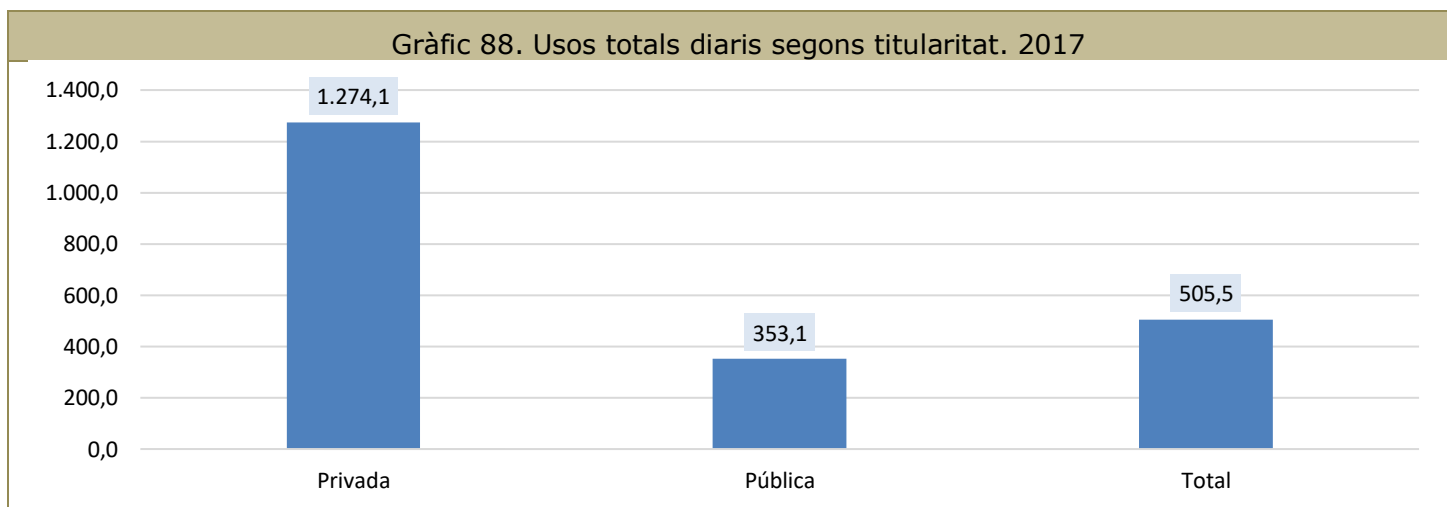
	2015		2016		2017	
	Museus	Usos diaris	Museus	Usos diaris	Museus	Usos diaris
Art	28	792,7	28	744,6	32	747,5
Ciències i Tècniques	14	300,5	13	271,1	14	304,6
Etno./Antrop./Societat	17	535,2	10	115,6	14	160,2
Història/Arqueologia	12	609,8	20	356,2	18	463,7
Monogràfic	4	46,2	12	802,2	12	1.298,2
Pluridisciplinari local	43	91,0	34	144,7	22	112,2
Total	118	401,3	117	404,3	112	505,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus privats presenten una xifra d'usos totals diaris 3,6 vegades més elevada que els museus públics.

Taula 120. Museus registrats Usos totals diaris segons titularitat. 2017		
	Museus	Usos
Pública	94	353,1
Privada	18	1.274,1
Total	112	505,5

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 121. Museus registrats				
Evolució usos totals diaris segons titularitat. 2016-2017				
	2016		2017	
	Museus	Usos diaris	Museus	Usos diaris
Pública	101	295,7	94	353,1
Privada	16	1.065,2	18	1.274,1
Total	117	404,3	112	505,5

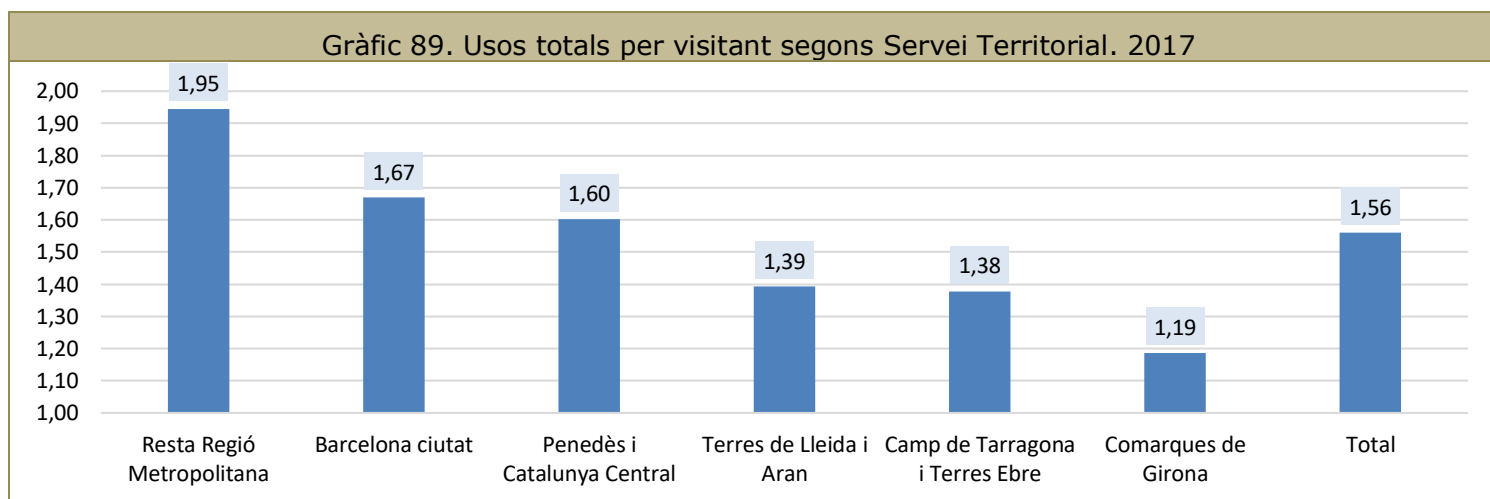
Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.10. Usos totals per visitant

Un elevat nombre d'usos per visitant és indicador d'una oferta d'activitats i exposicions més àmplia i variada, el que permet enriquir la visita a l'equipament patrimonial. La mitjana d'usos per visitant als museus de Catalunya durant el 2017 ha sigut d'1,56. Els territoris que s'han situat per sobre d'aquesta mitjana han sigut la Regió Metropolitana (1,95), Barcelona ciutat (1,67) i el Penedès i la Catalunya Central (1,60).

Taula 122. Museus registrats Usos totals per visitant segons Servei Territorial. 2017		
	Museus	Usos / visitant
Barcelona ciutat	18	1,67
Resta Regió Metropolitana	30	1,95
Penedès i Catalunya Central	15	1,60
Comarques de Girona	24	1,19
Camp de Tarragona i Terres Ebre	14	1,38
Terres de Lleida i Aran	11	1,39
Total	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 123. Museus registrats
Evolució usos totals per visitant segons Servei Territorial. 2015-2017

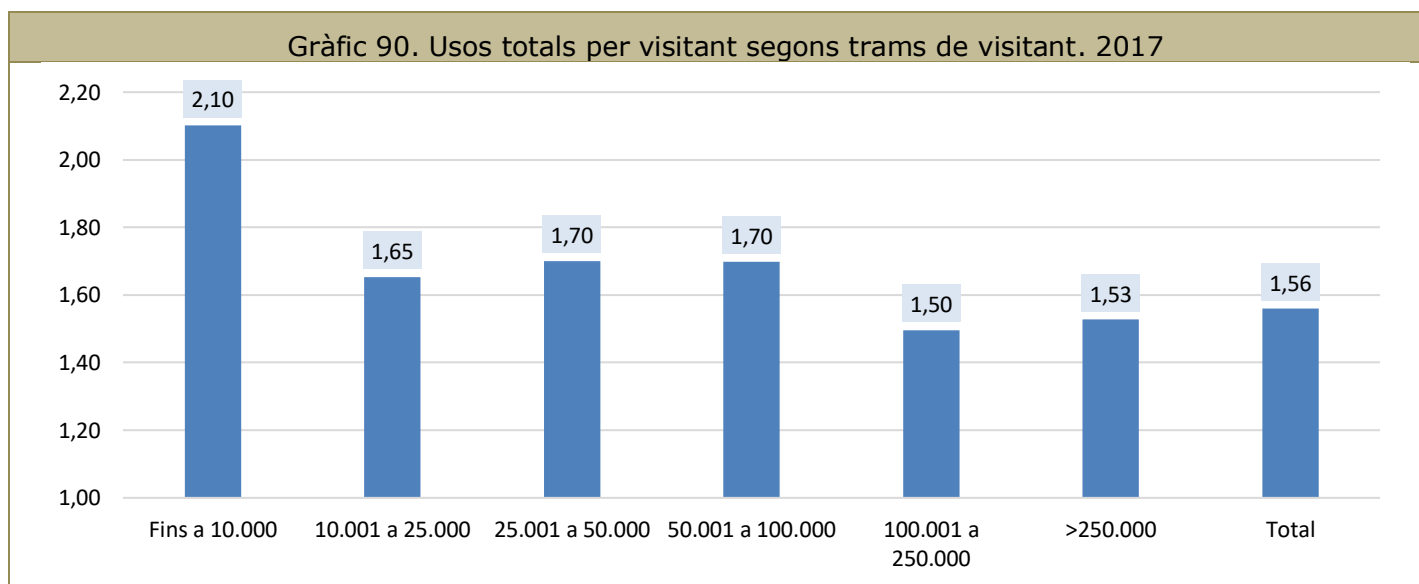
	2015		2016		2017	
	Museus	Usos/ visitant	Museus	Usos / visitant	Museus	Usos / visitant
Barcelona ciutat	17	1,36	17	1,32	18	1,67
Resta Regió Metropolitana	30	1,78	31	1,92	30	1,95
Penedès i Catalunya Central	17	1,76	16	1,71	15	1,60
Comarques de Girona	28	1,20	28	1,2	24	1,19
Camp de Tarragona i Terres Ebre	15	1,61	14	1,59	14	1,38
Terres de Lleida i Aran	11	1,29	11	1,46	11	1,39
Total	118	1,37	117	1,35	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus de menys de 10 mil visitants anuals presenten una mitjana d'usos per visitant més alta.

Taula 124. Museus registrats Usos totals per visitant segons trams de visitants. 2017		
	Museus	Usos / visitant
Fins a 10.000	33	2,10
10.001 a 25.000	36	1,65
25.001 a 50.000	15	1,70
50.001 a 100.000	9	1,70
100.001 a 250.000	10	1,50
>250.000	9	1,53
Total	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 125. Museus registrats
Evolució usos totals per visitant segons trams de visitants. 2015-2017

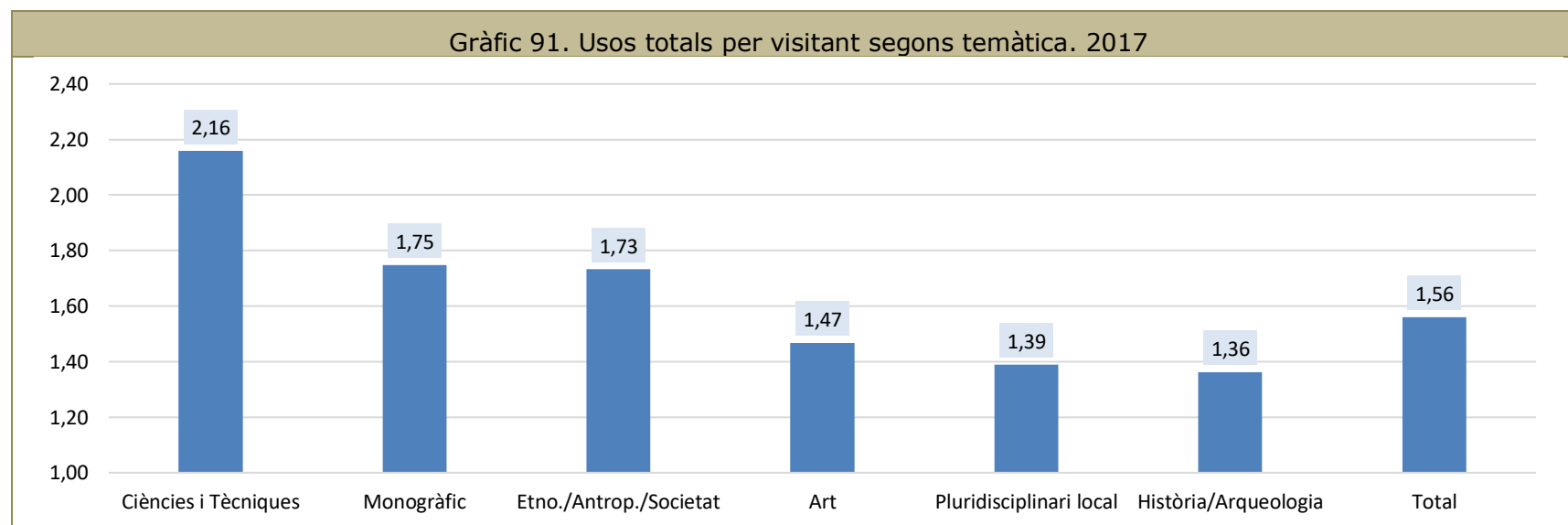
	2015		2016		2017	
	Museus	Usos/ visitant	Museus	Usos / visitant	Museus	Usos / visitant
Fins a 10.000	35	1,68	36	2,06	33	2,10
10.001 a 25.000	40	1,55	36	1,73	36	1,65
25.001 a 50.000	16	1,73	18	1,67	15	1,70
50.001 a 100.000	10	1,45	10	1,47	9	1,70
100.001 a 250.000	10	1,54	8	1,46	10	1,50
>250.000	7	1,26	9	1,24	9	1,53
Total	118	1,37	117	1,35	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Per temàtica, els museus que presenten més usos totals per visitants són els de ciències i tècniques (2,16).

Taula 126. Museus registrats Usos totals per visitant segons temàtica. 2017		
	Museus	Usos / visitant
Art	32	1,47
Ciències i Tècniques	14	2,16
Etnografia/Antropologia/Societat	14	1,73
Història/Arqueologia	18	1,36
Monogràfic	12	1,75
Pluridisciplinari local	22	1,39
Total	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 127. Museus registrats
Evolució usos totals per visitant segons temàtica. 2015-2017

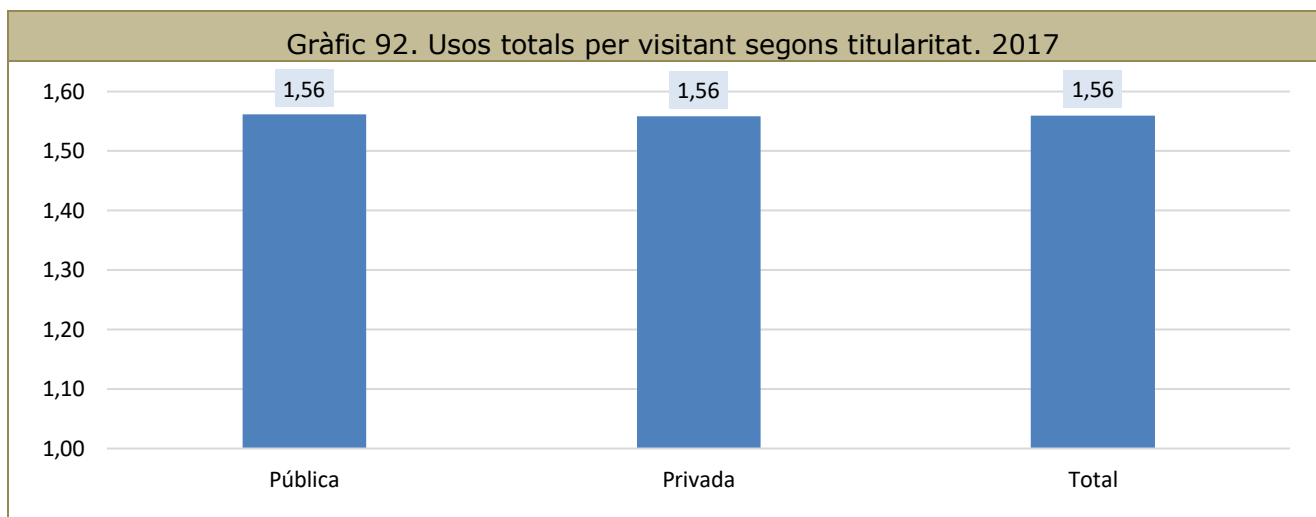
	2015		2016		2017	
	Museus	Usos/ visitant	Museus	Usos / visitant	Museus	Usos / visitant
Art	28	1,39	28	1,38	32	1,47
Ciències i Tècniques	14	2,08	13	1,89	14	2,16
Etno./Antrop./Societat	17	1,15	10	2,05	14	1,73
Història/Arqueologia	12	1,38	20	1,3	18	1,36
Monogràfic	4	1,63	12	1,11	12	1,75
Pluridisciplinari local	43	1,43	34	1,53	22	1,39
Total	118	1,37	117	1,35	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus públics i els privats presenten el mateix nombre d'usos per visitant (1,56).

Taula 128. Museus registrats Usos totals per visitant segons titularitat. 2017		
	Museus	Usos / visitant
Pública	94	1,56
Privada	18	1,56
Total	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 112 museus.

Taula 129. Museus registrats				
Evolució usos totals per visitant segons titularitat. 2016-2017				
	2016		2017	
	Museus	Usos / visitant	Museus	Usos / visitant
Pública	101	1,47	94	1,56
Privada	16	1,19	18	1,56
Total	117	1,35	112	1,56

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

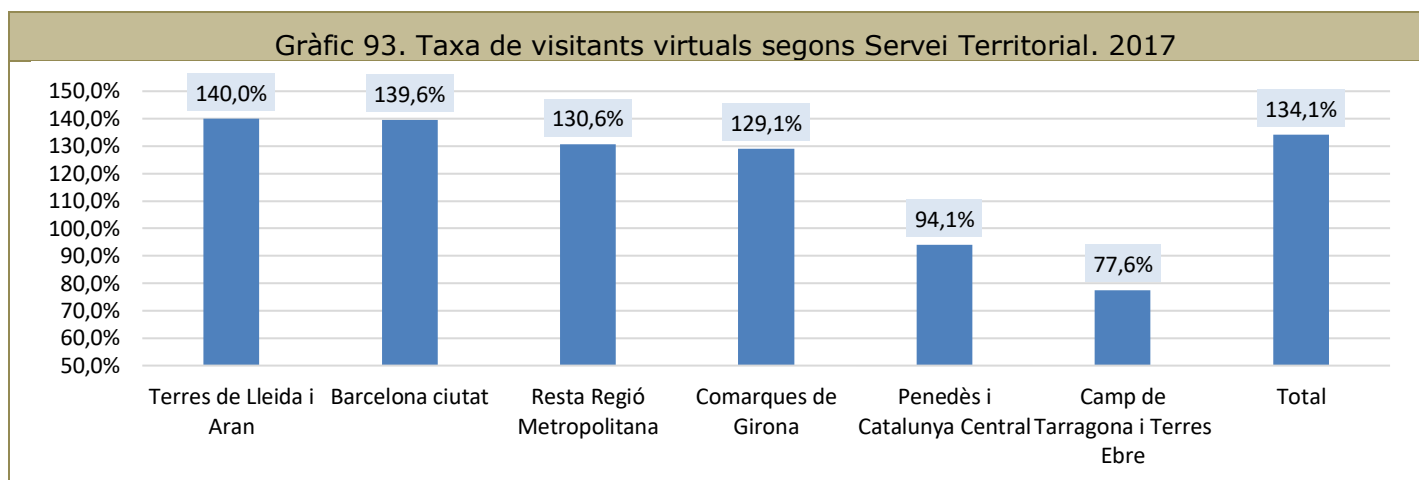

5.1.11. Taxa de visitants virtuals

Aquesta taxa mostra la quantitat de visitants a la web respecte dels visitants físics dels equipaments. Com més elevada és, més visitants web rep un equipament per cada visitant físic. El global dels museus de Catalunya²² és del 134,1%.

Taula 130. Museus registrats Taxa de visitants virtuals segons Servei Territorial. 2017		
	Museus	% visitants virtuals
Barcelona ciutat	18	139,6%
Resta Regió Metropolitana	16	130,6%
Penedès i Catalunya Central	11	94,1%
Comarques de Girona	17	129,1%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	6	77,6%
Terres de Lleida i Aran	8	140,0%
Total	76	134,1%

²² Aquesta dada s'extreu dels 76 museus que van presentar dades de visitants webs i que disposen de web d'ús exclusiu de l'equipament, és a dir, de web no compartida amb altres institucions.

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 76 museus.

Taula 131. Museus registrats
Evolució taxa de visitants virtuals segons Servei Territorial. 2015-2017

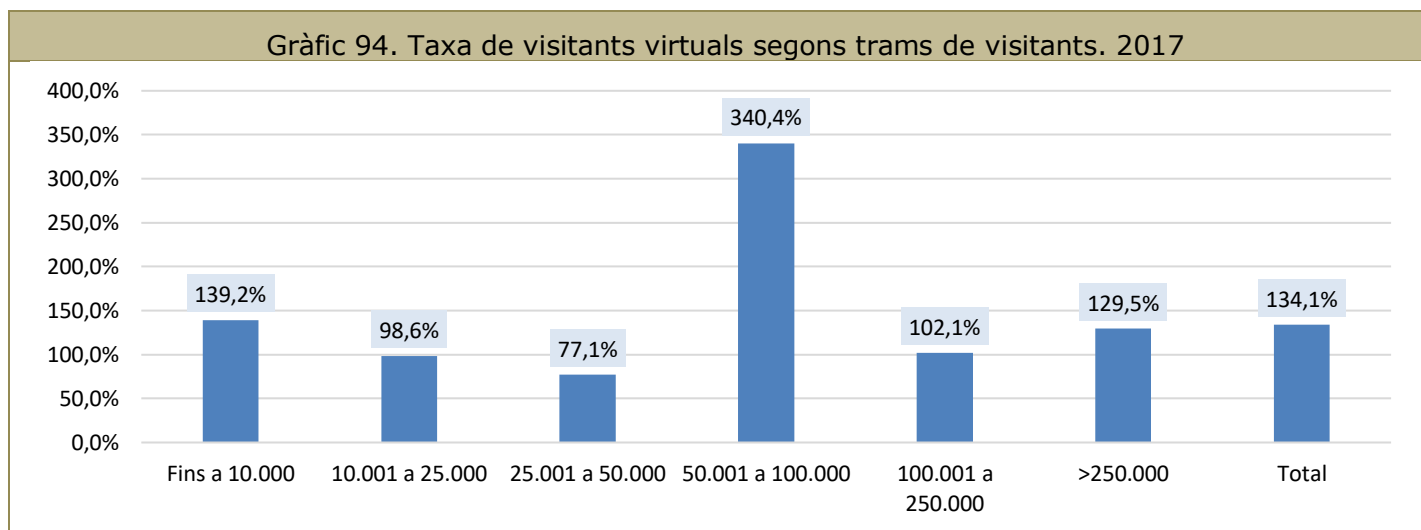
	2015		2016		2017	
	Museus	%	Museus	%	Museus	%
Barcelona ciutat	16	147,8%	15	153,6%	18	139,6%
Resta Regió Metropolitana	13	117,1%	14	153,9%	16	130,6%
Penedès i Catalunya Central	14	163,7%	11	99,0%	11	94,1%
Comarques de Girona	15	157,6%	13	143,1%	17	129,1%
Camp de Tarragona i Terres Ebre	7	175,8%	5	82,7%	6	77,6%
Terres de Lleida i Aran	7	98,6%	8	97,1%	8	140,0%
Total	72	149,4%	66	147,0%	76	134,1%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Destaquen els elevats percentatges dels museus que reben entre 50.001 i 100.000 visitants (340,4%) i els que en reben menys de 10.000 (139,2%).

Taula 132. Museus registrats Taxa de visitants virtuals segons trams de visitants. 2017		
	Museus	% visitants virtuals
Fins a 10.000	20	139,2%
10.001 a 25.000	20	98,6%
25.001 a 50.000	12	77,1%
50.001 a 100.000	8	340,4%
100.001 a 250.000	7	102,1%
>250.000	9	129,5%
Total	76	134,1%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 76 museus.

Taula 133. Museus registrats
Evolució taxa de visitants virtuals segons trams de visitants. 2015-2017

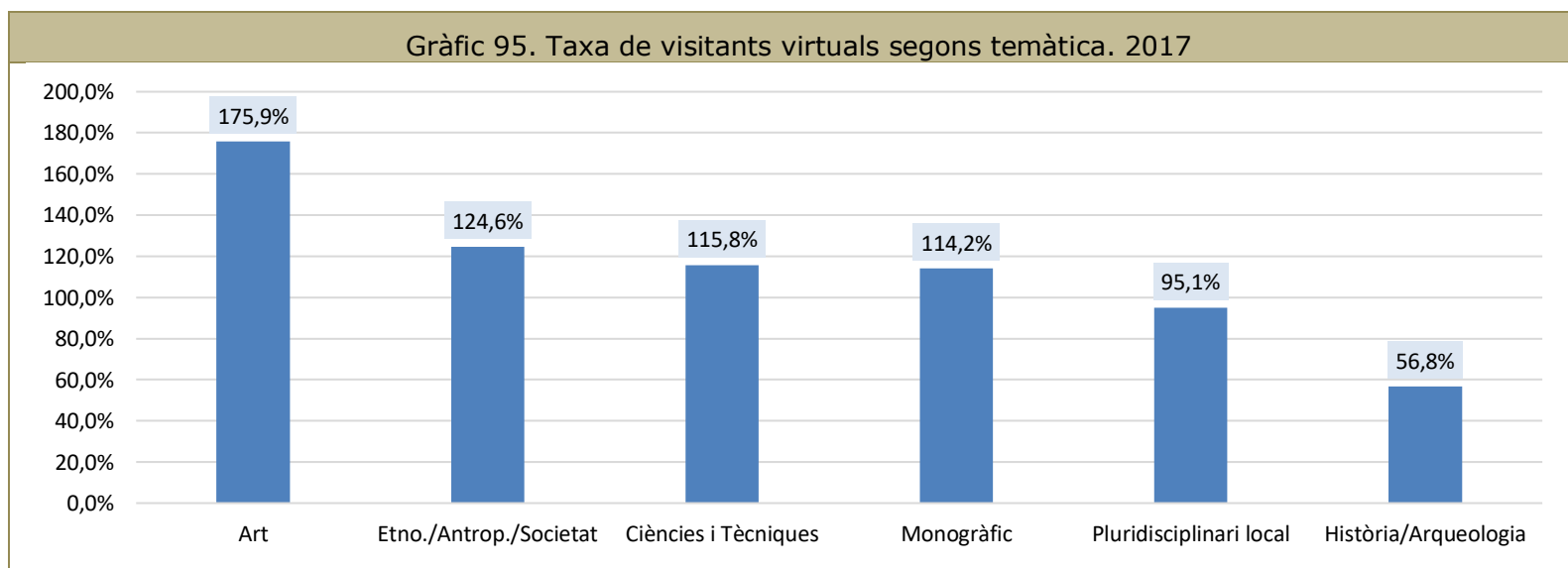
	2015		2016		2017	
	Museus	%	Museus	%	Museus	%
Fins a 10.000	16	208,7%	17	161,8%	20	139,2%
10.001 a 25.000	24	154,2%	16	120,2%	20	98,6%
25.001 a 50.000	12	126,6%	13	127,8%	12	77,1%
50.001 a 100.000	6	271,8%	7	310,9%	8	340,4%
100.001 a 250.000	7	181,7%	5	126,3%	7	102,1%
>250.000	7	136,0%	8	136,5%	9	129,5%
Total	72	149,4%	66	147,0%	76	134,1%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Destaca l'elevat percentatge dels museus d'art (175,9%) i dels d'etnografia, antropologia i societat (124,6%).

Taula 134. Museus registrats Taxa de visitants virtuals segons temàtica. 2017		
	Museus	% visitants virtuals
Art	21	175,9%
Ciències i Tècniques	10	115,8%
Etnografia/Antropologia/Societat	9	124,6%
Història/Arqueologia	12	56,8%
Monogràfic	9	114,2%
Pluridisciplinari local	15	95,1%
Total	76	134,1%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 76 museus.

Taula 135. Museus registrats
Evolució taxa de visitants virtuals segons temàtica. 2015-2017

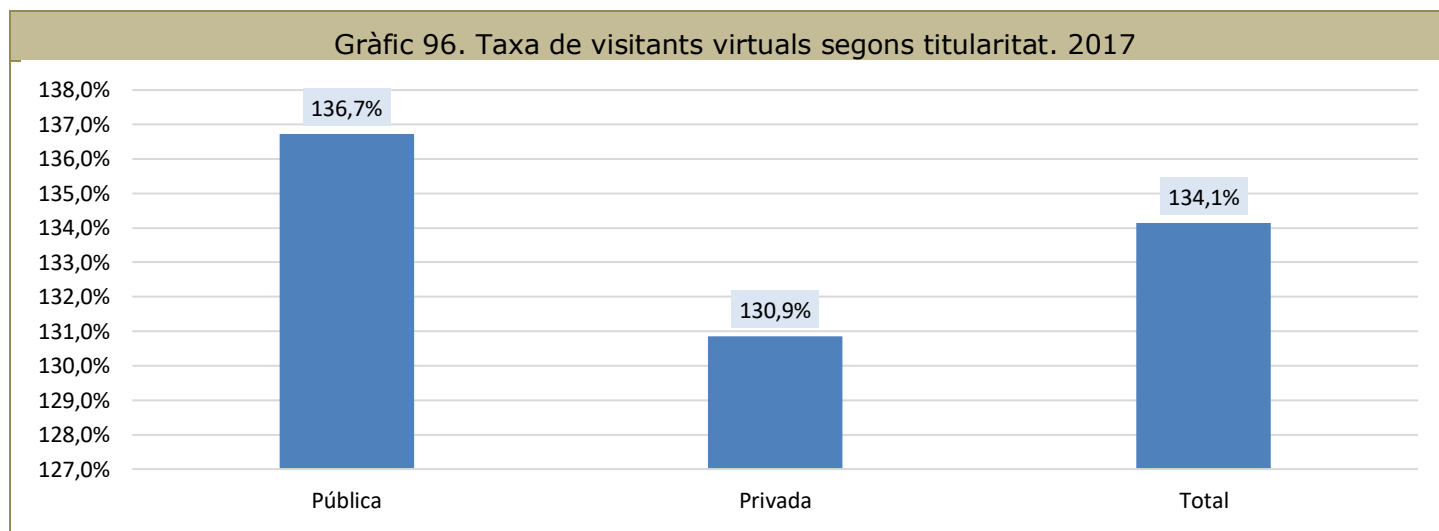
	2015		2016		2017	
	Museus	%	Museus	%	Museus	%
Art	16	157,7%	18	184,4%	21	175,9%
Ciències i Tècniques	10	188,6%	6	173,5%	10	115,8%
Etno./Antrop./Societat	13	170,0%	5	113,9%	9	124,6%
Història/Arqueologia	7	99,7%	10	71,2%	12	56,8%
Monogràfic	4	458,1%	8	113,7%	9	114,2%
Pluridisciplinari local	22	62,1%	19	62,6%	15	95,1%
Total	72	149,4%	66	147,0%	76	134,1%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

Els museus públics presenten una taxa de visitants virtuals més elevada que la dels museus privats.

Taula 136. Museus registrats Taxa de visitants virtuals segons titularitat. 2017		
	Museus	% visitants virtuals
Pública	64	136,7%
Privada	12	130,9%
Total	76	134,1%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya. Base: 76 museus.

Taula 137. Museus registrats
Evolució taxa de visitants virtuals segons titularitat. 2016-2017

	2016		2017	
	Museus	%	Museus	%
Pública	59	137,4%	64	136,7%
Privada	7	171,2%	12	130,9%
Total	66	147,0%	76	134,1%

Font: Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

5.1.12. Ingressos per visitant

Com ja s'ha indicat en el capítol dedicat als recursos econòmics, els ingressos dels 108 museus registrats dels que es disposa de dades per a 2017 van ascendir a 173.558.642,14 € i el nombre de visitants totals als 112 museus que han conformat l'univers de l'estudi de públics de l'informe "Recompte de públics dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017" va ser de 10.550.268.

Tanmateix, per posar en relació els visitants i els ingressos és imprescindible relacionar els mateixos museus per a cada variable. Així doncs, per calcular la mitjana d'ingressos per visitant s'han tingut en compte les dades dels museus que presenten dades tant d'ingressos com de visitants. Els 106 museus pels quals es disposa de dades presenten una ràtio de 16,60 € per visitant a Catalunya el 2017, dels quals 8,54 € els han aportat els titulars o procedeixen de subvencions.

Taula 138. Museus registrats Ingressos per visitant. 2017			
	Ingressos	Ingrés / Visitant	%
Aportacions dels titulars i subvencions	87.990.998,76 €	8,54	51,4%
Ingressos propis	77.760.061,71 €	7,55	45,5%
Patrocinis	3.762.360,17 €	0,37	2,2%
Altres ingressos	1.547.511,60 €	0,15	0,9%
Total	171.060.932,24 €	16,60	100,0%
10.302.804 visitants			

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 106 museus.

Taula 139. Museus registrats Evolució ingressos per visitant. 2015-2017								
	2015		2016		2017		Variació 2017 - 2016	
	Ingrés / Visitant	%	Ingrés / Visitant	%	Ingrés / Visitant	%	Ingrés / Visitant	%
Ingressos propis	6,87 €	45,9%	7,44 €	47,9%	7,55 €	45,5%	0,10 €	-2,4
Aportacions dels titulars i subvencions	7,12 €	47,6%	7,71 €	49,6%	8,54 €	51,4%	0,83 €	1,9
Patrocinis	0,27 €	1,8%	0,36 €	2,3%	0,37 €	2,2%	0,00 €	-0,1
Altres ingressos	0,70 €	4,7%	0,03 €	0,2%	0,15 €	0,9%	0,12 €	0,7
Total	14,97 €	100,0%	15,55 €	100,0%	16,60 €	100,0%	1,05 €	

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2015-2017. 2015: 101 museus; 2016: 98 museus; 2017: 106 museus.

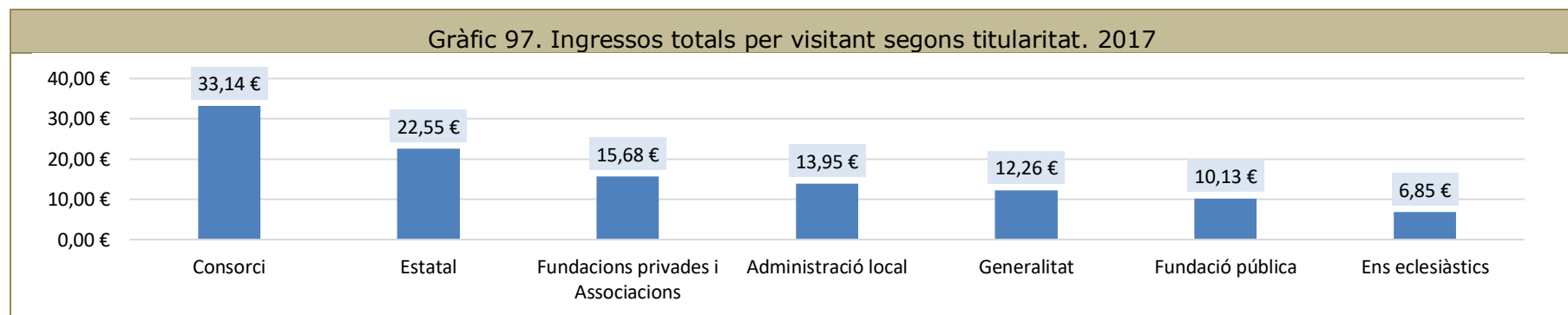

5.1.13. Ingressos per visitant segons titularitat dels museus

Els museus amb uns ingressos totals per visitant superiors són els consorcis (33,14 €) i els estatals (22,55 €). Els que en presenten menys són els eclesiàstics (6,85 €) i els de les fundacions públiques (10,13 €).

Taula 140. Museus registrats Ingressos totals per visitant segons titularitat. 2017									
Titularitat	Museus	% museus	Visitants totals	% dels visitants totals	Mitjana de visitants	Ingressos totals	% dels ingressos totals	Mitjana d'ingressos totals	Ingressos totals / visitant
Pública o compartida	93	87,7%	6.052.244	58,7%	65.077,9	108.804.349,65 €	63,6%	1.169.939,24 €	17,98 €
Generalitat	3	2,8%	567.175	5,5%	189.058,3	6.954.368,35 €	4,1%	2.318.122,78 €	12,26 €
Administració local	69	65,1%	2.740.858	26,6%	39.722,6	38.236.372,26 €	22,4%	554.150,32 €	13,95 €
Consorci	12	11,3%	1.496.385	14,5%	124.698,8	49.596.511,86 €	29,0%	4.133.042,66 €	33,14 €
Fundació pública	7	6,6%	1.137.128	11,0%	162.446,9	11.520.621,73 €	6,7%	1.645.803,10 €	10,13 €
Estatal	2	1,9%	110.698	1,1%	55.349,0	2.496.475,45 €	1,5%	1.248.237,73 €	22,55 €
Privada	13	12,3%	4.250.560	41,3%	326.966,2	62.256.582,59 €	36,4%	4.788.967,89 €	14,65 €
Ens eclesiàstics	5	4,7%	498.738	4,8%	99.747,6	3.414.956,92 €	2,0%	682.991,38 €	6,85 €
Fund. privades i Assoc.	8	7,5%	3.751.822	36,4%	468.977,8	58.841.625,67 €	34,4%	7.355.203,21 €	15,68 €
Total	106	100,0%	10.302.804	100,0%	97.196,3	171.060.932,24 €	100,0%	1.613.782,38 €	16,60 €

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 106 museus.

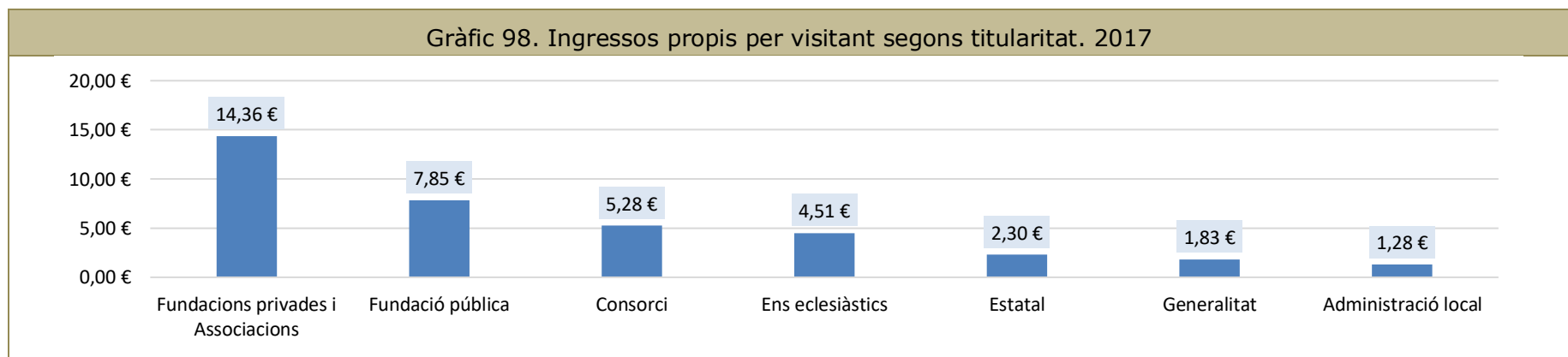
Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 106 museus.

Els museus amb uns ingressos propis per visitant superiors són les fundacions privades i assoc. (14,36 €) i les fundacions públiques (7,85 €). Els que en presenten menys són els de l'administració local (1,28 €) i la Generalitat (1,83 €).

Taula 141. Museus registrats Ingressos propis per visitant segons titularitat. 2017									
Titularitat	Museus	% museus	Visitants totals	% dels visitants totals	Mitjana de visitants	Ingressos propis	% dels ingressos propis	Mitjana d'ingressos propis	Ingressos propis / visitant
Pública o compartida	93	87,7%	6.052.244	58,7%	65.077,9	21.633.484,60 €	27,8%	232.618,11 €	3,57 €
Generalitat	3	2,8%	567.175	5,5%	189.058,3	1.036.264,63 €	1,3%	345.421,54 €	1,83 €
Administració local	69	65,1%	2.740.858	26,6%	39.722,6	3.517.409,11 €	4,5%	50.976,94 €	1,28 €
Consorci	12	11,3%	1.496.385	14,5%	124.698,8	7.899.001,64 €	10,2%	658.250,14 €	5,28 €
Fundació pública	7	6,6%	1.137.128	11,0%	162.446,9	8.926.671,23 €	11,5%	1.275.238,75 €	7,85 €
Estatl	2	1,9%	110.698	1,1%	55.349,0	254.137,99 €	0,3%	127.069,00 €	2,30 €
Privada	13	12,3%	4.250.560	41,3%	326.966,2	56.126.577,11 €	72,2%	4.317.429,01 €	13,20 €
Ens eclesiàstics	5	4,7%	498.738	4,8%	99.747,6	2.248.682,79 €	2,9%	449.736,56 €	4,51 €
Fund. privades i Assoc.	8	7,5%	3.751.822	36,4%	468.977,8	53.877.894,32 €	69,3%	6.734.736,79 €	14,36 €
Total	106	100,0%	10.302.804	100,0%	97.196,3	77.760.061,71 €	100,0%	733.585,49 €	7,55 €

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 106 museus.

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 106 museus.

Per posar en relació les aportacions dels titulars dels museus de titularitat pública o compartida i els visitants s'han seleccionat els 93 museus que presenten dades tant d'ingressos com de visitants i que són de titularitat pública o compartida.

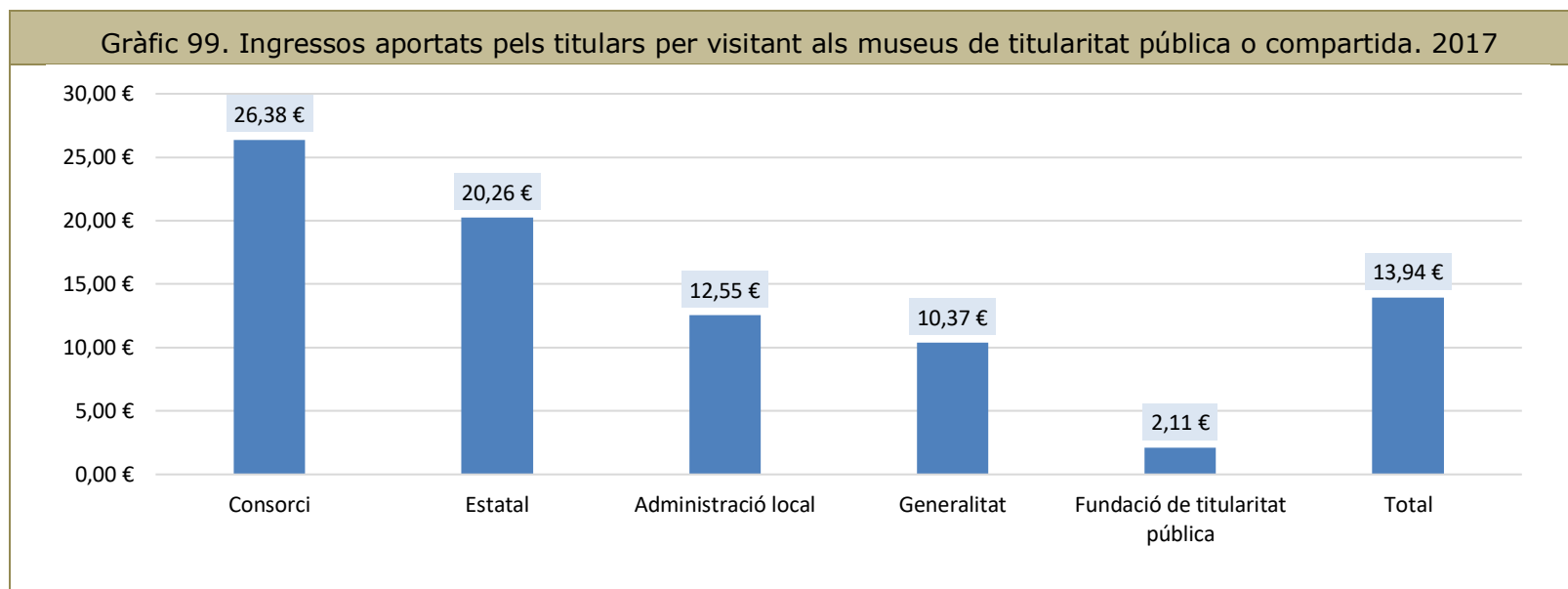
S'observa que els consorcis –tant públics com de titularitat compartida– són els que absorbeixen major finançament públic per visitant. És a dir, per a cada visitant d'un museu gestionat per un consorci les administracions titulars hi aporten 26,38 euros.

En altres categories de museus de gestió pública també s'observen aportacions públiques significatives. Els visitants dels museus estatals, els de l'administració local i els de la Generalitat suposen unes aportacions de l'erari públic de 20,26 €, 12,55 € i de 10,37 €, respectivament, per visitant.

Els museus dependents de fundacions públiques reben aportacions dels titulars de 2,11 € per visitant.

Taula 142. Museus registrats									
Ingressos aportats pels titulars per visitant als museus de titularitat pública o compartida. 2017									
Titularitat	Museus	% museus	Visitants totals	% dels visitants totals	Mitjana de visitants	Ingressos: Aportacions dels titulars	% dels ingressos: aportacions dels titulars	Mitjana d'ingressos: aportacions dels titulars	Aportacions dels titulars / visitant
Administració local	69	74,2%	2.740.858	45,3%	39722,6	34.404.919,63 €	40,8%	498.622,02 €	12,55 €
ConSORCI	12	12,9%	1.496.385	24,7%	124698,8	39.473.275,80 €	46,8%	3.289.439,65 €	26,38 €
Estat	2	2,2%	110.698	1,8%	55349,0	2.242.337,46 €	2,7%	1.121.168,73 €	20,26 €
Fundació de titularitat pública	7	7,5%	1.137.128	18,8%	162446,9	2.394.675,34 €	2,8%	342.096,48 €	2,11 €
Generalitat	3	3,2%	567.175	9,4%	189058,3	5.882.569,97 €	7,0%	1.960.856,66 €	10,37 €
Total	93	100,0%	6.052.244	100,0%	65077,9	84.397.778,20 €	100,0%	907.502,99 €	13,94 €

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 93 museus.

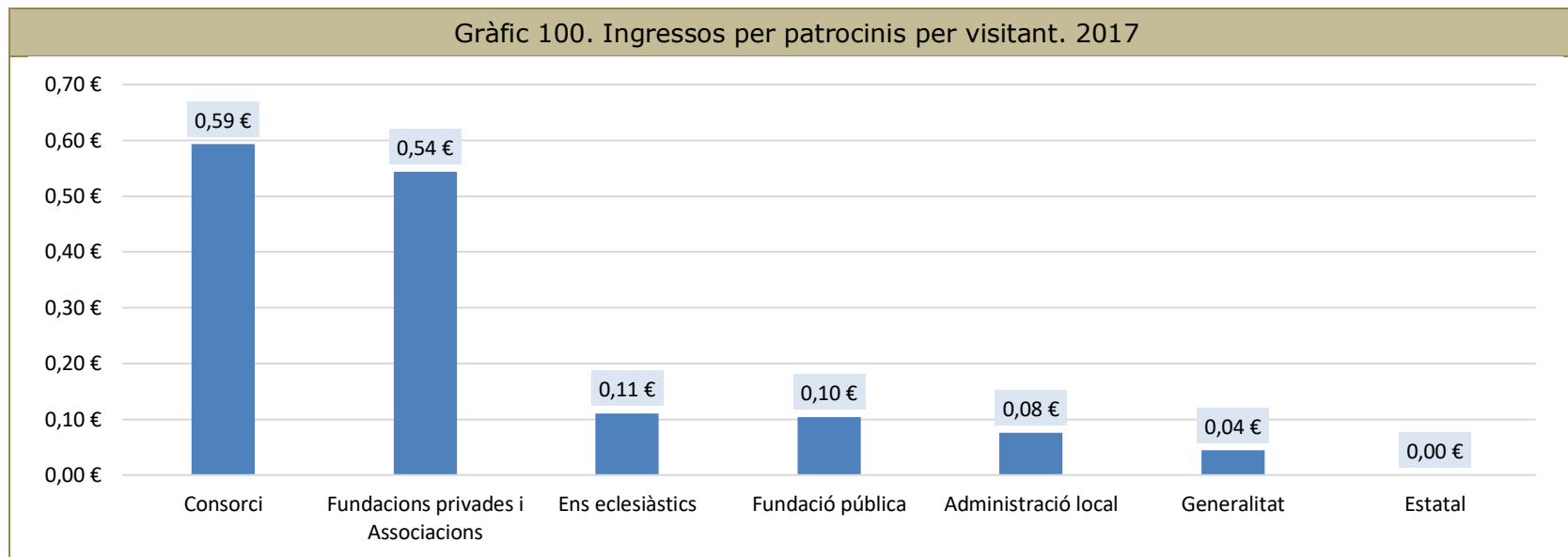
Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 93 museus.

La taula següent mostra els ingressos de patrocinis per visitant que van aconseguir els museus de Catalunya segons la seva titularitat el 2017. En tots els casos el patrocini per visitant és molt reduït. En cap cas s'aconsegueixen un patrocini que arribi a 1 € per visitant.

Taula 143. Museus registrats									
Ingressos per patrocinis per visitant. 2017									
Titularitat	Museus	% museus	Visitants totals	% dels visitants totals	Mitjana de visitants	Ingressos per patrocinis	% dels ingressos per patrocinis	Mitjana d'ingressos per patrocinis	Ingressos per patrocini / visitant
Pública o compartida	93	87,7%	6.052.244	58,7%	65.077,9	1.238.159,31 €	32,9%	13.313,54 €	0,20 €
Generalitat	3	2,8%	567.175	5,5%	189.058,3	25.000,00 €	0,7%	8.333,33 €	0,04 €
Administració local	69	65,1%	2.740.858	26,6%	39.722,6	207.864,50 €	5,5%	3.012,53 €	0,08 €
Consorci	12	11,3%	1.496.385	14,5%	124.698,8	887.228,45 €	23,6%	73.935,70 €	0,59 €
Fundació pública	7	6,6%	1.137.128	11,0%	162.446,9	118.066,36 €	3,1%	16.866,62 €	0,10 €
Estatal	2	1,9%	110.698	1,1%	55.349,0	0,00 €	0,0%	0,00 €	0,00 €
Privada	13	12,3%	4.250.560	41,3%	326.966,2	2.524.200,86 €	67,1%	194.169,30 €	0,59 €
Ens eclesíastics	5	4,7%	498.738	4,8%	99.747,6	176.956,96 €	4,7%	35.391,39 €	0,11 €
Fund. privades i Assoc.	8	7,5%	3.751.822	36,4%	468.977,8	2.347.243,90 €	62,4%	293.405,49 €	0,54 €
Total	106	100,0%	10.302.804	100,0%	97.196,3	3.762.360,17 €	100,0%	35.493,96 €	0,37 €

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017.
Base: 106 museus.

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya i Registre de Museus 2017. Base: 106 museus.

5.2. Les pràctiques de la població de Catalunya en relació als museus

La informació que s'utilitza en aquest apartat parteix de l'informe²³ "Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius", elaborat per l'Observatori dels Públics del patrimoni Cultural de Catalunya.

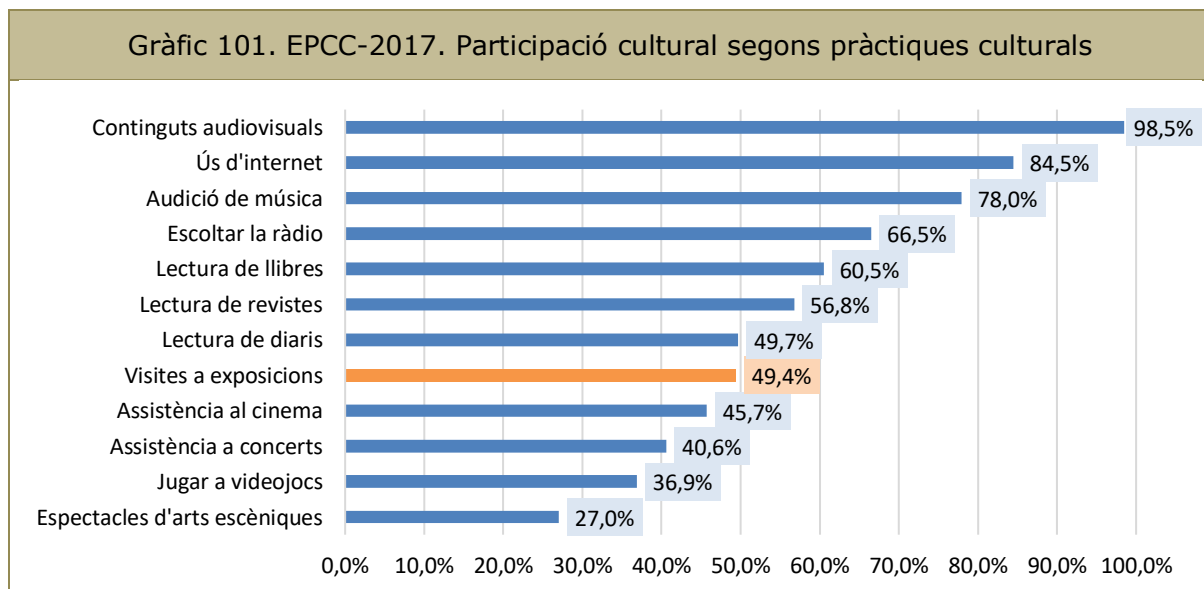
Aquest informe parteix de l'Enquesta de Participació Cultural Catalunya 2017 (EPCC-2017), elaborada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya²⁴. S'ha realitzat una explotació estadística a partir de la base de dades de l'EPCC-2017 per aprofundir en el coneixement de la població de Catalunya segons les seves pràctiques en relació al patrimoni cultural i la visita a museus i exposicions. Als següents apartats es presenten les principals conclusions.

5.2.1. Els hàbits en relació al patrimoni cultural i als museus

El principal objectiu de l'Enquesta de participació cultural 2017 és conèixer les pràctiques actives de la població catalana de 14 anys i més en relació amb els béns i serveis de caràcter cultural²⁵. L'univers de l'enquesta és doncs de 6.416.137 persones. La mostra de l'enquesta és de 4.000 individus.

Visitants versus no visitants a exposicions i patrimoni

El següent gràfic mostra les taxes de participació cultural de la població de Catalunya en els diferents àmbits considerats en l'enquesta:

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

²³ <http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/projectes/enquesta-de-participacio-cultural-a-catalunya-2017-museus-i-altres-centres-expositius.html>

²⁴ https://dades culturals.gencat.cat/ca/estadistica_per_temes/consum/

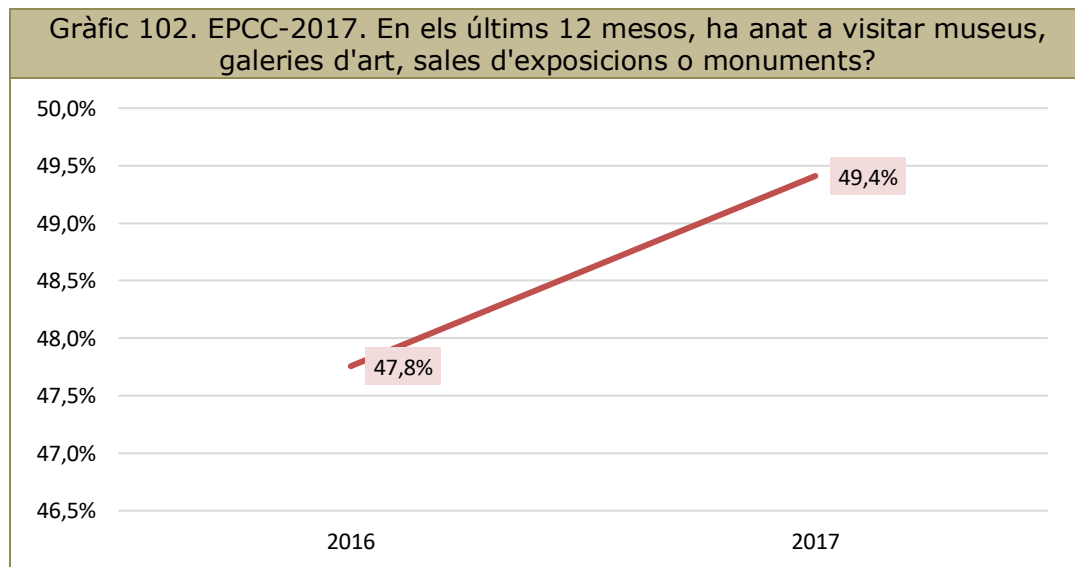
²⁵ http://dades culturals.gencat.cat/ca/estadistiques_culturals_catalunya/

Si distingim aquelles pràctiques culturals que es poden realitzar a la llar d'aquelles altres que requereixen assistència a un espai cultural, la visita a exposicions i equipaments patrimonials se situa en primer lloc amb un 49,4% de la població de Catalunya. L'assistència al cinema, que el 2016 era la 1a activitat més practicada fora de la llar, el 2017 està 3,7 punts per sota (45,7%). L'assistència a concerts se situa gairebé 9 punts per sota (40,6%) de la visita a exposicions i l'assistència a espectacles a 22 punts amb una taxa del 27,0%.

Visitants versus no visitants a exposicions i patrimoni

El 49,4% dels catalans de 14 anys i més declaren haver visitat exposicions, museus, monuments o galeries d'art durant el 2017.

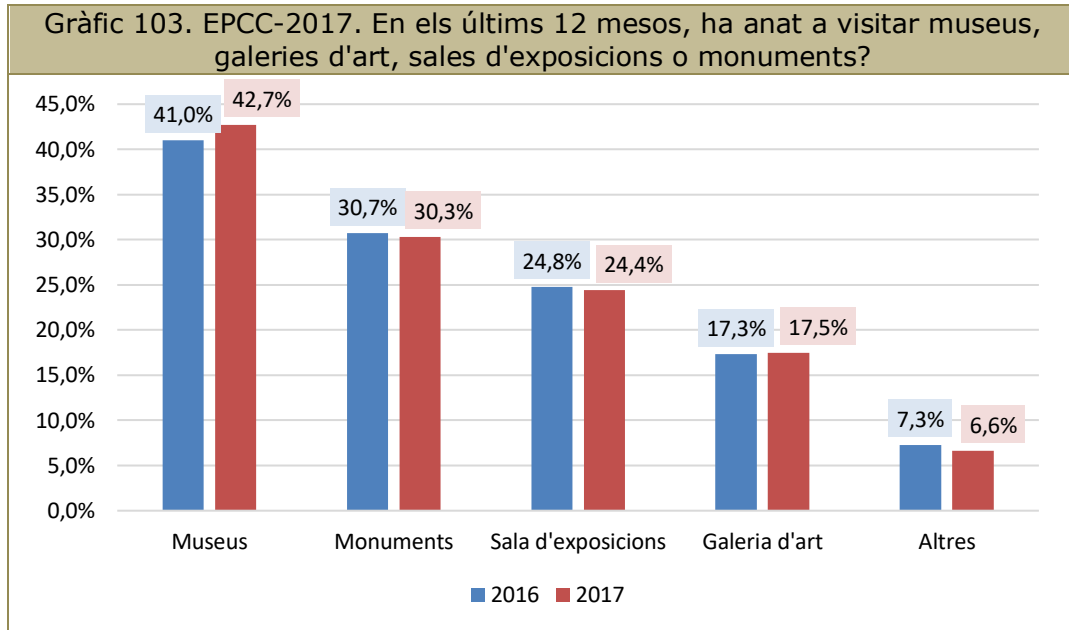

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Amb un increment de la població major de 14 anys de més de 17.000 persones, s'observa que hi ha gairebé 90.000 persones menys que declaren no haver visitat cap exposició el 2017 en relació al 2016, mentre que han augmentat en gairebé 120.000 persones els que declaren haver-ne visitat.

Visites segons tipologia de l'oferta expositiva

Si ens limitem a la visita a museus, s'observa que el 42,7% dels catalans declara haver visitat com a mínim un museu en l'últim any, 2.706.469 persones. Això suposa un increment d'1,7 punts en relació a l'any anterior.

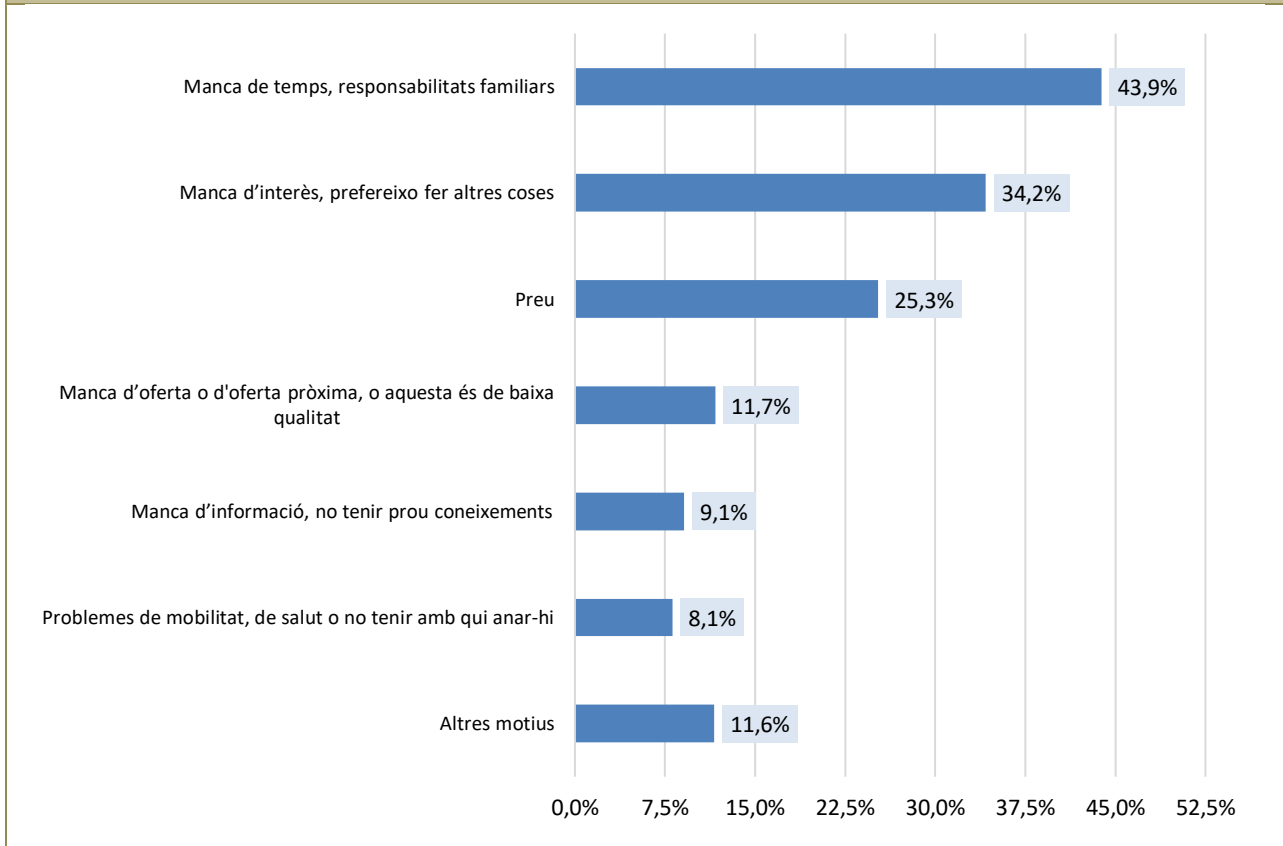
Multi resposta

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Barreres al consum

Tant als que visiten com els que no ho fan se'ls hi va demanar per les principals barreres que els impedeixen visitar (en el cas dels no visitants) o bé per què no van visitar amb major freqüència (en el cas dels que declaren haver visitat).

Gràfic 104. EPCC-2017. Motius que impedeixin que vagi a museus i altres equipaments o que hi vagi amb major freqüència

Multi resposta

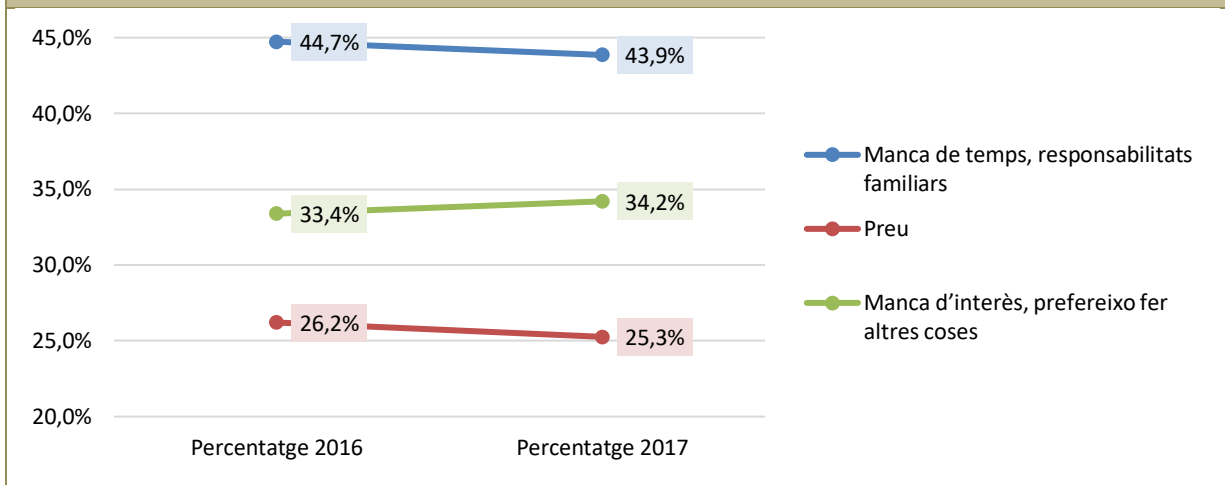
Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

La manca de temps i les responsabilitats familiars destaquen com el principal motiu pel qual la majoria de catalans no visiten museus ni altres exposicions o bé no hi van amb més freqüència (43,9%).

En un segon bloc, la manca d'interès és el segon motiu més comú, citat per un 34,2% de la població, mentre que un 25,3% de la població declara el preu com una barrera per accedir a museus i altres exposicions.

A una distància considerable se situen la manca d'oferta o d'oferta pròxima o la qualitat d'aquesta (11,7%), la manca d'informació o no tenir prou coneixements (9,1%) i els problemes de mobilitat o salut i no tenir amb qui anar-hi (8,1%).

Gràfic 105. EPCC-2017. Evolució motius que impedeixin que vagi a museus i altres exposicions o que hi vagi amb major freqüència

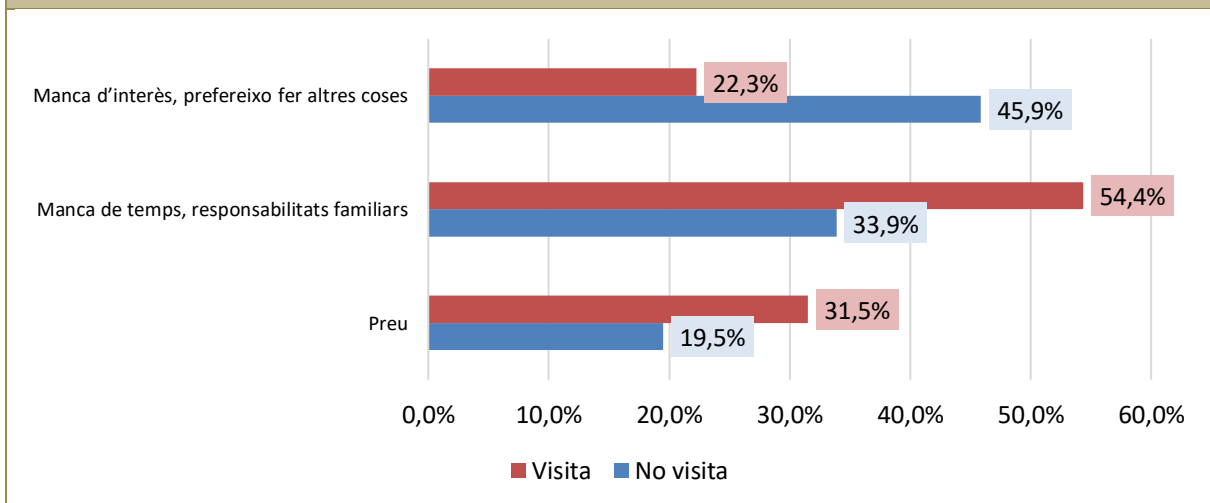

Multi resposta

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Al gràfic següent es presenta el creuament de la mateixa pregunta relativa a les barreres que limiten el consum segons la persona que respongui hagi visitat o no museus i altres exposicions.

Gràfic 106. EPCC-2017. Motius que impedeixin que vagi a museus o que hi vagi amb major freqüència segons visita o no visita museus

Multi resposta

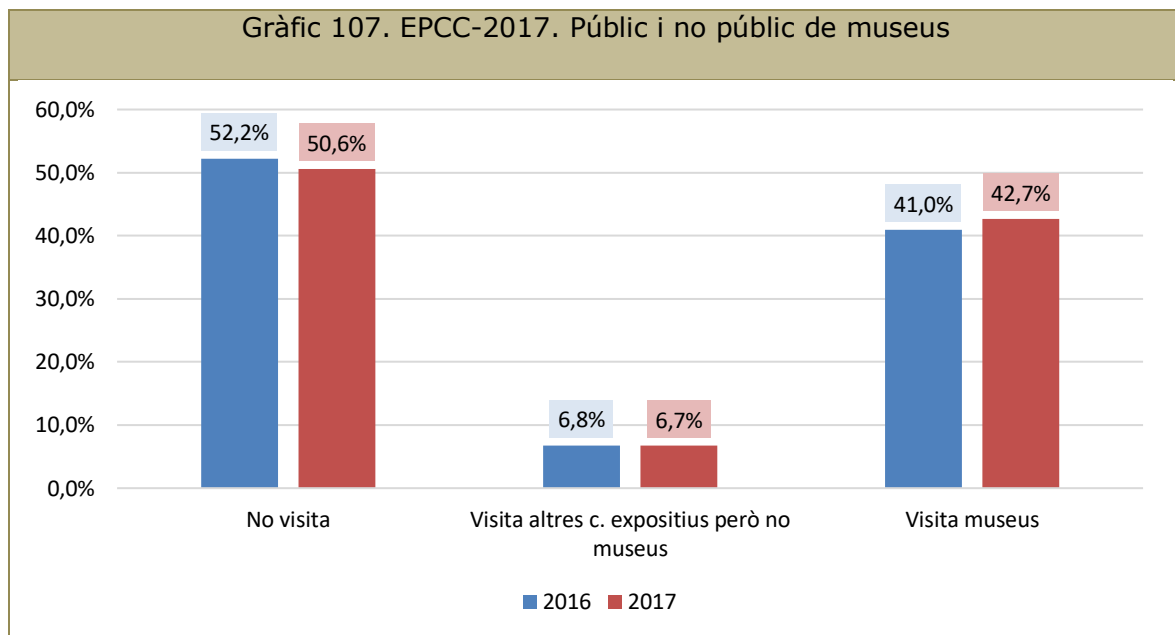
Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

S'observen diferències entre els que visiten i els que no ho fan. Els que no visiten museus ni altres exposicions declaren força més sovint la manca d'interès (23,6 punts de diferència en comparació amb els que visiten) com a motiu per no visitar. En canvi, els que visiten museus declaren amb major freqüència la manca de temps i les responsabilitats familiars (20,5 punts de diferència) i el preu (12,0 punts de diferència).

5.2.2. Públic i no públic

En aquest apartat s'analitzen les característiques dels visitants i dels no visitants segons el seu perfil sociodemogràfic i altres factors.

El públic que no visita museus s'ha desagregat en dues categories: aquells que no visiten museus ni cap altre tipus d'exposició i aquells altres que, tot i no visitar museus, declaren visitar sales d'exposicions, monuments o galeries d'art. Els resultats es presenten al següent gràfic.

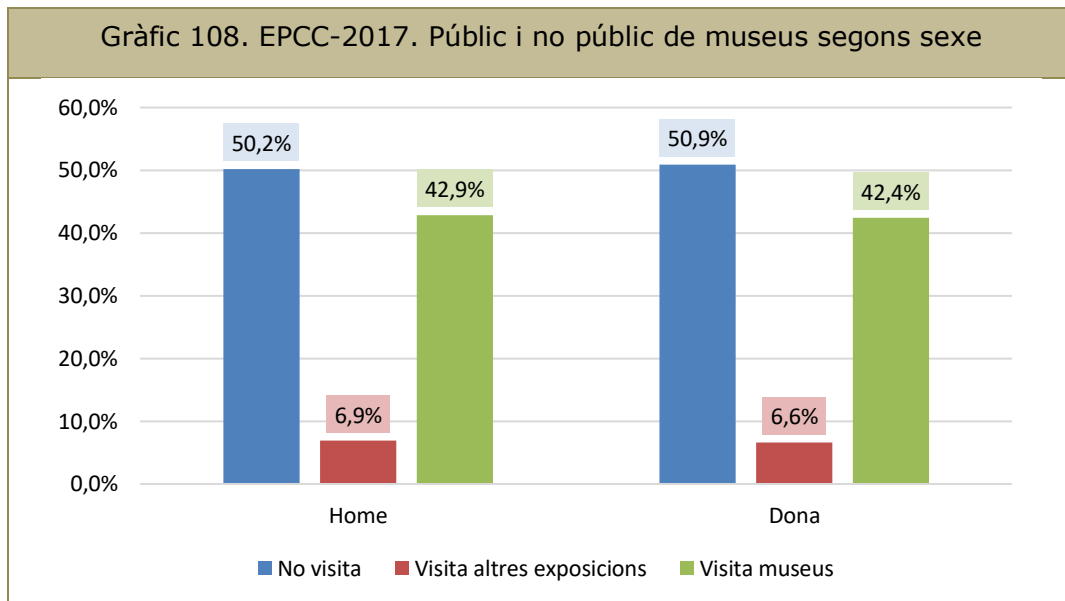
Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Per tant, tal com s'ha vist anteriorment la meitat dels catalans no visiten cap tipus d'oferta expositiva, mentre que el 42,7% declara haver visitat com a mínim un museu en l'últim any. A més, un 6,7% de la població no visita museus però ha visitat altres tipus d'espais expositius: sales d'exposicions, galeries d'art o monuments.

En el gràfic anterior s'observa que la taxa de visitants a museus ha augmentat en 1,7 en l'últim any.

A les pàgines següents es descriuen aquests tres col·lectius segons les seves característiques sociodemogràfiques.

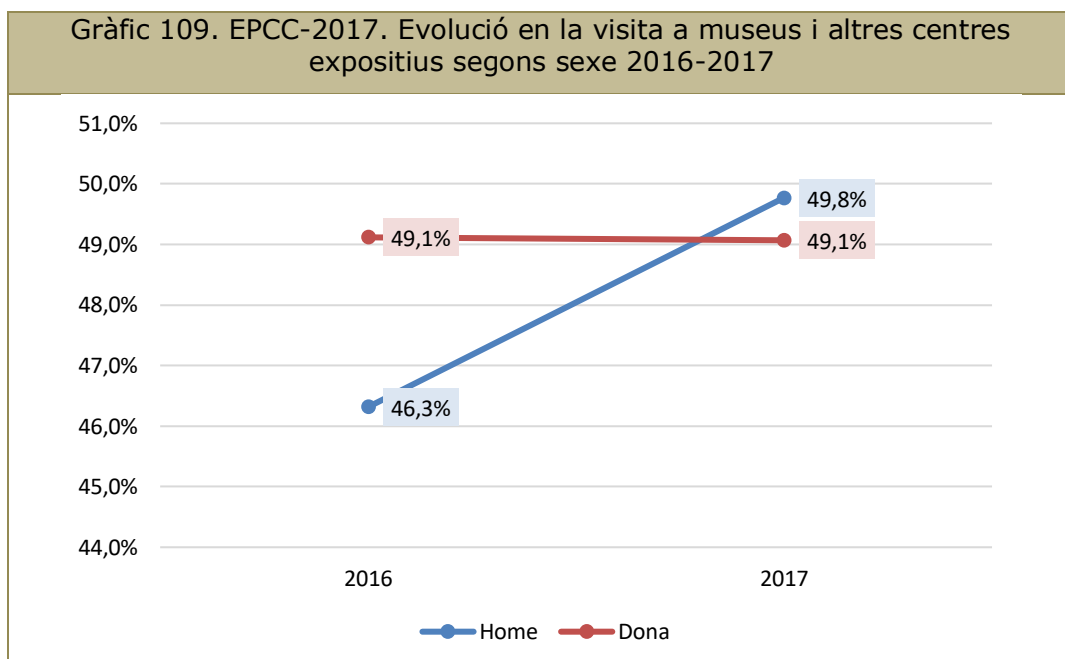
Públic i no públic segons sexe

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

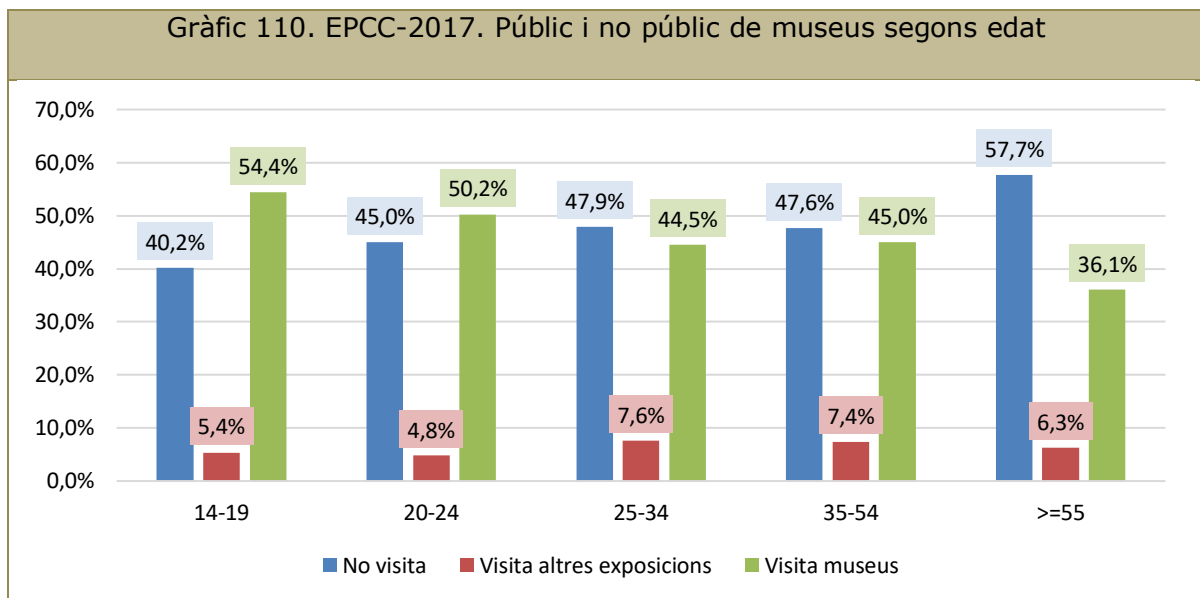
La taxa de no visitants és lleugerament superior entre les dones, no arribant ni a un punt percentual en comparació amb els homes.

La tendència temporal s'ha invertit respecte a 2016: les dones presentaven una taxa de participació gairebé tres punts superior als homes, mentre que el 2017 presenten una taxa 0,7 punts inferior.

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Públic i no públic segons edat

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Amb l'edat s'observa un disminució en la participació a visitar museus i altres espais expositius.

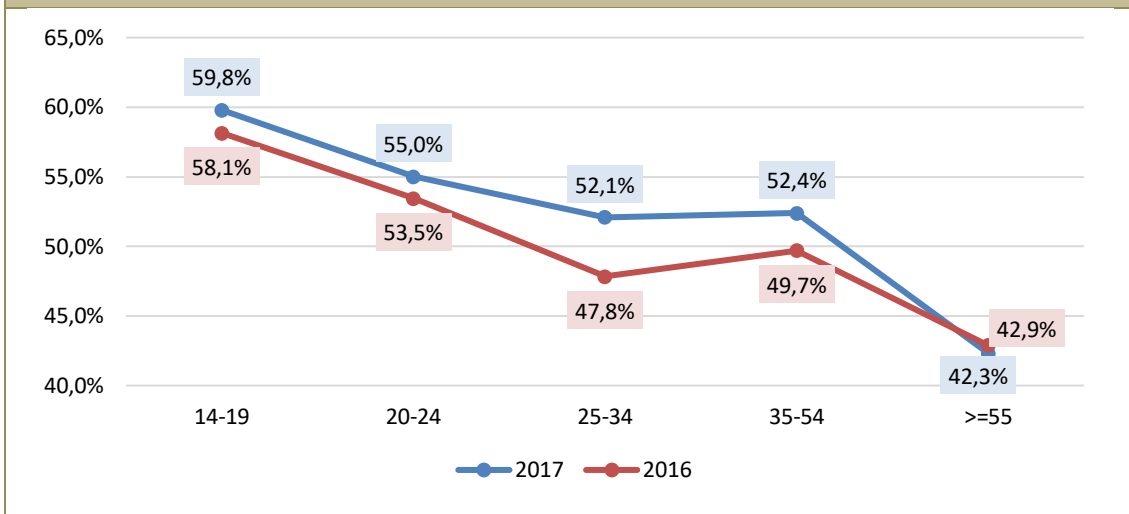
En efecte, les franges d'edat d'entre els 14 i els 19 anys i entre els 20 i 24 són les que més visiten museus i altres equipaments expositius, amb taxes de participació situades entre el 59,8% i el 55,0% respectivament. Aquestes franges són les úniques en què la taxa de persones que visiten museus és superior a la de persones que no visiten museus, destacant la franja dels que tenen entre 14 i 19 anys amb un 54,4% de persones que visiten museus per un 40,2% de no visitants.

Les franges dels 25 als 34 i dels 35 als 54 estan en una posició central, amb una taxa de participació situada al voltant del 52%. En relació a la visita a museus aquestes edats tenen taxes al voltant del 45%.

La franja de 55 anys i més és la que presenta un percentatge més elevat de persones que declara no visitar museus ni altres exposicions, amb una taxa de no participació del 57,7%; la taxa de visites a museus és la més baixa de totes les franges d'edat amb un 36,1%.

La tendència general que s'observa, tant en les dades de 2017 com en les de 2016, és que a mesura que augmenta l'edat disminueix la taxa de participació en museus i altres exposicions. La principal diferència entre 2016 i 2017 és que el 2017 s'aprecia un increment superior als 4 punts en el percentatge de visitants de la franja entre els 25 als 34 anys respecte 2016.

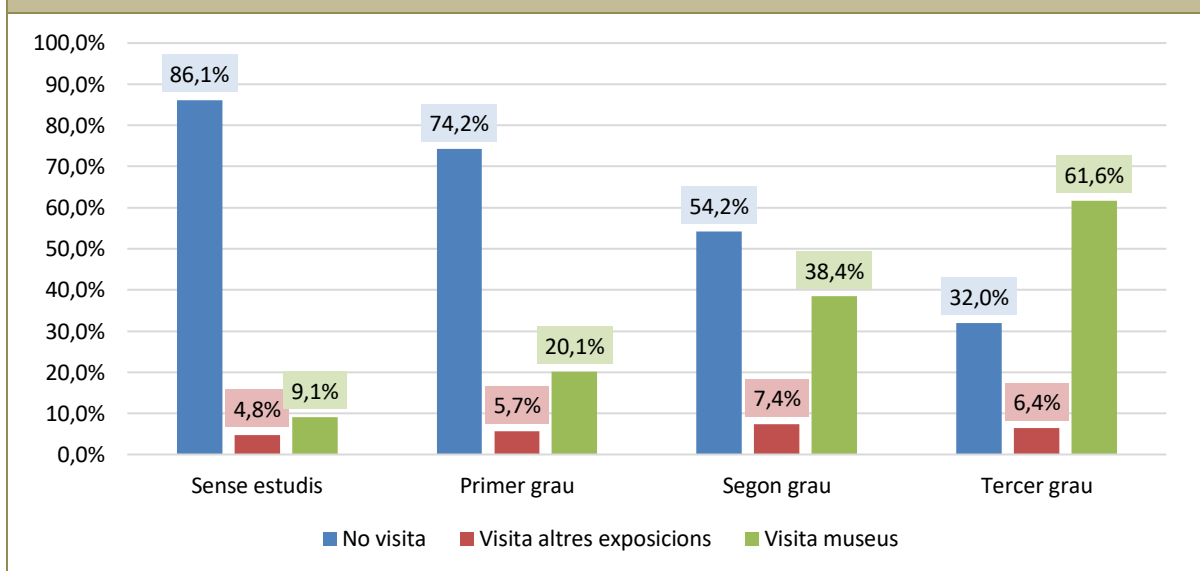
Gràfic 111. EPCC-2017. Evolució en la visita a museus i altres centres expositius segons edat 2016-2017

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Públic i no públic segons estudis

Gràfic 112. EPCC-2017. Públic i no públic de museus segons estudis acabats

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

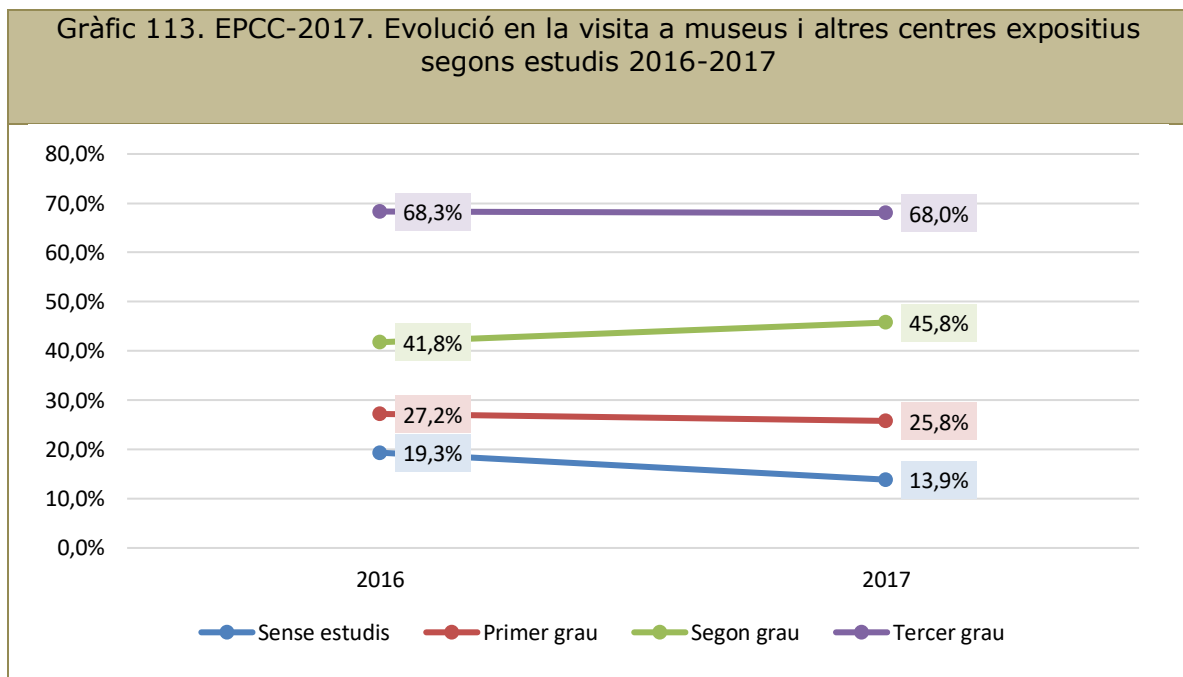
El nivell d'estudis és un dels factors més determinants en la propensió de les persones a visitar o no visitar museus i exposicions. En efecte, la taxa de participació presenta una tendència creixent a mesura que augmenta el nivell d'estudis acabats de la població de Catalunya. S'observa que entre els que no tenen estudis la taxa de participació és del 13,9% i entre els que només han assolit un primer grau la taxa és del 25,8%. La taxa de participació augmenta fins al

45,8% entre els que han assolit el segon grau d'estudis i s'enfila fins al 68,0% entre els que tenen formació universitària.

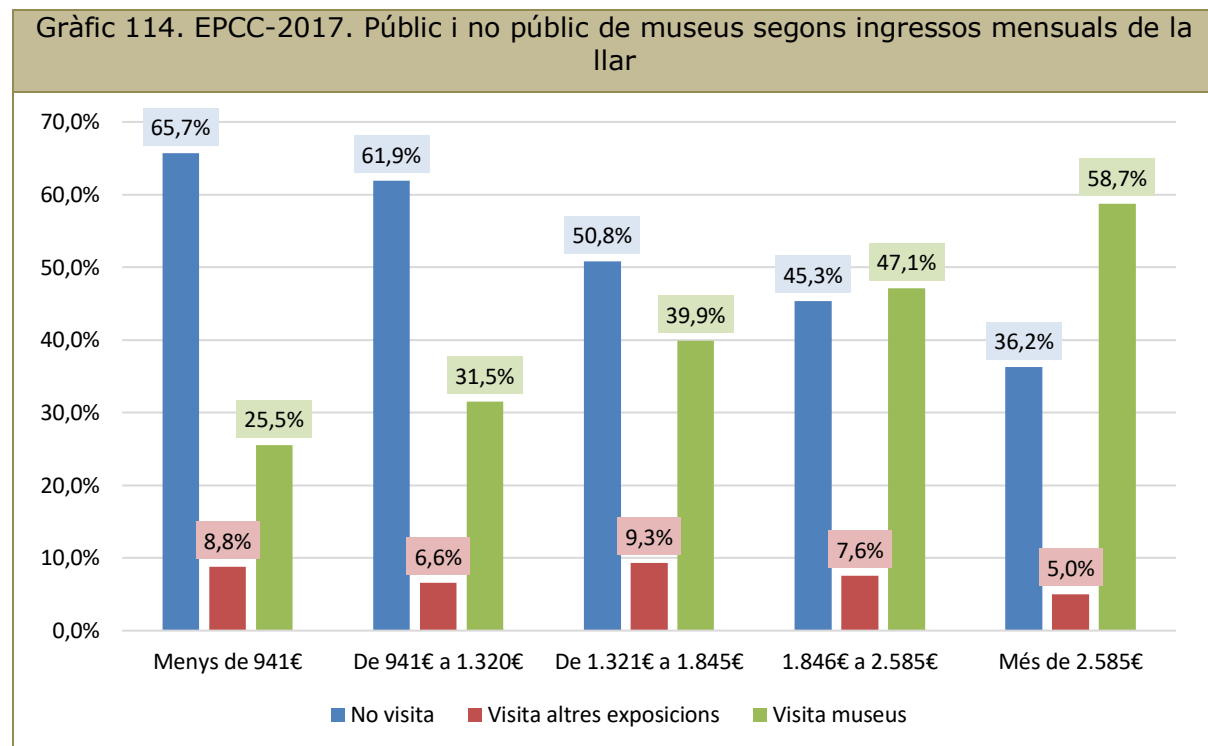
Si observem específicament la taxa de població que declara visitar museus, aquesta augmenta progressivament a mesura que augmenta el nivell d'estudis acabats. En efecte, entre els que no tenen estudis la proporció de persones que declara visitar museus se situa en un 9,1%, amb estudis primaris augmenta fins al 20,1%, amb estudis secundaris augmenta fins al 38,4% i arriba al 61,6% entre els que disposen d'estudis universitaris.

L'evolució temporal dibuixa una incipient tendència a polaritzar encara més els dos extrems de les categories d'estudis acabats: mentre els dos grups amb un nivell d'estudis més elevat augmenten en conjunt la seva taxa de participació expositiva, els dos grups amb el nivell d'estudis més baix la disminueixen.

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Públic i no públic segons ingressos mensuals de la llar

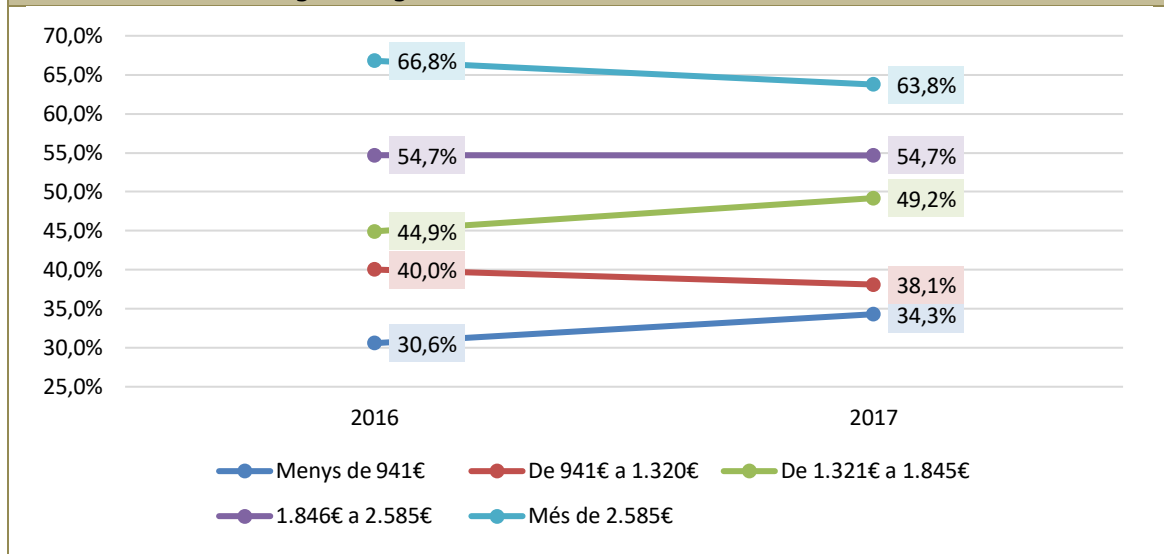
Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

La renda familiar disponible és un altre factor que diferencia la població de Catalunya en relació a les pràctiques relacionades amb el patrimoni cultural. En un primer grup trobem aquelles llars amb ingressos inferiors als 941€ mensuals i les que se situen entre els 941€ i els 1.320€, on la taxa dels que visiten museus o exposicions és del 34,3% i del 38,1% respectivament. En un segon grup, a les llars amb ingressos mensuals entre 1.321€ i 1.845€ i entre 1.846€ i 2.585€ la taxa de participació se situa al 49,2% i al 54,7% respectivament. Finalment, en les llars amb uns ingressos mensuals superiors als 2.585€ aquesta taxa s'enfila fins al 63,7%, amb un 58,7% de persones que declaren visitar museus.

En l'evolució temporal destaca l'augment de la taxa de visita a museus i altres centres expositius, al voltant dels 4 punts, de les categories de menys de 941€ i de 1.321€ a 1.845€.

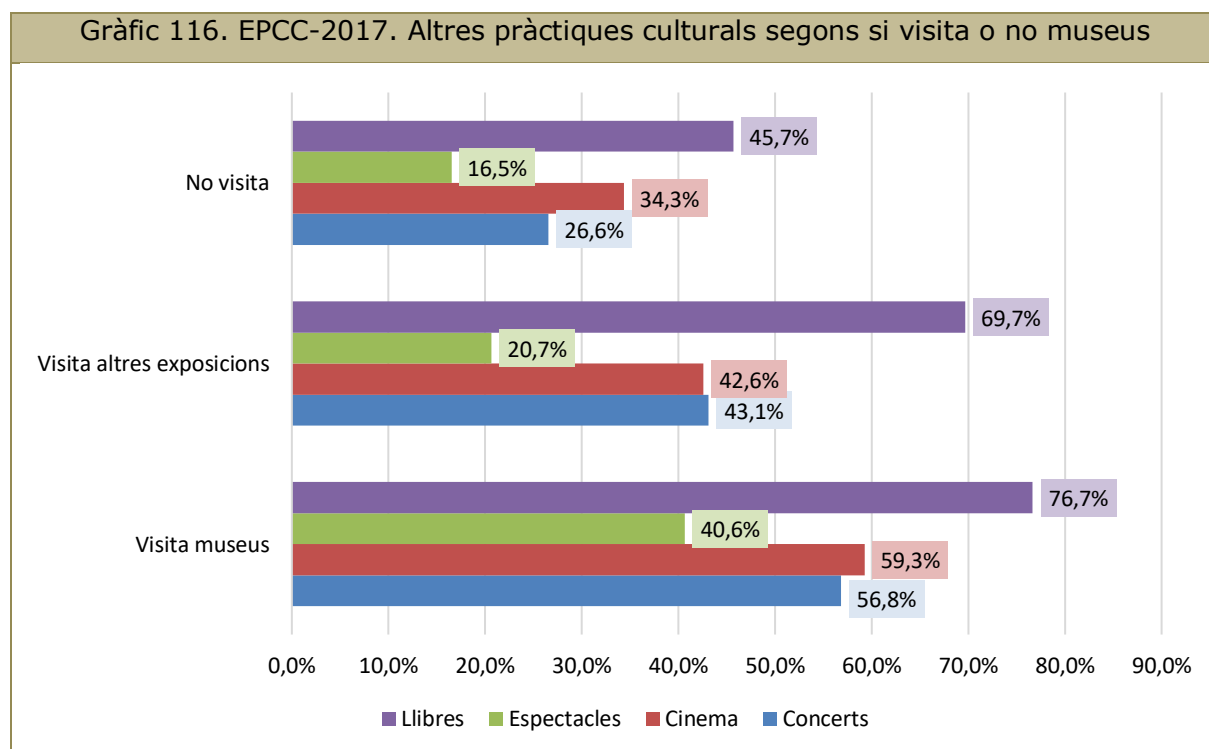
Gràfic 115. EPCC-2017. Evolució en la visita a museus i altres centres expositius segons ingressos mensuals de la llar 2016-2017

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Públic i no públic segons altres pràctiques culturals

El 40,6% dels catalans declara haver anat a algun concert en l'últim any, el 45,5% ha anat al cinema en els últims 3 mesos, el 27,1% ha anat a algun espectacle en l'últim any i el 60,5% declara que ha llegit algun llibre en l'últim any. El gràfic següent mostra com difereixen aquests percentatges segons si han visitat o no museus o altres exposicions.

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

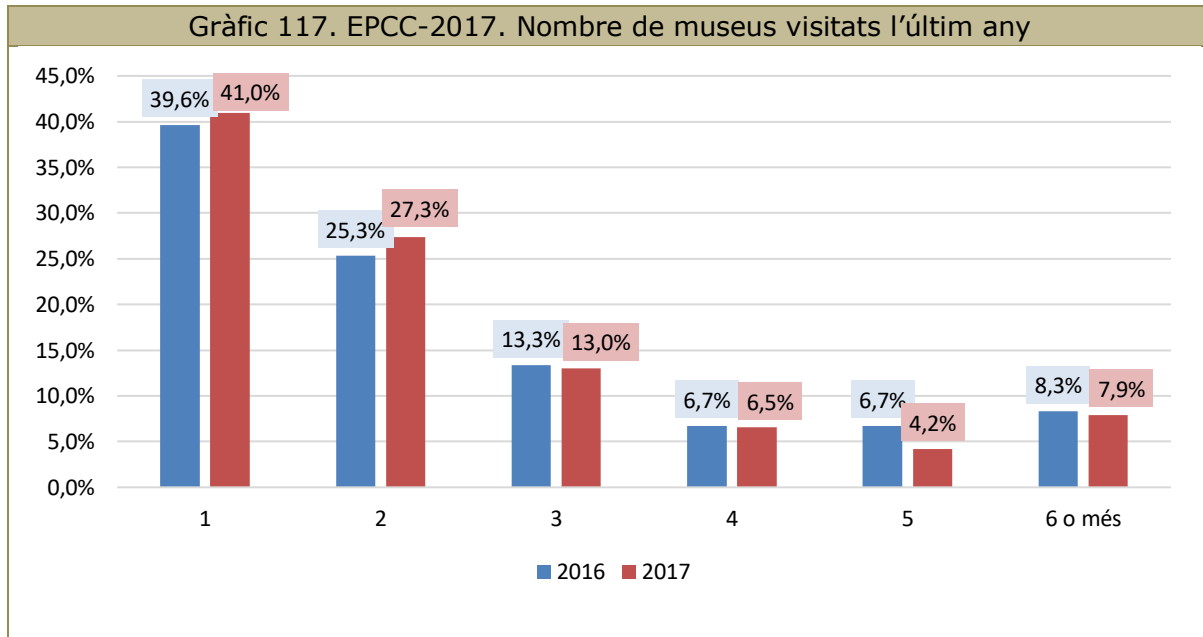
Entre els que visiten museus:

- El 56,8% declaren haver anat a algun concert en els últims 12 mesos. Això suposa 30 punts per sobre dels que no visiten cap equipament patrimonial (26,6%).
- La taxa de persones que ha anat al cinema els últims 3 mesos és del 59,3%, 25 punts més que els que no visiten cap equipament patrimonial (34,3%).
- La taxa de persones que ha anat a algun espectacle el 2017 va ser del 40,6%, 24 punts més que els que no visiten cap equipament patrimonial (16,5%).
- El 76,7% declaren haver llegit algun llibre en l'últim any. Això significa 31 punts més que els que no visiten cap equipament patrimonial (45,7%).

5.2.3. Els visitants de museus

En aquest apartat es presenten els resultats relacionats amb les persones que visiten museus, qüestions que només es van plantejar als que declaraven haver visitat com a mínim un museu. Per tant, les dades d'aquest capítol es refereixen a les 2.706.469 persones que van visitar com a mínim 1 museu el 2017.

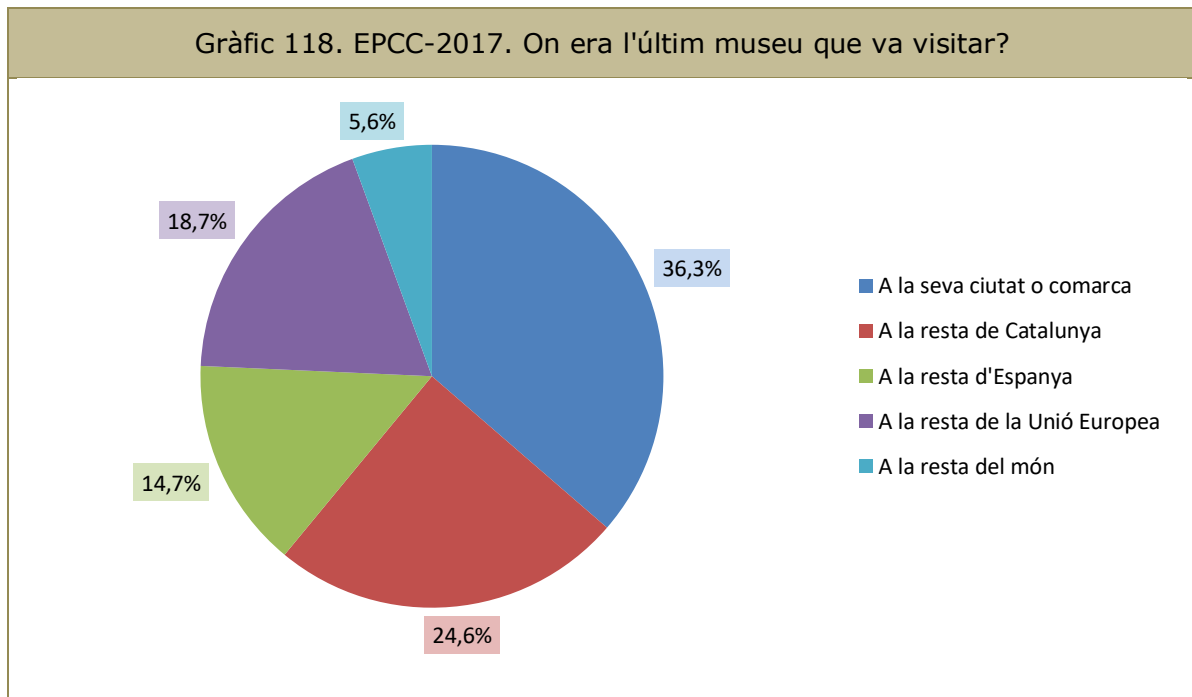
Nombre de museus visitants durant l'últim any

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Entre els que visiten museus, més de les dues terceres parts han visitat un o dos museus (41,0% i 27,3% respectivament). El 31,7% restant declara haver visitat 3 museus o més. La distribució del nombre de museus visitats varia poc el 2017 en relació a 2016.

Ubicació de l'últim museu visitat

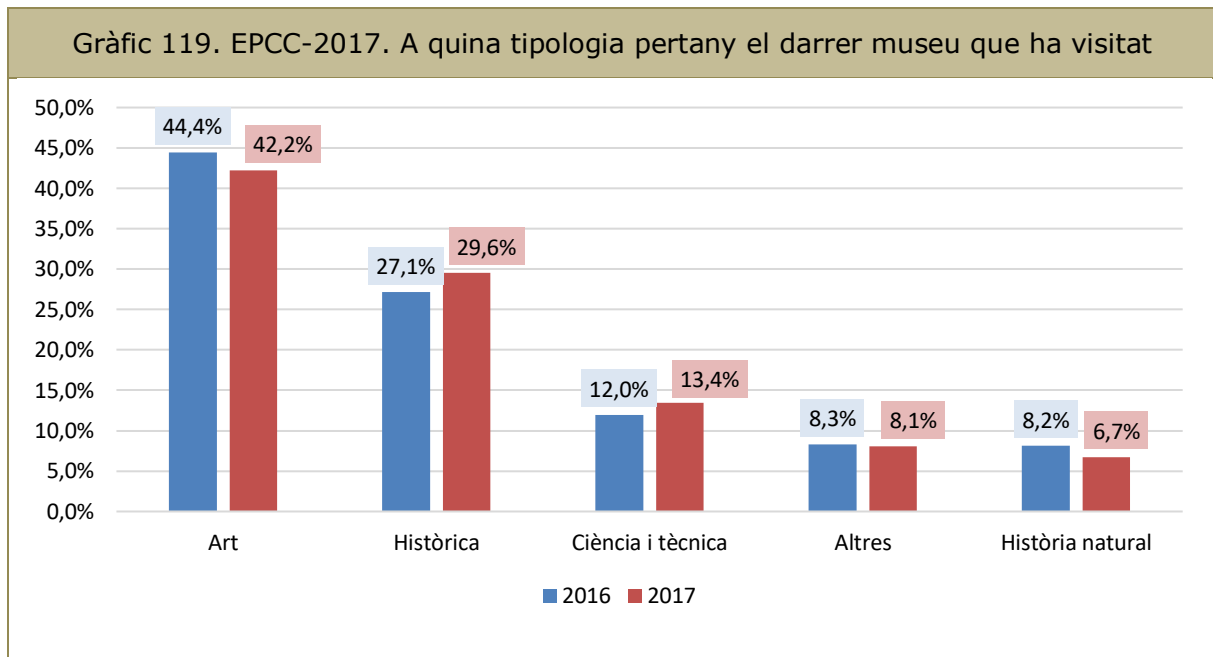

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

El 61,0% dels enquestats respon que l'últim museu que van visitar estava situat a Catalunya (el 36,3% a la ciutat o comarca de residència de l'entrevistat i el 24,6% a la resta de Catalunya), el 18,7% a la resta de la Unió Europea, el 14,7% a la resta d'Espanya i el 5,6% a la resta del món.

El lligam entre la visita a museus i el turisme és molt destacable, doncs si considerem que visitar un museu a la resta de Catalunya forma part del turisme interior, aleshores el 63,7% de la població catalana ha visitat un museu mentre estava de viatge o bé en una sortida de cap de setmana.

Tipologia de museus visitats

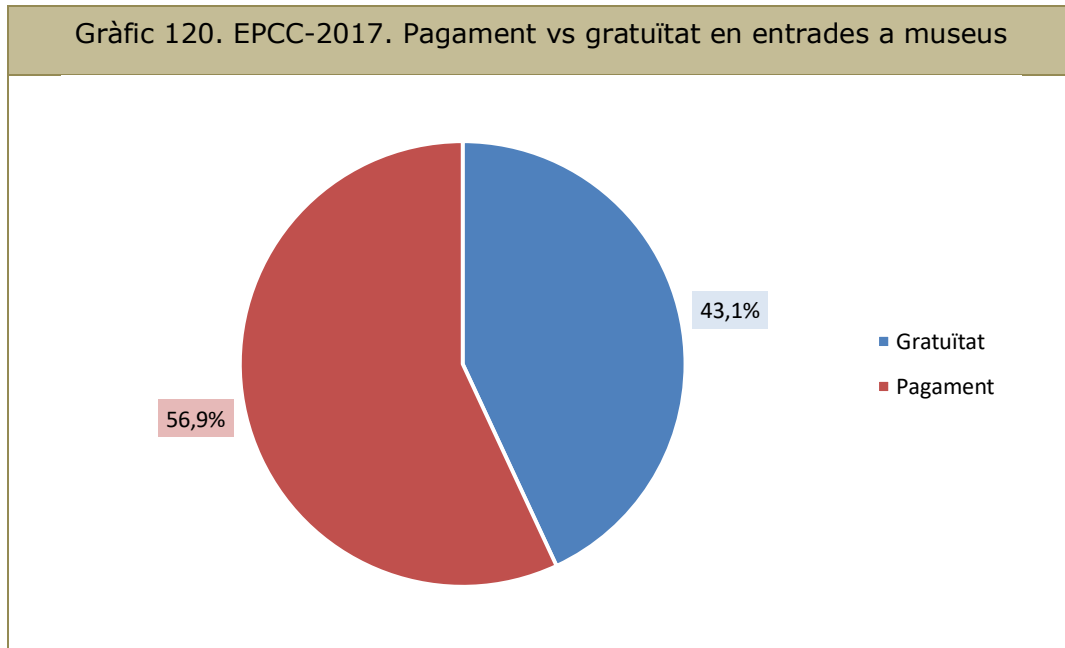
Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Entre els que visiten museus, quatre de cada deu persones (42,2%) van visitar un equipament de temàtica artística. Gairebé el 30% va visitar un equipament dedicat a la història, el 13,4% relacionat amb la ciència i la tècnica i el 6,7% relacionat amb la història natural. Un 8,1% declara haver visitat altres tipus de museus.

Pagament d'entrada versus gratuïtat

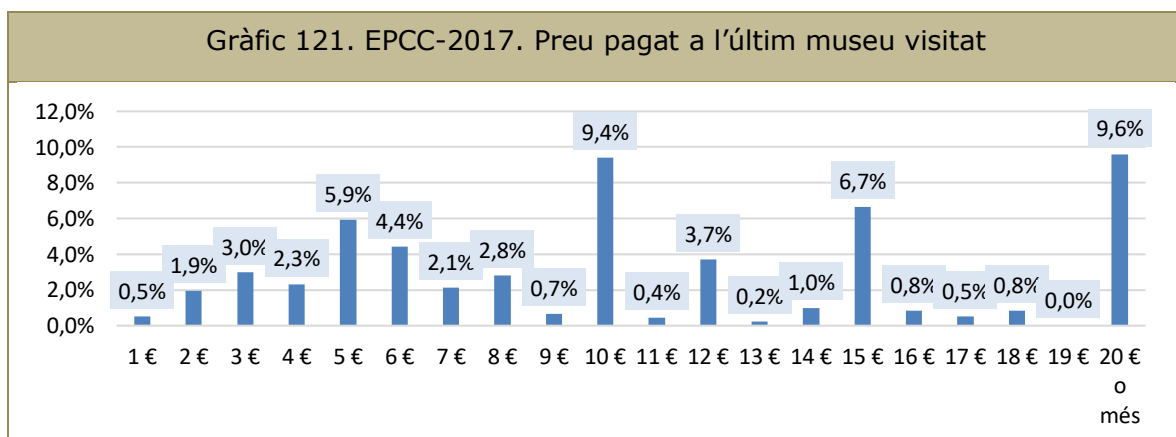
D'entre els que han visitat museus el 43,1% declara haver gaudit de gratuïtat (1.135.676 persones). El 56,9% restant declara haver pagat entrada (1.501.931 persones)²⁶.

Per tant, el 23,4% de la població de Catalunya major de 14 anys va pagar entrada per visitar un museu el 2017.

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Al gràfic següent es presenta la distribució de preus d'entrada declarats per aquelles persones que sí van pagar una entrada.

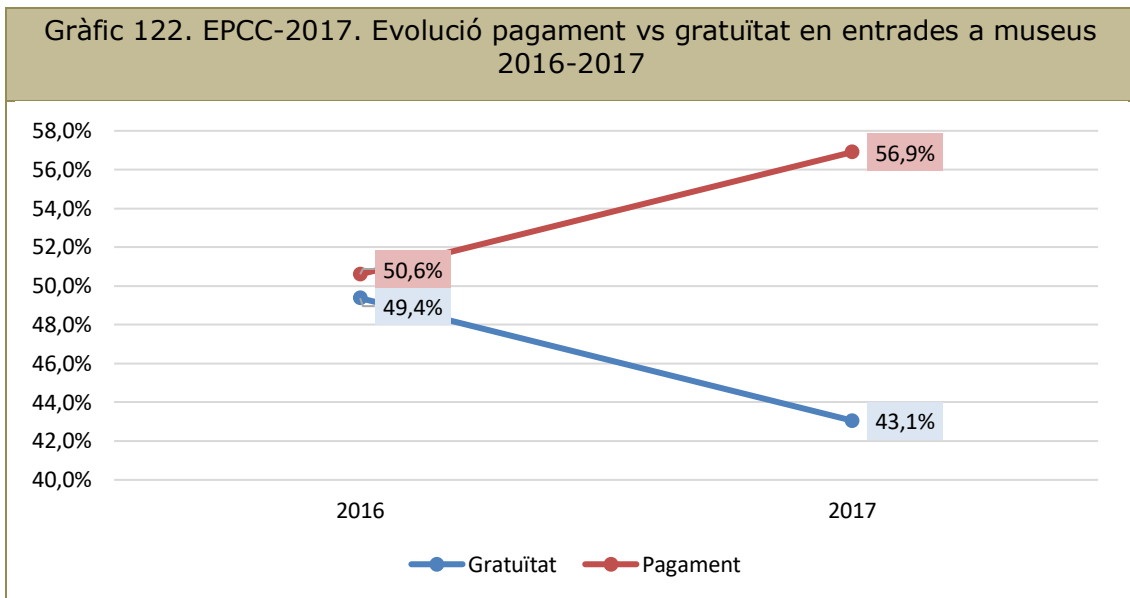
Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

²⁶ La diferencia fins arribar als 2.706.469 visitants de museus, 68.862, no s'han tingut en consideració per no presentar dades coherents.

S'ha de tenir en compte que la formulació de la pregunta pot portar a confusió i que diversos enquestats hagin contestat el preu total que van pagar a l'últim museu comptant també tots els seus acompanyants.

Tal com es mostra al gràfic següent, de 2016 a 2017 ha augmentat en més de 6 punts el percentatge de visitants que ha pagat per entrar a un museu, assolint una taxa del 56,9%.

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Despesa en entrades de museus

El càlcul de la despesa de la població de Catalunya en entrades a museus s'ha estimat de dues maneres diferents.

- a) La mitjana del preu que cada entrevistat declara haver pagat per l'últim museu visitat –incloent-hi també els que declaren haver pagat 0€– és de 6,96€ per entrada.

Multipliquem aquest preu mitjà pels 6.920.745²⁷ de visites declarades a museus.

Amb aquest procediment s'obté una despesa total en entrades a museus per part de la població de Catalunya de 48.165.428,83 €.

- b) Enlloc de calcular la mitjana del preu pagat (considerant també els que han pagat 0€) es consideren només els preus pagats per aquells visitants que han pagat una quantitat diferent a zero. Això suposa calcular la mediana del preu pagat per les 1.501.931 persones que han pagat. La mediana del preu pagat és 10,00€.

²⁷ S'han exclòs els casos que presentaven uns valors extrems i no coherents a la pregunta sobre el preu pagat a l'últim museu.

Tot seguit multipliquem aquest preu per els 3.970.138²⁸ de visites a museus que van pagar un preu diferent a 0€.

Amb aquest procediment s'obté una despesa total en entrades a museus per part de la població de Catalunya de 39.701.380,00 €.

Per tant, concloem que la despesa de la població de Catalunya en entrades a museus durant 2017 se situa entre 40 i 48 milions d'euros.

Si apliquem els mateixos sistemes de càlcul però només als casos que han declarat que l'últim museu visitat estava ubicat a Catalunya, obtenim els següents resultats:

- a) La mitjana del preu que cada entrevistat declara haver pagat per l'últim museu visitat a Catalunya –incloent-hi també els que declaren haver pagat 0€– és de 4,83€ per entrada.

Multipliquem aquest preu mitjà pels 4.017.759²⁹ de visites declarades a museus a Catalunya.

Amb aquest procediment s'obté una despesa total en entrades a museus de Catalunya per part de la població de Catalunya de 19.405.775,97 €.

- b) Enlloc de calcular la mitjana del preu pagat (considerant també els que han pagat 0€) es consideren només els preus pagats per aquells visitants que han pagat una quantitat diferent a zero a museus de Catalunya. Això suposa calcular la mediana del preu pagat per les 768.913 persones que han pagat als museus de Catalunya. La mediana del preu pagat és 10,00€. Tot seguit multipliquem aquest preu per els 1.891.668³⁰ de visites a museus de Catalunya que van pagar un preu diferent a 0€.

Amb aquest procediment s'obté una despesa total en entrades a museus de Catalunya per part de la població de Catalunya de 18.916.680,00 €.

Per tant, concloem que la despesa de la població de Catalunya en entrades a museus catalans durant 2017 se situa al voltant dels 19 milions d'euros.

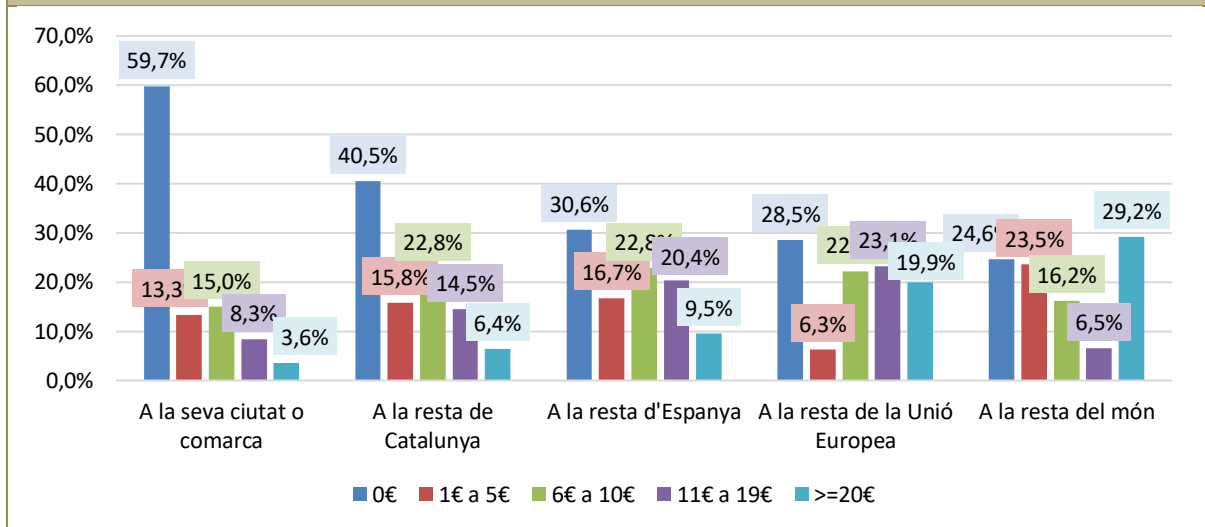
El següent gràfic relaciona el preu de l'última entrada i la ubicació de l'últim museu visitat. S'observa que com més lluny es viatja més alt és el preu que s'ha pagat per visitar un museu. En efecte, el 59,7% dels que van visitar un museu a la seva ciutat o comarca no va pagar entrada, percentatge que va disminuint de forma continua fins al 24,6% que no va pagar entrada quan va visitar un museu a la resta del món. En canvi, els grups d'entrades amb el preu més elevat, d'11€ a 19€ i de 20€ o més, presenten els percentatges de visitants més elevats si han visitat museus a la resta de la UE (43,1%) i a la resta del món (35,7%), mentre que a la ciutat o comarca de l'entrevistat i a la resta de Catalunya aquests percentatges són els més baixos (12,0% i 20,9%, respectivament).

²⁸ S'han exclòs els casos que presentaven uns valors extrems i no coherents a la pregunta sobre el preu pagat a l'últim museu.

²⁹ S'han exclòs els casos que presentaven uns valors extrems i no coherents a la pregunta sobre el preu pagat a l'últim museu.

³⁰ S'han exclòs els casos que presentaven uns valors extrems i no coherents a la pregunta sobre el preu pagat a l'últim museu.

Gràfic 123. EPCC-2017. Preu de l'última entrada segons ubicació de l'últim museu visitat

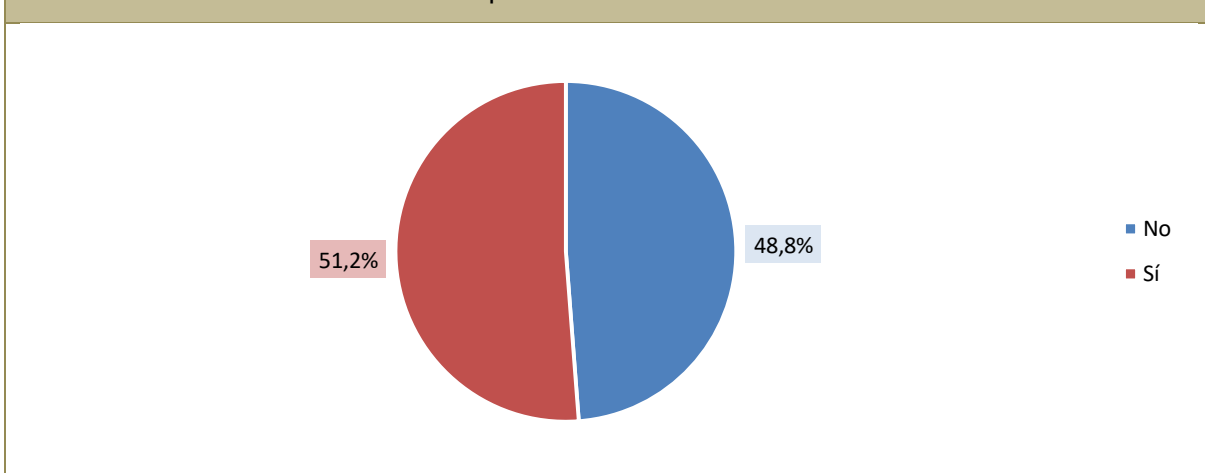

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Canal de comunicació

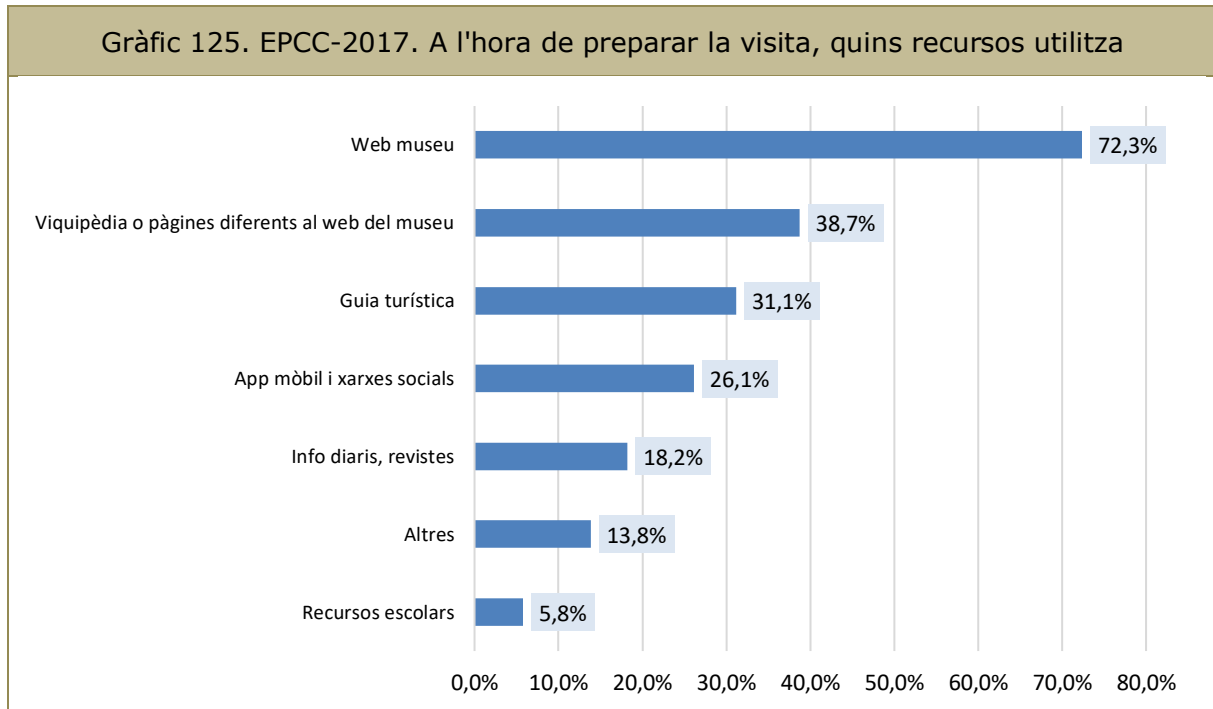
Més de la meitat de les persones que han visitat museus declara que prepara la visita abans d'anar a un museu.

Gràfic 124. EPCC-2017. Prepara la visita abans d'anar a visitar un museu

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

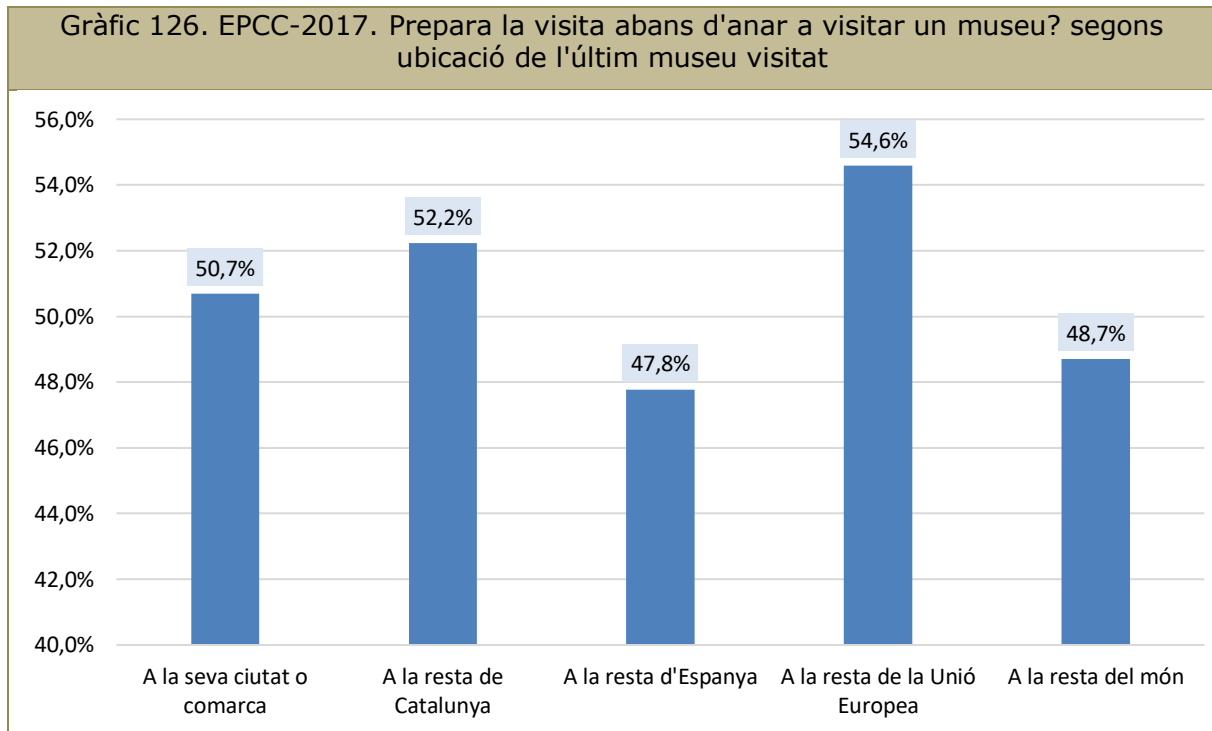
Al gràfic següent s'observa que entre els que es preparen la visita abans d'anar a museus, internet és el principal mitjà de comunicació per informar-se: un 72,3% declara utilitzar la web del museu, un 38,7% utilitza altres webs o la Viquipèdia i un 26,1% utilitza les xarxes socials i aplicacions mòbils.

Multi resposta

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

El gràfic següent mostra que els que més es preparen les visites a museus són els que declaren que l'última visita a un museu la van fer a la resta de la UE (54,6%), seguits dels que van fer l'última visita a Catalunya.

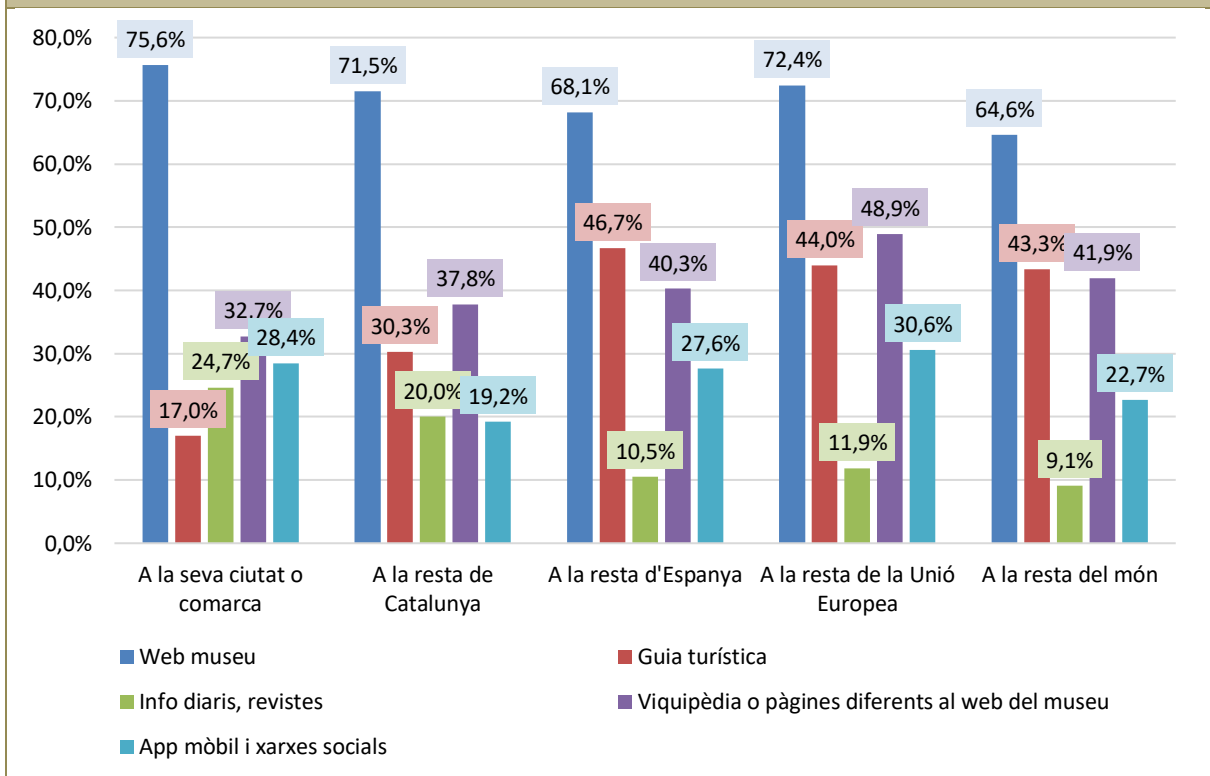

Multi resposta

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

El gràfic següent relaciona els recursos utilitzats per preparar la visita amb la ubicació de l'últim museu visitat. S'observen diferències entre els que declaren que l'últim museu que van visitar estava a Catalunya (a la seva ciutat o comarca o a la resta de Catalunya) i la resta: entre els primers els recursos de la web del museu i la informació en diaris presenten percentatges d'ús força més elevats que entre els segons. Per contra, els que visiten museus fora de Catalunya presenten percentatges més elevats que els que visiten museus a Catalunya en l'ús de guies turístiques i webs que no són les del museu.

Gràfic 127. EPCC-2017. A l'hora de preparar la visita, quins recursos utilitza segons ubicació de l'últim museu visitat

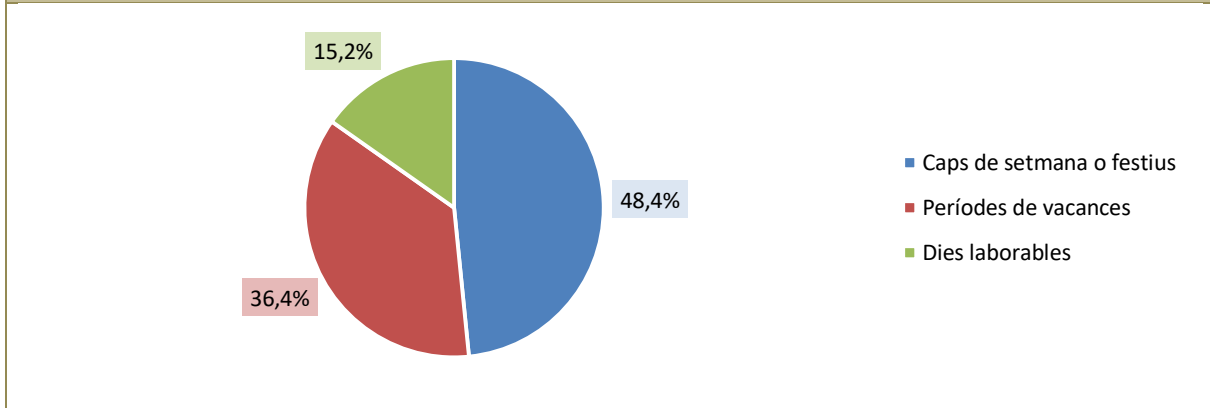
Multi resposta

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Quan realitza les visites

Entre els que visiten museus un 48,4% ho fa majoritàriament en caps de setmana o festius, un 36,4% en períodes de vacances i un 15,2% en dies laborables.

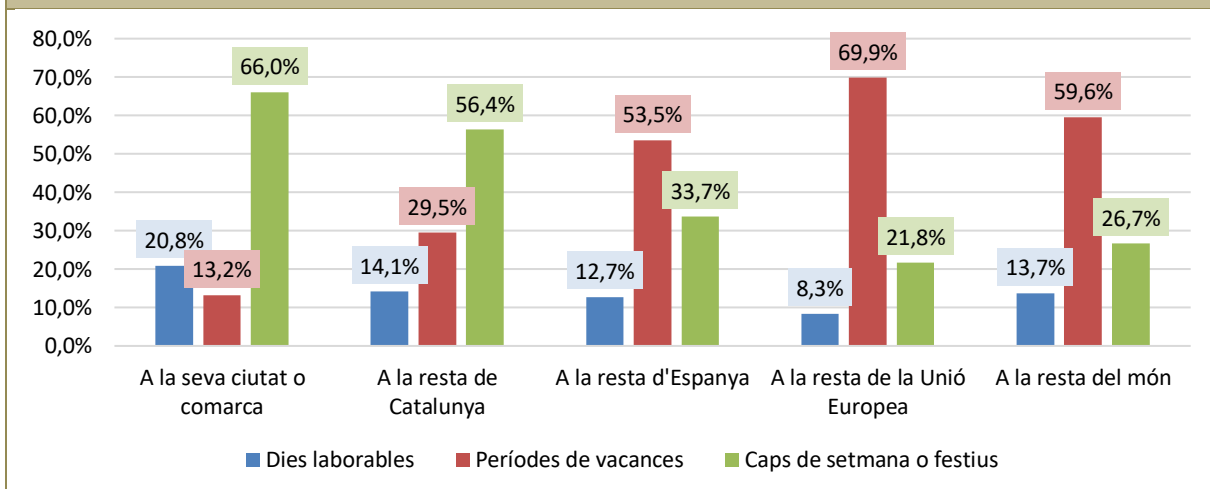
Gràfic 128. EPCC-2017. Quan realitza les visites a museus, majoritàriament

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

El gràfic següent mostra la relació entre el moment en que, majoritàriament, es visiten museus i la ubicació de l'últim museu visitat. S'observen diferències de comportament entre els que visiten museus a Catalunya (a la seva ciutat o comarca o a la resta de Catalunya) i els que visiten museus fora de Catalunya: els primers presenten percentatges molt més elevats que els segons en la visita en cap de setmana o festius i també presenten uns percentatges sensiblement superiors en la visita en dies laborables. Els que declaren que l'últim museu visitat estava fora de Catalunya presenten percentatges molt més elevats de visites en períodes de vacances.

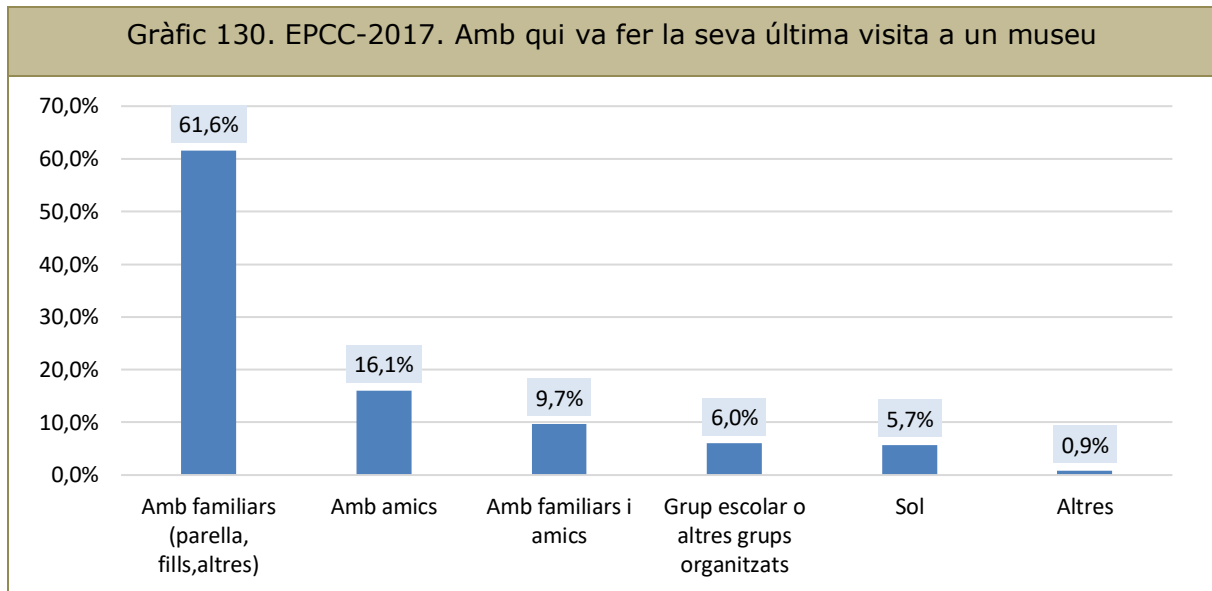
Gràfic 129. EPCC-2017. Quan realitza les visites a museus, majoritàriament, segons ubicació de l'últim museu visitat

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Amb qui visita

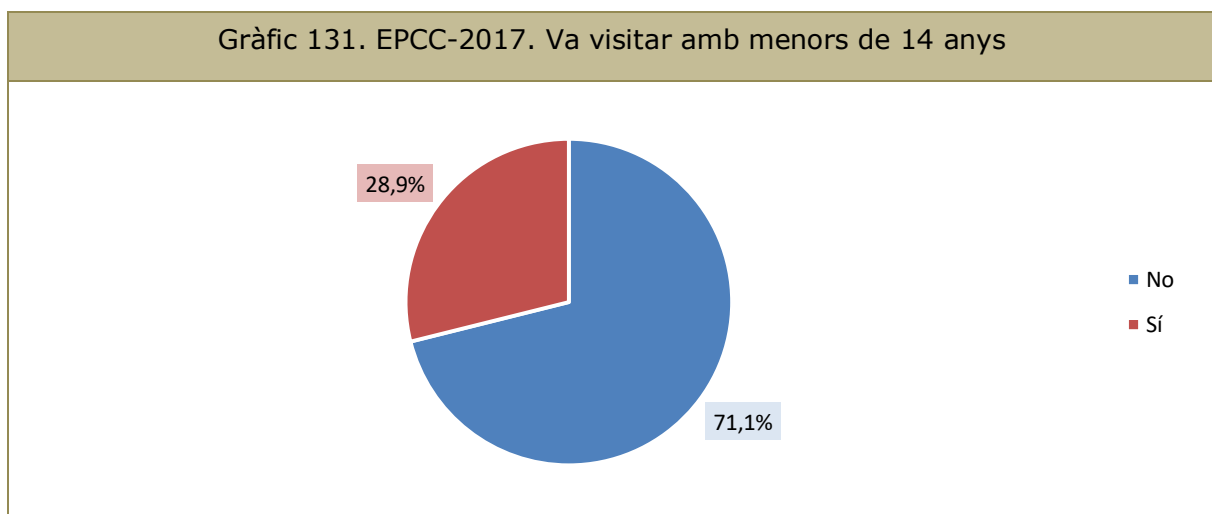
Entre els que visiten museus un 61,6% ho va fer amb familiars, un 16,1% amb amics, un 9,7% amb familiars i amics, un 6,0% en grup escolar o altres grups organitzats i un 5,7% sol.

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

Visita acompanyat de menors de 14 anys

El 28,9% dels visitants a museus hi va anar acompanyat de menors de 14 anys. Això suposa un augment de gairebé 7 punts respecte el 2016.

Font: Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural 2018.

5.3. La projecció internacional

La projecció internacional dels museus es valora en termes d'activitats d'abast internacional en les quals els museus catalans han participat. L'any 2017 les activitats d'abast internacional més destacades dels museus són les següents:

5.3.1. Museu Nacional d'Art de Catalunya

La projecció internacional del Museu Nacional d'Art de Catalunya i el treball en xarxa s'ha vist reforçat a través de la participació a les trobades del grup Bizot de directors de museus de tot el món.

També ha participat en els següents fòrums internacionals:

- Assessors del projecte europeu ViMM (Virtual Multimodal Museums), finançat pel programa Horizon 2020 amb l'objectiu de crear una xarxa europea d'institucions i empreses relacionades amb el sector dels museus, la cultura i les tecnologies digitals. La Universitat Pompeu Fabra lidera un dels packs de treball i coordina el grup de treball d'àmbit català.
- Comitè internacional del congrés *Museums and the Web* i jurat dels premis *Best of the Web* a Cleveland, Ohio (EUA).
- Participació en el XII Taller de Investigaciones Históricas y Museológicas a La Havana (Cuba), amb la ponència "El usuario en el centro: lo digital y la mediación tecnológica, dos conceptos en auge".
- Convidats a compartir experiències digitals al Palace Museum de la Ciutat Prohibida a Beijing (la Xina), amb la ponència "Digital as a Transformation -Driver in Museums".

5.3.2. Museu d'Arqueologia de Catalunya

El vessant internacional del Museu d'Arqueologia de Catalunya s'ha intensificat de manera molt important gràcies a la participació del MAC en xarxes de treball museològic especialitzades (*European Exhibition Network*) i també amb altres col·laboracions com la efectuada amb el Museu d'Arqueologia de Zagreb (Croàcia) per editar un catàleg sobre els pobles ibers en anglès.

5.3.3. Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

Des del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya s'han dut a terme o iniciat projectes amb diverses institucions internacionals:

- Projecte europeu transfronterer POCTEFA-PYRFER amb Ajuntaments i institucions de Catalunya, Andorra i França.
- Refundació i participació com a vocals de la Ruta del Ferro dels Pirineus amb Museus i institucions de Catalunya, Andorra, França i Euskadi.
- Projecte MIRO de cooperació educativa amb la Universitat de Perpinyà.

5.3.4. Museu d'Art Contemporani de Barcelona

El Museu d'Art Contemporani de Barcelona segueix al projecte a llarg termini de L'Internationale, subvencionat per la Comunitat Europea i format per les institucions Moderna Galerija (MG, Ljubljana, Eslovènia), Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (MNCARS, Madrid), Museum van Hedendagse Kunst Antwerpen (M HKA, Anvers, Bèlgica), SALT (Istanbul i Ankara, Turquia), Van Abbemuseum (VAM, Eindhoven, Holanda) i Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA).

5.3.5. Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona

La xarxa *City History Museums and Research Network of Europe (CITYHIST Network)* és un grup de treball promogut pel Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona que està format per museus de ciutat, universitats i centres de recerca en patrimoni d'una vintena de ciutats europees. Es tracta d'una plataforma de col·laboració i un espai de debat que gira al voltant de la història i del patrimoni urbà, així com de la gestió dels museus de ciutat i del lloc institucional i social que ocupen actualment les ciutats.

Entre els workshops o tallers organitzats a Barcelona el 2017, e va organitzar una reunió el 23 d'octubre en el context del *III seminari Reinventar el museu*, que va servir de base per a debats ciutadans i internacionals sobre el futur del MUHBA i dels museus de ciutat a escala mundial. Hi van participar els següents museus: Amsterdam Museum, Helsinki City Museum, Stadtmuseum Berlin, Lëtzebuerg City Museum, Politecnico di Torino i MUHBA.

5.3.6. Servei d'Arqueologia de l'Institut de Cultura de Barcelona

El Servei d'Arqueologia de l'Institut de Cultura de Barcelona va organitzar el 13è Congrés Internacional de Conservació de Mosaics, que cada tres anys organitza l'International Committee for the Conservation of Mosaics, amb el suport de la Getty Foundation.

5.3.7. Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona

El Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona forma part de la xarxa *SWICH-Sharing a World of Inclusion, Creativity and Heritage*, que aplega deu museus etnogràfics europeus al voltant de la discussió i l'intercanvi d'experiències sobre el paper que han de jugar aquestes institucions en la societat europea contemporània. Durant el 2017 el museu ha organitzat el Workshop internacional *Do we still need objects?*.

5.4. Territori i patrimoni

5.4.1. L'actuació de l'Institut de Cultura de Barcelona i dels Museus de Barcelona³¹

Una de les prioritats de la Direcció de Patrimoni, Museus i Arxius de l'ICUB ha consistit en treballar en l'impuls dels programes que vinculen patrimoni i educació. En aquest sentit, el treball en projectes educatius s'ha orientat al desenvolupament de noves propostes de llarga durada per vincular museus i escoles.

Una altra de les línies d'actuació que s'han iniciat ha estat la posada en marxa del Pla de millora del coneixement de les col·leccions de béns mobles municipals, d'aplicació entre el 2018 i el 2025. Amb aquest nou projecte s'ha plantejat la voluntat de conèixer el volum quantificat de les col·leccions que actualment es troben als museus municipals per tal de poder planificar els programes i els projectes futurs dels centres patrimonials que les custodien.

L'ICUB també ha impulsat un procés de digitalització intensiva de 633.750 documents que es conserven a les col·leccions dels museus municipals per posar-los a l'abast de la ciutadania. L'acció s'ha emmarcat en el programa BCN Open Challenge, promogut per Barcelona Activa.

En l'àmbit del patrimoni s'ha iniciat la darrera fase de restauració dels murals del segle XIV que decoren la capella de Sant Miquel del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes.

El Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona ha estat l'encarregat de dipositar, classificar i gestionar els més de 15.000 objectes recollits arran de l'atemptat patit a la Rambla el 17 d'agost de 2017.

L'ajuntament de Barcelona va fer públic un nou enfocament del Museu del Disseny de Barcelona. El consistori volia allunyar-se del vessant patrimonial del centre i abordar nous reptes en els camps del disseny, la moda i l'arquitectura amb les empreses del sector, recuperant així la idea fundacional del centre.

Es va inaugurar un espai de memòria de la antiga fàbrica Macosa al districte de Sant Martí, impulsat per l'Ajuntament i pel col·lectiu de jubilats Macosa-Alstom. La mostra se situa al voltant de la xemeneia de l'antic recinte.

Va obrir al públic el pavelló de Sant Salvador del recinte modernista de l'Hospital de Sant Pau, on estava previst ubicar el centre d'interpretació del conjunt. Es tracta d'un espai divulgatiu on s'explica l'obra del seu arquitecte, Domènech i Montaner, i la història de l'hospital creat al Raval l'any 1401.

³¹ Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona. *Memòria 2017*.

5.4.2. Actuacions a la resta del territori català³²

Es va obrir al públic la Casa dels Mosaics de la ciutat romana d'Empúries al **Museu d'Arqueologia de Catalunya–Empúries** a l'Escala. Es tracta de la casa romana número u, dotada d'un criptopòrtic.

La **Casa Museu Verdaguer** de Folgueroles, de titularitat municipal, ha remodelat la seva exposició permanent amb motiu del cinquantè aniversari de la seva creació.

El **Museu de la Garrotxa**, a Olot, presenta la seva nova exposició permanent, que ha estat objecte d'una renovació i ampliació cronològica fins als anys setanta del segle XX. La nova exposició es compon de sis espais: els orígens del museu; el segle XVIII amb l'Escola de Disseny i els industrials d'indianes; l'escola del paisatge; el modernisme; el noucentisme i el segle XX (anys 1930–1970).

El **Museu d'Història de la Immigració de Catalunya** (MhiC), un equipament municipal de Sant Adrià de Besòs, va ampliar la seva oferta permanent amb la inauguració del tercer espai permanent del museu, el mòdul Espai Refugi, dedicat als refugiats a partir del cas dels sirians que fugen a Europa per causa de la guerra.

Es va inaugurar **l'Alfolí de la Sal** a l'Escala com a museu d'història local per iniciativa de l'Ajuntament. La proposta museogràfica té com a missió explicar la història del municipi a través de les transformacions del paisatge. L'exposició permanent s'anomena *L'Escala i la mar d'Empúries* i combina diferents audiovisuals amb peces originals. També ha col·laborat en el projecte el Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala.

Va obrir les portes el **Centre d'Interpretació del jaciment Paleontològic de Fumanya**, a Fígols. Aquest projecte, impulsat pel Consorci de la Ruta Minera (compost per cinc municipis del Berguedà i liderat pel **Museu de les Mines de Cercs**), pretén posar en valor les tres mil cinc-cents petjades de dinosaure (titanosaure) que l'antiga explotació Carbones de Berga va deixar al descobert, declarades BCIN el 2014. El projecte ha comptat amb la implicació dels cinc municipis del Consorci (Fígols, Saldes, Cercs, Vallcebre i Guardiola de Berguedà), amb el suport de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà, la Generalitat i la Diputació de Barcelona i amb la direcció científica de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP). La gestió recau sobre el Museu de les Mines de Cercs. Des del 2016, Fumanya s'incorpora al projecte Dinosauris dels Pirineus, impulsat pel Departament de Cultura i liderat per l'ICP mitjançant un conveni entre el mateix ICP, el Museu de Cercs i el Consorci de la Ruta Minera pel qual el jaciment es coordina museogràficament amb altres dos centres: el Museu d'Isona i de la Conca Dellà i l'espai Dinosfera de Coll de Nargó, inaugurat el 2015. Així, l'ICP, amb el suport del Departament de Cultura, es fa càrrec dels continguts dels tres centres del Pirineu lleidatà, que tindran una gestió conjunta.

³² Recull d'informacions a partir de Menéndez i Pablo, F. Xavier (2019). *Intervencions museogràfiques a Catalunya (2015–2018)*. Revista *Mnemosine. Revista Catalana de Museologia*, núm. 9, 2019.

5.5. La projecció social del museu al propi municipi i al territori

Aquest capítol presenta algunes de les actuacions més rellevants dels museus catalans el 2017 en termes d'impacte social al propi municipi o al seu territori més immediat.

L'**Institut de Cultura de Barcelona** ha impulsat diferents accions formatives en matèria de millora de l'accessibilitat als continguts dels museus. En relació amb això, s'ha publicat la guia *Exposicions accessibles*³³, que han treballat conjuntament l'Institut de Cultura de Barcelona i l'Institut de Persones amb Discapacitat.

També s'ha posat en marxa del programa iN MUSEU, una iniciativa de la Direcció d'Història, Memòria i Patrimoni de l'ICUB que el novembre de 2017 va celebrar la primera jornada, en què es va convidar els ciutadans a visitar els espais dels museus que habitualment estan restringits als professionals que hi treballen. L'activitat es va articular en visites guiades a càrrec de guies especialitzats i de conservadors, restauradors, documentalistes i altres professionals dels museus. La proposta va tenir un gran èxit de públic i va permetre a més de 4.000 persones participar en aquesta primera edició.

En relació amb el Congrés Internacional de Conservació de Mosaics de l'International Committee for the Conservation of Mosaics, s'ha impulsat un projecte participatiu a la ciutat basat en la creació de la pàgina web *El mosaic del meu barri*.

Programa d'accessibilitat de la **Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona**. L'objectiu d'aquest programa és desenvolupar polítiques de patrimoni cultural comunitari per apropar el museu a nous segments de població. S'entén el museu com un entorn propici per a la inclusió cultural, un espai de relació que ha de ser sensible a les diferències i compensar les desigualtats culturals. En la línia d'accessibilitat universal s'inclou el projecte *Fem accessibles els museus*, adreçat als col·lectius amb dificultats sensorials, especialment sensible als visitants de baixa visió, ceguesa; mobilitat reduïda i sordesa. S'han dut a terme diverses accions d'adaptació de diverses exposicions permanents.

L'any 2017 el programa de Cultura i Proximitat ha estat centrat en accions d'adaptació a les exposicions permanents dels museus de Capellades, Sabadell i Santa Coloma de Gramenet. S'han complimentat les millores del museu de Terrassa i Montcada i Reixac amb la producció de maquetes tàctils dels conjunts monumentals i jaciments. S'han fet millores en l'experiència sensorial olfactiva a base d'essència i perfums al museu Abelló i a l'exposició itinerant *Xilografies*, la fusta feta imatge. S'han fet millores museogràfiques al museu de Caldes de Montbui, Museu de Mataró, Museu de Montcada i Reixac, Sant Joan Despí i Museu de Terrassa.

Als audiovisuals de les permanents s'ha millorat l'adaptació dels vídeos amb intèrpret en llengua de signes de: L'espai la Rajoleta de Esplugues de Llobregat,

³³https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2016/10/Exposicions-accessibles_web-acc.pdf

Santa Coloma de Gramenet, Mataró i Mollet del Vallès. Creació de vídeos pels continguts de les exposicions permanents amb intèrpret en llengua de signes, subtítulat i locució dels museus de Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Sant Joan Despí. També s'ha fet assessorament de les millores accessibles al Museu de l'Hospitalet de Llobregat, Casa d'Espanya.

En la mateixa línia de responsabilitat social i sensible a les desigualtats comunicatives, les exposicions itinerants presenten elements d'accessibilitat cultural integrats des de l'inici de la seva producció. El 2017 s'ha inclòs la llengua de signes al vídeo de la exposició *Gols de Tinta* i, l'exposició *Xilografies, la fusta feta imatge* disposa de guions per al visitant en Braille, macro caràcter i làmines en relleu, així com la incorporació de l'experiència olfactiva i vídeos en llengua de signes de tots els continguts de l'exposició.

El **Museu Nacional d'Art de Catalunya** ha col·laborat amb l'Hospital de la Vall d'Hebron i un col·lectiu d'artistes al projecte *Omplim de colors l'hospital infantil*, per fer més amable l'entorn dels infants hospitalitzats i les seves famílies. N'ha resultat un mural de 9 metres inspirat en l'obra de Ramon Casas i Pere Romeu en un tàndem i que ha quedat a l'hospital.

El **Museu d'Art Contemporani de Barcelona** en el seu compromís amb l'accessibilitat universal efectua una revisió contínua per a la millora de les seves instal·lacions, així com dels seus principis conceptuals. Pel que fa als programes, genera un conjunt d'activitats que afavoreixin l'aproximació als continguts del museu i incorpora recursos adaptats a les diverses necessitats dels públics.

- Diagnòstic de les condicions d'accessibilitat físiques i comunicatives de l'Edifici Meier.
- Es van posar a disposició del públic vint cadires portàtils, cinc bucles magnètics individuals i dues lupes de 2.8x augments per a persones amb baixa visió.
- Visites per a persones amb discapacitat auditiva usuàries de llengua de signes.
- Visites per a persones amb discapacitat visual.

Mesures d'accessibilitat a la col·lecció MACBA sota la superfície:

- Millores de comunicació de l'accessibilitat a l'edifici.
- Formació en accessibilitat al personal d'atenció al públic de recepció.
- Formació en accessibilitat a tota la plantilla.

El **Museu de Ciències Naturals de Barcelona** ha afegit durant el 2017 als diferents recursos que disposa per facilitar l'accessibilitat (com ara l'anell magnètic per a persones amb discapacitat auditiva i l'encaminador podotàctil d'accés a les taquilles, el plànol tàctil, el full de visita en Braille i amb caràcters grans, audioguies i la senyalització dels serveis bàsics en Braille per a les persones amb discapacitat visual) l'adaptació de la retolació dels serveis del Museu per facilitar la comprensió de la informació a les persones autistes. Això ha estat possible gràcies a la col·laboració establerta aquest any amb l'Associació Aprenem de famílies amb persones afectades per l'espectre autista. També s'ha obert el Niu de Ciència específicament per a famílies amb infants amb autisme.

El projecte 'museu portàtil' (maletes educatives) reproduïx de manera fidel el contingut del Museu de Ciències Naturals, amb peces reals pertanyents a les col·leccions de zoologia, geologia i botànica i l'acompanyament de guies didàctiques adreçades als equips docents dels centres educatius perquè puguin dur a terme les activitats amb els alumnes de manera autònoma. Durant el 2017 s'han creat dues noves maletes, el Niu volant i el Nat viatger, que permetran arribar a les escoles bressol i als infants hospitalitzats, respectivament. Les propostes didàctiques d'aquestes maletes estan adaptades específicament a cada col·lectiu.

El Museu va col·laborar amb el grup de noies Ma'isah, del barri del Besòs–Maresme, per visibilitzar el projecte que estaven desenvolupant per ser el primer i únic equip de criquet femení de l'Estat espanyol. Al Museu es va presentar una exposició fotogràfica de les protagonistes que va suposar un impuls al projecte i reafirmar el seu apoderament.

D'altra banda, s'ha creat Edunat, una web dedicada a la comunitat educativa que ofereix activitats, projectes i informació d'interès per als docents.

El **Museu Frederic Marès**, per tercer any consecutiu, ha programat Estimul'Art, en col·laboració de la Fundació ACE, que consisteix en visites guiades per estimular les capacitats cognitives i emocionals de les persones afectades per la malaltia de l'Alzheimer a través de l'art.

En matèria de disseny gràfic aplicat a les exposicions, s'han mantingut els criteris bàsics de disseny universal en l'exposició temporal i els itineraris programats, respectant els cossos de lletres mínims en les cartel·les i els textos de sales, així com l'aplicació del màxim contrast entre lletra i fons, afavorint en els dos casos, la màxima llegibilitat.

S'ha presentat la primera publicació digital interactiva del Museu, es tracta del primer catàleg raonat de fons del Museu, el *Catàleg del moble. Edat mitjana, segles XIV–XV. Fons del Museu Frederic Marès /6.1*, que a banda de fomentar la sostenibilitat, permet l'actualització dels continguts i mitjançant l'ampliació del text i les imatges millora també, la seva llegibilitat.

Pel que fa a les activitats impulsades a l'hora de facilitar l'accessibilitat pel **Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona**, cal destacar la seva participació dins de la iniciativa Apropa Cultura, oferint les visites comentades *Cooperació en temps de guerra* i *El retaule de la teva vida: activitat per a persones amb Alzheimer*, així com la ruta *Dins i fora de la ciutat romana*.

Menció a part mereix la iniciativa *This is Barcelona / Benvinguts a la ciutat*, un programa en diferents idiomes de coneixement de la ciutat adreçat a persones refugiades, nouvinguts i a disposició de les institucions d'acollida. S'articula en una sessió d'acollida al museu, on es fa una introducció breu sobre la ciutat, seguida d'un itinerari per sis places de la ciutat que n'expliquen alguns dels seus aspectes principals (la plaça política, la religiosa, l'econòmica, la representativa i

monumental, la ròtula comunicativa) i contribueix també a aproximar-se al creixement i història de Barcelona. Aquest any hi han participat 261 persones.

Cal destacar així mateix una nova edició del programa d'activitats Estimul'Art, realitzat en col·laboració amb el Museu Frederic Marès i la Fundació ACE-Institut Català de Neurociències Aplicades, i adreçat de manera especial i particularitzada a persones que tenen malalties neurodegeneratives, com les que pateixen Alzheimer. L'objectiu d'aquest projecte és la realització d'activitats que facilitin el record i afavoreixin els processos de reminiscència dels participants a través de l'art i de la història de la ciutat, del patrimoni material i immaterial. En aquest context, també s'ha d'esmentar l'organització del seminari *Estimul'Art: Memòria, emocions i vivències. II Seminari de museus i Alzheimer*.

El **Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona** ha avançat en l'accessibilitat de les activitats, sobretot educatives, i amb l'inici de la implementació per a les exposicions de beacons, material i recursos accessibles. Des de finals d'any el museu forma part del programa Apropa Cultura amb *Descobrim Àsia i les titelles de wayangkulit*, *Un cop d'ull al món*, al MCM i *Sentir l'objecte* al MEB. Les adaptacions han consistit en formació als educadors, simplificació dels recorreguts i habilitació de zones de descans i d'interacció amb les peces a partir de reproduccions.

Juntament amb el **Museu Picasso** han organitzat el *Big Draw*, o taller de dibuix familiar.

El **Museu Monestir de Santa Maria de Pedralbes** ha treballat durant el 2017 conjuntament amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat i l'àrea de Servei a les Persones del districte de Les Corts en la realització d'una maqueta tàctil de la tomba bifront de la reina Elisenda.

Des del punt de vista de l'accessibilitat cognitiva el monestir va oferir durant el 2017 dues visites guiades adaptades per a persones amb discapacitat visual, discapacitat intel·lectual i col·lectius de salut mental: *El monestir de Pedralbes. Història i art* i *Plantes remeis i apotecaris*. En total 138 persones van realitzar aquestes activitats. Per altra banda, durant el segon semestre del 2017, d'acord amb el conveni signat entre l'ICUB i Apropa Cultura, es va començar a treballar en l'adaptació d'activitats del monestir per a col·lectius Apropa. Es va formar els educadors del monestir per atendre a col·lectius diversos i es va treballar en l'adaptació de la visita general al monestir.

En col·laboració amb la Direcció de Serveis a les Persones i al Territori del districte de Les Corts es va treballar amb una entitat d'inserció laboral, el Taller Ocupacional Ariadna que treballa amb persones amb discapacitat intel·lectual, i una floristeria Joan Güell de l'eix comercial de Les Corts pel guarniment de la font de l'Àngel per l'ou com balla.

El Museu va signar un conveni amb el **Monestir de Sant Cugat** per impulsar iniciatives conjuntes. En relació a l'accessibilitat destaca la posada en marxa del projecte Guia'm al monestir de Pedralbes. Es tracta d'un projecte iniciat el 2015 al monestir de Sant Cugat per dur a terme visites guiades conduïdes per persones

amb el síndrome d'Asperger. L'objectiu del Guia'm és proporcionar a persones que tenen la síndrome d'Asperger una sortida laboral, afavorir el seu desenvolupament psicològic en l'aspecte de la relació amb d'altres persones i oferir al públic general una oferta cultural que treballi la inclusió dins de la societat.

6. Els museus nacionals i de gestió directa

Aquest capítol presenta les accions més destacades dels museus nacionals i de gestió directa:

- Museu Nacional d'Art de Catalunya
- Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC)
- Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC)
- Museu d'Història de Catalunya (MHC)
- Museu d'Art de Girona (Md'AG)
- Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)
- Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT).

Tanmateix, en diversos apartats no es disposa de dades de tots els equipaments.

6.1. Visitants i usos

L'any 2017 aquests museus han rebut un total 1.441.196 visitants (-1,2%) que han realitzat 2.743.923 usos (+2,1%). Han acollit 1.979.248 persones al voltant del patrimoni (+2,0%) i han tingut un total de 2.154.533 sessions a les pàgines web (+0,3%³⁴).

Taula 144. Museus nacionals i de gestió directa Visitants i usos. 2017				
	Visitants	Persones al voltant del patrimoni	Usos	Visitants virtuals
Museu d'Arqueologia de Catalunya	269.942	354.959	473.362	288.123
Museu d'Art Contemporani de Barcelona	259.679	259.679	639.390	876.628
Museu d'Art de Girona	26.602	104.606	79.187	19.982
Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya	149.140	156.676	432.437	
Museu d'Història de Catalunya	148.093	156.616	254.652	196.761
Museu Nacional Arqueològic de Tarragona	80.441	80.441	131.027	38.638
Museu Nacional d'Art de Catalunya	507.299	866.271	733.868	734.401
Total	1.441.196	1.979.248	2.743.923	2.154.533

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya.

³⁴ Aquest càlcul s'ha fet tenint en compte només els 6 equipaments que van presentar aquestes dades tant el 2016 com el 2017).

Taula 145. Museus nacionals i de gestió directa
Visitants. 2015-2017

	2015	2016	2017	Variació 2017/2016
Museu d'Arqueologia de Catalunya	243.456	264.262	269.942	2,1%
Museu d'Art Contemporani de Barcelona	325.746	328.511	259.679	-21,0%
Museu d'Art de Girona	17.295	24.248	26.602	9,7%
Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya	105.616	120.767	149.140	23,5%
Museu d'Història de Catalunya	150.296	143.774	148.093	3,0%
Museu Nacional Arqueològic de Tarragona	79.952	79.290	80.441	1,5%
Museu Nacional d'Art de Catalunya	501.562	497.969	507.299	1,9%
Total	1.423.923	1.458.821	1.441.196	-1,2%

Font: Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2015-2017, Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya.

6.2. Els recursos humans

L'any 2017 els museus nacional i de gestió directa tenen una plantilla de 276 treballadors, un 35,9% dels quals formen part del personal del Museu Nacional d'Art de Catalunya i un 26,1% del Museu d'Arqueologia de Catalunya.

Taula 146. Museus nacionals i de gestió directa Nombre de treballadors. 2017		
	Nombre de treballadors	%
Museu d'Arqueologia de Catalunya	72	26,1%
Museu d'Art Contemporani de Barcelona	21	7,6%
Museu d'Art de Girona	11	4,0%
Museu d'Història de Catalunya	29	10,5%
Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya	20	7,2%
Museu Nacional Arqueològic de Tarragona	24	8,7%
Museu Nacional d'Art de Catalunya	99	35,9%
Total	276	100,0%

Font: Registre de Museus 2017.

6.3. Els recursos econòmics

Respecte les fonts de finançament dels museus nacionals i de gestió directa dels que es disposa de dades, s'observa que el 77,3% dels seus ingressos provenen de les aportacions dels titulars i subvencions, el 19,7% d'ingressos propis (vendes, lloguers, etc.) i el 2,7% de patrocinis.

Taula 147. Museus nacionals i de gestió directa Fonts de finançament dels museus. 2017 ³⁵					
	Aportacions dels titulars i subvencions	Ingressos propis	Patrocinis	Altres	Total ingressos
Museu d'Arqueologia de Catalunya	3.959.330,76 €	553.526,32 €	0,00 €	10.533,75 €	4.523.390,83 €
Museu d'Art Contemporani de Barcelona	9.154.778,25 €	1.999.782,22 €	295.136,66 €	100.099,20 €	11.549.796,33 €
Museu d'Història de Catalunya	1.923.239,21 €	311.131,57 €	0,00 €	0,00 €	2.234.370,78 €
Museu Nacional d'Art de Catalunya	11.168.846,00 €	3.553.511,00 €	588.786,00 €	0,00 €	15.311.143,00 €
Total	26.218.194,22 €	6.700.773,40 €	908.922,66 €	110.632,95 €	33.618.700,94 €

Font: Registre de Museus 2017.

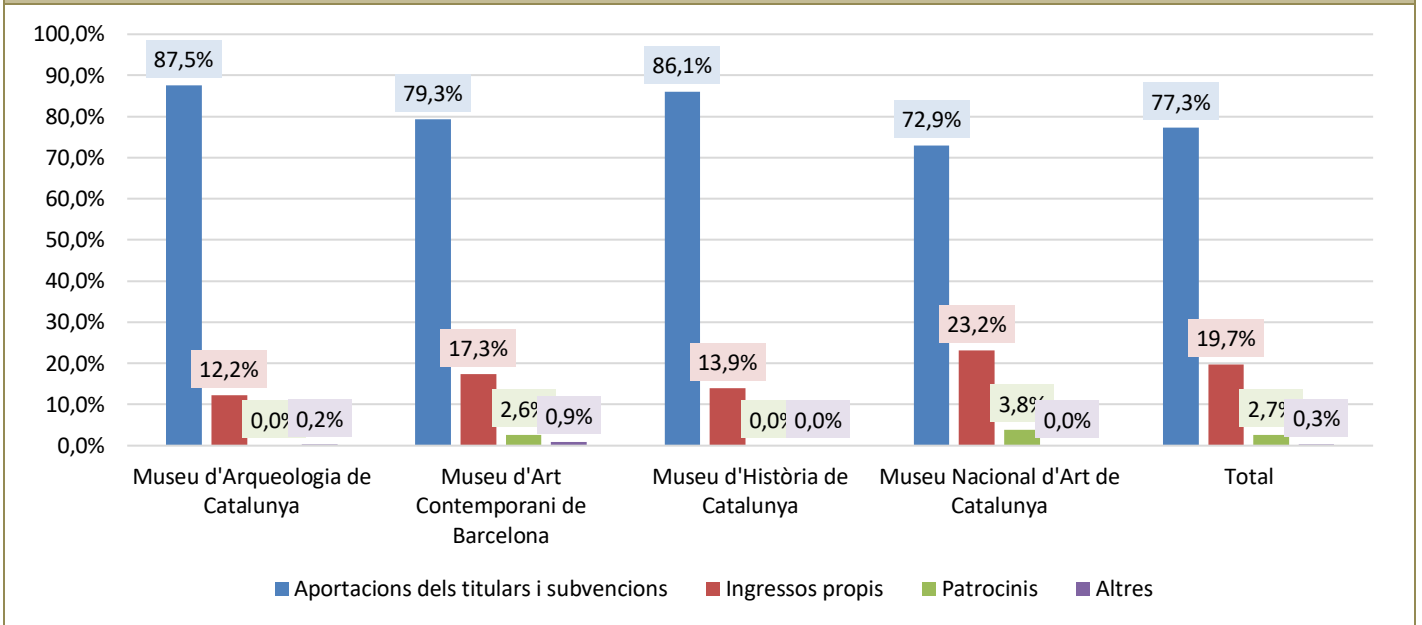
Taula 148. Museus nacionals i de gestió directa Fonts de finançament dels museus. Percentatge. 2017					
	Aportacions dels titulars i subvencions	Ingressos propis	Patrocinis	Altres	Total ingressos
Museu d'Arqueologia de Catalunya	87,5%	12,2%	0,0%	0,2%	100,0%
Museu d'Art Contemporani de Barcelona	79,3%	17,3%	2,6%	0,9%	100,0%
Museu d'Història de Catalunya	86,1%	13,9%	0,0%	0,0%	100,0%
Museu Nacional d'Art de Catalunya	72,9%	23,2%	3,8%	0,0%	100,0%
Total	77,3%	19,7%	2,7%	0,3%	100,0%

Font: Registre de Museus 2017.

³⁵ No es presenten les dades del mNACTEC i del MNAT doncs no han reportat les aportacions dels titulars i subvencions.

Gràfic 132. Fonts de finançament dels museus. Percentatges. 2017

Font: Registre de Museus 2017.

6.4. Els projectes dels museus nacionals³⁶

6.4.1. El Museu Nacional d'Art de Catalunya

El 2017 s'ha treballat intensament en la nova presentació de Renaixement i Barroc, que s'ha obert al públic el gener de 2018.

S'han integrat a les sales d'art medieval les 20 obres de la Col·lecció Gallardo Ballart, una de les donacions més importants en la història del Museu Nacional, i s'han incorporat a les sales d'Art Modern tres obres del llegat de Manuel Maria Bosch: *Composició de Joan Ponç*, *El Pianista* i *Soldat de Ramon Calsina*, donacions de 2016.

La recuperació d'artistes catalans mitjançant exposicions monogràfiques ha tingut continuïtat el 2017. S'han presentat mostres dedicades a Ismael Smith, Torné Esquius i Ramon Pichot. La reformulació de les exposicions temporals, amb voluntat de trencar motlles i esdevenir un museu que provoca el pensament crític del visitant i que genera reflexió, ha estat una altra de les línies de treball del museu. *Insurreccions*, comissariada pel filòsof Georges Didi-Huberman i *La capsa entròpica*, de l'artista Francesc Torres, han materialitzat aquesta nova manera de presentar l'art i el patrimoni.

Gràcies a les aportacions privades, la col·lecció ha crescut amb noves obres, com ha estat el cas de l'excepcional la taula de Lluís Dalmau *Decapitació de sant Baldiri*, finançada per la Fundació Palarq i 200 fotografies d'Oriol Maspons gràcies a la Fundació Nando i Elsa Peretti. Gràcies a la Fundació Amics del Museu Nacional, s'ha adquirit una obra de Casagemas i un oli de Josep Guinovart.

Pel que fa a la documentació i restauració, s'han intervingut obres per a totes les exposicions que s'han celebrat aquest any i s'han restaurat gran part de les peces exposades a la mostra Ismael Smith, la bellesa i els monstres, moltes de les quals es conservaven a les reserves del museu i no havien estat mai restaurades. La remodelació de la col·lecció de Renaixement i barroc ha comportat la intervenció de nombroses obres: s'ha revisat l'estat de conservació d'un centenar de peces, s'han canviat emmarcaments, s'han fet exàmens i anàlisis d'obres rellevants i s'ha actuat en profunditat en més d'una vintena de peces. Destaca la restauració de la pintura de grans dimensions de Paolo de Matteis, *El rei Venceslau IV sentència sant Joan Nepomucè*, dipòsit de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi que formarà part de la nova presentació.

6.4.2. El Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

Entre els projectes més destacats del 2017, cal posar de relleu l'exposició *Leonardo da Vinci: El geni i els invents*, que ha aprofitat els enginys del geni renaixentista als visitants, amb una important afluència de públic, tant a l'exposició com a les activitats paral·leles que s'han organitzat.

³⁶ No es presenten els projectes del MHC, Md'AG ni MNAT, doncs no publiquen memòries.

Un altre projecte important de l'any ha estat la posada en marxa del projecte participatiu Museu al carrer, una proposta web innovadora per inventariar, georeferenciar, documentar i posar en valor el patrimoni de la societat industrial que es conserva als pobles i ciutats de Catalunya. Així mateix, s'ha iniciat el projecte de Responsabilitat Social Corporativa del Museu.

També s'ha inaugurat l'exposició de producció pròpia *Catalunya, un país d'enginy i innovació*, dedicada a 30 aportacions científiques i tècniques universals. També s'han inaugurat tres exposicions itinerants: *Pere Català i Pic [la modernitat i la tècnica]*, *Indústria. Territori. Identitat*. *La Ruta del patrimoni industrial del Ruhr visita Catalunya* i *Passat industrial, espais de l'oblit*.

En l'àmbit de la conservació i la restauració, s'han adquirit 16 objectes per a les col·leccions del museu i s'han dut a terme 470 restauracions de peces. També s'ha potenciat la conservació del patrimoni conservat al museu a través de diverses actuacions de millora de les sales de reserva.

Durant l'any 2017 s'ha continuat treballant en l'elaboració de l'Inventari del Patrimoni Industrial de Catalunya (IPIC) i, concretament, s'ha realitzat la primera fase de la catalogació del patrimoni industrial de l'Empordà (Alt i Baix Empordà) així com, també, la primera fase de l'inventari de la ciutat de Sabadell.

S'ha digitalitzat la col·lecció Duran de cartes de visita i de cabinet, que inclou obres dels principals estudis fotogràfics de Barcelona durant els últims anys del segle XIX i principis del XX. El conjunt està integrat per 419 cartes, la majoria albúmines.

S'han tramitat prop de 50 encàrrecs en relació a l'arxiu fotogràfic del mNACTEC, entre els quals destaquen la tramitació i la venda de drets d'imatges dels fons històrics del mNACTEC i la realització de reportatges fotogràfics per a diferents projectes: inauguracions, conferències, jornades i visites d'avaluació de patrimoni industrial immoble.

En relació a les sales de reserva s'han dut a terme actuacions per potenciar la conservació del patrimoni a través del manteniment intensiu i la millora contínua de les instal·lacions.

S'han revisat les condicions de conservació preventiva dels objectes exhibits en diverses exposicions. S'han dut a terme processos de restauració sobre 470 objectes, tots ells integrants de les col·leccions del Museu

El mNACTEC ha publicat els números 3 i 4 de la revista *Eix*, dedicada a la cultura industrial, científica i tècnica. També s'han publicat les guies del Museu de Gerri de la Sal i del Museu del Cement Asland de Castellar de n'Hug.

El Centre de Documentació Jordi Nadal ha incorporat al catàleg de la seva biblioteca especialitzada un total de 806 registres, i se n'han corregit 2.520. La Biblioteca del Centre de Documentació s'ha donat d'alta de manera definitiva al Catàleg Col·lectiu d'Universitats de Catalunya (CCUC).

6.4.3. El Museu d'Art Contemporani de Barcelona

Una de les grans apostes del 2017 ha estat situar la Col·lecció MACBA al cor de la institució. Gairebé 6.000 obres que permeten múltiples lectures i que es posaran al servei de tots els qui estiguin interessats a trobar un relat continu de l'art contemporani. Durant el 2017 es van incorporar 244 obres.

El 2017, el MACBA va organitzar i produir un total de set noves exposicions temporals de diferents dimensions, dues importants presentacions de la Col·lecció, així com coproduccions i itineràncies, en col·laboració amb diversos agents culturals de dins i fora del país.

- Akram Zaatari. *Contra la fotografia. Història anotada de l'Arab Image Foundation*
- *Mostreig #1. Els documents a escena*
- Forensic Architecture. *Cap a una estètica investigativa*
- *Poesia Brossa*
- *Mostreig #2. This is mail art*
- *The Maids. II Premi Fundació Han Nefkens-MACBA*
- Rosemarie Castoro. *Enfocar a l'infinit*
- Col·lecció MACBA. *Martha Rosler: God Bless America!*
- Col·lecció MACBA. *Sota la superfície*

Els Programes Públics del MACBA estan organitzats al voltant de les activitats públiques i educatives. Cadascun d'aquests programes ha tingut un desenvolupament propi i un ampli catàleg d'actuacions durant el 2017:

- Activitats associades als col·leccions, exposicions i visites: 16
- Activitats, pensament i debat: 15
- Cinema: 2
- Arts en viu: 6
- En família: 70
- Altres col·laboracions: 26

Durant l'any 2017 es va continuar consolidant el seu programa educatiu gràcies a la fidelització d'un nombre creixent de professorat que va al museu, tant a formar-se en els cursos especialment adreçats a la comunitat docent, com amb el seu alumnat que participa en els diferents programes educatius que s'ofereixen al llarg del curs escolar: 15.597 alumnes i acompanyants

El MACBA va mantenir durant l'any 2017 l'activitat editorial d'acord amb els objectius establerts i les línies de treball, que es va materialitzar fonamentalment en catàlegs d'exposició, llibres d'assaig i publicacions digitals. Aquestes edicions no només documenten exposicions, sinó que, amb les seves aportacions teòriques, contribueixen a l'estudi de l'art contemporani. Es van fer 5 publicacions impreses i 5 publicacions digitals.

El Centre d'Estudis i Documentació prolonga i enriqueix les funcions del MACBA, vinculant l'activitat expositiva del Museu a l'estudi i la producció de coneixement en l'àmbit de les pràctiques artístiques contemporànies. Aquest objectiu el porta a terme a través de les seccions de l'Arxiu i la Biblioteca. El Centre d'Estudis i Documentació va incorporar 1.889 registres i es van consultar 13.847 documents. Es va incorporar a l'Arxiu un nou dipòsit de materials documentals de la Galeria Ciento, que enriqueixen el fons sobre la galeria que conserva el Centre d'Estudis i Documentació.

6.4.4. El Museu d'Arqueologia de Catalunya

La dimensió nacional del MAC ve donada pel fet d'estar format per diferents xarxes col·laboratives, esteses a tot el territori català, com *Arqueoxarxa*, la *Ruta dels Ibers* i la *Ruta d'Art Rupestre*, en total 68 museus, Centres d'Interpretació i jaciments relacionats, la majoria de titularitat municipal.

Quant a comunicació, el 2017 es va renovar tot el Web del MAC, ampliant- la ostensiblement. S'ha fet un site per cada seu, inclosos el Centre d'Arqueologia Subaquàtica (CASC) i Iberia Graeca, també per arqueoxarxa, ruta dels ibers i ruta d'art rupestre. Un total de 10 sites. Enguany es dotarà a cada seu amb xarxes socials pròpies però amb format identificatiu de MAC

A nivell de museografia Empúries ha inaugurat el muntatge del criptopòrtic. Un producte multimèdia de gran qualitat, que esperem que tingui molt bona acollida. I Ullastret ha fet una sala immersiva per visionar el 3D, la dipolis d'Ullastret.

Quant a obres Ullastret ha iniciat els treballs previs d'excavació del fossat, que juntament amb la restauració de la muralla, canviaran la imatge d'Ullastre, molt més potent una vegada acabats aquests treballs. Aquestes tasques es culminaran el 2018.

La recerca s'ha potenciat amb la creació de dos grups consolidats nous de recerca, amb la presència del MAC. Un amb l'Autònoma i la UdG i un altre amb la UdG. La incorporació del CASC a l'equip del derelict del Bou Ferrer de la Vil·la joiosa d'Alacant, dóna una bona mesura de les possibilitats d'aquest equipament.

A nivell educatiu, s'han fet nous tallers tecnològics, com el de paleopaisatge, a través de l'estudi de pòl·lens fòssil, que determinen els escolars, el de detecció de jaciment arqueològic a través de noves tecnologies, no lesives amb el jaciment, o el de determinació de patologies humanes en les restes òssies fòssils.

Pel que respecta a la coordinació de la documentació de les col·leccions s'ha abordat el desplegament del Pla de Col·leccions i del programari MuseumPlus. L'àrea de documentació del MAC Barcelona ha coordinat la implantació a les diferents seus del programari MuseumPlus, marcant els criteris d'homogeneïtzació i resolució de diferents problemàtiques.

- Finalització preparació per migració CASC a M+ (migració a fer a inicis de 2018)
- Implementació del thesaurus seca i sèrie dins categoria numismàtica. Treball conjunt amb el Gabinet Numismàtic del MNAC.
- Gestió de moviments externs de peces per exposició, estudi, restauració o analítiques
- Incorporació de l'acrònim de seu davant del núm. de registre i altres modificacions en diferents thesaurus i camps d'informació (ubicació, nom d'objecte, seca, dimensions, forma, material, bibliografia, autors., etc. que permeten fer cada cop més operatiu el programa.
- Tasques principals: Thesaurus ubicació seus, thesaurus nom d'objecte, acrònims seus, paraules clau, etc.

Amb el projecte de documentació dels principals objectes del MAC i museus de l'Arqueoxarxa en 3D s'han modelitzat en 3D 10 objectes procedents del MAC-Barcelona.

A nivell d'exposicions han destacat:

- L'obertura al públic, a la seu de Barcelona, de diverses mostres. Són majoritàriament de creació pròpia i gran format (450 m²) però també, en ocasions, produïdes per altres entitats.
- Exposició *El vi grec. De l'antiguitat als cellers catalans*
- Exposició *Navegants d'aiguamolls. 2000 anys de secrets enfonsats*
- Exposició *La revolució neolítica. La Draga, el poblat dels prodigis*
- Exposició *La fortalesa dels Vilars d'Arbeca. Terra, aigua i poder en el món iber*
- Exposició *Empúries, la gran empresa arqueològica de J. Puig i Cadafalch*

7. L'actuació de les administracions públiques

7.1. L'actuació del Govern

7.1.1. Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya

S'ha redactat i publicat el *Pla de Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya*³⁷, liderat per la Direcció General del Patrimoni Cultural en concertació amb les administracions públiques locals, les institucions titulars i els sectors professionals implicats.

El Pla de Museus de Catalunya vol depassar la política centrada en els museus nacionals i els equipaments propis i mirar, alhora, el conjunt de museus del país. Considera els museus com un dels principals instruments del coneixement, la recerca, la conservació, la valoració i la difusió del patrimoni cultural del país. El Pla també posa èmfasi en els valors socials del museu que el legitimen, considerant que el museu ha de ser visible i participar en la construcció crítica de la identitat, ser inclusiu i afavorir la cohesió social, la prosperitat de les persones i el seu desenvolupament cultural. Alhora, el museu també ha d'estar orientat a la recerca, per esdevenir un instrument útil als reptes de memòria.

La Generalitat de Catalunya confirma la seva determinació d'actuar globalment per a tots i cadascun dels museus catalans, cosa que requereix la dotació d'una eina de planificació estratègica de caràcter global i amb perspectiva de permanència, i que es concreta en el document, *Museus 2030. Pla de museus de Catalunya*.

Museus 2030. Pla de museus de Catalunya s'estructura en tres grans apartats o àmbits. El primer és una síntesi de la diagnosi dels museus de Catalunya. Aquesta síntesi permet posar en evidència els principals reptes que els museus catalans han d'afrontar per encarar el futur.

La segona part es dedica al conjunt de propostes estratègiques basades en una nova visió dels museus que, amb una perspectiva ambiciosa, s'ha d'assolir el 2030. Destaca d'entre aquestes propostes, la creació d'un instrument bàsic per actuar sobre el conjunt dels equipaments museístics catalans per part de la Generalitat de Catalunya, i que es defineix com el Sistema de Museus de Catalunya. Mitjançant eines de planificació estratègica com el Mapa de Museus de Catalunya, el sistema ha d'ajudar a reordenar els museus del país i a revisar les categories museístiques actuals, establertes per la Llei de museus de 1990, per exemple incorporant el programa dels museus de suport territorial, com a elements clau en l'estructuració i l'equilibri dels equipaments patrimonials del país. A més, el sistema reforça les estructures del Departament de Cultura al servei dels museus i desplega instruments de suport transversal, com són les xarxes temàtiques i territorials.

³⁷ <https://cultura.gencat.cat/ca/departament/plans-i-programes/ambit-sectorial/museus-2030-pla-de-museus-de-catalunya/>

La darrera part, la tercera, té per objecte concretar les propostes operatives per als propers quatre anys, presentant un Pla d'actuacions 2018–2021, que enumera totes les actuacions que es volen dur a terme, i conté una memòria i una projecció econòmica, que ha de permetre garantir el seu acompliment. Així mateix, s'ha definit el sistema d'avaluació del Pla d'actuacions 2018–2021 amb el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, cosa que significa que, per primera vegada, el CoNCA avaluarà una política sectorial.

Aquest document és resultat d'un procés de treball caracteritzat, sobretot, pel diàleg i la participació amb el sector museístic del país. Els museus de Catalunya han tingut protagonisme en l'elaboració d'aquest Pla. Més de dos-cents professionals hi han aportat la seva expertesa i el seu parer en els diferents moments de l'elaboració. La síntesi de la diagnosi, la visió, els objectius i les actuacions que es presenten són fruit de la reflexió feta i compartida entre tots.

7.1.2. Altres actuacions del Govern

Algunes de les accions més destacades del Servei de Museus del Departament de Cultural de la Generalitat de Catalunya durant el 2017 han sigut les següents:

- Desplegament de les xarxes territorials de museus:
 - Treballs tècnics per a l'establiment de la Xarxa de museus de la Catalunya Central i de la Regió Metropolitana, en concertació amb la Diputació de Barcelona
 - Constitució de la Xarxa de museus de les comarques de Tarragona i de les Terres de l'Ebre.
- Suport a les Xarxes de Museus, les territorials i les temàtiques, en les seves dues funcions, de cooperació i de foment.
- Creació d'instruments de suport als museus, com:
 - la posada en marxa del Fons nacional per a l'Adquisició de Béns Culturals Mobles
 - l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya
 - el suport a ApropaCultura
 - les Reserves nacionals d'Arqueologia (condicionament i posada en funcionament dels dipòsits d'arqueologia a Cervera).
 - prova pilot dels museus de suport territorial
- Subvencions:
 - Ajuts al funcionament ordinari dels museus a través de la lliure concurrència o del suport directe.
 - Ajuts a la documentació de les col·leccions dels museus, així com en la digitalització de les fitxes d'inventari, disposició en línia, etc.

- Pla d'inversions extraordinàries destinades a la renovació i la millora d'exposicions permanents, o a noves propostes museogràfiques. Entre d'altres:
 - Implementació del projecte de condicionament arquitectònic i reforma museogràfica del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT).
 - Implementació del projecte de condicionament arquitectònic i reforma museogràfica del Museu d'Art de Girona (Casa Pastors).
 - Museu de Manresa
 - VINSEUM
 - Museu Diocesà d'Urgell
 - Casa Natal Salvador Dalí de Figueres
 - Museu Comarcal de la Garrotxa
 - Museu de Valls
 - Vil·la Casals-Museu Pau Casals (Sant Salvador, El Vendrell)
- Actuacions destinades a la Protecció de Béns Mobles, a través de l'aplicació de la Llei de Patrimoni i de l'actuació de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació; així com la declaració com a BCIN o com a Catàleg.
- Adquisició de béns mobles per a la Col·lecció Nacional d'Art i Fons Nacional de Fotografia:
 - Retrats de Pau Vila, de Conxita Badia i de Margarida Xirgu, (s.XX), de Ramon Subirats.
 - Compartiment de retaule de Sant Antoni Abad atribuït a Ramon de Mur (s.XV)
 - Torxa Olímpica
 - Diner de Roda de l'autoritat emissora de Carlemany
 - Quadre Santes Creus d'Escola Catalana del segle XIX
 - Fotografies de Sandra Balsells i Martí Llorens
- Desplegament del Visitmuseum: reforç del projecte en continguts i en la producció de nou noves audioguies.
- Actualització del Registre de Museus de Catalunya i del Directori de Col·leccions obertes al públic de Catalunya.
- Assessorament i suport tècnic a museus.
- Aportacions a les associacions professionals (Associació de Museòlegs de Catalunya) per a: l'edició de la revista *Mnemòsine*, la publicació del segon manual de museologia, l'estudi dels perfils professionals.

7.1.3. L'actuació econòmica del Govern

El pressupost executat per la Direcció General de Patrimoni Cultural (DGPC) el 2017 va ser de 58.621.333,39 € (una disminució del 3,9% respecte 2016), el que suposa el 25,0% del pressupost del Departament de Cultura (aquest pressupost va augmentar un 8,0% respecte 2016).

Taula 149. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura
Pressupost executat per capítols pressupostaris. 2017

Capítol pressupostari	Departament de Cultura 2016	%	Departament de Cultura 2017	%	Variació 2017/2016 (%)
Capítol I. Despeses de personal	28.674.472,78 €	13,2%	29.454.479,21 €	12,6%	2,7%
Capítol II. Despeses corrents	23.993.934,72 €	11,0%	19.547.411,24 €	8,3%	-18,5%
Capítol III. Despeses financeres			7.289,60 €	0,0%	
Capítol IV. Subvencions per a activitats	141.227.921,70 €	65,0%	160.370.531,82 €	68,4%	13,6%
Capítol VI. Inversions	3.488.422,20 €	1,6%	2.468.820,99 €	1,1%	-29,2%
Capítol VII. Subvencions per a inversions	16.716.365,11 €	7,7%	19.536.305,69 €	8,3%	16,9%
Capítol VIII. Variació d'actius financers	3.161.995,22 €	1,5%	3.235.813,31 €	1,4%	2,3%
Total	217.263.111,73 €	100,0%	234.620.651,86 €	100,0%	8,0%

Font: Memòria del Departament de Cultura 2017.

Taula 150. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Patrimoni Cultural.
Pressupost executat per capítols pressupostaris. 2017

Capítol pressupostari	DGPC 2016	%	DGPC 2017	%	Variació 2017/2016 (%)
Capítol I. Despeses de personal					
Capítol II. Despeses corrents	7.580.694,03 €	12,4%	2.246.159,60 €	3,8%	-70,4%
Capítol III. Despeses financeres					
Capítol IV. Subvencions per a activitats	38.290.893,31 €	62,7%	39.313.882,91 €	67,1%	2,7%
Capítol VI. Inversions	2.515.195,12 €	4,1%	1.692.105,23 €	2,9%	-32,7%
Capítol VII. Subvencions per a inversions	12.644.289,47 €	20,7%	15.369.185,65 €	26,2%	21,6%
Capítol VIII. Variació d'actius financers					
Total	61.031.071,93 €	100,0%	58.621.333,39 €	100,0%	-3,9%

Font: Memòria del Departament de Cultura 2017.

El pressupost executat en l'àmbit d'actuació dels museus va ser de 55.594.967,37 €, el que suposa un augment del 9,5% respecte el 2016. El pressupost dedicat als museus suposa el 94,8% del pressupost de la DGPC.

Taula 151. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Àmbit d'actuació Museus. Pressupost executat per capítols pressupostaris. 2017					
Capítol pressupostari	Àmbit museus 2016	%	Àmbit museus 2017	%	Variació 2017/2016 (%)
Capítol I. Despeses de personal	16.745.798,20 €	33,0%	17.155.663,19 €	30,9%	2,4%
Capítol II. Despeses corrents	24.880.871,27 €	49,0%	28.092.860,04 €	50,5%	12,9%
Capítol III. Despeses financeres	22.430,80 €	0,0%	27.307,32 €	0,0%	21,7%
Capítol IV. Subvencions per a activitats	5.301.303,08 €	10,4%	6.013.327,35 €	10,8%	13,4%
Capítol VI. Inversions	1.616.592,26 €	3,2%	2.463.708,26 €	4,4%	52,4%
Capítol VII. Subvencions per a inversions	586.238,91 €	1,2%	1.323.116,00 €	2,4%	125,7%
Capítol VIII. Variació d'actius financers	26.625,79 €	0,1%	13.805,70 €	0,0%	-48,1%
Cap. IX. Variació de passius financers	1.577.818,00 €	3,1%	505.179,52 €	0,9%	-68,0%
Total	50.757.678,31 €	100,0%	55.594.967,37 €	100,0%	9,5%

Font: Memòria del Departament de Cultura 2017.

A continuació es desglossen les dades corresponents als capítols IV i VII, és a dir, les transferències de la DGPC, corresponents a museus:

Taula 152. Generalitat de Catalunya Direcció General de Patrimoni Cultural. Transferències de capítol IV i VII a museus. 2017					
Capítol pressupostari	Capítol IV 2017	Capítol VII 2017	Total 2017	Total 2016	Variació 2017/2016 (%)
Agència Catalana del Patrimoni Cultural	16.487.499,93 €	304.998,85 €	16.792.498,78 €	16.395.820,34 €	2,4%
Museu Nacional d'Art de Catalunya	6.269.023,15 €	518.513,86 €	6.787.537,01 €	6.424.099,29 €	5,7%
Museu d'Art Contemporani de Barcelona	2.928.564,84 €	161.606,88 €	3.090.171,72 €	2.969.541,88 €	4,1%
Fundació Antoni Tàpies	393.487,69 €	452.114,72 €	845.602,41 €	795.602,41 €	6,3%
Fundació Joan Miró	459.810,31 €	200.000,00 €	659.810,31 €	616.040,85 €	7,1%
Total	26.538.385,92 €	1.637.234,31 €	28.175.620,23 €	27.201.104,77 €	3,6%
% respecte del total	94,2%	5,8%	100,0%		

Font: Memòria del Departament de Cultura 2017.

A continuació es presenten les subvencions i inversions executades pel Departament de Cultura en museus el 2017, tot i que algunes s'han fet a través de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (OSIC), de manera que no es poden comptabilitzar dins del pressupost de la Direcció General:

Taula 153. Generalitat de Catalunya	
Resum de subvencions i inversions executades pel Departament de Cultura en museus i patrimoni cultural moble. 2017 (1/2)	
Beneficiari i concepte	Total
I. Transferències i subvencions per a activitats	2.928.628,83 €
Consorci del Museu de Lleida, Diocesà i Comarcal - Per al funcionament i activitats del museu i el Servei d'Atenció als Museus de Lleida	740.031,62 €
Consells comarcals - Transferències per al funcionament i activitats dels museus comarcals	223.296,46 €
Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural - Per al funcionament i activitats de l'institut	108.000,00 €
Entitats locals (21 actuacions)*	153.334,80 €
Entitats privades sense finalitat de lucre (7 actuacions)*	34.338,40 €
Entitats locals (30 actuacions)*	55.652,75 €
Entitats privades sense finalitat de lucre (13 actuacions)*	20.645,80 €
Bisbat de Vic - Per al funcionament, activitats del Museu Episcopal de Vic i l'exposició "116 anys de pintura catalana"*	320.144,00 €
Diputació de Girona - Foment de la Xarxa Territorial de Museus de la demarcació de Girona*	171.000,00 €
Fundació Privada Antoni Tàpies - Finançament de despeses d'exposicions temporals*	150.000,00 €
Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona - Despeses d'exposicions*	120.000,00 €
Bisbat de Solsona - Funcionament i activitat. del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona; projecte de difusió i promo. externa; redacció pla director*	117.068,00 €
Fundació Privada Joan Miró - Finançament de despeses d'exposicions temporals*	80.000,00 €
Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs - Funcionament i activitats de la xarxa territorial de museus locals de les terres de Lleida i Aran*	78.241,44 €
Ajuntament de Mataró - Exposició al Museu de Mataró "Josep Puig i Cadafalch: Visió, identitats i cosmopolitisme"*	48.000,00 €
Ajuntament de Castellar de n'Hug - Funcionament i activitats del Museu del Ciment Asland; nova exposició permanent*	40.500,00 €
Ajuntament d'Igualada - Funcionament i activitats del Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia*	38.018,19 €
Fundació Privada Apel·les Fenosa - Funcionament i activitats del Museu Apel·les Fenosa del Vendrell*	35.120,00 €
Museu de les Mines de Cercs - Despeses de funcionament i activitats*	35.000,00 €
Ajuntament de Manlleu - Funcionament i activitats del Museu del Ter*	35.000,00 €
Patronat Museu-Molí Paperer de Capellades - Despeses de funcionament i activitats*	34.362,77 €
Fundació Pau Casals - Funcionament i activitats del Museu Pau Casals del Vendrell*	30.000,00 €
Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi - Despeses de funcionament i activitat*	30.000,00 €
Associació de Museòlegs de Catalunya - Edició de la revista Mnemósine i act. de difusió; projecte d'estudi al voltant del perfil dels museòlegs*	29.000,00 €
Consorci Ecomuseu de les Valls d'Àneu - Despeses de funcionament i activitats*	28.000,00 €
Ecomuseu-Farineria de Castelló d'Empúries - Despeses de manteniment i millores*	27.000,00 €
Bisbat d'Urgell - Redacció del projecte museològic del Museu Diocesà d'Urgell*	24.000,00 €
Fundació Privada Museu del Joguet de Catalunya - Renovació museogràfica de sales de la col·lecció permanent del museu*	21.000,00 €
Museu Etnològic del Montseny la Gabella - Programa d'acció territorial*	20.800,00 €
Fundació Pública Museu Municipal de Palafrugell - Despeses de funcionament i activitats del Museu del Suro*	15.000,00 €
Associació de Mares i Pares d'Alumnes de l'Institut Jaume Balmes de Barcelona - Museïtzació de la col·lecció d'objectes científics de l'Institut*	13.600,00 €
Patronat del Call de Girona - Despeses d'activitats al Centre Bonastrucç sa Porta*	12.600,00 €

Taula 153. Generalitat de Catalunya	
Resum de subvencions i inversions executades pel Departament de Cultura en museus i patrimoni cultural moble. 2017 (1/2)	
Beneficiari i concepte	Total
Associació Internacional del Sacre i Militar Ordre Constantinià de Sant Jordi - Exposició "Carles de Borbó. De Barcelona a Nàpols"*	9.600,00 €
Conservadors-Restauradors Associats de Catalunya - Aportació per a despeses d'activitats*	8.000,00 €
Ajuntament de Girona - Pla d'ordenació museística de Girona*	5.398,40 €
Can Quintana, Museu de la Mediterrània - Centre de documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter*	4.000,00 €
Fundació Cultural Privada Caixa de Terrassa - Exposició "Bartolí o la recuperació de l'artigrafia catalana republicana"*	4.000,00 €
Ajuntament de Manresa - Programa museològic, museogràfic i estudi de gestió i viabilitat del Museu Comarcal de Manresa*	3.920,00 €
Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols - Consultoria per a l'adaptació del programa museològic del Museu d'història de Sant Feliu de Guíxols*	2.807,20 €
Ajuntament de Banyoles - Avantprojecte museogràfic del Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles*	2.149,00 €
II. Inversions	114.830,85 €
Adquisició d'obres d'art	114.830,85 €
II. Subvencions per a inversions: subvencions directes*	933.675,21 €
Conselh Generau d'Aran - Obres de rehabilitació de l'equipament cultural Casa deth Haro a Les	295.976,71 €
Ajuntament de Girona - Adequació de la Casa Pastors com a seu del Museu d'Art Modern i Contemporani de Girona	240.000,00 €
Fundació Pau Casals - Despeses de manteniment de les instal·lacions	131.200,00 €
Vinseum, Museu de les Cultures del Vi de Catalunya - Equipament de noves reserves centrals i trasllat de col·leccions	120.000,00 €
Ajuntament de Riner - Sala d'exposicions temporals a la Casa gran del Santuari del Miracle	48.000,00 €
Museu de Valls - Obres de millora i ampliació del museu	41.792,00 €
Ajuntament de Manresa - Adequació museogràfica de les noves sales d'exposició del Museu Comarcal de Manresa	40.000,00 €
Institut de Cultura de la ciutat d'Olot - Renovació museogràfica de l'exposició permanent del Museu de la Garrotxa	16.706,50 €
Total	3.977.134,89 €

Font: Memòria del Departament de Cultura 2017.

* Gestionades per l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (OSIC)

La següent taula mostra la despesa en cultura del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya pel període 2014-2017. La despesa total entre 2014 i 2017 augmenta un 12,9%. El programa de museus augmenta un 22,4% en el mateix període. Respecte el 2016, la despesa total augmenta un 4,1% i el programa de museus un 9,5%.

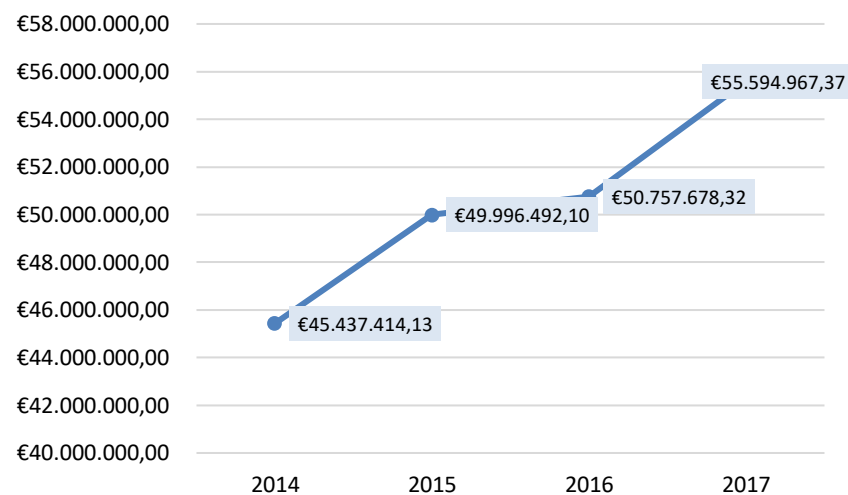
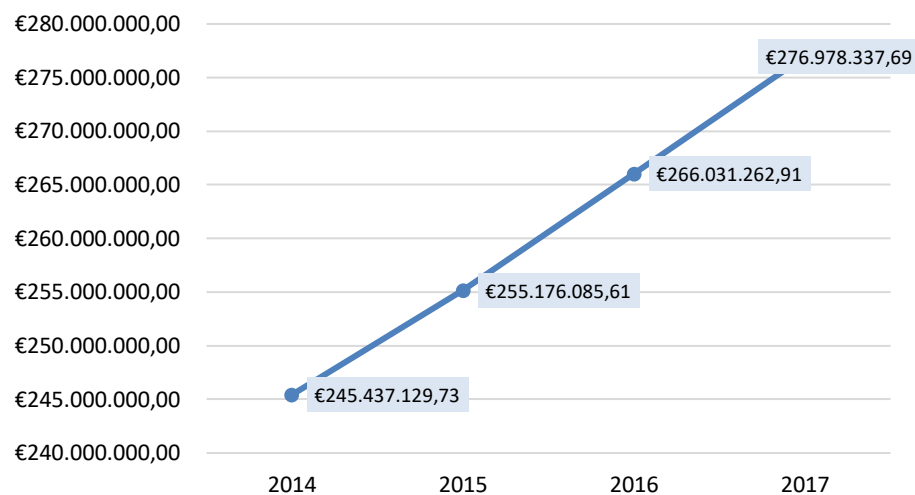
Taula 154. Generalitat de Catalunya Despesa en cultura del Departament de Cultura. 2014-2017*						
	2014	2015	2016	2017	% de 2017	Variació % 2017-2016
Arts visuals	9.253.839,74 €	8.931.170,03 €	11.132.552,00 €	8.486.751,45 €	3,1%	-23,8%
Arxius	9.832.902,20 €	11.366.180,06 €	11.006.253,60 €	11.212.496,31 €	4,0%	1,9%
Biblioteques	23.931.823,58 €	25.932.561,32 €	24.486.857,72 €	25.391.016,80 €	9,2%	3,7%
Cinematografia i vídeo	20.750.953,16 €	27.469.221,82 €	25.073.184,72 €	31.728.142,00 €	11,5%	26,5%
Cultura popular i tradicional	7.022.560,65 €	7.543.988,25 €	7.182.963,38 €	7.780.328,38 €	2,8%	8,3%
Llengua	42.409.865,59 €	45.739.434,58 €	47.329.614,13 €	48.918.362,21 €	17,7%	3,4%
Lletres	8.041.915,15 €	7.262.674,35 €	6.218.683,12 €	9.216.471,01 €	3,3%	48,2%
Museus	45.437.414,13 €	49.996.492,10 €	50.757.678,32 €	55.594.967,37 €	20,1%	9,5%
Música	35.477.391,09 €	28.883.384,66 €	29.276.940,62 €	29.914.022,64 €	10,8%	2,2%
Patrimoni arquít. i arqueol.	10.025.686,12 €	10.100.240,51 €	17.803.284,64 €	9.375.560,88 €	3,4%	-47,3%
Teatre i dansa	33.252.778,33 €	31.950.737,93 €	35.763.250,68 €	39.360.218,65 €	14,2%	10,1%
Total	245.437.129,73 €	255.176.085,61 €	266.031.262,91 €	276.978.337,69 €	100,0%	4,1%

Font: Memòria del Departament de Cultura 2017.

*Hi són inclosos els ingressos propis de les entitats autònomes i de les empreses públiques no aportats pel Departament de Cultura.

Gràfics 133 i 134. Generalitat de Catalunya
Despesa en cultura i despesa en museus del Departament de Cultura. 2014–2017*
En milers d'euros

Font: Memòria del Departament de Cultura 2017.

*Hi són inclosos els ingressos propis de les entitats autònomes i de les empreses públiques no aportats pel Departament de Cultura.

La següent taula mostra el nombre i el tipus d'actuacions en restauració de béns mobles realitzades en museus pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Se'n van realitzar 299 en museus –un 34,1% més que el 2016– d'un total de 727 actuacions totals (executades a arxius, domicilis particulars, monuments, edificis religiosos, espais a l'aire lliure, jaciments, museus o altres), és a dir, un 41,1% del total de les actuacions en restauració de béns mobles es van realitzar als museus.

Taula 155. Generalitat de Catalunya				
Actuacions en restauració de béns mobles realitzades en museus pel Departament de Cultura. 2017				
	2015	2016	2017	Variació % 2017-2016
Assessorament	21	23	26	13,0%
Conservació preventiva	5	3	1	-66,7%
Projecte	3	1	1	0,0%
Restauració i conservació	53	138	195	41,3%
Servei tecnocientífic	25	35	30	-14,3%
Visita	24	23	46	100,0%
Total museus	131	223	299	34,1%
Total del Departament de Cultura	560	967	727	-24,8%
% actuacions en museus respecte del total	23,40%	23,10%	41,10%	18,1

Font: *Estadístiques Culturals de Catalunya 2019*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Juliol 2019.

7.1.4. Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya

- Informe "Recompte dels visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2016"³⁸. Aquest document constitueix l'informe que l'OPPCC publica anualment, amb els resultats d'un conjunt de 36 indicadors relatius als visitants que van rebre els centres patrimonials de Catalunya el 2016. Es basa en el "Model de recompte dels visitants dels museus i equipaments patrimonials de Catalunya" elaborat pel mateix OPPCC.
- També s'han elaborat informes individuals de retorn per als equipaments que van participar en aquest estudi. Aquests informes presenten els indicadors de públics de cada centre i aporten les comparatives amb els indicadors segons tipologia, àmbit territorial, trams de visitants i temàtica.
- Redacció d'un manual per als equipaments patrimonials que no disposen de sistema de tíqueting.
- Informe "Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. EPCC-2017. Museus i altres centres expositius"³⁹. L'informe ha utilitzat les dades de l'*Enquesta de Participació Cultural Catalunya 2017 (EPCC-2017)*, elaborada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Jornada "Coneixent els públics virtuals dels museus"⁴⁰, celebrada el 10 d'octubre a l'auditori del MACBA i amb la presència de 138 assistents. L'objectiu de la Jornada va ser doble. D'una banda, donar a conèixer el potencial de les eines de comunicació digital (web i xarxes socials) per conèixer millor els públics dels museus i altres equipaments patrimonials: visitants reals, visitants virtuals i públic potencial. D'altra banda, aportar eines a aquells professionals de museus per millorar la seva comunicació i avaluació de la comunicació online.
- En el context d'aquesta jornada, es va organitzar el Workshop internacional "Anàlisi Digital. Com mesurar l'impacte de l'estratègia digital del museu", impartit per l'analista de mitjans digitals del *Metropolitan Museum of Art* Elena Villaespesa, adreçat a *community managers* i professionals de museus en actiu responsables de mitjans digitals, amb experiència consolidada en gestió i avaluació de la web i les xarxes socials de la seva institució. Els objectius van ser proporcionar eines sobre l'obtenció, gestió i anàlisi de les dades dels visitants que utilitzen els mitjans digitals dels museus i facilitar el contacte entre els professionals dels mitjans digitals dels museus promovent l'intercanvi d'experiències i coneixement.

³⁸<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/projectes/recompte-dels-visitants-dels-equipaments-patrimonials-de-catalunya-2016.html>

³⁹<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/projectes/enquesta-de-participacio-cultural-a-catalunya-2016-museus-i-altres-centres-expositius.html>

⁴⁰<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/activitats/jornada-coneixent-els-publics-virtuals-dels-museus.html>

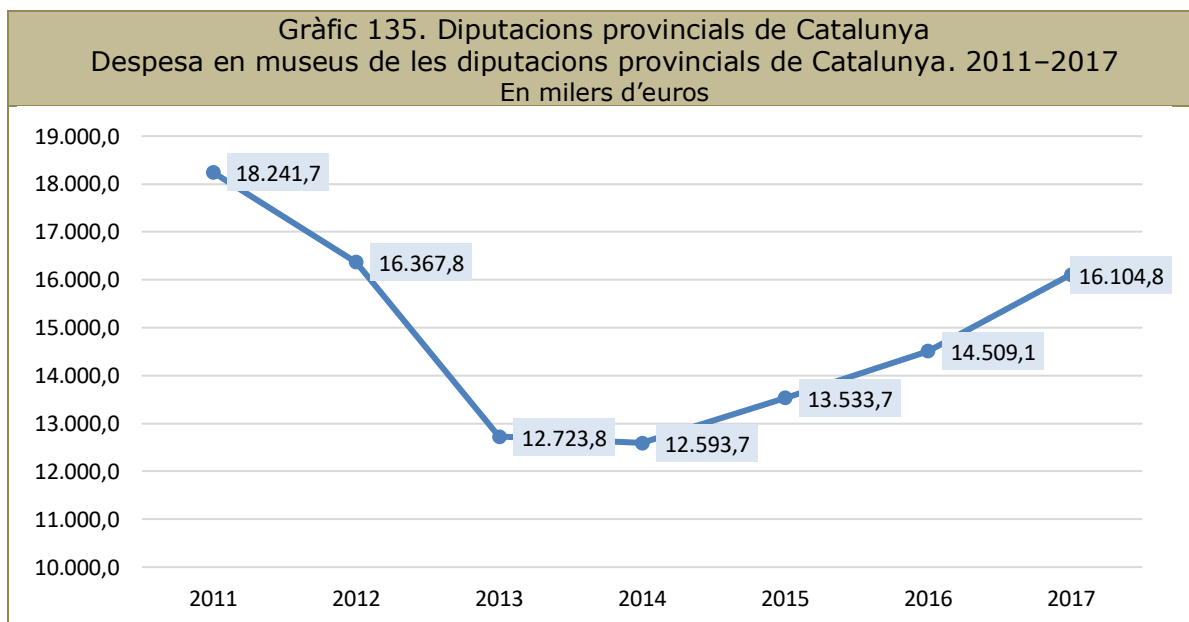
7.2. L'actuació de les administracions locals

La següent taula mostra la despesa en museus per capítols de les diputacions provincials de Catalunya pel període 2011-2017. Entre 2011 i 2017 la despesa total ha disminuït un 11,7%. La despesa el 2017 respecte el 2016 va augmentar un 11,0%, principalment als capítols d'inversions reals, de transferències de capital i de personal.

Taula 156. Diputacions provincials de Catalunya
Despesa en museus per capítols de les diputacions provincials de Catalunya. 2011-2017
En milers d'euros

Any	Personal	Béns i serveis	Transferències corrents	Inversions reals	Transferències de capital	Total
2011	1.713,8	1.371,5	7.673,1	2.621,5	4.861,7	18.241,7
2012	2.203,4	1.713,1	8.340,7	116,8	3.993,8	16.367,8
2013	1.826,4	1.862,4	8.226,4	57,0	751,6	12.723,8
2014	1.763,6	2.183,4	7.781,4	310,5	554,7	12.593,7
2015	1.873,7	1.908,1	8.168,3	125,1	1.458,5	13.533,7
2016	1.503,4	2.007,9	9.000,3	204,0	1.793,5	14.509,1
2017	2.007,1	2.372,4	8.022,0	803,2	2.900,1	16.104,8
Variació % 2017-2016	33,5%	18,2%	-10,9%	293,7%	61,7%	11,0%

Font: *Estadístiques Culturals de Catalunya 2019*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Juliol 2019.

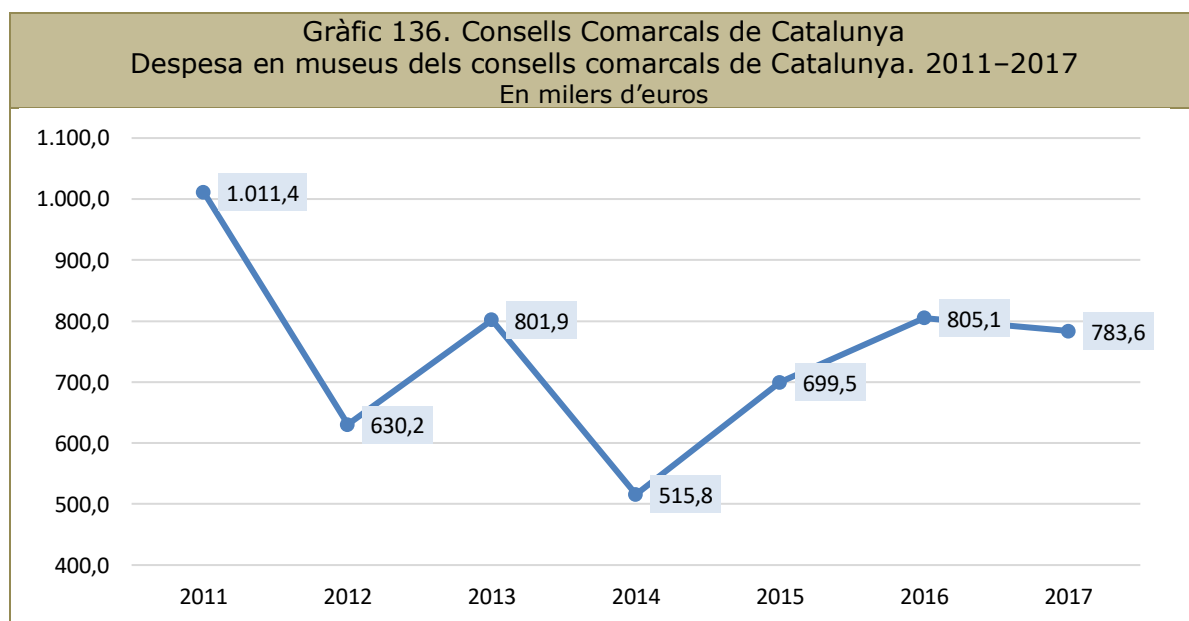

Font: *Estadístiques Culturals de Catalunya 2019*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Juliol 2019.

La següent taula mostra la despesa en museus per capítols dels consells comarcals de Catalunya pel període 2011-2017. Entre 2011 i 2017 la despesa total ha disminuït un 22,5%. La despesa el 2017 respecte el 2016 va disminuir un 2,7%, principalment al capítol del personal (la resta de capítols augmenten).

Taula 157. Consells Comarcals de Catalunya Despesa en museus per capítols dels consells comarcals de Catalunya. 2011-2017 En milers d'euros						
Any	Personal	Béns i serveis	Transferències corrents	Inversions reals	Transferències de capital	Total
2011	183,4	121,9	125,0	581,2	-	1.011,4
2012	171,3	137,9	79,6	241,4	-	630,2
2013	138,3	116,9	156,4	390,3	-	801,9
2014	98,4	169,4	234,3	13,7	-	515,8
2015	165,2	358,4	146,4	29,5	-	699,5
2016	186,7	155,9	253,5	0,9	208,1	805,1
2017	130,9	300,8	349,8	2,1	-	783,6
Variació % 2017-2016	-29,9%	92,9%	38,0%	133,3%	-	-2,7%

Font: *Estadístiques Culturals de Catalunya 2019*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Juliol 2019.

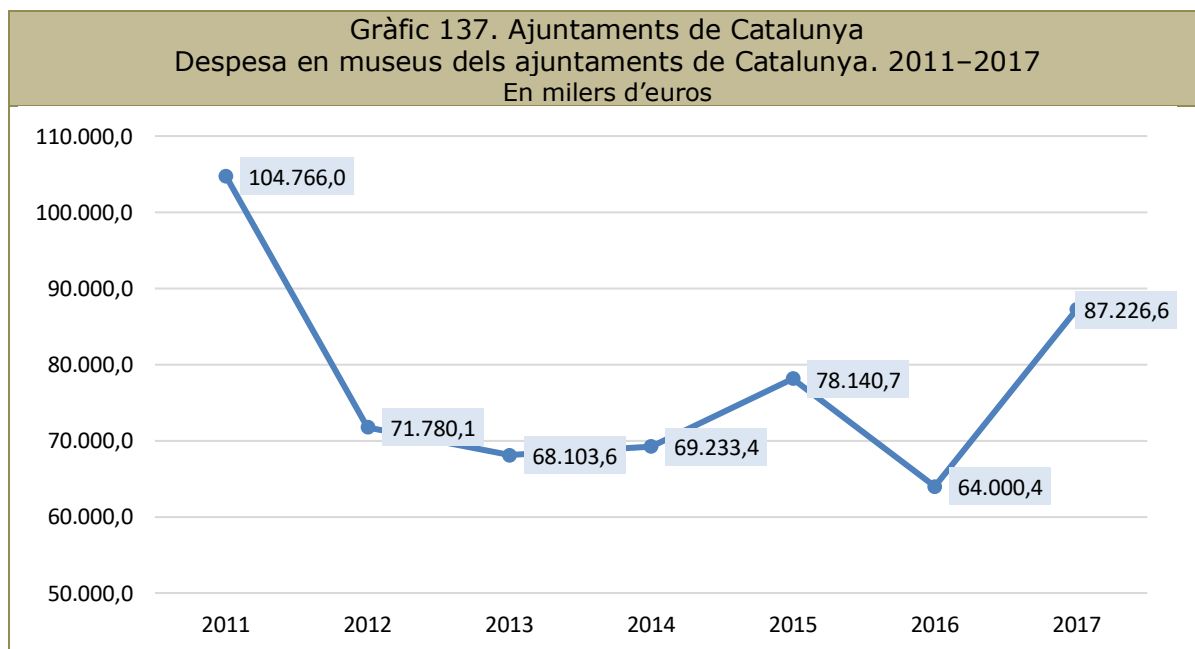

Font: *Estadístiques Culturals de Catalunya 2019*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Juliol 2019.

La següent taula mostra la despesa en museus segons dimensió del municipi dels ajuntaments de Catalunya pel període 2011–2017. Entre 2011 i 2017 la despesa total ha disminuït un 16,7%. La despesa el 2017 respecte el 2016 va augmentar un 36,3%. Com més gran és el municipi més ha augmentat la despesa: els de més de 100.000 habitants l'han augmentat un 75,0%, els de de 50.000 a 100.000 habitants ho han fet un 23,2%, els de 20.000 a 50.000 un 21,0% i els més petits de 20.000 l'han disminuït un 8,7%.

Taula 158. Ajuntaments de Catalunya Despesa en museus segons dimensió del municipi dels ajuntaments de Catalunya. 2011–2017 En milers d'euros					
Any	>100.000 hab.	50.000-100.000 hab.	20.000-50.000 hab.	<20.000 hab.	Total
2011	65.100,8	8.869,6	11.737,8	19.057,8	104.766,0
2012	47.841,6	5.284,9	8.419,4	10.234,1	71.780,1
2013	47.427,5	4.379,4	7.542,7	8.754,0	68.103,6
2014	49.092,5	5.477,9	6.714,7	7.948,3	69.233,4
2015	47.302,3	9.387,4	7.211,2	14.239,8	78.140,7
2016	31.000,9	11.000,9	7.000,9	12.000,7	64.000,4
2017	54.237,1	13.555,3	8.471,8	10.962,4	87.226,6
Variació % 2017-2016	75,0%	23,2%	21,0%	-8,7%	36,3%

Font: Estadístiques Culturals de Catalunya 2019. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Juliol 2019.

Font: *Estadístiques Culturals de Catalunya 2019*. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Juliol 2019.

7.3. L'actuació del Govern de l'Estat espanyol

El pressupost destinat a cultura a Catalunya el 2017 va ser un 3,4% superior que el 2016. En l'àmbit d'actuació dels museus no hi ha hagut variacions.

Taula 159. Estat espanyol Subvencions i inversions nominatives en cultura a Catalunya segons programes. 2013-2017 En milers d'euros											
Programa	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%	Variació % 2017-16
Arxius		0,0%	19,00 €	0,1%	480,00 €	3,2%	1.150,00 €	6,4%	20,00 €	0,1%	-98,3%
Biblioteques	2.100,00 €	11,6%	2.200,00 €	14,0%	25,00 €	0,2%		0,0%	25,00 €	0,1%	
Cons. i rest. de béns cult.	2.311,00 €	12,8%	961,00 €	6,1%	659,00 €	4,5%	847,35 €	4,7%	261,56 €	1,4%	-69,1%
Investigació científica	341,34 €	1,9%	273,07 €	1,7%	273,07 €	1,8%	273,07 €	1,5%	283,07 €	1,5%	3,7%
Museus	3.183,62 €	17,6%	3.352,38 €	21,3%	3.094,37 €	20,9%	3.692,97 €	20,4%	3.692,97 €	19,8%	0,0%
Música i dansa	7.424,15 €	41,0%	7.424,15 €	47,1%	8.299,15 €	56,2%	7.709,00 €	42,7%	11.215,01 €	60,0%	45,5%
Orden. i foment de l'edif.	1.833,23 €	10,1%	645,36 €	4,1%	1.053,56 €	7,1%	2.914,19 €	16,1%	2.053,40 €	11,0%	-29,5%
Promoció i coop. cultural		0,0%		0,0%		0,0%	500,00 €	2,8%	250,00 €	1,3%	-50,0%
Teatre	892,50 €	4,9%	892,50 €	5,7%	892,50 €	6,0%	988,12 €	5,5%	888,12 €	4,8%	-10,1%
Total general	18.085,84 €	100,0%	15.767,46 €	100,0%	14.776,65 €	100,0%	18.074,70 €	100,0%	18.689,13 €	100,0%	3,4%

Font: Gabinet Tècnic. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

9. Annex

Centre	Municipi	Titularitat
Biblioteca-Museu Víctor Balaguer	Vilanova i la Geltrú	Administració local
Can Quintana. Museu de la Mediterrània	Torroella de Mont.	Administració local
Casa Museu Verdaguier	Folgueroles	Fundació privada de titularitat pública
Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa	Terrassa	Administració local
Ecomuseu de les Valls d'Àneu	Esterrri d'Àneu	ConSORCI
Ecomuseu-Farineria de Castelló d'Empúries	Castelló d'Emp.	Administració local
El Cau de la Costa Brava-Museu de la Pesca	Palamós	Fundació privada de titularitat pública
Fundació Antoni Tàpies	Barcelona	Fundació titularitat privada i Assoc.
Fundació Apel·les Fenosa	Vendrell, el	Fundació privada de titularitat pública
Fundació Joan Miró	Barcelona	Fundació titularitat privada i Assoc.
Fundació Palau. Centre d'Art	Caldes d'Estrac	Fundació titularitat privada i Assoc.
l'Enrajolada, Casa Museu Santacana	Martorell	Administració local
Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles	Banyoles	Administració local
Museu Arxiu de Santa Maria	Mataró	Fundació titularitat privada i Assoc.
Museu Arxiu M. de Calella Josep M. Codina i Bagué	Calella	Administració local
Museu Comarcal de Berga	Berga	Administració local
Museu Comarcal de Cervera	Cervera	Administració local
Museu Comarcal de la Conca de Barberà	Montblanc	ConSORCI
Museu Comarcal de l'Urgell	Tàrraga	Administració local
Museu Comarcal de Manresa	Manresa	Administració local
Museu d'Alcover	Alcover	Administració local
Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany	Banyoles	Administració local
Museu d'Arenys de Mar	Arenys de Mar	Administració local
Museu d'Arqueologia de Catalunya	Barcelona	Generalitat
Museu d'Art Contemporani de Barcelona	Barcelona	ConSORCI
Museu d'Art de Cerdanyola	Cerdanyola del Vallès	Administració local
Museu d'Art de Girona	Girona	Generalitat
Museu d'Art de Sabadell	Sabadell	Administració local
Museu d'Art Jaume Morera	Lleida	Administració local
Museu d'Art Modern de Tarragona	Tarragona	Administració local
Museu de Badalona	Badalona	Administració local
Museu de Ciències Naturals de Barcelona	Barcelona	ConSORCI
Museu de Gavà	Gavà	Administració local
Museu de Granollers	Granollers	Administració local
Museu de Guissona Eduard Camps i Cava	Guissona	Administració local
Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya	Terrassa	Generalitat
Museu de la Conca dellà	Isona i Conca Dellà	Administració local
Museu de la Garrotxa	Olot	Administració local
Museu de la Música	Barcelona	ConSORCI
Museu de la Noguera	Balaguer	Administració local
Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia	Igualada	Administració local
Museu de la Vida Rural	Espluga de Francolí, l'	Fundació titularitat privada i Assoc.
Museu de la Xocolata	Barcelona	Fundació titularitat privada i Assoc.
Museu de l'Anxova i de la Sal	Escala, l'	Administració local
Museu de l'Empordà	Figueres	Administració local
Museu de les Mines de Cercs	Cercs	Administració local
Museu de les Terres de l'Ebre	Amposta	ConSORCI
Museu de l'Estampació de Premià de Mar	Premià de Mar	Administració local
Museu de l'Hospitalet	Hospitalet de Llob., l'	Administració local
Museu de l'Institut Botànic de Barcelona	Barcelona	ConSORCI
Museu de l'Institut Cat. de Paleon. Miquel Crusafont	Sabadell	Fundació privada de titularitat pública
Museu de Lleida: Diocesa i Comarcal	Lleida	ConSORCI
Museu de Mataró	Mataró	Administració local
Museu de Montserrat	Monistrol de Monts.	Eclesiàstica
Museu de Premià de Dalt	Premià de Dalt	Administració local
Museu de Reus Salvador Vilaseca	Reus	Administració local
Museu de Terrassa	Terrassa	Administració local
Museu de Tortosa. Hist. Arq. de les Terres de l'Ebre	Tortosa	Administració local
Museu de Valls	Valls	Administració local
Museu del Càntir d'Argentona	Argentona	Administració local
Museu del Cau Ferrat	Sitges	ConSORCI
Museu del Cinema. Col·lecció Tomàs Mallol	Girona	Administració local
Museu del Disseny de Barcelona	Barcelona	Administració local
Museu del Ferrocarril de Cat. Vilanova i la Geltrú	Vilanova i la Geltrú	Estatal

Centre	Municipi	Titularitat
Museu del Futbol Club Barcelona	Barcelona	Fundació titularitat privada i Assoc.
Museu del Joguet de Catalunya	Figueres	Fundació titularitat privada i Assoc.
Museu del Mar de Lloret de Mar	Lloret de Mar	Administració local
Museu del Suro de Palafrugell	Palafrugell	Administració local
Museu del Ter	Manlleu	Administració local
Museu dels Sants d'Olot	Olot	Fundació privada de titularitat pública
Musèu dera Val d'Aran	Vielha e Mijaran	Administració local
Museu Deu	Vendrell, el	Administració local
Museu d'Història de Cambrils	Cambrils	Administració local
Museu d'Història de Catalunya	Barcelona	Generalitat
Museu d'Història de Girona	Girona	Administració local
Museu d'Història de la Ciutat	Sant Feliu de Guíxols	Administració local
Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona	Barcelona	Administració local
Museu d'Història de la Immigració de Catalunya	Sant Adrià de Besòs	Administració local
Museu d'Història de Sabadell	Sabadell	Administració local
Museu d'Història dels Jueus	Girona	Administració local
Museu Diocesà de Tarragona	Tarragona	Eclesiàstica
Museu Diocesà d'Urgell	Seu d'Urgell, la	Eclesiàstica
Museu Diocesà i Comarcal de Solsona	Solsona	Consorci
Museu Episcopal de Vic	Vic	Eclesiàstica
Museu Etnogràfic de Ripoll. Antic Mus. Folk. Parro.	Ripoll	Administració local
Museu Etnològic de Barcelona	Barcelona	Administració local
Museu Etnològic del Montseny. La Gabella	Arbúcies	Administració local
Museu Frederic Marès	Barcelona	Administració local
Museu Geològic del Seminari de Barcelona	Barcelona	Eclesiàstica
Museu i Poblat Ibèric de Ca N'Oliver. Mus His de Cerda.	Cerdanyola del Vallès	Administració local
Museu Maricel	Sitges	Consorci
Museu Marítim de Barcelona	Barcelona	Consorci
Museu Molí Paperer de Capellades	Capellades	Administració local
Museu Monestir de Pedralbes	Barcelona	Administració local
Museu Municipal de la Pagesia	Castellbisbal	Administració local
Museu Municipal de Llívia	Llívia	Administració local
Museu Municipal de Montmeló	Montmeló	Administració local
Museu Municipal de Nàutica del Masnou	Masnou, el	Administració local
Museu Municipal Joan Abelló	Mollet del Vallès	Administració local
Museu Municipal Josep Aragay	Breda	Administració local
Museu Municipal Vicenç Ros	Martorell	Administració local
Museu Nacional Arqueològic de Tarragona	Tarragona	Estatal
Museu Nacional d'Art de Catalunya	Barcelona	Consorci
Museu Picasso	Barcelona	Fundació privada de titularitat pública
Museu Romàntic Can Llopis	Sitges	Consorci
Museu Romàntic Can Papiol	Vilanova i la Geltrú	Administració local
Museu Torre Balldovina	Santa Coloma de G.	Administració local
Museu-Arxiu Tomàs Balvey	Cardedeu	Administració local
Teatre-Museu Dalí	Figueres	Fundació titularitat privada i Assoc.
Terracotta Museu de Terrissa i Cerà. Ind. de la Bisbal	Bisbal d'Empordà, la	Administració local
Thermalia. Museu de Caldes de Montbui	Caldes de Montbui	Administració local
Tresor de la Catedral de Girona	Girona	Eclesiàstica
Vil·la Casals-Museu Pau Casals	Vendrell, el	Fundació titularitat privada i Assoc.
Vinseum. Museu de les Cultures del Vi de Catalunya	Vilafranca del Penedès	Fundació privada de titularitat pública

10. Fonts consultades

La major part de les dades provenen del tractament estadístic de les bases de dades del Registre de Museus del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, proporcionades pels museus registrats a través del Qüestionari de Museus 2017.

Per a la resta de dades, s'han consultat les següents fonts:

Consell Nacional de la Cultura i de les Arts Memòria, juliol 2018. *Memòria 2017*. Disponible a:

http://conca.gencat.cat/ca/detall/publicacio/pub_memoria-2017

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya, 2017. *Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya*. Disponible a:

<https://cultura.gencat.cat/ca/departament/plans-i-programes/ambit-sectorial/museus-2030-pla-de-museus-de-catalunya/>

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya, novembre 2019. *Estadístiques Culturals de Catalunya 2019*. ISSN: 2013-3863. Disponible a:

https://dadesculturals.gencat.cat/web/.content/sscc/gt/arxius_gt/Estadistiques-culturals-de-Catalunya-2019.pdf

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya, juny 2018. *Memòria del Departament de Cultura 2017. Síntesi 1. Dades d'activitat*. ISSN: 2462- 3725. Disponible a:

https://cultura.gencat.cat/web/.content/sscc/gt/arxius_gt/DADES_ACTIVITAT_2017_v1.pdf

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya, desembre 2019 (en premsa). *Memòria del Departament de Cultura 2017. Síntesi 2. Dades pressupostàries*. ISSN:2013- 4738.

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona. *Memòria 2017*. Disponible a:

https://www.barcelona.cat/barcelonacultura/sites/default/files/icub_memoria2017.pdf

Menéndez i Pablo, F. Xavier (2019). *Intervencions museogràfiques a Catalunya (2015-2018)*. Revista *Mnemosine. Revista Catalana de Museologia*, núm. 9, 2019.

Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya, juny 2018. *Enquesta de participació cultural a Catalunya 2017. Museus i altres centres expositius*. Disponible a:

<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/projectes/enquesta-de-participacio-cultural-a-catalunya-2017-museus-i-altres-centres-expositius.html>

Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya, agost 2018.
Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2017.
Disponible a:

<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/projectes/recompte-de-visitants-dels-equipaments-patrimonials-de-catalunya-2017.html>

Altres memòries i documents:

Dades del Gabinet Tècnic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Memòria de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya 2017.

Memòria de la Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya 2017.

Memòria de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya 2017.

Memòria de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona 2017.

Memòria de la Xarxa Territorial de Museus de les Comarques de Girona 2017.

Memòria de la Xarxa Territorial de Museus de les Terres de Lleida i l'Aran 2017.

Memòria de la Xarxa de Museus de les Comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre 2017.

Memòria del Museu d'Arqueologia de Catalunya 2017.

Memòria del Museu d'Art Contemporani de Barcelona 2017.

Memòria del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona 2017.

Memòria del Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya 2017.

Memòria del Museu del Disseny de Barcelona 2017.

Memòria del Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona 2017.

Memòria del Museu Frederic Marès 2017.

Memòria del Museu Monestir de Santa Maria de Pedralbes 2017.

Memòria del Museu Nacional d'Art de Catalunya 2017.

Memòria del Museus de Ciències Naturals de Barcelona 2017.

Memòria del Museus de la Música de Barcelona 2017.

11. Crèdits

Aquest informe ha estat elaborat per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya.

Autors:

- ✓ Antoni Laporte Roselló
- ✓ Joaquina Bobes González
- ✓ Xavier Ulled Bertran

L'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya està gestionat per l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC)

L'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya està finançat i és una iniciativa de:

Amb el suport de:

